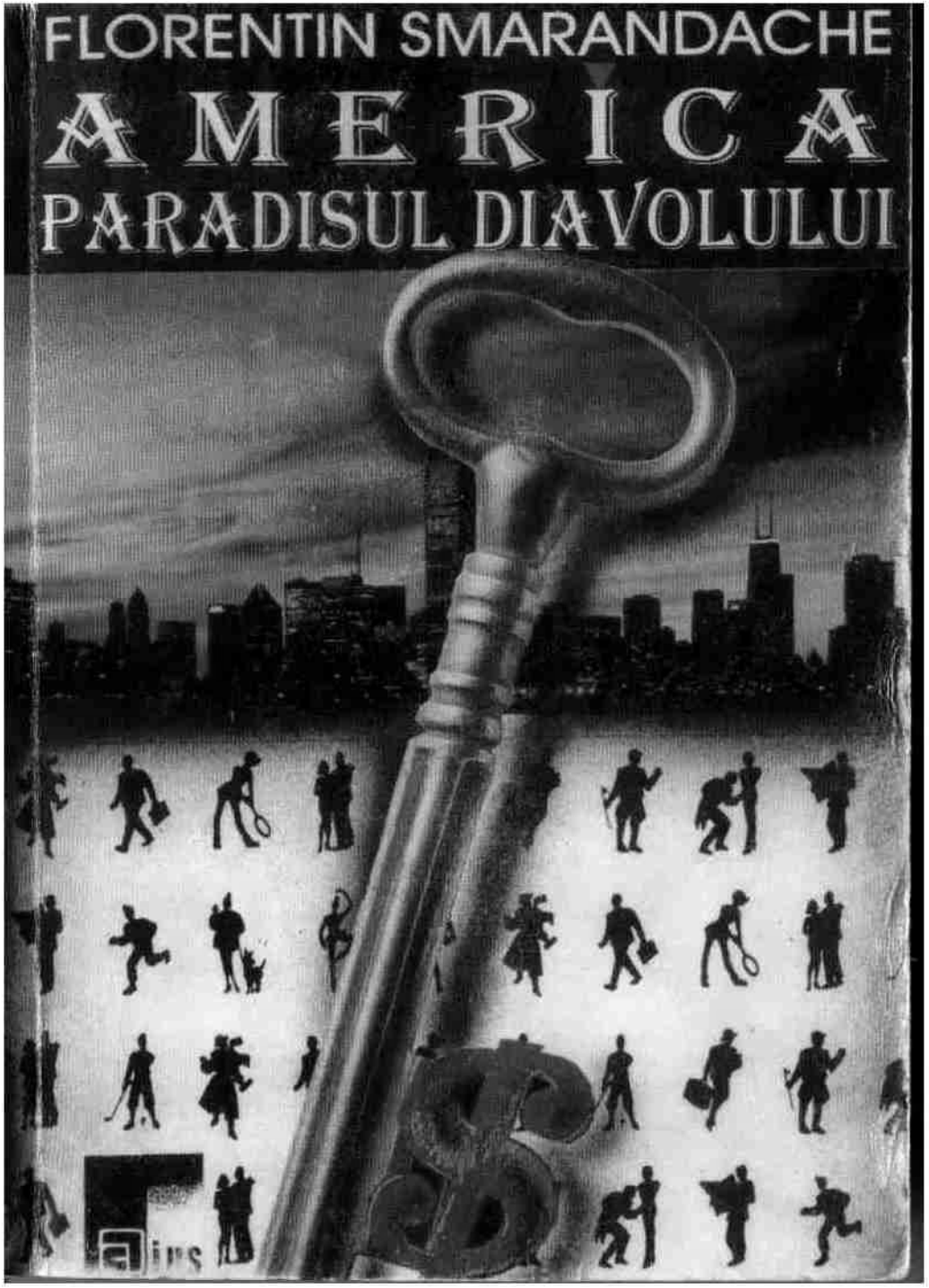

Matematician, autor a peste cincisprezece volume publicate în România, Maroc, Franța, SUA, poet premiat la Concursul de literatură de la Bergerac, inițiator al curentului paradoxist, actualmente cercetător la Corporația de computere Honeywell (Phoenix - Arizona), Florentin Smarandache, la cei 38 de ani ai săi, are conștiința cuvântului magic, dar și a fragilității ființei.

Punându-și viața în Text, el ne oferă un incitant „jurnal de emigrant", radiografie necruțătoare a unui spațiu insolit, din care răzbate, dincolo de experiențe și observații șocante, exprimate într-un limbaj frust, dorința de a-și defini orientarea și strategia eului multiplicat pe suprafața cotidianului.

La 500 de ani de la primul pas al lui Columb în Lumea Nouă, un român redescoperă America.

Constantin M. Popa

EDITURA aius CRAIOVA

1900

ISBN 973-95229-1-2

FLORENTIN SMARANDACHE

AMERICA - PARADISUL DIAVOLULUI

Editura Aius, Craiova
1994

florentin smarandache

Ediție îngrijită de C.M.Popa

america paradisul diavolului

– jurnal de emigrant –

Coperta: **Lucian Irimescu**

© 1992 Editura AIUS, Craiova

23.03.1990 Aeroportul din Istanbul. Primim paşapoarte turceşti, de la poliţie. Masarul ni le înmînează. Apoi biletele.

Aruncasem geamantanul vechi, mă descotorosisem de hainele de emigrant... ca de o carapace scorţoasă! Rucsacul, umplut cu manuscrise l-am cărat cu mine, înăuntru.

Gata 110. Avionul întîrzie cu jumătate de oră decolarea - ca să ne prelungească nerăbdarea...

Locul 13A, lîngă hublou. Alături Nelu, care m-acompaniază pînă la terminus, în Phoenix, şi Doctora.

Cînd se desprinde de la pămînt bolidul de fier, Sorin nu se poate abţine:

— Gata, fraţilor, am scăpat!

Urechile'mi sînt înfundate, case cu gura închisă pentru a le destupa.

"Ce frumoase insule, şi mici, în Grecia! Aş trăi, izolat, într-una din ele..."

Aeroportul "Hellinikos" din Atena. Se simte deja mirosul Occidentului. Oamenii sînt altfel. Cumpăr cu 1030 de drahme un parfum franţuzesc, cadou sponsoriţei. M-am gîndit tocmai în ceasul al doisprezecelea!

Se-anunţă zborul nostru.

Urcăm într-un Boeing cît o balenă! De pe scări privesc roată în jur. Ah, ce-aş fi făcut o poză! Cînd voi mai sui într-un transatlantic?

Ameţeli la început. Mătuşa Clara vomită în punga de la scaun. În stînga mea: Stelică Piteşteanu, apoi Sorin, Gellu.

Muzică la căscă, pe 12 canale: de la jazz la simfonie.

Simt că nu mai pot de bucurie.

Ah, Occidentul!

Îmi vine să plîng cînd mi-o-nchipui pe mama singură, lamentîndu-se: *"Florin a plecat pentru totdeauna... aşa de departe..."*

Mă simt vinovat că i-aş fi părăsit pe toţi...

Încerc să descifrez ceva prin "Review Guardian", nu că m-ar interesa informaţiile de-acolo, ci pentru a exersa limba.

Ce lin şi plăcut! Sînt fericit. Scriu în avion. Stelică citeşte un roman. Pe canalul 6 muzică simfonică... Îmi mîngîie sufletul. Mă simt important ca un boss american. În imperiul muzicii... Cer o bere. Vreau să mă droghez

ca lumea. Notez în maculatorul meu idei pentru jurnal: primele cuvinte pentru cartea a IV-a: "America ", deşi n-am văzut-o încă, precum Kafka.

Îmi vine să joc, să rid. Zburăm deasupra Adriaticii, Italiei, Spaniei. Am adormit cu casca la urechi. Un somn dulce, de copil!

Film. "Uncle Buck". În engleză. Cu un grăsan simpatic. Regizor: John Hughes.

Excelentă călătorie.

America e altă lume...

Ne autoservim. Care cu ce nimereşte. Eu, din întîmplare, suc de roşii. E hrănitor.

Amorţit, pornesc la plimbare prin namila de avion... 360 de locuri... ohooo!...

Şi se zăreşte ţărmul Americii.

Iată-mă, aşadar ajuns: un ţăran la New York!

Welcome to the United States!

Pe aeroportul "Kenedy" Nea Vasile se ceartă cu delegata ICMC, o româncă-unguroaică, să-i schimbe cîteva mii de lei în dolari, şi că el afost şef de secţie în România şi vrea să fie în S.U.A. la fel, apoi: de ce l-a dat în Arizona şi nu în New York la fabrica de avioane.

N-am întîlnit pe nimeni la aeroport. Şi-am scris la atîţia!

Am lăsat un mesaj telefonic lui Floda. Altul familiei Lya Barbu.

Un chinezoi de la emigrare ne-a făcut să aşteptăm ore în şir pe aeroport, zece inşi rămaşi pentru vestul "sălbatic": California şi Arizona. Primisem formularul I-94, permis de lucru în Statele Unite.

Priveam ca prostul cum veneau ceilalţi călători, îmbrăcaţi fistichiu, în stilul lor: blugi, adidaşi, mestecînd gumă, flegmatici, fără griji, destinşi, zîmbăreţi, bucurîndu-se de viaţă.

Cîtă diferenţă!

Ne-au transportat la Westway Motel: români, ruşi, armeni, indochinezi, pakistanezi... emigranţi şi emigranţi... unii nu ştiau o boabă engleză!

Camera 304. Un pat. Televizor cu 13 canale, radio şi ceas electronic. Baie cu apă caldă tot timpul (de cînd nu mai avusesem în România şi Turcia!).

Am învîrtit de toate butoanele pînă a pornit televizorul. Apoi am

învîrtit de toate butoanele pînă l-am dat mai tare. Îl frecam în toate părţile.

Stressat, puneam multe întrebări, mă enervam şi enervam uşor.

Am schimbat patru avioane, şi de trei ori am dat ceasul înapoi: la New York, Dallas şi Phoenix.

Cu "Delta Airlines", din aeroportul "La Guardia", în cucerirea Americii! O traversăm de la un cap la altul, cei cinci din Arizona.

Dur primul contact. Remarc pragmatismul funcţionarilor: direct, util, repede.

24.03.1990 Sincer să fiu, nu-s deloc impresionat, simt că urăsc continentul acesta nordic. M-aşteptam la nu-ştiu-ce. Dar... Pece! Mai mult reclama ce e de America!

— Nea Vasile din Găneasa, glumesc, văzurăm şi New York-ul.

— Bogardo în Arizona, mă înţeapă şi el.

Mă supăr uşor, iau foc ca un bidon de benzină dintr-o scînteie. Lîngă mine un tip prea rece, nu pot lega două-trei vorbe cu el; îmi răspunde lapidar, dar mai întîi o-ntreabă pe nevastă-sa.

Stewardessa ne cam uita cu servitul. Probabil că nu valoram nimic în ochii ei! Ne citea dintr-o privire că sîntem mojici.

Ah, norii ăştia, parcă ar fi zăpadă sub burta avionului.

Pe aeroportul "Dallas Forth Worth", cu 15 minute întîrziere (mă dezamăgeşte America!), mă cert cu nea Vasile... Eu mă interesam pe unde trebuie să mergem, iar pe el îl durea-n cot... Mai făcea şi mofturi!

Mă scremeam să mai prind şi eu cîte-un cuvînt, sau cădeam într-o stare de melancolie... Pe drept cuvînt, se face băiatul mare pînă să vină la mine şi îmi zice nene!

Foarte strîngăreţi emigranţii, o familie de ruşi - călătorind spre statul Washington - e încărcată cu şapte valize, legate cu sfoară pe dinafară, burduşite.

Eu ţin de cei 300$ ca de o comoară. Bani albi pentru zile negre!

— Românii sînt greţoşi în exil, spune X.

— Asta ţi se aplică şi ţie, spune Y.

Ne lăsăm deasupra Phoenix-ului. În total am cîştigat nouă ore ca la Jules Vernes: "Ocolul pămîntului în 80 de zile". Ne jucăm cu timpul, cu geografia. Sînt, cu alte cuvinte, mai tînăr!

Arunc o privire pe geam: ce linii drepte, trase cu rigla, arde pămîntul de soare.

Sîntem aşteptaţi de chiar Ion Nicoară, cu care corespondasem din lagăr, şi Cristina, amîndoi de la **Tolstoy Foundation**.

Doamna Mary Ann, vietnameză, m-a sponsorizat de formă cică. Rămîn în primirea d-lui Nicoară, în casa dînsului.

În maşină iei foc de căldură, scaunele sînt încinse, mă doare puţin capul.

Imposibil să telefonez în România: 011-40-41-30393. Mereu linia ocupată. Răspunde robotul. Trebuie încercat noaptea, e mai liber.

Pe masă mă aşteaptă un teanc de scrisori, mai puţine decît speram.

Francezi. *Comment va l'Amérique?* Răspund grăbit.

Am atîtea de învăţat despre America. Sînt zăpăcit.

Seara, dl. Nicoară mă duce la **King's Table**, un restaurant unde plăteşti 6.72$ şi mănînci pînă te caci pe tine! Bineînţeles că, oltean lacom, îmi îngrămădesc pe farfurie cîte şi mai cîte. Dl. Nicoară rîde. Dar nu consum nici pe sfert! Mă "reprofilez" pe ananas, umplu altă farfurie şi-o devorez efectiv! Apoi mă balonez.

Alimentele din America sînt cele mai ieftine din lume.Mîncărurile dulci.Abundente.Americanii suferă de obezitate. Motorizaţi cum sînt (nu vezi om pe stradă, ci numai în maşini!), au devenit sedentari.

25.03.1990 Phoenix, Arizona, SUA. Ce frumos cîntă păsărelele la cinci dimineaţa, şi nu e deloc cald!

Mă culc devreme şi mă scol devreme. Alt program.

În Arizona există două anotimpuri: anotimpul cald şi anotimpul fierbinte!

După amiază, într-o maşină care încingea mai aprig decît afară, Nicoară ne-a dus la **Cave Creek Sports Complex**: eu, Nony, Nelu şi Mihai veniţi din campul sîrbesc.

L-am cunoscut pe Sorin Bălăianu, *supervisor* în acest complex, fost campion mondial (?) la lupte prin anii '70. Mi-a transmis încurajări din partea lui Floda.

Sorin încearcă să introducă în Statele Unite un nou sport, *foot tenis*, tenisul cu piciorul, în echipe de trei jucători care se rotesc la serviciu. Primul concurs va avea loc la San Diego, dotat cu un premiu de 600$. Fondurile le-a obţinut Sorin de la firme comerciale, cărora le face publicitate.

Am făcut baie-n piscină, dar apa din bazin era aşa de caldă, încît nu

mă puteam răcori de canicula din aer. Capu-mi plesnea de durere. Insolaţie? Stress?

Sorin mi-a dăruit un tricou şi o pereche de ciorapi albi, şi m-a băgat pe teren: birlicul celor din tribune, mai ales cînd luftam! Toate mingiile care-mi cădeau pe piciorul stîng le ratam. Sorin mă-ncuraja şi nu mă scotea din "dom' inginer".

La întoarcere Nicoară ne-a dus într-un *supermarket* **Smitty's**, gigantic, luxos, impresionant. Dar lipsea poezia tarabelor turceşti.

Nelu din Azuga, cu ochii după americance, reviste sexi şi cărţi de educaţie sexuală:

— Bă, uite aia, bă, cu picioarele scoase pe geam... Ăstea se urcă pe ei la volan, bă!

26.03. 1990 Cu noaptea-n cap, la cinci, prind România. Răspunde Jeny. Îi tremura vocea de emoţie. Dar vorbea cu tristeţe în glas, reţinută.

— Am ajuns în America, mă auzi?

— Da, Florine.

— Adresa mea este cea de la Ion Nicoară, o ştie Ely.

— Bine, Florine.

— Să-mi trimită tot ce i-am cerut... Alo, Jeny?

— O să-i spun, Florine... Ely te aşteptase duminică să-i telefonezi.

— N-am putut să prind România. Să anunţaţi şi la Bălceşti c-am sosit cu bine în America. America este extraordinară. Există un orăşel al copiilor de basm. Ce-o să se mai joace Mihai în **Disney Land**! Magazine cu sortimente de rămîi pal! Largi cît hafele de la IUG! O să vă scriu mai detaliat... Notează numărul meu de telefon: 602, prefixul Phoenixului, 3718460.

— Şi ce lucrezi?

— Asta e problema!...

De la **Tolstoy Foundation** am primit cîte 10$ de căciulă. Rîdeam în batjocură: "de ce ni i-o mai fi dat şi pe-ăştia? ca să ne scoată ochii mai tîrziu?".

Mi-am cunoscut şi sponsoriţa, Mary Ann Watson, vietnameză în ciuda numelui ei englez, care m-a sponsorizat numai în acte. Am căzut, dintr-o întîmplare, în grija (şi pe capul!) d-lui Nicoară, moţ de lîngă Cîmpeni (Alba), emigrat de nouă ani, şi părinte a patru copii. În timpul liber: pictor. Opt dintre cele 30-40 de tablouri fiind expuse în camera mea: peisaje şi numai peisaje din Ardealul său, rămas la celălalt capăt al lumii - nostalgia exilatului. Unele, atît de realiste şi perfect desenate, încît am avut impresia c-ar fi fotografii.

— Cîteodată pictez după ilustrate, mi-a mărturisit.

Nicoară deschisese o expoziţie acum cinci ani, în Phoenix, la şcoala **"Saint Simon and Jude"**, unde se angajase ca reparator.

26-31.03.1990O săptămînă întreagă trambalat numai cu acte:

• **Social Security** (peste trei săptămîni va fi gata carta mea; mi s-a înmînat doar o adeverinţă);

• **Job Service**: m-am înregistrat,descurcîndu-mă singur în engleză,ba traducîndu-l şi pe Gică Moldoveanu; toate ciurucurile rămase de la americani aici se transmit, pe microfilm, solicitantul avînd datoria să se prezinte zilnic la acest sediu, consultînd lista şi completînd un *Route Slip* cu locul de muncă cerut; emigranţilor (în majoritate mexicani) le revin aceste lucrări prost plătite, am văzut şi cu 3.35$ pe oră, deşi pe toată America s-a decretat ca tariful cel mai mic să fie de 4$, indiferent de muncă, oricît de necalificată ar fi; mexicanii strică însă toate preţurile, pentru că acceptă să lucreze şi cu un dolar pe oră!

• **Tolstoy Foundation** : Cristina, în calitatea ei de *caseworker* la această organizaţie "non-profit", mi-a tradus în engleză certificatele de naştere ale copiilor şi soţiei, pe care le-am depus la **Immigration and Naturalization Service** pentru reîntregirea familiei; m-au pus să jur că datele înscrise sînt exacte, ca la interviul din 13 septembrie; în 2-3 luni (sau mai mult!) familia va primi viza de intrare în S.U.A. (pînă la Revoluţie era problematică viza românească, dar s-a schimbat roata!);

• **Şcoala de Engleză**, pe West Mountain View Road, m-a dezamăgit; fiindcă n-o să învăţ mare lucru, clasa heterogenă, profesoara vorbea continuu, studenţii (vietnamezi cu pronunţie defectuoasă, laoţieni şi cu) aprobau din cap fără să înţeleagă; m-a testat oral, la început, şi m-a băgat la avansaţi:

— Cîţi ani aţi studiat engleza la şcoală?
— Nici unul.
— Cum? Şi-atunci de unde ştiţi?
— Am învăţat singur.
— *Oh, good!*

• La **Phoenix Refugee Center** am încercat înscrierea la doctorat (Ph. D.); mi s-a fixat un *appointment* pentru joi, orele 14; Laura Georgescu mi-a tradus diploma universitară şi anexa (notele din toţi anii de facultate); My-Trang Nguyen, directoarea, de origine vietnameză, frumuşică, mi-a examinat cazul:

• în primul rînd nu se recunoaşte diploma, voi fi considerat cu **B.D.** ci nu cu **M.D.**, pe motiv că studiile universitare au durat numai patru ani; în

zadar i-am explicat că aşa este sistemul în România şi că, de pildă, programa americană pentru matematici în *college* este inferioară celei româneşti (deoarece consultasem manualul Aureliei Nicoară, fiica ac-actualului sponsor); în zadar i-am scos extrasele de articole şi cărţile publicate, colaborările la înseşi reviste americane: suferă şi administraţia SUA de aceleaşi birocraţie şi dogmatism precum în ţările comuniste, aici fiind vorba de un totalitarism spre dreapta; Franţa ar fi fost mult mai flexibilă; va trebui să reiau totul de la cap: o pierdere de vreme! (după ce că moralul mi-e scăzut...); săptămîna viitoare voi merge în campusul universitar de lîngă Phoenix, cu Laura, pentru discuţii cu decanii facultăţilor de ştiinţe, respectiv limbi străine; privind doctoratul, va trebui să mă interesez la **Board of Technical Registration**, deşi acolo voi găsi ingineri.

— Bine, doamnă, zic, am fugit din lagărul comunist pentru că mi s-a interzis să fac un doctorat, iar aici, în libertate, mi se ridică alte bariere?

• Obţinut carte galbenă pentru asistenţă medicală gratuită timp de şase luni - **Refugee Medical Assistance Program.**

• **Skin Test** mi-a ieşit pozitiv, s-a înroşit locul injecţiei, pe un diametru de 21 mm; aşadar, microbul tuberculozei în corp; din nou radiografie plămîni, apoi analize de sînge privind hepatita; pe 3-5 aprilie să mă prezint din nou la spital pentru prescrierea unui tratament (durata: şase luni!) gratuit, altfel microbul poate scoate capul...; Printre întrebările puse:

— Vă drogaţi?
— ... (Care ar fi fost prostul să recunoască?!)
— Beţi?
— ...
— Aveţi cancer?
— ... (Doamne fereşte!)

Fără maşină în S.U.A. eşti nul! Ca un om infirm. Nu te poţi deplasa în nici o parte. Bicicletele se dovedesc periculoase. Foarte uşor sînt agăţate de maşini. Analog motocicletele. Iar conducătorii lor cad cel mai uşor victime. Zilnic mor 2-3 oameni, în accidente de circulaţie numai în oraşul Phoenix. Totuşi, maşina este indispensabilă. Motiv pentru care am făcut rost de un **Arizona Driver Licence Manual**. Ciudat, însă, un permis de conducere dintr-un stat nu este recunoscut în altul etc. Un fel de harababura şi America asta!

• Demoralizat, am vorbit la telefon cu M-me Maryse Mimric, preşedinta clubului *"Alliance Française"* din Arizona. Mi-a crescut puţin inima,

dîndu-mi-se speranţe. Maryse şi soţul ei, Guy, calzi la telefon, vorbind mult, mi-au dat întîlnire miercuri, 4 aprilie, orele 18-20 la Café Casino.

Mi-au propus să contribui la realizarea buletinului asociaţiei lor (dacă tot m-am lăudat că scriu poezii!).

Le voi cere concursul în găsirea unui loc de muncă, mai convenabil. Dumnezeul cu mine!

Prima scrisoare primită de cînd sînt în America: de la poetul francez Marjan. Totodată, am expediat 42 de misive la prieteni şi colaboratori şi rude, pentru a-i anunţa adresa cea nouă.

Şocul Americii continuă.

La barul "Sha-na-naa", împreună cu Nicoară şi M.. Ultimul, după un an şi nouă luni de lagăr la Roma, a economisit 6000$ din munca lui. Ajuns în Phoenix, cu o lună mai'naintea mea, şi-a cumpărat maşină cu 1500$, a deschis un cont în bancă.

De un an de zile însă, a pierdut legătura cu nevastă-sa, fiindcă s-a mutat de la vechiul ei domiciliu maramureşean. M. este penticostal.

Luînd permisul de conducere, Nicoară fiindu-i translator, ne-a invitat la o petrecere.

Lumina slabă, rozalie, beculeţe care se aprindeau şi se stingeau, muzică forte, şi, ringuri hexagonale cu fete în bikini, cu sau fără sutiene, dansînd provocator. Băieţii la mese aplaudau, punîndu-le din cînd în cînd cîte o bancnotă de un dolar după şnurul bikinului.

Mă simţeam excelent, aerul condiţionat mă înviorase de toropeala soarelui, aveam chef să compun o poezie:

America e grozavă
America nu e grozavă
America e contradictorie
Iubesc America
Urăsc America
Trăiască Americancele
Moarte Americanilor
Ah, America
Of, America.

M. obiecta că de ce fetele nu se dezbracă de tot! A şi-ntrebat pe una. Ni s-a răspuns că pe **Grand Avenue**...

O tipă s-a-ndreptat rizînd spre noi. A spus să-i dăm 5$ că dansează lîngă masa noastră. M., care se prezentase ca italian, sporovăia bine limba, i-a spus:

— *Sorry*, drăguţo, noi sîntem emigranţi, ne fluieră vîntul prin buzunare! **Magazinul erotic** vizitat cuprindea şi cărţi porno (tot felul de poziţii şi situaţii de te cruceai!), organe bărbăteşti de plastic (mai groase, mai lungi, ori mai încovoiate), ca şi vagine de cauciuc. Pentru 25 de cenţi se putea viziona în cabine aparte ,pentru una sau două persoane, o secvenţă de trei minute prezentînd un act sexual, homosexual sau lesbian. — *See you again, gentleman*, ne-a spus patronul la plecare, de am crăpat de ruşine.

Pet Center, magazin cu animale de mîngîiat, pe care americanii le ţineau în casă. Şi ce credeţi? Pe lîngă miţi şi cîini aflaţi la ordinea zilei (de pildă, o tipesă îşi aduse cîinele la tuns), găseai: broaşte, şerpi, şoareci, şobolani, dihori care puţeau groaznic. Patroana-i mai şi puia.

În România nu ştiai cum să scapi de ei, iar în America erau ocrotiţi. Apoi papagali, şi peşti cît mai urîţi şi deformaţi.

În vreme ce păsări de curte sau animale de ogradă sînt interzise pe lîngă casa americanului (ca să nu disturbe liniştea vecinilor).

Ne avîntăm în deşert cu maşina: eu, Dl. şi D-na Nicoară. Mă aşteptam să fie numai pustiu, întindere de nisip ca-n Sahara africană. În afara soarelui puternic, care pe mine mă omoară, iar hurducăturile Renault-ului mă moleşesc, disperarea în faţa Americii şi a nesiguranţei vieţii mă fac să mă simt rău.

Zece mile pe drum desfundat, cotit, spre Lacul Bartlet.Numai cactuşi (saguaro, ocotillo...), ierburi şi arbuşti pitici. Călcăm cu grijă printre pîlcuri să nu ne muşte vreun şarpe ori scorpion. Găuri pe lîngă stînci, unde se ascund, vezi la tot pasul. Există şi furnici mari, de deşert, cu pişcături dureroase.

— Asta mai îmi trebuie, să mor prin deşert, ca un ogar în şanţ!

Facem poze, vreo zece poziţii, cît mai exotice, cu intenţia de a le trimite în România. Dar nu reuşesc deloc să fiu destins, zîmbetul mi-e forţat, corpul rigid.

La o intersecţie de străzi ,un grup de mici fermieri în grevă. Dar cum? Stau în rînd, pe marginea drumului, fără să scoată un cuvînt, doar cu pancarte: "Opriţi risipirea apei noastre!". Într-adevăr, lacul fusese pe jumătate golit de apă.

01.04.1990 Aşa e omul, aleargă după potcoave de cai morţi! Şi nici un animal nu suferă mai mult ca omul...

Iată-mă, acum, singur ca un huhurez, în deşert. Le spui românilor că-n America e greu, şi nu te cred! Iar, ajunşi aici, se lovesc cu capul de piatră!

America e paradisul diavolului!

Atîţia rămîn cu nostalgia întoarcerii... Violeta, Moaşa bătrînă, chiar Samy - cei la care locuiesc... derutîndu-mă şi pe mine.

100 de zile de la **Revoluţie**. Manifestaţie la Bucureşti: poporul cere mai multe libertăţi, "Jos Iliescu!". Urmăresc la Televiziunea Americană pe canalul 30, la ştiri, şi parcă mă simt acasă.

2.04.1990 Zi încărcată, stresantă. De dimineaţă, împreună cu Gică, Moldoveanu, Nea Vasile - alias Los Angeles, şi Lotzi, am ajuns la **Department of Economic Security**. Nicoară ne-a condus.

Aici se obţine ajutorul de şomaj, ca să nu mori de foame. Ca refugiaţi avem şi noi dreptul la tichete de alimente (*food stamps*) pentru primele 2-3 luni de la sosirea în Statele Unite. Cu aceste tichete putem cumpăra de la orice magazin doar hrană (nu băuturi alcoolice şi ţigări), în valoare de 99$ pe lună. Cam insuficient!

Los Angeles privea lumea pestriţă şi se crucea:

— Doamne, s-au adunat toţi sifiliticii şi debilii mintali în America! Ia uite la ei, nespălaţi, cu hainele rupte intenţionat. Toate beteşugurile le au americanii... Ce graşi sînt, deformaţi, parcă ar fi umflaţi cu pompa! Ce vorbeşti, bă, la noi în România e lume civilizată!

Rîdeam să crăp.

Aşadar: indieni, mexicani cu pălării mari pe cap, negri, emigranţi etc., făceau coadă la ghişee. Se striga pe numere.

M-am îngrozit! Mîine-poimîine îmi vine familia, şi eu nu mă pot întreţine nici pe mine... O să apelez la mila statului pentru *wallfare* (?).

La ora 13 Nicoară trebuia să ducă pe o tanti la dentist. Dar vorba proverbului, nu e pentru cine se pregăteşte, ci pentru cin'se nimereşte. Cum n-a găsit-o acasă pe tanti, şi ca să nu se facă de băcănie în faţa doctorului, m-a băgat... pe mine! Mi-era teamă să nu-mi umble la vreo plombă sau altceva. Asistenţa medicală în America este cea mai scumpă din lume. Doctorii te jupoaie de bani! Îţi vinzi casa pentru a sta o săptămînă în spital. Un dinte de pus costă 1.000$, mai mult decît dacă ici avionul pînă la Bucureşti, te tratezi acolo, şi-i mai dai şi doctorului 50$. O naştere: 5.000$! Mai există apoi hoţii de la asigurări, care vin la tine cu nişte cuvinte lustruite şi exprimări ambigue pînă ţi-apucă o semnătură. Ş-apoi îţi trag lunar din salariu sute de parai. Cînd e vorba să-ţi plătească asigurarea vreun tratament, îţi caută nod în papură: că boala începuse înainte de a te asigura, dacă te-ai accidentat la mîna dreaptă pretextează că asigurarea este doar pentru mîna stîngă etc.

O şarlatanie în ultim hal! Model jidănesc.

Nicoară îmi povestise cazul unui doctor din New York, care a operat un pacient la stomac, fără să fi avut nici o boală, doar pentru a încasa suma de 20.000$.

Şi cînd mă gîndesc că mama, şi alte rude suferinde din România, şi-au pus speranţe în mine privind ajutorul medical... Doar sînt în America, nu-i aşa?(!)

Cît de neputincios mă simt fără bani! Nici pentru mine nu sînt în stare...

Intrat în cabinetul dentistului, o asistentă s-a pus să-mi facă radiografii:

— Stai aşa, cucoană, cu am probleme la măseaua din dreapta şi dumneata mă "pozezi" în stînga?!

20 de radiografii (X-ray) la toată dantura! M-a zăpăcit de cap! Am ieşit de acolo ca din puşcă.

(Ce-şi face omul cu mîna lui... nici dracul nu desface!!)

De la magazinul de materiale de construcţie (*household store*), încercat cu cîte şi mai cîte, un meseriaş bun îşi poate construi o casă care să-i coste pe jumătate din preţul cu care se cumpără de-a gata o locuinţă.

Profesoara de engleză de la "Mountain View Elementary School" ne-a luat în maşină, trei vietnamezi şi un român, elevii dînsei, pînă la Biblioteca Publică "Acacia", de pe East Townley Avenue. Cursurile de limbă se ţin de două ori pe săptămînă, cîte două ore, luneа şi miercurea seara, fiind gratuite.

Am fost mirat să constat că împrumutarea de cărţi, reviste şi casete nu necesită taxe - deoarece eram convins că americanii storc bani din piatră seacă, învîrtind orice activitate după beneficii financiare, iar pentru ei cultura nevalorînd două parale! Restituirea se face în trei săptămîni, iar întîrziaţii plătesc între 5 şi 25 cenţi pe zi, depinde de articol. Asta, ca să-i pună la punct!

M-am abonat, împrumutînd o carte pentru copii (!) cu casetă, şi un dicţionar de expresii şi argouri americane.

Pe canalul 3, TV din Arizona prezintă timp de o oră, un documentar despre România "Death of a Dictator". Toţi ai casei cu gurile căscate: Nicoară tatăl, Violeta, Aurelia, Mariana, Samy, soacră-sa venită de două zile din Arad în vizită, moaşa, eu. Despre "Cenuşescu"...

Mihai T., un oltean din Tr. Severin, care şi-a înfiinţat o companie cu două camioane (*truck*) grele, numită «Taunus», unde a angajat români care să facă transporturi Phoenix - Los Angeles şi retur, a înregistrat documentarul pe bandă, cu reclame cu tot, pentru a-l duce în ţară.

03.04.1990 Din nou la **Health Department**. O infirmieră mă asigură că voi primi prin poştă atît radiografia la plămîni (rezultat negativ) şi analizele de sînge (din cauza hepatitei, ah! de-acum 25 de ani), cît şi medicamentele (tratament: şase luni, puffff!)

Din fericire, statutul de refugiat îmi dă dreptul la gratuitate. Altfel, mă băteau sfinţii!

Umblat pe la mai multe adrese în vederea reglării situaţiei mele universitare (echivalare de diplomă, înscriere la doctorat). Enervat de birocratismul întîmpinat, răbufneam pe româneşte în mijlocul conversaţiei engleze! L-am indispus şi pe Nicoară...

Board of Technical Registration ne-a trimis la **Department of Education**, care s-a angajat să-mi expedieze (tot prin poştă se lucrează) documentaţia necesară în 2-3 zile.

Am depus primul *application* la un restaurant, **The French Corner**, crezînd că-mi poate ajuta la ceva cunoaşterea francezei. Da' de unde! Decît managerul mai ştia, însă era ocupat la telefon.

La "Phoenix Refugee Center" diploma mea nu era tradusă. Laura a dat prioritate ruşilor, pasînd-o lui Ismail - un coleg de-al ei, afghan.

Aşa ne ajutăm noi, românii!

De la 8 la 16 toată ziua în maşină, copt de căldură, însoţindu-l pe Nicoară, care alerga în rezolvarea problemelor refugiaţilor veniţi prin **Tolstoy**: traduceri (cunoaşte şase limbi: română, italiană, spaniolă, franceză, engleză şi maghiară), programări la doctori, găsirea unor locuri de muncă...

Permanent bătăi de cap! Ăla vrea aia, ălălalt pe-ailaltă... oricît i-ai ajuta, toţi rămîn nemulţumiţi...

— Îl serveşti de o sută de ori şi uită. Dar, dacă nu-l serveşti odată, te ţine minte toată viaţa! mi se lamentează.

Mă-ndop cu engleză. Dicţionarele de buzunar le port cu mine permanent. Traduc firme de pe stradă. Traduc etichete. Mă plimb prin magazine şi traduc denumiri de articole. Merg la poştă, traduc instucţiuni. Merg la bibliotecă, traduc instrucţiuni. Cuvinte încîlcite. Le memorez. Le uit. Iar le memorez. Iar le uit. Puţin, puţin se mai lipeşte cîte ceva.

Cum nu pricep o iotă la televizor, uneori cîte-un cuvînt, două, din joi în paşte, îmi zice Samy:

— Mai bine ai privi pe 33, la spanioli, acolo ai şanse să înţelegi mai mult.

Televiziunea are 42 de canale, năpădite de reclame ca un lan de buruieni. Există canale federale şi canale pentru fiecare stat în parte. Majoritatea gratuite (cheltuiala este acoperită de reclame). Pentru canalele sexi (porno?) se plătesc abonamente lunare (între 10 şi 30 de dolari).

De cîte ori m-am găsit în faţa televizorului, în aceste unsprezece zile de America, niciodată n-am avut răbdare să rămîn mai mult de cinci minute pe un canal, curiozitatea împingîndu-mă să sar şi pe alte canale, sfîrşind prin a mă juca la sistemul de telecomandă, iar pe retina ochilor formîndu-mi-se un mozaic de secvenţe disparate şi culori aprinse.

În mod deosebit m-a frapat muţenia oraşului. Nu vezi picior de om pe trotuare, auzi doar zgomotul înfundat al maşinilor. Dacă întîmplător îţi vine din faţă vreun trecător, te evită cu privirea, păşind cît mai lateral. Oamenii se tem unii de alţii... Şi, asta în miezul zilei!

04.04.1990 La "Café Casino": reuniune a comitetului Alianţei Franceze. Participat împreună cu Nicoară şi două babe româncе. Se vorbea mai mult în engleză. D-l Guy Mimric s-a oferit să mă sprijine în găsirea unui loc de muncă într-un Institut de Cercetare. Ca inginer, vrea să-mi cunoască publicaţiile matematice pentru a se lămuri la ce nivel mă situez.

Singura mea şansă de a supravieţui este de a-mi multiplica relaţiile, pînă se va găsi persoana care să-mi dea brînci (în sus!).

O surpriză plăcută: *foods stamps*-urile mi s-au acordat pe şase luni, nu trei, pînă-n septembrie inclusiv. Dacă-mi vine familia, va fi ajutată de **Tolstoy** pentru reintegrare, primind ajutoare financiare la fel cu mine. Nimeni în America nu moare de foame. În condiţii vitrege (pierderea slujbei) te poţi califica pentru *wallfare* (ajutor şomaj), insuficient, dar supra- vieţuieşti.

Sărăcie? Da, există şi aici. Am văzut oameni, e drept rari, căutînd prin gunoaie, ori trăgînd după ei cărucioare cu deşeuri... Sau bărbosul jegos, un gen de hippy, care doarme pe scări la **Tolstoy**, şi citeşte numai cărţi religioase...

De muncă se găseşte berechet, slavă Domnului!

05.04.1990 Nu e greu, ci extraordinar de greu ,primul pas în America. Ai din România au impresia că dincolo de ocean e raiul de pe pămînt! Într-adevăr, sînt magazinele pline, dar fără bani stai şi te uiţi la ele!

Ca emigranţi, noi ne zbatem din răsputeri pentru supravieţuire.

Multora le e ruşine să spună acasă ce lucrează în S.U.A., că spală vasele, că mătură străzile...

— Uite, bieţii mexicani, mi-arată Nicoară, ei execută muncile cele mai sordide.

Dacă Mărioara şi Vasilache, odată ajunşi în America, îşi fac contracte la care plătesc 30 ani pentru a-şi achita o locuinţă, scriu în ţară cum că şi-au cumpărat casă (dar fără să specifice îndatoririle din care nu se mai văd o viaţă!).

Şi-atunci, Gigel şi Costel, rudele lor din Bucureşti:
"I-auzi, bă, ăia, în doi ani de zile de cînd au plecat, şi-au luat casă. Ce repede, băi!" Mărioara şi Vasilache trimit poze color înfăţişîndu-şi locuinţa.

Sau Ionică, îşi cumpără maşină veche, care pe dinafară pare nouă, se fotografiază la volan şi-i expediază fotografia lui taică-său. Iar, pînă ajunge scrisoarea, maşina o dă la gunoi!

Ioan Nicoară mi-arată jurnalul său de călătorie. În fiecare an economisea între 800-1500$ şi mergea cu familia în excursii. A vizitat Alaska, Mexicul. Numai cu maşina. Conduceau pe rînd: el, fiicele, prietenii.

Avea jurnal şi-n ţară. Dar, cînd a fugit, i-a rămas acolo. L-a încredinţat unui poet, Nicolae Nicoară, un fel de rudă mai îndepărtată, dar "suflet de-ardelean" cum se explica în Caietul debutanţilor, Albatros 1983-5. De două ori încercaseră fetele să-i scoată fascicule din manuscris peste graniţă, dar atît Violeta cît şi Aurelia eşuaseră, confiscîndu-li-se foile pe aeroport, la vamă.

Lumea aparţine oamenilor bogaţi. Eu sînt şi aici dat la o parte...

Cel mai anevoios se descurcă în exil intelectualii, neobişnuiţi cu munca fizică. Iar artiştii constituie gunoiul societăţii.

Înşelătoare preţuri au magazinele, peste tot cifra 9, derută psihologică, de pildă se scrie:

$99.99 ci nu $100,
sau $1.49 ci nu $1.50, etc.

ca să-ţi dea senzaţia de mai mic şi să le reţii cu dificultate.
Apoi, la costul afişat pe etichetă se mai adaugă şi taxa de vînzare, cam 5-10%. Deci, în loc de $99.99 vei plăti la casă $105 - 110!

Deşi hispanicii reprezintă 1/3 din populaţia Phoenixului, n-am văzut o revistă sau o carte în spaniolă nicăieri! Guvernul american promulgă libertatea de exprimare a minorităţilor din alte ţări (în special din Tratatul de la Varşovia), înăbuşindu-le pe-ale lor! Mai uşor observi gunoiul altora, decît bîrna din ochii tăi...

Există mişcarea şovinistă **English-only**, care impune vorbirea *numai* a limbii engleze, şi-n familie, indiferent de naţionalitate. O librărie cu cărţi străine (neenglezeşti), deschisă în Los Angeles, a fost devastată de fanatici, care strigau că-n America nu trebuie folosită decît limba engleză.

Deşi jumătate din populaţia Californiei este hispanică, toţi candidaţii în alegeri pentru acest stat au fost anglo-saxoni.

America este considerată oala de topit a naţionalităţilor (*melting-pot*). Deznaţionalizarea este lentă dar sigură. Vecina de la 500, de origine mexicană, întrebată de ce nu-şi învaţă fetiţele spaniolă, a răspuns:

— Soţului meu nu-i place să audă vorbindu-se-n casă altă limbă!

Americanii, datorită primordialităţii englezei, disprefuiesc celelalte limbi.

Este degenerat tineretul american? Cercei în urechi la băieţi, tunşi zero pe-o jumătate de cap, iar pe cealaltă au plete, ori tunşi de tot, doar în vîrful capului lăsat o creastă ca de cocoş... Cercei în nas!... Sau păr lung prins codiţă... Pantaloni rupţi în genunchi in- tenţionat... Oamenii nu dau atenţie vestimentaţiei, să fie însă curată. Se-mbracă iejer: adidaşi, blugi sau pantaloni scurţi, tricouri...

Junii din comunitatea românească preferă să-şi aducă parteneri de căsătorie din România, fiindcă sînt mai credincioşi şi au cunoscut greul. Americancele nu-s femei de casă..

Cutiile de poştă sînt stas, la marginea străzii, neîncuiate cu lacăt, dar nimeni nu fură corespondenţă. Singuri poştaşii au maşini cu volanul pe dreapta, opresc în faţa cutiilor poştale, şi fără să coboare (cu motorul funcţionînd) pun scrisorile. Circulaţia autovehiculelor se face pe partea dreaptă a străzilor. Dacă ai de expediat vreun plic, poţi să nu te deplasezi pînă la poştă, ci îl bagi în cutia ta poştală, dar ridici un steguleţ roşu de tablă ca să-l observe poştaşul.

Cu Aurelia **la Glendale Community College**. Mă prezintă profesoarei de franceză Suzanne. Asist la un curs. Cinci elevi în clasă. Pe la jumătatea orei soseşte un băiat, tuns punk, mestecînd gumă, vrea să facă zgoande, profesoara îl ignoră.

Elevii-s foarte relaxaţi, îmbrăcaţi şi coafaţi oricum. Stau picior peste picior, sau cu picioarele întinse pe bancă. Nu scriu, răspund de jos. Foarte amicale relaţiile profesor-elev. Două table în faţă, două table în stînga. Peisaje şi monumente din Franţa afişate în dreapta. Un avertisment cu litere mari: "Nu se mănîncă, nu se bea, nu se fumează în clasă!"

În orice caz, elevii americani sînt mai liniştiţi decît cei marocani, chiar dacă în timpul orei mai glumesc între ei. Ah, dulcea barbarie!

După curs, profesoara Suzanne m-a purtat pe la secretariat, bibliotecă, *mathematics building*, *foreign languages building*. Conversam în franceză. Cumsecade. Două ore a pierdut cu mine.

De la secretariat mi s-a fixat un *appointment* pentru marţi, la 2:00, privind ocuparea unui post de *tutor* în matematici (un fel de meditator care ajută elevii mai slabi; sub-profesor).

— De ce nu mergi la Québec? îmi insuflă idcea Suzanne. Acolo nu ai probleme cu limba...

M-am întors cu autobuzul 2. L-am rugat pe şofer să m-anunţe cînd trebuie să cobor. Aveam un set de zece bilete primite de la Tolstoy. Un bilet

costă 75 de cenţi, şi este valabil două ore de la începerea călătoriei, timp în care poţi să schimbi douăzeci de autobuze! Ceri "tranzit" la prima urcare, doar.

Aerul condiţionat dinăuntru m-a înviorat.

Cînd un călător vrea să coboare la staţia următoare, apasă pe o bandă aflată între geamuri, semnalizînd şoferului, iar pe panoul de la bordul maşinii se-aprinde o inscripţie: *Stop requested.*

06.04.1990 Trebuie să-mi placă America, să mă adaptez. Altfel mă iau la rost mama, nevasta... "Nu tu ai vrut America!?", or să-mi reproşeze. Vrei, nu vrei, bea Grigore aghiasmă!

De dimineaţă în campusul universitar. Îmi încercam şansele din nou. Dar legile sînt legi. Va trebui să dau examene de limbă (TOEFL) şi de capacitate (GRE).

Iată-mă student bătrîn! Cîţiva ani voi trage în plug să-mi echivalez studiile. Pierdere de timp. Învăţămîntul american este sub cel european. Şi, de ciudă pe străini, S.U.A. nu le recunoaşte diplomele!

La catedra de franceză, A.G., în care Nicoară îşi pusese speranţe, a dat din umeri, purtîndu-se rece.

La matematicieni, am completat formulare pentru un Ph.D în Teoria Numerelor şi/sau Algebră, ca şi o cerere de bursă (*financial aid*).

Cursurile universitare sînt extrem de scumpe, de pildă pentru un an taxele se ridică la 12.400-16.000$! Zic:

— Domnule decan, chiar de-aş trăi fără să mănînc şi fără să beau şi fără să dorm deloc, şi tot n-aş avea de unde să achit atîta bănet! Eu fluier în buze!

Am apelat la sprijin din partea statului Arizona. Dacă nu primesc, evident voi renunţa...

La Phoenix Refugee Center am insistat pentru traducerea diplomei şi a anexei cu notele, ca şi dactilografierea *Curriculum*-ului *Vitae* matematic. Servicii pe care ni le efectuează gratuit.

E vineri seara. Urmează două zile de *weekend*. Aud gălăgie, voci pe stradă şi mă mir: Atîta muţenie pînă acum!

Prima scrisoare primită din România. Ely mă-ntreabă ce lucrez, ce îi pot găsi ci de lucru şi dacă sînt în stare să asigur existenţa la toţi patru??

A pus direct degetul pe rană! Şi mă doare. (Dacă nu ne-am spînzurat în România, ne spînzurăm aici!!).

Mi-era ruşine la **Smitty's** în magazin să plătesc cu bonuri de şomer. Se uita casieriţa la mine... cu milă.

07.04.1990 Sîmbătă dimineaţa. Muzică tare spaniolă se-aude. Parcă şi chiote de peste stradă. Ca la mine, la Bălceşti, cînd punea Mariţa pick-up-ul să urle.

Două săptămîni scurse în America şi nimic, nimic nu mi-a reuşit din întreprinderile mele de a găsi un *job* convenabil. Engleza, pe care o ştiu eu, nu mi-e suficientă pentru a preda la catedră.

Dacă o persoană nu-şi plăteşte abonamentul telefonic, compania de telefoane îi taie firul, şi niciodată cît va locui în Statele Unite nu va mai putea avea telefon (numai în cazul că-şi achită dările restante - cu dobîndă cu tot!). Această contabilitate strictă, această evidenţă strictă şi permanentă, se ţine pe computere prin acel număr de **Social Security** atribuit fiecărui individ în parte de pe teritoriul Americii. Formînd numărul, pe ecranul computerului apar toate informaţiile privind persoana respectivă. Să te ferească Dumnezeu să furi, ori să faci ceva rău, că eşti încondeiat pe toată viaţa şi nu te mai angajează nimeni în serviciu!

Ca pe vremea "vestului sălbatic" şi a filmelor cu *cowboy*, am văzut astăzi la poştă afişe cu persoane căutate de FBI! (fotografii, amprente, date biografice şi antropometrice despre infractori).

O oră am aşteptat în staţie autobuzul, pe 7-th Street, pînă la **Central Library**. Aici am găsit un TOEFL, *test of english as a foreign language*, pe care trebuie să-l toc, nu altă! Am împrumutat şi şase casete de învăţare a englezei, dar prin franceză.

Inventarul cărţilor se păstrează tot pe computere, aşa că în momentul cînd cauţi un volum anume ţi-l identifică pe *display*, ba chiar găseşti şi persoana care l-a împrumutat şi data cînd trebuie să-l restituie.

M-am întors cu autobuzul zero pe **Central Avenue** pînă la *terminal*.

Ah, ce mai ţiuie sirenele poliţiei prin oraş! Mereu şi mereu accident după accident... Mi-e şi frică să-mi iau carnet. Am obsesia c-o să calc pe cineva...

08.04.1990 Floriile. E ziua mea, şi nici n-aş fi ştiut dacă nu-mi spunea bătrîna! Cumpăr o sticluţă latră de alcool dulce. Ciocnim în cinstea mea.

De cînd am venit în America simt că mă-ngraş. Şi n-aş vrea de loc! Mă uit în jurul meu, şi toţi suferă de obezitate. Sedentarismul şi supraalimentaţia. Văd femei umflate, cu curul cît roata de camion!

Alţii au depăşit limita obezităţii, devenind anormali, bolnavi. Nici nu pot să meargă, se tîrăsc. Iar vara, cînd laşti gura de căldură, curge apa de pe ei ca pe pîrîu!

D-na Nicoară, adventistă, mă duce la Biserica Baptistă Română pe W.

Glendale Avenue. Slujbă în limba română. Pastor: Petru Pincu. Douăzeci de credincioşi într-o cameră. Români. Dintre care doi veniţi din Bucovina Sovietică. Se citesc şi fredonează cîntări duhovniceşti din "Cîntările Evangheliei", tipărită la Chicago, în 1987, de Asociaţia Baptistă Română din S.U.A. şi Canada. Culegerea cuprinde 780 de cîntări. Primesc şi eu una, apoi o Biblie (Vechiul şi Noul Testament).

Religia are efect terapeutic de lungă durată asupra spiritelor.

09.04.1990 Săptămîna trecută s-a prezentat la televizor că Statele Unite au nevoie de 20.000 de profesori (probabil pentru High School), şi totuşi eu întîmpin dificultăţi majore la angajare. Mă izbesc de birocraţie (pasat de la un birou la altul), de nerecunoaşterea (neechivalarea) diplomei. Şi apoi barajul limbii...

Telefonat francezului, 998-0133, în vederea găsirii unui post de cercetare (tipul cunoştea nişte oameni de afaceri). N-a rezolvat nimic.

Telefonat la **Grand Canyon Colege**, după Dr. Petru Papadopol, profesor român de matematică. Lăsat, pentru a doua oară, mesaj secretarei. În zadar i-am şi trimis o carte poştală. (Sînt un scai încercînd să se prindă de lîna oilor?)

Asta-mi mai trebuia! Ridicînd de-un godin cu Samy, la un moment dat, cînd trec pe sub un pom, aplecîndu-mă, fiindcă nu aveam loc, mi s-a pus un junghi în spate şi am rămas ţeapăn. I-am dat drumul godinului. S-a chinuit sărmanul Samuel să-l tîrască pînă la stradă... Din trei în trei luni, gospodarii aruncă la marginea străzii obiecte din casă ce nu le mai sînt de folos: mobile, televizoare, sobe, aparataje... Săracii trec şi-şi aleg ce vor. Apoi, un camion încarcă totul şi aruncă la groapa de gunoi.

Am vrut să dau o mînă de ajutor familiei Nicoară, şi mai rău le-am făcut! Pentru că, beteag fiind, am adăugat înc-o belea pe capul lor!

10.04.1990 După un somn liniştit de cîteva ore, spre ziuă m-au luat nişte dureri, încît nu puteam să mă întorc de pe o parte pe alta în pat. Sciatica îmi luase tot mijlocul. Cum să mă duc la WC? Fac pe mine! Am răbdat, am răbdat pînă spre ziuă... Dimineaţa m-am forţat şi-am ajuns în patru labe la baie.

Colegii din ţară or fi zicînd că-s fericit, c-o duc bine-n America, iar eu mă lupt să supravieţuiesc!

Efortul de-a coborî din pat, cu încetinitorul, chinuit ca toţi dracii... Simţeam că mă boşesc... Hernie-mi mai lipsea! Pe la prînz Nicoară m-a îmbarcat în maşină şi fuga la medic. Dr. Casey, un irlandez, m-a întins pe pat, m-a legat bine ca un cal în hamuri, şi-a pornit să ruleze nişte

rulmenţi care îmi supuneau corpul unor exerciţii fizice.

Mi-a recomandat şi un tratament: Naprosyn (2/zi) şi Codeine (3/zi).

Primit **Social Security Number**: 600-90-8396. Îl voi purta toată viaţa în America. Va fi oglinda mea (cu toate datele biografice, şi de muncă).

La **Glendale Community College**, unde învaţă Violeta, mi se acceptă poziţia de *tutor of mathematics* (ajutor de profesor pentru elevii slabi): 5.20$ ora, între 0-19 ore săptămînal, timp de 16 săptămîni (pînă la începerea noului an şcolar). Deşi suma este derizorie, reuşita are implicaţie mai degrabă pentru moralul meu (destul de jos în ultima perioadă) şi nedecepţionarea celor din ţară.

11.04.1990 Am completat şi completez la formulare şi *applications* că mi-a venit acru-n gît! N-am decît s-aştept.

Mă plimbam cu Nicoară pe o alee din incinta colegiului Glendale. Elevii stăteau pe iarbă, citeau, discutau.

— Cît este ceasul? mă-ntreabă sponsorul meu.

— Două şi-un sfert, răspunde un băiat din grup pe româneşte! Am rămas cu gurile căscate.

— Mai există elevi români aici?

— Puţini. Eu cunosc încă două fete.

Totuşi în America e mai bine ca-n Turcia, dar mai rău ca-n România.

Cînd sînt într-un loc, rîvnesc la altul!!

Mă lupt cu limba, limbă zăpăcită cu pronunţie la întîmplare. Nici dicţionarele nu-mi mai sînt utile, fiindcă redau engleza britanică. Alte accente şi expresii (*slang*) aici. Vorbesc americanii ca din fundul pămîntului! Ce accent, Dumnezeule!

Mi-e necaz că nu e spaniola prima limbă a lumii, sau franceza. (Ca să nu mai vorbim de română, ce mi-ar fi plăcut!)

Visez zi şi noapte numai engleza.

Trebuie să intru-n viaţa americană pentru a mă obişnui. Uneori sînt disperat... că-mi vine să mă dau la cîini... Simt că-mi fuge pămîntul de sub picioare. Deşi nu-s din ăla, delăsător, lasă-mă să te las! Mă bat pentru existenţă. N-am timp nici să răsuflu!

Alteori mă cred în Înaltul Cerului!

Îmi scrie Sedat din Australia. Nici la ei nu e prea roz. Sîntem curioşi fiecare cum s-au realizat ceilalţi colegi din camp.

Deşi am masă, scaun, nu pot să scriu şi să citesc decît în pat sau jos pe covor. Aşa m-am obişnuit!

Nu există om care să nu se contrazică. Ştiinţa, însăşi, se contrazice; vezi celebrele paradoxuri.

Aşa cu jurnalul meu: aprecieri şi dezaprecieri simultane.

Poezia neputinţei mă caracterizează.

Hemoragie nazală. Consecinţă a surmenării?
Ce plăpindă fiinţă e omul!

12.04.1990 Diploma şi anexa, traduse de **Centrul de Refugiaţi**, au fost legalizate (ştampilate, semnate) de David, directorul Tolstoy-ului.

În Tempe, la Arizona State University, am fost minat de la un birou la altul.

— Vai, ce birocraţie! exclamam indignat la fiecare birou. Mai ziceţi de alteţări!

— Aşa e într-o instituţie mare.

Am expediat plicul pentru *financial aid* privind continuarea studiilor. Două luni aştept, ca pe jar, răspunsul.

Departamentul de Matematică îmi comunică, în două săptămîni, privind acceptarea mea la doctorat, dar nu am nici o şansă, două examene grele: de limbă şi de echivalare a studiilor (**Graduate Record Examination**) îmi înnorează orizontul... Colac peste pupăză, pentru **graduate assistancy** la universitate trebuie, pe lîngă **TOEFL**, să mai trec şi **TSE** (**Test of Spoken English**) !

Am de tras pe brînci...

Am trimis diploma legalizată în engleză, însoţită de atîtea hîrtii **plus un money** order de 85$ (pentru mine o avere!) la **Educational Credential Evaluators**. În patru săptămîni îmi vine răspunsul: fie M.D., fie B.Sc (Am dreptul la contestaţie!).

13.04.1990 A doua şedinţă la medic. Tot sciatica. Dar mă simt mult mai bine. Durerea s-a mutat de la coloană în şoldul sting. Dr. Casey mi-a smucit o dată piciorul din coapse, apoi m-a pus zece minute la curent electric.

La un bar de noapte cu Nicoară. **The Great Alaskan Company.** Numai intrarea 7 dolari. Casierul ne ştampilează pe mînă: o stea cu cinci colţuri în interiorul unui cerc. Putem ieşi afară şi reveni fără să mai plătim: sîntem identificaţi după acest semn.

— O să ai ce scrie în jurnal, rîde Nicoară.

Şi ne-amuzăm: "Campania lui Bush"! Ha! Ha! George Bush! Ha, ha! Cum ajung unii preşedinţ

Mese mici, rotunde. Banchete pe margini. În mijloc o estradă rotundă, unde dansează fete dezbrăcate

Mese mici rotundelar chicotim în colţul nostru:

— Tot n-am văzut negresă în pielea goală!

— Şi nici orientală!

În jurul estradei băieţi consumînd băuturi nealcoolice. Plăcerea lor să se

aşeze cu capul pe spate, ţinînd în dinţi un dolar, iar dansatoarea - goală sau în bichini - să le ia cu gura bancnota. Ori să se retragă într-o margine, iar fata le dansează între picioare...

Şi, totuşi, nu am găsit nimic vulgar: mişcări artistice. Ambianţă plăcută. Muzică urlînd, de nu te înţelegeai om cu persoană. Un speaker deturnînd melodiile, recitînd poezii porno, sau adresîndu-se pe şleau cîte unei dansatoare: *I' fuck you, ma'am!!,* în exploziile excitate ale asistenţei. Dar nimeni nu putea să atingă vreo fată... căci unora li s-ar fi urcat sîngele la cap, şi-ar fi sărit pe vreuna!... La o mică încercare, a unui bărbat cu ochelari, a şi intervenit o matahală de la Security.

Din decor făceau parte şi indieni beţi, mulatri cu boturile holbate...

14.04.1990 Vin căldurile! Nu se poate trăi (nici sudia, vai) decît cu ventilatorul în priză. Ah, şi am atîtea de făcut!

Sînt alături de America, precum cîinele de lanţ!

Nicoară mi-a dat prima lecţie de conducere auto, pe străzi lăturalnice ale Phoenixului. Îi era mai mult frică lui, îl curgeau apele, decît mie! O jumătate de oră am mers, am întors; trebuie să învăţ şi parcarea paralelă.

Mîine e Paştele: catolic şi ortodox. Coincid. L-am rugat pe Nicoară să mergem la Înviere la o biserică românească.

66 de scrisori trimise în trei săptămîni de America.

Dar voi rări corespondenţa, dedicîndu-mi, în exclusivitate timpul, pregătirii examenelor care-mi stau în faţă

Ziarele româneşti, ajunse pe adresa vreunui român din Phoenix, sînt împrumutate şi celorlalţi.

Destui inşi, în special mai vîrstnici, nu cunosc engleza la nivel satisfăcător. Cel mai uşor o deprind copiii. De la generaţia a doua, românii nu-şi mai vorbesc limba strămoşilor!

Iar şi iar completez la formulare şi formulăraşe! Nici nu învăţ, nici nu mă plimb.

Birocraţia la americani este... centralizată! Scriu la Princeton (NJ) ca să-mi rezolv problemele în... Phoenix (AZ). Iar pentru fiecare application, trebuie să consult cîte o broşură de 20-30 pagini! Am strîns un teanc. Cînd le văd, mă îngrozesc.

Seara, la zece, Samy mă cheamă să fac baie în bazinul de lîngă blocul său. Prefer să mă omor cu engleza.

Los Angeles şi-a luat un "Chevrolet" cu 750$, plus permisul de conducere. Dar n-a pus încă maşina în circulaţie.

Gică Moldoveanu a picat la practică.

Nony s-a angajat la o companie, cu 4.5$ pe oră. Cei mai tineri urmează şcoli de calculatoare (şase luni).

Învierea. La biserica ortodoxă românească "Sf. Ioan Botezătorul" din Phoenix, mai la marginea oraşului. Predica se ţine în româneşte. Preot: Aurel Teodorescu.

Sala este plină, circa o sută de credincioş i,cu scaune aş ezate, mese intinse pe o parte, drapelul românesc (fără stemă) în stînga, drapelul american în dreapta. Patru-cinci icoane în faţă. Cîteva persoane în ii naţionale, printre care şi Nicoară. Domnul E.D., participant la Mişcarea Goma, închis prin România vreo trei ani, poartă în diagonală o banderolă cu tricolorul. Atîta românime aici!

Cumpărăm lumînări: între 50-100 de cenţi. Ne-ntîlnim mulţi români: Nelu, Los Angeles, Gică Moldovcanu, olteanul din Tr. Severin, familia R.

Gică-mi mărturiseşte că nevasta şi copiii nu vor să vină.

— Şi ce faci, te întorci?

— Nu, frate.

Nelu a trecut "circulaţia", mai are CDL-ul ca să devină şofer pe *truck*. Dăm ocol bisericii cu lumînări aprinse la miezul nopţii. Mă întreţin cu doi moşi, născuţi unul în America, altul în Canada. Amîndoi cunosc româna la perfecţie.

— Tata, zice unul, a luat bita şi ne-a spus: În casa mea vorbiţi numai românește. Cînd ieşiţi de-aici, treaba voastră!

Samy întăreşte că-şi va învăţa feciorul, venit pe lume acum două săptămîni, şi limba natală.

Există şi un Club Românesc, sub îndrumarea Evei Bogdan, apoi o formaţie de dansuri populare româneşti pregătită de Viorica Ardeleanu (i-am văzut pe protagonişti fotografiaţi în costume naţionale).

În fiecare duminică se ţin slujbe la biserica română ortodoxă.

15.04.1990 Paştele sărbătorit la Samy acasă, în mijlocul familiei Nicoară. Mai tîrziu au venit Gelu cu soţia şi fetiţa.

Ioan Nicoară recita poezii hazlii din Topîrceanu ("Balada telecistului", "Cîinele ovreiului", "În ajunul unui divorţ"), Aurelia din Goga ("Străinul"), Mariana din Coşbuc ("Moartea lui Fulger"). Apoi muzică folk (Ştefan Hruşcă).

Iere preparate. Salată de vinete. Sarmale. Pîine de casă (nu se compară cu cea din magazine!). Plăcinte. Tort.

Făcut baie în bazinul mare. Apoi în cel mic, unde apa ţîşnea caldă pe lateral (jacuzzi).

Bolind am fost de-am venit aici. Eram acum profesor în Franţa, poate şi familia venită.

16.04.1990 Învăţ engleza contra cronometru. Îmi pun limba-n ghips, pînă să pronunţ un cuvînt. Prea aproximativă limbă! Ar trebui să iau un cartof copt în gură ca să vorbesc americăneşte! Ca din butoi...

Dintre limbile minorităţilor, spaniola-i zgîndăre pe americani. De alte neamuri nu le e frică, pentru că ştiu că se pierd în masa anglofonă. În vreme ce procentajul hispaniolilor, pe toată SUA, se ridică la 10% datorită emigraţiei clandestine din Mexic şi America Centrală.

În Statele Unite nu sînt doctori, ci ticăloşi. Caută doar să se-nfoaie de bani după tine. Europenii sînt mai bine pregătiţi profesional, americanii sînt mai dotaţi însă tehnic. Doar aparatura e de ei. Şi reclama!!

Orice început e greu. Dar al meu nu se mai termină. Cel puţin doi-trei ani voi mai rămîne în provizorat. Azi m-am înscris la TOEFL, pentru 1 iunie, deşi nu-s pregătit. M-a costat 39$, plus 1$ la Merabank, pentru *money order*.

M-am ambiţionat şi-am dat o fugă la prof. Papadopol. Orientat cu harta, am luat-o pe **Central** pînă la Camelback, apoi cu 50 spre vest pînă la **Grand Canyon College.**

Primit rece, suspicios.

— Cum de-ai mai emigrat după Revoluţie?

Mi s-a dat de-nţeles că românii nu se-ajută între ei ca evreii. Fiecare se descurcă pe cont propriu. Doar vorbe-vorbe primeşti din partea lor. (Avea perfectă dreptate, am simţit pe propria piele cît am stat în lagăr.)

— Există, desigur, un loc în America şi pentru tine, dar nu-l ştii nici tu, şi nici lucrătorii de-acolo nu te ştiu pe tine - mă încurajează. Încă.

Sfaturi:

- universităţile americane sînt marxiste, stîngiste, să nu mă bag deci în politică.
- să expediez cereri de angajare prin toată America (nu doar Arizona); nu se ştie de unde sare iepurele! Dan Voiculescu, Ciprian Foiaş, Dan Burghelea, Nicolae Dinculescu au fost acceptaţi fără probleme, fiind cunoscuţi;
- americanii-americani deţin posturile şi banii, cu ei trebuie să tratezi; să nu mă bazez pe românii americani;
- să consult lista cu posturi din **Notices of AMS** (pe ian., febr. '90) şi **Board of jobs** de la **Mathematics Department (ASU);**
- pentru studii de doctorat plăteşte guvernul (înseamnă că dl. Dr. Bremner n-a fost "drăguţ" cu mine pretinzîndu-mi 12500$ pe an(!) "Glumiţi, domnule, aş fi vrut să-i spun, eu n-am parale nici să beau un suc... ")

Cer să asist la un curs de matematică la *college*, ca să compar cu lecţiile din România ori Maroc, dar sînt refuzat.

— Profesorii se feresc, sînt şi foarte sensibili, cred că-i inspectezi... îmi răspunde Dr. Papadopol. Iar nivelul învăţămîntului american e scăzut, o recunosc şi ei. Dezvoltarea tehnicii i-a învăţat pe americani comozi. Mă uit la ei, au inventat pînă şi containere poştale pe marginea străzilor, în care introduc scrisorile, fără să mai coboare de la volanul automobilului! De ce să se mai osteneaască?! Omul s-a contopit cu maşina.

În magazine, produsele au preţuri codificate: liniuţe albe şi negre, mai groase ori mai subţiri-citite de un calculator în formă de pistol pe care casierul îl trece rapid prin faţa semnului. Calculele se execută automat.

Indiferent de temperatura de afară, în magazine gradele sînt constante, climatizarea funcţionează permanent. Aerul este înmiresmat. Cumpărătorul nu este supravegheat, se plimbă lejer cu căruciorul pe aleile numerotate, neştiind ce s-aleagă mai întîi. (Nicoară îmi spunea că ar exista camere de luat vederi cu circuit închis). Mămicile îşi pun copiii pe grătarul de sus al căruciorului. Plata se efectuează, de obicei, în cecuri bancare sau cu bani lichizi. Apoi cumpărătorul iese cu căruciorul pînă-n parcare, îşi deşartă conţinutul în portbagajul maşinii şi pleacă.

Îmi fac program: în fiecare seară o jumătate de oră în faţa televizorului, pentru de- prinderea urechii mele (blegi!) cu limba asta încîlcită. Nu mai răspund la nici o scrisoare (decît acasă, pentru a nu-i îngrijora). Totul concentrat pentru examene (engleza, diferenţă de studii, găsirea unui serviciu convenabil).

În căldurile astea am... răcit! Dracu' ştie cum! Că mi-e şi necaz. Timp îmi trebuie, să pierd pe la doctori! Aveam de trei ori dureri în spate (reumatismul nu-mi dă pace?), dar mi-a căşunat tocmai aici. Prietenii şi rudele or zice din ţară: "Florin e fericit, a ajuns în America, nici nu ne mai scrie... s-a-mbogăţit... "Şi eu nu ştiu cum să supravieţuiesc de la o zi la alta. Îmi fac probleme: cum mă voi descurca...

"Nu mi-a trimis video ", s-o fi supărat Bebe, dar eu n-am parale să-mi cumpăr nici pentru mine!

17.04.1990 În toate formularele se specifică inexistenţa discriminării: de sex, rasă, origine etnică, vîrstă, credinţă, culoare, handicapat fizic sau veteran de război. Ş-atunci de ce mai fiinţează rubrici în toate formularele prin care să furnizezi informaţii despre aceste caracteristici? (!)

Los Angeles şi Gică Moldoveanu să se-angajeze ca mecanici la un atelier de reparaţii auto. Nicoară ,tergiman:

— Cică trebuie să aveţi scule. Aici nici un lucrător nu împrumută o bormaşină sau o şurubelniţă de la altul. - Uite, arată patronul, eu am o ladă mai înaltă ca mine, plină cu ustensile. 5.000$ m-a costat.

— Spune-i, domne, că eu vin din lagăr - se revoltă Los Angeles. De unde dracu' să am? Să le fi adus în circă!?

— Zice că nu-l interesează, traduce Nicoară.

— Ptiu! scuipă Los Angeles, şi-i înjură pe toţi americanii de mamă...

Tinerii americani se interesează de: drog, sex, bani. Şcoala este pentru ei neimportantă. Profesorii sînt luaţi în bîză. 95 % din elevii de liceu au cunoscut drogurile, iar o parte nu se mai poate lăsa. Am întîlnit drogaţi pe stradă, arătau ca oamenii beţi, dar neviolenţi. În familie, conduce femeia! Junii americani stau împreună, fără acte. Cînd nu se mai înţeleg, se despart. De obicei, nevasta îi dă cu piciorul-n fund bărbatului! Legile americane interzic părinţilor să-şi bată copiii, iar soţului să-şi pălmuiască măcar soţia.

Indivizi importanţi sînt consideraţi cei care au bani, ori ştiu să facă banii. Cultura este nulă. Mai persistă în mediul universitar.

Societăţile anglo-saxone, sînt cele mai materialiste din lume. Totul se bazează pe profit. Afaceriştii americani scot dolari din piatră seacă. Investiţii de 5-10 ori mai ridicate decît capitalul de care dispun. Credite. Camătă. Ca să reuşeşti, trebuie să minţi. Să-l îmbrobodeşti pe client. Ai nevoie, însă, de fler. Nu căuta să ţii cont de ceea ce ai lucrat în ţara ta natală. Dacă altă muncă îţi aduce avantaje sporite, aruncă-te acolo.

Există, desigur, şi mulţi falimentari. Uzinele, în asemenea situaţii concediază muncitori, cu zecile de mii, fără îndurare. În Franţa, guvernul nu ar admite aşa, de pildă firma **Peugeot**.

Dacă vrei să deschizi o afacere, trebuie să studiezi bine terenul. Interesant cum funcţionează această societate: complet arbitrară, dar perfect autoreglabilă.

Îmi telefonează d-na R., emigrată de opt luni pentru a-şi acompania soţul. Este mai descurajată decît mine... Mereu gîndeşte să se întoarcă în ţară, dar bărbatu-său nu vrea s-audă. Din Săcele, profesoară de franceză şi directoare, se vede în America handicapată de limbă. De cîteva luni s-a "angajat" ca ajutoare (*helper*) la învăţătoarea fiicei sale ca să mai înveţe engleza. Neplătită însă.

Acum ne zbatem amîndoi cu echivalări de diplome, certificate de predare, posturi... furnizîndu-se informaţii (adrese, telefoane, demersuri) în mod reciproc.

După-amiază ratată. Guy şi încă un francez pensionar, ne-au luat cu maşina pentru a vizita oraşul. D-na Valeria, o româncă peste 50 de ani, venită cu maică-sa de 70 ani, după un an şi unsprezece luni de aşteptare, în Grecia, ocupase locul din faţă. Eu, în spate. Tot timpul nu i-a tăcut gura acestei Valeria, caţa-caţa, intrînd în subiecte banale chiar şi penibile (voia să se mărite şi nu ştia cum să procedeze), încît eu rămăsesem cu rol de figurant. Ne-au plimbat prin cartierul bogaţilor, **Scottsdale**, cu vile cărămizii şi piscine, palmieri înalţi de 15 metri,... ca-n poveşti. Apoi la un superhotel, **Hyatt**, unde o cameră pentru o noapte costa 300$! "Oare

cine-şi permite atîta risipă?" mă-ntrebam ca un naiv. Guy ne-a servit cu limonade, bere, uscăţele. Voia să ne-arate şi partea opusă a civilizaţiei, reversul medaliei. Sudul oraşului. Cu drogaţi. Debili. Oameni care n-au un acope- periş, dormind pe străzi... Dar mi-a fost rău în maşină, am vomitat într-o pungă de plastic. Guy opri într-un parking. De acolo am renunţat la călătorie şi m-am întors cu autobuzul.

18.04.1990 N-am citi nici un ziar românesc, nu am timp. Deşi, primesc gratuit "Lumea liberă" din Rego Park. Nici încredere nu am în nimeni. Am depistat similarităţi între sisteme sociale opuse: propaganda (ca să nu zic minciuna), restricţiunea funcţionează sub diferite aspecte atît în totalitarism cît şi în societăţile aşa-zis "libere".

Posturile de radio străine în limba română nu le mai pot asculta (ar fi şi ore nepotrivite). Dar e mai bine. Prea m-au înveninat şi indus pe o cale greşită. Foarte exactă afirmaţie: "Nu ştiu cît de liberă este "Europa Liberă""!!!

Am completat la cereri de slujbe, de susţinut examene, de echivalat diplome şi obţinut certificate în tot felul, că nu mai ştiu ce şi cum! Mă-ncurc în ele ca-n iţe.

Cărţi, foi, caiete, genţi înşirate pe covor prin toată casa. Impresie de dezordine, deşi fiecare grup îşi are locul său.

Mă vizitează Nicoară, D-na R., Aurelia. Mă scuz dar nu clintesc un lucru de jos. Ruşine, neruşine - eu am examene de dat!

19.04.1990 Păi ce să faci, dom'ne, cu americanca? Îţi stă în casă la televizor şi mîngîie mîţa. Iar cînd vine bărbatul de la serviciu, 'l-ntreabă:
— La ce restaurant mergem să mîncăm?
Nu ştie să fiarbă un ou!
Nici să spele rufe sau vase, totul e automatizat.

"*La violence et David*", plachetă de versuri, primită cu dedicaţie de la autor, Raymond Betonville: "*A toi florentin, /Pour tout l'imaginarie /que tu ne connais pas, /et pour le bonheur des mots*". Poeme închinate fiului său cu atîta candoare şi sensibilitate ca o mămică.

InternationalPoetry, revistă poliglotă de versuri, înregistrată de **Library of Congress**, 1989. Apar şi eu, deloc singur printre cei nouăzeci şi patru de autori, ci împreună cu o altă româncă: Olga Gălăţeanu.

Din nou primesc şi transmit scrisori, de nu le mai fac faţă! Nu mă-nvăţ de loc minte să mă axez pe treburile cele mai importante.

20.04.1990 Magazinele şi băncile se deschid tîrziu, pe la 9-10. Şi nici seara nu înaintează mult în noapte.

M-am dus cu Moaşa la Smitty's să cumpăr gris. Caut cu în dicţionar... "Cum naiba s-o zice la gris?" Găsesc cuvîntul *semolina*. Întreb pe unul, întreb pe altul... Se uită nedumeriţi la mine...
— N-am auzit de aşa ceva.
"Măi, dă-l dracu'", mă enervez.
— Uite dicţionarul, scrie aici!
Nimic.
Continui:
— E ca făina.
— Aşa, da?
Şi ne-au trimis pe **Aleea 8**, unde se găsea... mălai.

Bătrîna, de trei ani în America, dar nu s-a lipit o boabă de engleză de ea. Nici "mulţumesc" nu ştie cum să pronunţe. Toată ziua se lamentează că nu-i place aici, c-ar vrea înapoi în România, în Munţii ei Apuseni, unde avusese gospodărie necolectivizată. Mi-a-mpuiat şi mie capul! Simte nostalgia pădurilor, răcoarea umbrii.

Ca rezidentă în SUA, primeşte 29$ pe lună! Însă, peste 4-5 luni, aşteaptă să-i dea guvernul pensie, în jur de 300$ lunar. Vrea să pună deoparte bani pentru biletul de avion pînă la Bucureşti, apoi să se retragă la o nepoată în Ardeal.

Aşadar, Moaşa, neştiind carte, a recunoscut grisul!

— Are desenat un moş pe cutie, mi-a atras atenţia. Cunoştea, fiindcă mai cumpărase. Dar ce scria pe etichetă: *Kream of wheat*, sintagmă metaforică după simţul meu: cremă (frişcă) de grîu! E mai uşor să gîndeşti complicat decît simplu, nu-i aşa?

Unsprezece misive poştale mi-au răpit două zile. Dintre care, pentru prima oară am expediat un plic în... Coreea, pentru Congresul (XII) Mondial al Poeţilor.

Mă căzneam cu la **Walgreens** să-i spun casierei cîte copii xerox făcusem, eventual să le numere, şi deodată:
— Sînteţi român?
— Român. Dar de unde aţi aflat?
— Am văzut pe manuscrise.
— Fugi doamnă de-aici! Te pomeneşti c-ai şti şi româneşte?
— Ştiu... o ţîră, îmi răspunde chiar pe limba noastră. Părinţii mei sînt din Sibiu, dar eu sînt născută în America.
Un domn aflat la coadă, ne privea curios.
— Cum vă cheamă?
— Ann, mi-arată pe ecuson.
— Dar numele, numele de familie?

— Roman.

— Ooo, doamnă! Ce românesc! Deşi rostise cumva americăneşte: Răumean.

În Tempe, la **Graduate College**, să-mi examinez dosarul. Mi se pretinde originalul diplomei. Dar, conving funcţionara că nu puteam risca aşa ceva. Abia am primit şi copia (legalizată) printr-un student sîrb, în mod clandestin.

Dr. Bremner propune comitetului să fiu scutit de plătirea taxei de înregistrare (25$), şi se pronunţă în vederea acceptării mele ca doctorant. Problema rămîne acordarea (sau nu) a bursei.

Prof. Hendrickson, de le **French Department**, foarte amabil. Discutăm puţină literatură. Dînsul e specializat în operele medievaliştilor (adorîndu-l pe Rabelais), eu îi dau cu modernismul. Depun un *memorandum*, dacă vreodată aŭ nevoie de mine, să mă cheme... Iluzii!

La **Noble Library** nimeresc şi peste o revistă românească: **Bulletin mathématique** (SSM, Bucureşti). Ce mică e lumea, Dumnezeule!

Consult mai multe periodice. Mă afund în sală cîteva ceasuri. Răsfoiesc ziarul studenţesc local **ASU Insight**, în căutarea unui loc de muncă. Constat că se desfăşoară o activitate culturală în universitate: filme, teatre, concerte de muzică, dansuri, expoziţii, conferinţe. N-o să mă plictisesc...

Cu ajutorul Domnului, dacă în Turcia am trăit în camp, îmi doresc ca în America să trăiesc în campus.

Atît de bucuros săltam pe drumul de-ntoarcere. Îmi confirmase şi Dr. Papadopol, fost profesor la Institutul de Construcţii din Bucureşti: "matematicienii români sînt apreciaţi în Statele Unite, în general europenii sînt bine văzuţi".

La **Arizona State University**, unde-mi încerc eu şansele, ca ţiganul mărea cu degetul, a funcţionat pînă acum 2-3 ani şi răposatul profesor român Constantin Apostol. Probabil ca umbra lui să se extindă şi asupra mea...

Nu dau îndărăt de la primul obstacol. O să mă zbat. Şi nu voi juca pe o singură carte. O să fac demersuri peste tot: ei le ştiu pe-ale lor, eu le ştiu pe-ale mele! Mă rog de tanda şi de manda pînă reuşesc. Caut să le intru-n graţie. N-o să mă chinui decît atîta timp cît trăiesc!

21.04.1990 Formule de politeţe rostite automat, de casieră (cînd plec), de şoferul de autobuz (cînd cobor), de chelnerul de la restaurant, de, de, de...

Have a nice day!

Thank you, come again!!!

Scrise şi pe bill-uri (notele de plată) etc.

O curtoazie artificială. De suprafaţă.

Atît de amabili sînt trecătorii pe stradă, deşi rari. De cîte ori m-am apropiat de cineva să întreb în ce direcţie ar trebui să merg, ce bus să iau, se oprea în loc, explica, zîmbea amabil, îmi făcea scheme dacă era nevoie, niciodată nu s-ar scuza că s-ar grăbi.

Mi-a ruginit spatele, se-ndoaie greu.

Dureri de cap. Sînge curs din nas. Ameţeli. Paloare. Se-nvîrte casa cu mine. Am anemie.

M-am forţat toată ziua să aranjez nişte manuscrise, pînă peste puteri...

Tot nu-mi vine să cred c-am ajuns în America! Şi noaptea în somn, mă pomenesc gîndindu-mă "oare cum naiba arată America aia?".

Din nou sînt luat drept spaniol de lumea de pe stradă. Fizionomia mă trădează. Ca şi-n Maroc.

Libertatea de expresie permite în SUA manifestări de orice fel, chiar fasciste (de exemplu, astăzi, ziua de naştere a lui Hitler e omagiată în Florida de un grup de tineri care poartă svastica, fără ca poliţia să intervină). Constituţia americană prevede aceste drepturi.

Şi-atunci, un paradox social: se cuvine ca o democraţie să tolereze idei antidemocratice? (Fiindcă, dacă le interzice, îşi denigrează sensul democratic, adică nu respectă independenţa de gîndire. Iar, dacă nu le interzice, aceste idei antidemocratice se pot dezvolta şi răsturna democraţia).

22.04.1990 Citit. Scris. Mîncat. Dormit.

Citit. Scris. Mîncat. Televizor. Dormit. Duminică pustie.

23.04.1990 Stare permanentă de somnolenţă.

Nu m-am obişnuit. Sînt rău de căldură.

Îmi comunică F. Bellot, dragul de spaniol, că închide portofoliul privind *Afacerea Smarandache*: 04 iulie 1986 - 09 aprilie 1990. L-a anunţat şi pe O. Tandberg.

N-am ştiut niciodată că se deschisese un dosar întreg în sprijinul meu, relatînd: greva foamei, interdicţia de călătorie în Occident, şomajul, lagărul, emigrarea...

Formidabil! Am devenit subiect de roman!

Ce-am realizat într-o lună de cînd sînt în America? M-am adaptat? (Nu!). Am încercat. Şi sînt în aşteptare...

Munţii din Phoenix sînt copţi de soare, plini de şerpi şi scorpioni. Ce poţi face într-un oraş aflat în mijlocul deşertului?

Los Angeles, circulînd cu maşina fără asigurare, a fost amendat de

poliţie. El n-are săracul după ce bea apă, şi-a mai dat de pocinog!

Am mers pe jos la cursul de engleză, 40-45 minute, ţinînd-o pe străzi numai în unghiuri drepte, cu harta în mînă: am ieşit pe 7-th Street, am luat-o spre nord pînă la Hatcher, apoi spre vest pînă la 15-th Avenue, şi din nou spre nord pînă în Mountain View Road, unde se află o Şcoală Elementară. E atît de simplu de descoperit într-un astfel de oraş, trasat matematic pe hartă!

Din profesor, iată-mă ajuns elev. Şi încă din ăla, de nivel elementar! Mă pune profa să citesc nişte cuvinte de pe tablă, din domeniul meu:

triangle
rectangle
equilateral
perpendicular
parallel...

— Doamnă, zic, le înţeleg, dar pronunţia este aproximativă, nu există nici o regulă, ci după cum mă duce urechea.

— Engleza nu e logică, se scuză tipa, pentru că a împrumutat cuvinte din franceză, germană, suedeză, norvegiană...

24.04.1990 Nu-mi pot crede ochilor: umezeală afară. Plouă în deşert şi bate vîntul!

Din nou la **ASU**. Dr. Armbruster, vorbind engleza cu un puternic accent german, îmi spune că postul de **research assistant** este în Ecuaţii diferenţiale neliniare şi Sisteme dinamice cu dimensiuni infinite. Deci n-am noroc! Salariul: 1.500$ pe lună. Atribuţii: îndrumarea studenţilor în cercetarea matematică. Mă trimite la dr. Kierstead, ocupat într-un domeniu mai apropiat de al meu: Matematica discretă, căruia îi las adresa şi telefonul.

În **Academic Service Building** iau informaţii privind o altă slujbă disponibilă: **administrative assistant I** pentru matematică: păstrarea contactului între studenţi şi diferite instituţii de profil. Dar aici mă omoară engleza! (contactul cu publicul)...

M-am întors plouat (la propriu şi la figurat) şi cu 1.5 dolari în minus (cheltuiţi pe transport).

25.04.1990 La **Job Service**, în căutare de lucru. Completez formularul cu trei opţiuni: spălător de vase, grădinar, curăţător (om de serviciu). Dar funcţionara, după ce formează codul fiecărui loc de muncă indicat, primind pe display caracteristicile postului, îmi dă de înţeles că nu mă pot deplasa pînă acolo, fiind prea departe şi trebuind să circul la ore înaintate în noapte sau dimineaţa prea devreme (cînd autobuzele nu au program).

Los Angeles e furios: "America e o minciună! Uită-te la Phoenix, un oraş

artificial! Oameni care-ţi vorbesc şi zîmbesc artificial (papagaliceşte), mîncare artificială (prea multe chimicale), case artificiale ca de bilci (din carton şi placaj, pereţii goi pe dinăuntru). Cenzură există şi la ei, degeaba se cacă pe dînşii. E.D., fost în Mişcarea Goma, şi închis trei ani de securitatea din Piteşti, a fost ţinut cu căţuşe americane noi- nouţe la mîini, scria pe ele *Made în USA*. Gardianul îi rîdea în nas!

— Vezi, mă, degeaba vă înşiraţi în americani, că ei sînt de partea noastră, colaborează cu noi. Căţuşele ni le-au dat ca să vă închidem pe voi, mă!

După lungi suferinţe, reuşind să emigreze în Phoenix, a scris un articol despre păţania de mai sus şi l-a înaintat la *Arizona Republic* spre publicare. Dar a fost respins.

Ce să mai zicem de rasismul contra mexicanilor, priviţi şi trataţi ca pe ţigani de către anglofoni, iar limba spaniolă e considerată limbă romică, deşi e atît de melodioasă şi frumoasă în comparaţie cu aiuristica engleză.

Sau, acum, politica obstrucţionistă asupra vizelor turistice de intrare în Statele Unite. (E spurcat la gură Nea Vasile ăsta!)

Mă duc să mor în ţara mea, bă, aici nici groapă nu poţi să-ţi faci, te ard nemernicii, se-nfierbîntă omul. Nici cimitir nu există, la crematoriu... Praful şi pulberea!

La **Tolstoy** întîlnesc un bulgar din Ruse, "vecin" de-al nostru, Dmitri. A fugit acum cinci ani... prin România! Invers decît mine. La Constanţa s-a ascuns într-un TIR turcesc îmbarcat pe un şlep. Nu l-a depistat miliţia portului. A stat în lagăr la Istanbul (Acibadem, ah!), iar după cîteva luni a trecut clandestin (tot pe un vas) pînă în Germania. Rîde către mine şi îmi face cu ochiul... "bagabont", pronunţă pe româneşte. Patru ani a aşteptat pînă să emigreze în America. Nu-i suferă deloc pe nemţi:

— Atît de şovinişti sînt, afirmă, încît dacă n-ai părul galben nu te angajează nimeni să lucrezi! (Turcia este de o mie de ori mai bună, şi populaţia afectivă, primitoare). Şi-apoi, refugiaţii n-au permis de muncă în RFG.

Dmitri speră ca, din 1985 despărţit, abia anul acesta să-şi revadă soţia şi copilul, rămaşi în Bulgaria. Sticlică din St. Luis s-a mutat în Los Angeles. Tibi şi Cristi, din Phoenix, prietenii lui, vor să-i calce pe urme. Nea Vasile gîndeşte să plece în Nevada, la mină.

Eu tatonez terenul în California la vreun liceu francez. Am un viitor aşa de incert, că nu ştiu ce-mi va aduce ziua de mîine!

Discuţie în contradictoriu cu Profesoara de Engleză:

— Sînt stupefiat să constat în America similarităţi cu România comu-

nistă! Propagandă... (tocmai ne citise tipa despre participarea lui Bush şi chiar a nepotului său, vezi Doamne!, la întrajutorarea sinistraţilor de pe urma cutremurului din San Francisco (oct.1989)). Aşa ceva, de ochii lumii, făcea şi Ceauşescu! am exclamat indignat. Discriminare, continui. N-am văzut nici o şcoală în spaniolă, deşi o treime din populaţia Arizonei este hispanică!

Profesoara a pălit niţel, nu se aştepta la înfruntare din partea-mi, dar explodasem minios. Mi-a răspuns încurcată, fisticită:

— Ce s-ar întîmpla dacă fiecare comunitate şi-ar înfiinţa şcoala ei? m-a atacat. Am ajunge la babilonie! Mexicanii, vietnamezii, chinezii, ruşii... Aici trebuie toată lumea să înveţe engleză.

Am criticat mai departe. Ea s-a scuzat:

— America nu este perfectă.

26.04.1990 Lotzi din Ardeal, taică-său moldovean, maică-sa unguroaică, apelase foarte sigur pe el la comunitatea maghiară din Phoenix, "Românii nu te ajută, bă", zicea dispreţuitor. Şi, numai bine că, i-au dat-o în barbă şi unguroii! S-au scuzat că ei sînt emigranţi din '50, şi s-au descurcat fiecare pe contul său. Cu alte cuvinte: hai, ia-ţi tălpăşiţa!

B. a fost luat în braţe de biserica sa baptistă. I-au dat maşină, plus 200$ făcuţi chetă de către credincioşi.

Gică Moldoveanu încearcă să se califice la un curs de 4-6 luni ca operator de sistem la calculatoare - deşi nu ştie o iotă englezeşte.

Începînd de astăzi am intrat pe *wallfare*. Şomer nenorocit! Am căzut în clasa cea mai de jos a societăţii americane. Lunar primesc 173$, bani cheş în afara bonurilor de alimente: 99$. Cum chiria pe mai a fost plătită de Tolstoy, o lună de zile voi fi lejer şi cu bani de buzunar.

Nicoară fiind plecat să-i transporte pe alţi refugiaţi la **Department of Economic Security**, am intrat singur la interviu. Juanita, o mulatră, m-a luat la descusut:

— Ai casă? Ai masă? Ai maşină? Ai bani în bancă?...

Zic:

— Duduie, dumneata glumeşti? Eu n-am decît două sacoşe: una cu cărţi şi alta cu haine. Asta e toată bogăţia mea. Un hoţ dacă vrea să mă fure, rămîne sărac!

Rîdea Juanita cu o gurăăă...

— Soţia unde locuieşte?

— În România.

— Şi nu-i trimiţi scrisori?

— Ba da, exclam. Dragoste la distanţă... prin poştă! De data aceasta a

izbucnit în hohote, de se uitau funcţionarii din jur la noi, credeau că cine ştie ce-i făcusem, o gîdilasem, ori îi spusesem vreun banc!

M-a sunat prof. Corduneanu din Texas, dar nu eram acasă.

27.04.1990 Se observă o îmbunătăţire a nivelului meu la engleză. Înţeleg mai mult la radio şi la televizor, în conversaţiile de pe stradă.

Doamna X., infirmieră, de cinci ani în America:

— Sînt dezamăgită de America. Uite la ele cum se poartă, domnule! Umblă fără chiloţi şi fără sutien, ca să fie mai sexi! Deformate. S-au operat la ovare ca să se destrăbălеze cum vor... şi-acum îi trag tare! O vedeţi pe asta, calul ăsta de muiere, face trotuarul. Cum se-mbracă, Dumnezeule! Parcă ar fi marţiene! Hă, hă... Sau aia, ce maicu pe ea! Nu că n-ar avea cu ce. Generaţia tînără de americani e stricată rău. Am mai întîlnit nebuni şi în alte ţări, dar America bate orice record. De-aia găseşti atîţia anormali şi disables, că s-au născut din beţivi şi drogaţi. Nu ştiţi cum au ajuns? Îşi schimbă nevestele între ei, se combină ca dracul!

Am aşteptat opt ani în Bucureşti pentru a obţine paşaportul, ultimii doi fără serviciu, cu Securitatea pe cap. Mi-au vîrît la taxe pe gît de nu le-am ţinut socoteala. Ca să cad în putregaiul ăsta!

În timp ce pe D-na X, ca femeie o intriga vestimentaţia consoartelor ei mai tinere, mie îmi făcea plăcere şi constituia un inedit.

Telefon de la prof. Ion Paraschivoiu din Montréal.

Pentru a include articolul meu *A general theorem for the characterisation of N-prime numbers simultaneously* în lucrările Congresului ARA, din iunie, trebuie să-l redactilografiez într-un alt format şi să-l retrimit pînă la întîi mai. Altă bătaie de cap!

Aproape o oră am vorbit la telefon cu profesorul Corduneanu. Posedînd un abonament special, l-a costat doar 7$. Avea un pronunţat accent moldovenesc.

Cîteva concluzii:

- profesorul Zadman, de la **Université din Montreal**, nu are cunoştinţe privind vreun loc de profesor în Quebec.
- să consult **Graduate Catalog**, de la ASU, în legătură cu înscrierea mea la doctorat.
- îmi va prezenta articolul *A general theorem...* la Congresul ARA din iunie, se va ocupa şi de redactarea lui.
- Ph.D. va dura 2-3 ani (Doamne, Dumnezeule, ies la pensie de pe băncile şcolii!): examene, teză... 36 de credite va trebui să îndeplinesc.
- să mă pun cu burta pe engleză, noapte şi zi, casete, cărţi, dicţionare...

Am mai aflat că poetul Mihai Ursachi se-ntoarce în ţară. I-a promis Iliescu un post de director la un teatru. Ursachi nu ştia nici el engleza la venirea în Statele Unite, dar a deprins-o repede. A început un doctorat în filologie (germanistică?), dar s-a delăsat.

Academia Româno-Americană subzistă din cotizaţiile membrilor. Numai Corduneanu a plătit pînă acum 7.000$. Dar s-a împăcat prin scoaterea *Libertas Mathematicis*, dorinţa lui, copilul lui. Mi-a ţinut o lecţie de morală ("Ce naiba, domnule, ai stat un an jumătate în Turcia, ştiai c-o să vii în America, şi n-ai învăţat engleza?!"). Mi-a dat un contra-exemplu pe Florin Diacu, care, cît a aşteptat în Germania, şi-a dat şi doctoratul, iar în prezent se află în Canada cu o bursă post-doctorală pe doi ani. Pe cînd eu n-am realizat nimic în lagăr.

Mi-a expediat ieri toate manuscrisele, primise unele şi din partea Ellei Panamarenko (*Mathematical Reviews*).

Aşadar, puţin cîte puţin, îmi recuperez lucrările.

O pagină de matematică dactilografiată costă 4-5$. Scump. Secretarele de pe la şcoli şi universităţi se ocupă, în timpul liber. Plătite, desigur.

Canada are grijă mai mare de emigranţii ei, decît S.U.A.

Dacă pe vremea lui Ceaşescu, România era fabrică de copii, remarcă telespeacher-ul american, acum femeile românce se-ngrămădesc la coadă la avorturi.

28.04.1990 E o căldură de nu pot de nici un fel. Dormitez în pat. Merge aerul condiţionat, dar degeaba.

Profesoara de engleză mă duce cu maşina prin oraş. Deşi la pensie, desfăşoară activitate didactică voluntară cu refugiaţii; (nici n-am întrebat-o cum o cheamă, ea mă strigă pe mine Florănciin). În schimb, nefiind plătită, guvernul îi micşorează din impozit. Mi-a împrumutat o carte de gramatică *English The Easy Way*. Mergeam la **Price Club**, un magazin angrosist. Contra unui abonament de 25$ anual, cumperi mărfuri cu reducere. Am luat, cu acordul ei, un dicţionar gros ca un catastif, să mă ţină o viaţă! De la 18.95$, preţul iniţial, a scăzut la 9.99$ pentru acest Webster cu peste 170.000 de cuvinte şi expresii. Nici pînă-oi muri n-o să le ştiu pe toate!

29.04.1990 Zilnic hemoragie nazală. Deşi mă îngraş, sînt slăbit, fără vlagă. Ziare din România circulă printre exilaţi: "Timişoara", "Adevărul", "România Liberă" (E. D. s-a abonat din ianuarie, cînd s-a dus la Bucureşti cu un transport de medicamente, cca. 300 kg), "Tineretul Liber"... Care cum vine din ţară este iscodit de publicaţii româneşti.

Cu ajutorul primit de la guvernul american, nici nu murim dar nici nu

trăim! Doar ne chinuim!

Engleza nu-mi place. O învăţ de nevoie. Oare cînd aş ajunge eu să înţeleg totul de la radio sau televizor?

30.04.1990 Mare e ziua cînd n-ai ce face , cît anul! Dar eu, totuşi, am ce face. Numai că eu sînt epuizat. M-am plictisit să stau mereu închis în casă, studiind. N-am unde să ies, nu cunosc pe nimeni.

Dacă surmontez handicapul de limbă, mă voi simţi ca la mine acasă, jonglînd printre americani. Voi fi în largul meu. Profesoara de engleză mă aduce în fiecare seară de la şcoală. Promite că-mi caută un tutor ca să-mi îmbunătăţesc vocabularul şi pronunţia în vederea testului.

01.05.1990 Cu autobuzul 7 spre terminal.

Un bătrîn cu ochelari se aşează lîngă mine, şi-nceput să-mi sporovăiască verzi şi uscate. Vorbeşte atît de repede, că nu înţeleg nimic! Din cînd în cînd mai dau din cap. Se laudă că a fost cîntăreţ de jazz, că pe dracu' şi pe lacu'. Ajuns la destinaţie, înainte de a cobori, mă scuz:

— Îmi pare rău, eu nu ştiu engleză.

— Cum? Şi eu pentru cine am comentat pînă acum, pentru pereţi?! La **Departamentul de Matematică** las vorbă d-nei Joyce, Graduate Secre- tary, să mă sune. Din nou joc numai pe o carte: doctoratul.

Sînt încurajat că dacă trec TOEFL-ul, voi fi scutit (sau cel puţin amînat) de (la) GRE.

La **Huyden Library**, în subsol, răsfoiesc vreo duzină de reviste literare. Îmi notez adrese. "Ia uite, dom'ne, fac şi americanii poezie!" exclam surprins. Alături, un student doarme cu capul pe masă; o studentă şi-a întins picioarele sub scaun. Sala de lectură are formă de labirint. Se intră cu genţile printre rafturile cu cărţi. Nu se efectuează controale. Totul se bazează pe încredere. (la bibliotecile franceze, prin care am studiat, bagajul se lasă la garderobă).

America este o colonie a Israelului, circulă o butadă. Pot să comită evreii oricîte nelegiuiri, să-i jupoaie de vii pe palestinieni, fiindcă guvernul american îi va prezerva şi demonstra că aşa este normal.

2.05.1990 De la **Health Service** o etiopiană mi-aduce acasă un tub cu 30 de pastile "Hartner", din care să înghit zilnic cîte una. Lunar voi primi medicamente, vreme de şase luni, preventiv anti TBC, din cauza *positive skin*-ului.

O nouă tentativă de angajare eşuată. La **Diocese of Phoenix**, şcoli private catolice, mi se pretinde acelaşi certificat de profesor ca şi pentru învăţămîntul de stat.

40 de zile în America.
Am expediat în medie trei scrisori zilnic.

Pe maşini, americanii au obiceiul să lipească vorbe de duh, exprimate cît mai şui, în funcţie de caracterul fiecăruia, chiar şi cuvinte mai decoltate, sau umor negru: "Viaţa-i o curvă şi eu sînt ca ea" (la volan era o femeie), "Mai degrabă ninge-n Arizona, decît să mă îmbogăţesc eu"(!), "Iubesc ciinele meu", "*The best life in the best screw*", ultimul cuvînt deturnat într-un sens pornografic.

03.05.1990 Îmi telefonează d-na R. Ş i-a găsit un post de *Baby-sitter*... În România era directoare de şcoală generală! Aşteaptă alegerile din ţară pentru a lua hotărîrea de întoarcere. Totuşi, nu se încumetă din cauza problemelor cu ungurii...
— Ce relaţii aţi avut cu ei? fiindcă aţi trăit în mijlocul lor, o întreb.
— Bune. Dar nu ştiţi că e suficient să le dai un deget ca să-ţi prindă toată mîna?!
... Apoi, Europa nu e sigură. Cum să prevezi ce vor ruşii, ce vor nemţii...?

I., electrician din Bucureşti, 35 de ani, necăsătorit, de 11 luni în Phoenix.
— Ce faci, zic, nu-ţi iei o americană?
— Dar la ce sînt bune astea? Consumă într-o seară cît cîştig eu într-o săptămînă. Şi cu ochii după bani. Dacă n-o saturi ca lumea, se duce după altul. Şi n-ai voie să-i dai o palmă! (Te bagă la puşcărie, aşa sînt legile aici). Astea sînt învăţate să cumpere produsele gata preparate. Ele nu ştiu ce-i aia bucătărie. Iar seara ies să plimbe ciinii de zgardă.
— Şi rămîi aşa, fără... ?
— Mai există prostituate pe stradă... 20$. Te roagă ele!
— Dar cu SIDA cum stai? (!)

04.05.1990 Profesorii de la **High School** sînt luaţi în bîză de elevi. Şi nu pot reacţiona de nici un fel, deoarece se trezesc cu reclamaţii către direcţiune (din partea părinţilor), care-i pot duce la pierderea slujbei. Mai bine la Şcoala Elementară, unde elevii sînt cuminţi, ori la Universitate, unde studenţii îşi dau interesul pentru cursuri fiindcă îi costă buzunarul.
Există multe instituţii de învăţămînt private, în special religioase, cu plată. Cele de stat sînt gratuite, cu excepţia învăţămîntului superior. Pentru a-şi achita acele *tuition*, destul de umflate, studenţii prestează diverse munci, ori apelează la ajutor financiar (burse, împrumuturi cu dobîndă mică).
— De unde veniţi? Aveţi aşa, un accent străin.
— Din Europa. N-am mai zis "România", că-l băgam de tot la încurcătură

pe interlocutorul meu din magazin.
— Dar Europa unde se află? În Asia?

Mama şi Ely au simţit că e rău pe aici. Şi din nou mă cheamă în ţară!

05.05.1990 *În America viaţa e superficială, iar literartura, şi în special poezia, constituie debuş euri* - îmi scrie Cyr Belcroix. Trebuia să fi ales Franţa ca *terre d'accueil*. Poate că nu e tîrziu nici acum?
Viorel P. Îşi manifestă dorinţa de a cumpăra un pistol. Costă între 80 şi 200$.
— Bine, domnule, abia îţi plăteşti ratele pentru casă, şi acum vrei să-ţi iei... pistol?
— Ce-ai cu mine!
— Dar ce-o să faci cu el?
— Asta-i treaba mea.
Românii din diaspora se căsătoresc, de obicei, între ei. Prima generaţie de emigranţi. Nu se împacă, în special, cu modul şi concepţiile de viaţă ale celorlalţi.
— De ce nu te măriţi cu americani? o încerc pe Aurelia.
— Fiindcă nu sînt copţi la minte, şi nu sînt serioşi. Nu pui bază pe ei.

Există şi mariaje internaţii. G.L. e însurat cu o americancă, tip capabil, a reuşit s-o domine, altfel nu le ţii uşor pe-ăstea în frîu.
Maria N. s-a măritat cu un negru, a născut un copil mulatru, apoi a divorţat. Acum n-o mai ia nimeni! Şi-a distrus viitorul...
Un tip s-a căsătorit cu o mexicană. El a învăţat spaniola (a trăit 15 ani la Guadalajara), ea... româneşte! El şi-a păstrat cetăţenia americană, iar ea: mexicană. În felul acesta se pot muta oricînd unde vor (între aceste două ţări).
Tinerii americani, precum toţi occidentalii, nu mai trec pe la Starea Civilă, ci trăiesc împreună, fără acte, fac copii, se despart. Mai cunosc români împreunaţi cu portoricane, filipineze, etc. Legile americane, privitoare la familie, protejează femeia. Dacă poate dovedi la judecătorie că a stat mai mult de 24 h cu un bărbat, acesta este obligat s-o întreţină pe viaţă!
— *¿Donde es la fiesta "Cinco de Mayo"?* întreabă Nicoară un tăciuriu pe stradă.
— În **Phoenix City Plaza**, ne informează omul. Ajunseserăm în sudul sărac al oraşului. Coboriţi din maşină, un mexican beat ne cere bani. Nicoară îi întinde 50 de cenţi.
Bienvenidos Amigos, pancarte ne întîmpinau la tot pasul. Atmosferă de bîlci. Sărbătoarea Naţională a Mexicului: eliberarea, sub conducerea generalului Emiliano Zapata, de sub dominaţia conchistadorilor spanioli.

Admirăm cîntăreţii mexicani (*mariachis*): în costume negre, papioane roşii, cizme albe cu toc, pantaloni înciucuraţi cu vipuşcă aurie, metaliferă. Ce se mai făleau ei! Negricioşi, mustăcioşi,dinţoşi!

— *Bello, bello!* strigam.

Nicoară mă-nvăţa pe mine spaniola, iar eu pe el franceza. Şi Bebiţă şi Mihai s-ar fi bucurat,ohooo! Găsesc *Gravitron, Raiders, Go-Gator,* tiribombe, dulapuri, chioşcuri cu răcoritoare de două ori mai scumpe decît în zilele normale. Ne-am mutat la **Mercado** unde prezenta spectacole formaţia **Amigos**, recent sosită dintr-un turneu din Mexic (Mai colindase şi prin Germania). Moaşa, în spatele nostru, se văita:

— Las-o dracului de Americă, zicea bine el Toader ţapinarul din Solohotul Apusenilor.

Toader n-a văzut în viaţa lui un film! Cînd a încercat odată, la Cîmpeni, să intre, plătise şi biletul, nu i-a permis controlorul de la uşă, fiindcă Toader, coborînd din munte se cărase după el cu toate sculele şi n-avea loc unde să le pună!

— Las-o dracului de Americă, îi zise Toader, Moaşei, înainte de-a pleca bătrîna la fiul ei, în Arizona. Stai aci, printre oamenii tăi.

— O-lé! cînta grupul, fetele dansau... cam dezbrăcate...

— Hi, hiii! Să vază el Toader, ar fugi una-două! Şi-ar blestema! Ia uite, şi acele, cu aripi, parca-ar fi draci!

Iar noi o-ntărîtam.

— E frumoasă America, e frumoasă, nu?

Ah, ce ciute americancele astea! Dar ce conduc la volan, ale dracului. Pihhh! Că umflate mai sînt! Balene! Soarele, soarele e de vină. Şi mîncarea abundentă. Cică fac sport, i-auzi! Fug de la un sti lp la altul ş i -napoi. Ca caprele! sărite de pe fix.

Arhitectura dădea senzaţia de artificial: geometrică, culori în stil fovist, sidefii, imagini de basm.

Dansuri, dansuri, dansuri:

— (Rizînd) Dau din craci ca ăi săraci!

Formaţia **Amigos** m-a dezamăgit: nici spaniolă, nici engleză. Melodii hibride. Hai să le numim americane. Nu muzică, ci zgomot şi zgoante. Şi ce "balerini" graşi!

Rock and roll.

Televiziunea, canalul 10, i-a luat un interviu lui Nicoară:

— *We are a lot of Romanian who find very nice this party...*

6:30 PM la Hotelul Quality în: Festivalul Refugiaţilor. Mesele pe iarbă, lîngă piscină. Răcoare. Vine şi David, directorul de la **Tolstoy Fundation**, îl acroşez cu întrebările. Apoi alţi funcţionari de la **Job Service, Health**

Department. Aflu că în ultimii trei ani 790 de români au sosit în Arizona, ca refugiaţi. Grupuri mari de vietnamezi, laoţieni, etiopieni, cambodgieni.. Cam 5000 în total.

Românii nu prezintă nimic! Dezorganizaţi, dezbinaţi...

Apucăm doar prima parte: melodii şi dansuri vietnameze (din nord, centru şi sud), cu pălării de-ale lor, conice, apoi eşarfe, umbreluţe... Pînă cînd artezienele de udat iarba, aflate printre mese, s-au pornit inopinant, şi toţi am sărit de pe scaune, arşi de jeturile de apă ieşite din senin... Odată reveniţi din şoc, am început să aplaudăm! Ca de o glumă bună.

06.05.1990 A înflorit cactusul de lîngă geam. O floare galbenă. Rară.

Din nou la sărbătoarea mexicană. Grupul **Siera.** Negri de ciocolată. Tipese mai mult late decît înalte. Pălărioşi de sud-americani cu coşarce mari pe cap, cît roata carului, ca nişte umbrele! Pe scenă folclor grecesc. Mi-au rămas ochii la chiloţii dansatoarei...

07.05.1990 *Zeii au fost buni cu tine* -i mi scrie Mitică din Craiova- *iar zeiţa Fortuna ţi-a surîs din plin, căci iată, ai reuşit prin efort deosebit să devii cetăţean american (visul multor muritori de rînd).* În vreme ce eu mă zbat în nevoi şi-s neîncrezător în ziua de mîine...

Mereu apar la poştă scrisori, cărţi poştale cu copii furaţi: *Did you see me?* Uneori şi femei, care sînt găsite, mai tîrziu, moarte prin canale. N-am întrebat: cine şi de ce? Zvonuri că de la copii s-ar lua sîngele, iar femeile ar fi ţinta unor obsedaţi sexuali.

La cursul de engleză, Dep îmi spune cum se zice "te iubesc" în vietnameză: *Toi yêu em.* Asta nu mai ştiam.

Profesorul W. din Colorado, *visiting* la **A. S. West University,** imi zice că vorbesc engleza cu accent... francez! Că nu pronunţ pe *th... this, that...*

Denise, de la **Refugee Link Program,** se oferă să-mi predea engleza în timp ce eu îi arăt la matematică. Schimb de experienţă. Ea pregăteşte **GRE**-ul, iar eu **TOEFL**-ul.

08.05.1990 De dimineaţă am pornit-o prin oraş, pe jos. Mai întîi la **Wasshington Elementary District.** Am luat-o pe Dunlop, de la intersecţia cu 7-th Street pînă la 19-th Avenue. Aici am depus aplicaţii pentru "ajutor de profesor" (la şcoli gimnaziale, dar prost plătit: 6.02$ la oră, 2-6 ore pe zi, în medie nici 500$ pe lună) pentru că nu am certificat, plus cerere de "îngrijitor" (mi-aduc aminte de Nea Titi lu' Bonea de la Bălceşti, pe cînd eram elev la primară). Am glumit nitel cu secretara de la Personal, spunîndu-i bancuri despre... americani (că vorbesc numai o limbă...). M-a îndrumat spre **West University.** Şi din nou prin arşiţă (ah, cît regretasem

că nu-mi luasem în geantă şapca cu cozoroc, primită de la Tolstoy), ţinînd harta streaşină la ochi, ori pitindu-mă la umbra puţină a unui palmier pentru un răgaz de cîteva minute. Mi-era o sete de-atîta umblat cu soarele în cap-ziceam să fac sport ca să nu devin obez ca majoritatea americanilor, mi-era o sete după această bramburcală că, odată ajuns la West Campus, m-am abţinut să nu beau prea multă apă ca să nu crăp!

Urcasem pe 19 th Avenue, apoi pe **Thunderbird** spre vest pînă la 51-th Avenue. Eram rupt de picioare. Mă forţam să continui. Am simţit că se rupea ceva în mine, la mijloc în partea dreaptă. Pe drum adunam portocale sălbatice, mai dulci sau mai acre, căzute prin iarbă, rupeam o bucăţică de coajă, le storceam şi le sugeam în gură. Mă încleiasem pe mîini! Deşi cald, totuşi sucul îmi mai potolea setea. Cînd treceam pe lîngă o piscină, îmi venea să m-arunc îmbrăcat pentru a mă răcori. Mă oprisem în dreptul unor aspersoare, spălîndu-mi mîinile, faţa, lăsîndu-mă stropit pe pantalonii scurţi, bluză, păr. Ah, ce m-am înviorat! Ca un motor căruia i-s-a turnat benzină. Dar, oricît încercam să sorb din jeturile de apă, înghiţeam numai clăbuci.

— *May I help you?* este formula cu care te întîmpină orice funcţionar cînd intri în biroul său, rostită ca de pe bandă.

— Da, am răspuns. Cu un pahar cu apă.

Şi-am băut vreo douăzeci! Se uita la mine zîmbind. Eu nu mai terminam. Un pahar însemna pentru setosul de mine cît o picătură pusă într-o tigaie încinsă. Imediat se evapora!

Mi-am lăsat dosarul pentru o muncă oarecare. La întoarcere altă belea: nu mai circulau autobuzele! Să fac aceeaşi distanţă înapoi... n-aveam nici un chef! Era peste 6:00 pm am coborît pe 51-st Avenue pînă la Northern, de obosit n-am mai văzut Dunlopul! Apoi am rezistat pînă la 27-th Avenue, cînd sleit şi indispus am telefonat după Nicoară să vină să mă ia cu maşina.

09.05.1990 Telefon de la Profesorul W. Mă caută apoi acasă. De multe ori nu-l înţeleg, trebuind să ghicesc ce vrea să spună. Mîine pleacă în Colorado, la Boulder, şi va întreba despre şansa mea de a fi **Pr. D. candidate** acolo. Voi primi răspuns peste două săptămîni. Îmi propune să predau Algebră Liniară Avansată (MAT 442), ceea ce mă încîntă.

Există enorme materiale publicitare care-ţi sosesc acasă, chemate sau nechemate. Fiecare: ca să cumperi de la ei, că produsele lui sînt mai bune... Şi tromboane, şi tromboane. Te trezeşti cu fel de fel de broşuri şi pliante. Pe unele nici nu ţi se mai scrie numele, ci doar rezident plus adresa (strada şi numărul). Am văzut şi reviste gratuite, banii fiind scoşi din reclame. De pildă **Arizona Women** pentru întîlniri amoroase. O femeie

îşi lasă un cod acolo, descriindu-şi sumar fizicul (vîrsta, culoarea pielii, părului, înălţimea, greutatea), iar un bărbat care vrea să fie pus în legătură cu ea plăteşte la redacţie, unde i se dezvăluie coordonatele femeiei, apoi se înţeleg la preţ. În felul acesta se păstrează intimitatea persoanelor.

În America nu există chioşcuri de ziare. Ci, în anumite locuri (poştă, pieţe publice), se găsesc boxe cu teancuri întregi, se introduc monezi în valoare de 0.50-1.50$ etc., se deschide capacul şi atunci se apucă un exemplar. Deşi s-ar putea scoate mai multe, conştiinţa şi onestitatea americanului de rînd îl menţin *fair play*.

Nu acelaşi lucru se întîmplă cu automatele poştale, unde după cîţi bani bagi, atîtea timbre sau plicuri obţii. Iar cînd e cazul automatul îţi dă şi rest! (Ca un bun vînzător ce e! De metal). La fel pentru cele de răcoritoare.

Părul mi-a crescut aşa de lung la spate că pot să-l leg codiţă. Să fiu la modă! Indian mă fac, dar fără pene.

Am descoperit altă metodă de studiu, americană: stau pe scaun cu picioarele deasupra pe birou. Este mai odihnitoare pentru creier. Moaşa, Violeta se uită urît: că nu lucrez, mănînc mult, mă scol tîrziu... considerat ca o corvoadă pentru familia lor!

Curs de engleză. O întreb pe Mrs. Beth de ce americanii nu-şi schimbă sistemul de măsuri în favoarea celui internaţional. Răspuns: din motive economice. Deşi, de-acum zece ani au promis c-o vor face! Altă chestiune care mă frămîntă: de ce nu adoptă o scriere mai fonetică? Se pierde atîta vreme cu *spell* - uitul!... în loc ca studenţii să se ocupe de altceva.

Mrs. Beth îmi dă exemplu două cuvinte, ale căror grafii le fac distinctibile în scris, deşi au aceeaşi pronunţie:

Kernel ('ka: nl) = sîmbure, miez

colonel ('ka: nl) = colonel

Şi totuşi? încerc eu...

Colegii mei, asiatici, vorbesc engleza ca nişte broaşte! Eu nu înţeleg nimic. Orice cuvînt ei îl împart în silabe accentuate, pronunţate separat şi răstit... ca-n limbile lor. Iar cînd se ciondănesc pe vietnameză (eu şi Mrs. Beth rîdem) parcă-ar lătra nişte cîini.

Violeta ascultă *Muchachita* la casetofon. Aud şi eu din camera mea.

M-am gîndit, pe drumul spre şcoală, să-mi intitulez această parte de jurnal: *America văzută de un naiv* !

10.05.1990 Cinci ore am lucrat cu Denise probleme simple de matematică

(aritmetică şi geometrie). A plătit cîte o cafea tipa şi am stat la o masă. Fuma şi bea ceştile ca pe apă. Cînd m-am uitat în scrumieră: numai chiştocuri. Ea vorbea şi tot ea rîdea, fiindcă la un moment dat eu nu mai înţelegeam nimic. Mă depăşise vocabularul. A constatat că greşelile comise de mine în exprimare se raportează la: necunoaşterea locuţiunilor verbale, nefolosirea corectă a prepoziţiilor, nejonecţionarea exactă a propoziţiilor.

— TOEFL-ul e dificil şi pentru nativi americani, mă descurajează Denise.

11.05.1990 Interesat la Mera Bank dacă banii expediaţi la **Educational Credential Evaluators** (Wisconsin) au ajuns.

M-au pus să telefonez la 1-800-223-7520.

În SUA şi Canada, din motive comerciale, publicitare, există companii care acceptă să fie sunate cu plata în contul lor. Toate aceste numere, gratuite, încep cu 1-800 (*free-call*). Mi se confirmă scoaterea celor 85$, deşi n-am primit nici un răspuns de la unitatea de echivalare a diplomelor (în rest ce-i mai interesează!).

În cadrul serviciilor poştei intră şi: retrimiterea întregii corespondenţe la o nouă adresă, pe o perioadă determinată (dacă destinatarul solicită, cînd se află în vizită de afaceri ori concediu), dar şi pe timp nelimitat (cînd destinatarul îşi schimbă adresa.) Fără taxe în plus.

Los Angeles la tribunal. Amendă 343$ că a circulat cu maşina neasigurată. Şi el n-are, săracul, chiloţi în curi.

— Spune-le că le achit suma din... Romînia! îi zice traducătorului.

În Scottsdale cu Nicoară. Mă scoate ca să mai iau aer. Toată ziua şi toată ziua în casă. Îi mărturisesc că sînt descumpănit, vecin cu disperarea şi nu ştiu ce să fac.

Vizităm complexul comercial Borgota, cu mulţi negustori italieni. Aici vin bogaţii să cumpere, iar săracii să se uite.

Se-nnoptase. Răcoare... Măslinii erau plini cu ciorchini de lumini ca-n paradis. Admirăm prin vitrinele largi obiecte de artizanat, tablouri şi sculpturi înfăţişînd realist indieni, cowboy, peisaje din Vestul sălbatic. Americanilor le plac grozav caii, ciinii şi mîţele.

La French Bistro conversez cu patronul, un jidan înstărit. Îi las numărul de telefon, dacă vreodată o avea nevoie de un lucrător... Pe la doisprezece noaptea, Nicoară omora cu mătura păianjeni negri. Aştia sînt veninoşi, iar muşcăturile lor devin mortale pentru copii şi persoane cu constituţii slăbite. "Bravo, Domnule, Arizona mi-a trebuit!", exclam în gînd.

12.05.1990 Profesorul George Ciorăneseu îmi scrie că am terminat un

calvar (cel turcesc). Dar acum, adaug eu, am început altul: calvarul american! Ce să faci cu libertatea de aici? Ca să fii liber, trebuie să ai bani. Sărac, ajungi sclav (Nici în America nu găseşti colacii pe gard). Fără dolari eşti ca frustat de nişte drepturi.

Nicoară mă duce la **Toolies Country**, discotecă-bar, pe Thomas cu 39-th Avenue-3 dolari intrarea. Ştampilaţi pe mînă cu firma localului (în felul acesta putem ieşi, apoi intra oricînd). Parcă eram într-un film de epocă! Cowboy cu pălării albe şi negre, cu borurile late, întoarse în sus, blugi şi centuri, cămăşi albe. Ce mai, le stătea şic! (Mi-era necaz că nu luasem şi eu din cui bejarca lui Samy!). Dar nici femeile mai prejos, date dracului americancele: în cizme cu toc, fuste scurte şi ce se mai învîrteau, de li se vedeau pulpele pînă la chiloţi... aşa, de foaie verde îşi legau de picior cîte o jartieră... cît mai sus. Ospătarele, şi ăstea pe jumătate dezbrăcate.

— Nu dansezi? mă-ntreabă Nicoară rizînd?

— Nu ştiu.

O formaţie zdrăngănea pe podium. La stînga un ecran color cu imagini din sală. Pereţii, în cîteva locuri, erau decoraţi ca pe vremea şerifilor: roţi de car, pălării, capete de tauri... iar la intrare un grup de clădiri simulate (numai faţada) din secolul trecut. Băieţii invitau fetele la dans, apoi le conduceau la vechiul loc. Am privit pînă la unu noaptea. Afară, cîte o maşină săltă... Înamoraţii făceau dragoste...

13.05.1990 E duminică şi sînt trist în America. Mereu senzaţia de înstrăinare. Ah, petrecerile în familie, cu toate rudele laolaltă în Oltenia mea!

Vara aceasta va fi şi mai greu decît cea trecută. Lagăr american, nu glumă! S-a pus căldura: peste 35 °C (96 °F), şi încă nu-i nimic! 5-6 luni n-o mai slăbeşte. Prin iulie-august, dacă spargi oul pe trotuar se prăjeşte (ca-n tigaie)! Femeile umblă în costume de baie prin magazine. Şi desculţe.

Tot nu m-am trezit bine, nu m-am dezmeticit din şocul transbordării de pe un meridian pe altul, opus, al globului.

17.05.1990 M-am dus la mama dracu', în deşert, ca să nu mai aud de filfizonii din România-marile vedete! Şi-am nimerit peste alţii!!

Hemoragia nazală nu mă mai slăbeşte. De-o lună, zilnic. Îmi curge pe nara stîngă. Mi-e şi frică să mai suflu nasul. Totuşi nu mă doare nimic, şi nu sînt anemic. Stress şi teama zilei de mîine.

Săptămînă încărcată. Plecam dimineaţa, veneam seara, mă culcam rupt de oboseală. Încercări disperarte de a găsi ceva de lucru. Economia americană este în uşoară scădere, şomajul în creştere. Pentru un post liber

se prezintă 5-15 candidaţi, dintre care patronul îşi alege la discreţie. Nu am încredere nici în cifrele oficiale americane. Din motive propagandistice, publicitare, le "rotunjesc" şi "domnii" americani.

Luni: la **Job Service**. Christine, chinezoaică din Vietnam, mă trimite la un restaurant **Taco Bell**, pentru interviu. Sînt însă refuzat. Am căutat pe pelicula cu locuri de muncă doar meseriile care nu cereau experienţă, pentru că nu mă pricepeam la nimic(în afară de matematică, literatură, franceză)! Dar, peste tot, patronii ori managerii privesc cu ne- încredere pe intelectualii obligaţi să presteze servicii sub nivelul calificării.

— Aţi lucrat vreodată într-un restaurant?

— Nu.

Trebuia să zic că da! Aici minciuna e la ordinea zilei. Fără minciună nu poţi să trăieşti.

Marţi: Christine, care şi-a schimbat numele chinezesc fiindcă nu puteau americanii să-l pronunţe, Christine aşadar, mă duce cu maşina la un antrepozit (*warehouse*) fiindcă văzuse ea în cerinţele angajatului că se solicitau aptitudini matematice. Prin urmare: am fost supus la un test american de aritmetică: adunări, scăderi, înmulţiri, împărţiri de clasa-ntîi.

După masă, altă cerere (*application*) la restaurantul **Los Comparderos**, pe Northern cu 24-th Avenue. Managerul nici n-a vrut să stea de vorbă cu mine (fiindcă nu m-anunţasem prin telefon!).

Miercuri: Test de aptitudini, 2 1/2 h, necesar în angajarere. Se punea accent pe executarea unor operaţii simple, pregătind în felul acesta muncitori manuali pentru lucrul la bandă. Mi-a prins bine, deoarece am luat cunoştinţă despre sistemul american de examinare.

Sînt birocraţi şi americanii ăştia, pînă la Dumnezeu! Funcţionarii răspund mecanic, fără gîndire prea multă, prin clişeele de pe calculatoare. Nu că vreau să demitizez Statele Unite, dar asta-i realitatea! La prînz glumeam cu Lammone, venit din Laos, ştiutor de limbă franceză, mă învăţa laoţiana... *Ma rabo ?* Adică: Vii aici?

18.05.1990 M-am simţit rău o zi întreagă. Doamna R. îmi alimenta durerea.

— Mi-a spus fetiţa, mi se mărturiseşte. Mămico, în România toată lumea te saluta, aici nimeni nu te bagă în seamă...

A vorbit cu soră-sa la telefon, în Săcele, că vrea să se întoarcă.

— Ce, nu stai bine aci? mi-a răspuns continuă Doamna R. M-a făcut troacă de porci!

Am crezut că, gata, America stă şi m-aşteaptă pe mine, cu braţele deschise... Că fără persoana mea nu se poate, gata, cum ajung în New York

mă-ntîmpină toţi cu flori (scriseşem la atîţia "prieteni"), că-mi iau interviuri, şi-mi pun la dispoziţie o catedră universitară... pentru "celebrul" Smarandache!

Am *appointment* după *appointment*, completez *application* după *application* de-mi sar ochii din cap-fără nici un rezultat! Nu găsesc slujbă nici de măturător, ce să mai zic de chelner ori muncitor necalificat într-o fabrică, ăştea-s un lux!

De cînd mă ştiu, n-am primit o scrisoare din Orientul Îndepărtat. Inaugurez astăzi o invitaţie din Coreea, pentru al XII-lea Congres Mondial al Poeţilor, în Seul (22 iulie-6 august 1990). Adjectivul "mondial" sună cam umflat.

Insist pe lîngă d-l. Viorel să mă ia cu el la fabrică. Zice:

— Bă, băiete, nu e de lucru, bă. Vara pleacă 1/3 din populaţia Pheonixului pentru că e prea cald. Hotelurile, restaurantele n-au clienţi. Companiile dau afară pe noii angajaţi. (E pe jumătate beat). Bă, băiete, am obligaţie faţă de l., mai mult ca de-un frate. Cît m-a ajutat omul ăsta cînd am venit! Mi-a dat şi o mie de dolari, dar n-am de unde să-i achit, bă. N-am! (Gesticulează cu braţele întinse). Rată la casă, rată la maşină, mai am 5600 la o biserică... O să vînd casa... (Are şi piscină, dar secată! Apa e scumpă-n deşert).

M-am rupt cu alimentaţia de sponsor, fiindcă babă-sa mă tot înţepa: că stau pe spinarea lui fiu-său, că le consum apă multă, că să nu dau drumul la ventilator deoarece curentul costă bani, nici gazul să nu-l folosesc fiindcă înaintea mea chiriaşii care- au stat aici nu l-au folosit, ba chiar l-au sigilat, deci să-mi cumpăr mîncare de-a gata de la magazin. N-am lingură, n-am cuţit, n-am furculiţă, n-am un blid în care să-mi pregătesc masa! De două zile mă hrănesc ca un sălbatic: muşc direct din ceapă, morcovii nu-i mai curăţ, laptele îl beau de la frigider.

Luni voi merge la **Tolstoy** să mă plîng lui David. "Domnule, vreau şi eu să fierb un ou, să prăjesc nişte cartofi, să-mi gătesc un sos... Şi n-am pe ce! Împrumută-mi o lampă de gătit, nişte tacîmuri... "Sînt nervos de-mi vine să sparg pereţii! Le-am mai zis eu: ce ne consideraţi pe noi, refugiaţii, sclavii moderni ai Americii?

19.05.1990Mîine vor fi alegeri în România. De fapt astăzi. Fiindcă la ora la care completez jurnalul, acolo e duminică dimineaţa. Au început votările!

La **Thrift Store**, magazin de vechituri, pe Bethany cu 24-th Avenue. Preţuri nesperat de joase: o bicicletă (în funcţionare) 13- 20$, un aparat de fotografiat: 3-5$, o pereche de blugi: 5$, etc. De aici mă voi aproviziona în primii ani, fără nici o jenă, şi de la **Salvation Army**.

La Dr. Casey. Greu ne-am înţeles! Ajunşi la ora zece, cum fusesc

programarea, cabinetul era închis. Abia peste o jumătate de oră se zăreau la orizont doctorul şi asistentele. Sînt şi americanii ăştia punctuali... ca turcii!

— Oh, aţi venit aşa devreme? am exclamat veninos. Nu e mare brînză nici de medicii americani. Le-a mers numele. Au umflat publicitatea. De ptiriazis verzicoloris, boală banală de piele, nu m-a putut vindeca.

— Dispare, dar va apare, a adăugat.

De hemoragia nazală nici atît. Ce să mai vorbim de reumatismul din spate! Ameliorante, calmante, rezolvări temporare. Şi eu care credeam că-n Americaaa... Băşini de cuc!

Aş vrea să văd un film la televizor, e sîmbătă seara, dar nu mă duc acolo fiindcă-mi zice baba că le consum curentul.

20.05.1990 În vizită la familia G, români. Au aşteptat în München doi ani şi şase luni. Încîntaţi de Germania, critică America. Mi-arată un album de poze. Flory şi Iosif sînt finii lui George Ciorănescu. I-a cununat la Biserica Română Ortodoxă din München. Îi cunosc (în fotografie, desigur) şi pe Ştefan Pisoschi, Mircea şi Gabriela Carp, Pavel Chihaia. Flory îmi povesteşte despre activitatea profesională a lui George Ciorănescu (care le dăduse adresa mea din Phoenix): un birou imens, corespondenţă de nu mai face faţă, cunoscător de limbi străine, articole peste articole... Mai apare o familie de români, fetiţa lor de unsprezece ani, înţelege româneşte, dar răspunde numai în engleză. Spunem bancuri despre americani, a căror incultură a devenit proverbială: "Doi americani se întîlnesc pe stradă. Unul îl întreabă pe celălalt: - Măi, ai auzit de Bethoven? Celălalt răspunde: - În ce bancă are cont? "

21.05.1990 Îmi dau seama că şi libertatea din Occident este o minciună. M-am înrăit. Sînt descurajat. Nu găsesc muncă. Fără maşină, fără permis, nu te angajează nimeni. Colegii din Saint-Louis scriu că-s şomeri toţi. Vor să se mute-n sud. Slujbe doar între 4-5$ pe oră le-ar putea fi accesibile, dar nici acolo n-au reuşit. Pungaşii de la **Tolstoy** nu ne transmit date exacte. Răspund ambiguu. Directorul David caută să scape rapid de mine, în vreme ce chicoteşte cu două rusoaice blonde cu fusta pînă la cur. I-am spus pe faţă că refugiaţii sînt nemulţumiţi de asistenţa acordată de Tolstoy, ca dovadă unii au plecat, iar alţii se pregătesc de aceeaşi operaţiune. Pe el îl doare în cot! Cer nervos o broşură cu drepturile şi îndatoririle noastre. Îmi dă o foaie cu generalităţi. Ştie să se-ascundă după cuvinte. Îmi vine să-l lovesc... Multe drepturi ni se camuflează. Le aflu de la românii mai vechi. La un moment dat nu prea înţeleg, vorbeşte de-al dracului repede şi trebuie să ghicesc, să intuiesc.

— O. K. ? terminã.

— Futu-ţi O.K. ul mă-tii, cu limba mă-ti!

— Pardon? se uită la mine.

— Pardonul mă-ti!

E foarte, foarte, foarte greu primele luni în America, îmi vine să zbier de amărăciune... M-am săturat de politeţea lor artificială, robotică, rostită pe bandă. Prefăcuţi mai sînt: îţi zîmbesc şi cînd te laudă şi cînd te-njură. Aici doar banii înseamnă putere. Să iese bănet din orice. De şcoală nu prea se interesează. De-aia sînt aşa de inculţi. De la 12 ani sare viaţa pe ei: văd una, văd alta...

Insist pînă primesc tacîmuri, farfurii. Mai doresc o tigaie, o oală şi o lampă de gătit (n-am pe ce să-mi fac mîncare). Două zile am consumat numai hrană rece, de la frigider.

Mare căcat televiziunea americană, credeam că cine ştie ce e! N-ai loc de reclame... Inferioară, în privinţa calităţii şi diversităţii celor din Europa de Vest.

— Ai grijă cu americancele astea, zice D-na Tica, nu le cunoşti. Îţi fac un copil şi ţi-l pun în cap toată viaţa.

Îmi aduc aminte un caz povestit de D-na R. Un multimilionar ungur din Arizona, ocupat cu afaceri de case, după ce a divorţat de soţie a fost constrîns de lege să plătească întreţinere nevestei (*wife support*) nu mai puţin de un milion jumătate de dolari!

Atîţi deformaţi (*disables*) sînt în Statele Unite, că s-au format locuri speciale pentru ei: uşi, WC-uri, parkinguri... ca să poată intra/trece cu căruţurile lor pe rotile.

Lipsa mea de logică este că încerc să găsesc o logică limbii engleze (scriere - citire). M-am introdus în această baie lingvistică, dar mi-e teamă că nicodată n-o să deprind dialectul american. Engleza e o limbă săracă şi prea omonimică. Transpir, pînă mi-o ieşi pe nas şi pe urechi! Trebuie să înghit consoanele, de pildă r-ul... ca dracu! Americanilor le e lene pînă să şi vorbească! Caută să nu mişte deloc buzele, scot sunetele din gît.

Săracul Los Angeles, a fost pirit la **Tolstoy** c-ar fi "jignit limba engleză" fiindcă e urîtă şi scofîlcită. Cînd profesoara explica la şcoală, el vorbea tare româneşte.

— Ce dracu' de limbă e asta, bă, ? iar românii din clasă rîdeau. L-au rugat să nu mai vină, deoarece îi disturbă pe ceilalţi. Nea Vasile şi engleza = baba şi racheta!

Discuţie cu Denise:

— Aveţi copii?

— Nu. Am o pisică. Iar soţul meu are un cîine mops, foarte urît dar e minunat.

La americani, animalul favorit (pet) ţine loc de... odraslă. Există conserve, biscuiţi (în formă de os pentru cîini) speciali în magazine. Foarte răsfăţaţi

ciinii şi pisicile. În vreme ce sudul oraşului e plin de oameni care dorm pe străzi, prin parcuri (*homeless people*), mereu găsindu-se dimineaţa cîte unul, doi morţi.

22.05.1990 Restaurantul "Mc. Donald's", de pe 7-th Street cu Indian School Avenue refuză cererea mea de angajare în orice slujbă (ajutor de ospătar, spălător de vase, măturător).

Industria mă mănîncă!

Să plîngi de om cînd moare? Ba să plîngi că trăieşte!

23.05.1990 Am rezistat două luni în America. Dumnezeule, mai ţi-ne-mă-n viaţă! Vara asta mă termină definitiv.

Denise îmi împrumută un casetofon ca să-mi perfecţionez auditia în engleză. Atît de furcă-mi dă limba asta! N-am mai scris o poezie, n-am mai făcut o problemă... Mereu cu *crink, hrink, sink, hunc, bunc*... sucindu-ţi limba.

Complexele de blocuri sînt prevăzute cu maşini automate de spălat, publice. Pentru 75 cenţi introduşi, speli un rînd de rufe. Ca să le usuci mai bagi 25 de cenţi.

Ceilalţi refugiaţi, care locuiesc pe **Camelback**, plătesc 358$ lunar (în care se includ şi utilităţile: curent, gaz, apă, gunoi) chiria pentru un studiou: dormitor, salon bucătărie, sală de baie cu WC, garderobă - gata mobilat. Sînt însă grupaţi cîte doi pentru a înjumătăţi suma.

24.05.1990 40 ° C la umbră raportate. Deşi cred că e mai mult. Ies la plajă, între case, pe iarbă. Dar mă muşcă furnicile. Ce de sînt! E atît de cald, de nu pot să fac nimic! Şi cînd gîndesc transpir.

Ion Rotaru îmi scrie că sînt idealist, trăsnit şi păgubos. Are dreptate! Pierd timpul cu literaturile!

25.05.1990 Criză de identitate. Pesimism extrem. Mi-e teamă că n-o să mă descurc. Prea îmi lipsesc multe: maşină, carnet, limbă, serviciu, bani... Nu ştiu cînd o să ies din toate astea. Colac peste pupăză, diploma îmi este subevaluată *bachelor's degree* nu *master's*, cum era normal. Ce mi s-ar mai putea întîmpla rău?

26-27.05.1990 Zile de durere, nesperanţă pînă la disperare, frică de ziua de mîine... Mă simt atît de obtuz la această engleză, nu se lipeşte de mine, ca apa de gîscă! M-am sculat cu ochii cît cepele!

— Tu nu te simţi bine, îmi zice Petrică, se vede pe faţa ta că eşti neodihnit, crispat, încordat, pierdut... Prea eşti moale şi tăcut, de aceea te resping la interviuri. Dacă nu te ginesc managerii înfigăreţ şi descurcă-

reţ, mortăciune cum arăţi după prima impresie, ajungi să dormi pe străzi cu toate studiile tale! Deocamdată, profesor nu poţi să fii decît la... Mc. Donald's! Pînă să predai la şcoală, treci prin restaurante, fabrici... accepţi orice *job*. Dacă nu, o să ajungi cu un munte de datorii înaintea ta! Deşi nu ştiu cine te-ar împrumuta.

Discuţii politico-economice cu Denise: Nu există revoluţie ci evoluţie. Sistemul nou social se bazează pe cel vechi. Orice fenomen are două părţi: una pozitivă şi alta negativă. Democraţia nu este întotdeauna bună (indicată). Sindicatele sînt slabe în Statele Unite. Muncitorii se află la cheremul patronilor, putînd fi oricînd concediaţi (spre deosebire de Europa Occidentală). Americanii acţionează foarte pragmatic, nu se doresc intelectuali. Nu văd cu ochi buni pe cei care cunosc mai multe limbi (există rubrici speciale de completat la angajări, chipurile "din motive statistice").

Economia americană nu ar fi în scădere (i-au năpădit japonezii, o să-i cumpere cu totul!) ci, deturnează Denise sensul, în "schimbare". Nu e greu în SUA, ci diferit de Europa. Bush nu e un preşedinte important, ci umbra lui Reagan.

Stău în deşert şi am ambiţia să beau lapte de cămilă, să mănînc creier de maimuţă şi coadă de şarpe cu clopoţei friptă la cuptor.

Îmi prevesteşte Denise: pe timpul doctorandurii (dacă dă Dumnezeu să-ajung!), iar după aceea ca profesor la un *College* ori University voi trăi normal - dar niciodată n-o să-ajung bogat!

Iliescu ales preşedinte al României! Nu mă bucur deloc, dar nici nu mă întristez. Privesc cu apatie. Pretinsul dizident Dinescu s-a mutat în casa lui Bărbulescu. Lovitură de stat, aşadar? S-au coborît nişte hoţi de pe mapamond ca să urce alţii? Care acum se înfruptă din pradă! Mai ales Deşliu, un bandit! Mi-ar fi ruşine în locul lui, după ce i-a tămîiat într-atît pe comuniştii lui Dej, îşi umple din nou buzunarele.

Clipele de neîncredere în viitor nu mai încetează. Continuu abătut, întristat, cu lampa sufletului dată mic. Ce-o să fac? Şi cum o să mă descurc?

D-na Flory mă sună la telefon, invitîndu-mă la o petrecere: ziua de naştere a cîinelui White, care împlineşte doisprezece ani! White s-a născut în România, iar stăpînii lui au plătit bani grei ca să-l aducă în America, şi verzi! I-au scos paşaport de cîine.

Ne alimentăm pe cinste. Flashuri cu aparatul de fotografiat. Dar cîinele se sperie de foc (luminările aprinse din tort)...

Flory este soră cu Horia Costescu de la "Europa Liberă". Observ că peste ocean nu se mai pasionează românii pentru nici un post de radio în limba română.

O familie de români, venită de 3 săptămîni din Grecia, vrea să se întoarcă la Atena, unde îşi deschisese bisnis: un magazin, în care băga lucruri

aduse din alte ţări europene. Este a doua familie care în decurs de o lună de zile, fuge de calvarul american!

Drăguţ, Petrică îmi face cadou o bicicletă mai veche, îmi cumpăr pompă la ea şi lanţ cu încuietoare cifrată (cînd o parchez, pentru că se fură de se rupe în această ţară "ideală")...

Mă-ncurajează, mă spovedeşte. Nevasta lui e sora rebusistului Mihai Zgubea. Zice să port ochelarii la interviu, ca să arăt mai serios. Fără ei par "un mic golănaş", după expresia lui.

Dacă pînă în toamna lui '91 nu reuşesc să mă înscriu la doctorat, voi părăsi America. Altfel, ce rost ar avea să mă chinui, spălător de vase al bogătanilor, cînd eu aş putea foarte bine să fiu dascăl în ţara mea, cel puţin la o şcoală generală. Voi părăsi America, încercînd mai întîi o ţară francofonă (Canada, Franţa), şi-n ultimă instanţă România.

28.05.1990 Memorial Day, sărbătoare americană care pe mine mă lasă rece. Sînt mai trist ca oricînd. Iosif îmi propune să schimb atmosfera, şi anume să mă mut cu Michael, un cofetar american, prieten cu fii-sa. Bijbii, mi se rupe inima cînd mă gîndesc că plec de la Nicoară, mă obişnuisem în familia lui. Simţeam siguranţă, prinsesem rădăcini. Dar trebuie să mă desprind. Din nou frunză-n vînt... atît de alertă e viaţa, că nu-mi văd capul de probleme. Deşi nu am slujbă, tot nu reuşesc s-o scot la capăt cu atîtea hîrţoage pretinse de birocraţia americană.

S.U.A. nu-i imaginea ideală din filme
din muzică
din romane şi povestiri.

Alci acţionează dur legea celui mai puternic (=bogat). Micul e strivit. Cum nu cunosc nici o meserie tehnică ori practică, ce voi ajunge eu? Spălător de WC-uri! Dar nu-mi convine, vere!

29.05.1990 Dureri de cap prelungite.

— Mi-am cumpărat maşină, îi spun Cristinei, tocmai venită din concediu de maternitate, secretară la **Tolstoy**.

— Ce marcă? întreabă curioasă.

— Maşină cu două roţi!

— Ha, haaa! rîde.

Iată-mă biciclist! Am avansat de la autopas la bicicletă. Fiecare american are cîte o maşină. Maşina mea este o bicicletă. Aşa au procedat şi alţi românaşi la începuturile emigraţiei lor.

M-am urcat fluierînd pe şa, pînă la **PhoenixRefugeeCenter**, 50 minute, dar roata din faţă se desumfla des. Împingeam din greu. Opream, o umflam pînă la 30 atm. Mi-am pătat pantalonii albi de negreală.

Îmi plăceau trotuarele, cu borduri coborîte, puteai uşor trece cu bicicleta în stradă şi înapoi. Cum trotuarele sînt goale, fără pietoni, bicicliştii circulă în voie. La înapoiere eram obosit mort, gîfîiam, nu mai stăpîneam "calul nărăvaş", aproape să dau în maşini. Înjuram sărăcia mea şi exilul, şi soarta. Mereu cu gîndul la ţara mea, la rudele şi prietenii mei. Visam pe drum ca, pînă vin nevasta şi copiii, să am maşina mea personală, să-i pot lua de la aeroport cu ea. Ah, mutarea e ca o rupere.

Trăiesc din plin mizeria capitalistă.

30.05.1990 Americanii sînt voiajori. Nu le place să stea mult într-un loc de muncă, sau în acelaşi oraş ori stat. Imigrează periodic, ca o necesitate a mişcării. Doar găseşti anunţuri pe tăbliţe la colţuri de stradă: **Moving Sale**, adică vînd totul la preţuri infime deoarece se mută în alt stat (şi nu se poate cără cu mobilierul în spate după el).

Rar să ruleze filme străine în SUA. Rar vreo carte străină în rafturile magazinelor. Egocentrişti pînă-n vîrful unghiilor! Numai despre ei şi despre ei. Mereu ei să fie în prim-plan. Goana după dolari şi lux. Afaceri peste afaceri. Tratează şi cu duşmanii, dacă le ies bani. Ştiri la radio şi televiziune, doar interne. Iar externe, de foarte scurtă durată, numai dacă-i interesează pe dumnealor, ori sînt implicaţi. Geografie de-a lor. Restul lumii nu mai există, sau este o mărime neglijabilă. Atîta dispreţ îi arată! Mă mir, cum de s-au ridicat astfel: fiindcă sînt experţi în afaceri, şi datorită resurselor uriaşe ale ţării? Sînt buni doar să critice pe alţii, dar nu-şi văd bîrna din ochi!

Americanii n-au grijă de copii, îi lasă singuri să se descurce - ca animalele care nu se mai interesează de puii lor după ce i-au înţărcat. Şi nici fraţii nu ţin între ei.

Reuşita mea depinde de nivelul ridicat de engleză pe care voi fi capabil să-l stăpînesc. Pînă-n toamnă va trebui să-mi zbîrnîie limba ca să pot preda. Am liste de cuvinte, merg pe stradă cu ele-n mînă, murmurînd singur, ca ăl căpiat... engleză maică, engleză! (Mai bine stăteam frumos şi cuminte în banca mea în România. M-au adus aici şi m-au lăsat sub cerul liber!).

Hi! Întrebi un copil de doi ani cît e de bătrîn! (*How old are you?*). Ce sucită pe dos limbă! Sînt multe dialecte ale limbii engleze pe cuprinsul Statelor Unite. Nu se înţeleg nici ei între ei. Unul din sud cu altul din nord, ori un individ din est cu altul din vest. Doar îi auzi: *Pardon?... Sorry!... Wha'd ya say?... Hîî?...*

Scrisul îi unifică. Prevăd că peste două-trei sute de ani, un britanic şi un american vor apela la a treia limbă pentru a putea comunica. La fel ca despărţirea limbilor latine de trunchiul mamă. Deja americanii sînt fantezişti în scris, de pildă îşi permit să grafieze *nite* în loc de *night*, iar în

unele locuri sar de-a dreptul peste cal: *Food 4 less*, firma unui magazin alimentar, care înseamnă *Food for less*! Au profitat de asemănarea în pronunţie a cuvintelor de la mijloc. Şi din economie tipografică.

Americanii nu dau atenţie îmbrăcămintei, dar să fie curată. Deşi curentul hippy promulga murdăria ca o... modă!

Laboratoarele de Scris (care "fabrică" scriitori), din cadrul universităţilor americane, le asemăn cu Şcoala de Literatură înfiinţată de Mihai Beniuc în România Comunistă: maşini de scos sufletele... Ce mi-e capitalismul, ce mi-e comunismul!!

De la poştă am avut posibilitatea să cer reexpedierea corespondenţei mele la noua adresă (pe Turney Avenue) prin simpla completare a unui formular - fără vreo taxă în plus. Timp de zece zile vor fi stocate toate scrisorile mele, informaţiile fiind trecute pe calculator. Nicoară cu B., la Job Service, pe post de traducător. B. nervos:

— Ce pula mea vrea asta, domne?

— *No pula here, please* - s-a răstit femeia, spre ruşinea lui B., şi-n risul lui Nicoară. B. nu ştia că tipa este căsătorită cu un român, şi a învăţat cîteva cuvinte româneşti - desigur, cele mai proaste, aşa se începe totdeauna cu o limbă străină.

31.05.1990 Michael mă cară de la el î n studio, cu bagaje cu tot, pe *Turney Avenue*, între *Campbell* şi *19-th Avenue*. Sînt mai aproape de grupurile de români de pe Romei, respectiv Camelback. La plecare baba a plîns, dar pînă atunci îmi amărîse zilele că stau pe capu' lui fiu-său. Am avut tot felul de plase şi pungi umplute cu diverse. Mutarea cu un american este excelentă pentru practicarea limbii. Din păcate nu prea stă pe-acasă. Doar seara mai conversăm banalităţi. Eu dorm în sufragerie, pe o canapea. Datoria mea este să mîngîi pisicile: Sapphire & Sage, să am grijă, să nu iasă afară, dar nici să intre în camera lui Michael, unde există un papagal Pretty Bird, care fluieră toată ziua. Să păzesc pisicile ca să nu mănînce papagalul! Pisicile dorm cu mine în sufragerie, lungite în mijlocul casei, vin şi-mi torc în poală, s-aşează tocmai pe cartea care-o citesc, miaună subţire. Sîntem singuri şi prieteni. Dar m-au umplut de păr! Michael le-a sterilizat.

Simt plăcerea aerului condiţionat (care-mi lipsea la Nicoară), a piscinei din curte... ş i ascult imperiosul Wagner ca să-mi ridic moralul. Casetofonul este împrumutat de la Denise, iar casetele aparţin lui Michael.

Nu credeam să fie viaţa atît de trepidantă în America, deşi auzisem despre asta. Dacă pînă la urmă n-o să mă descurc în nici un fel, mă duc la Ambasada Română din Washington şi cer repatrierea. Împrumut dolari de avion pentru întoarcere, şi-i restitui în ţară în lei româneşti.

Pe mine mă ocolesc toate bucuriile şi norocurile.

O inundaţie le-ar mai trebui românilor...! Revoluţie au avut, cutremure nu mai vorbim!

M-am menţinut pe ultimul loc: în România, Turcia, acum în America. N-am scăzut nici un pic!

01.06.1990 Merg la test şi Doamne-ajută! După cum mi-o fi norocul!

3 1/2 ore. Tempe. La prima parte am pus la-ntîmplare, nu înţelegeam vocea speakerului. Partea doua am terminat-o înainte de vreme. Partea a treia m-a depăşit în final, în ultimele secunde am completat restul de şase întrebări aiurea, pur şi simplu fără să le ci- tesc-sperînd într-o mică probabilitate de a nimeri măcar una. M-am familiarizat însă cu metoda americană de testare. Aici contează timpul: operaţii simple, dar să execuţi mai multe pe minut.

02.06.1990 Americanii nu fac economii. Nu gî ndesc, ca niş te copii ş i se trezesc la bătrîneţe fără bani, trăind în sărăcie.

Există bănci care dau faliment. **Federal International Bank** este mai sigură, fiind guvernamentală.

Întotdeauna pentru un job contează aspectul exterior. Managerul te judecă după frezură, ras, îmbrăcăminte - fiindcă altfel nu te cunoaşte.

Am scris 14 scrisori într-o zi. D-l Iosif zice că el n-a scris atîtea nici în doi ani!

În 70 de zile "americane" - de care-s sătul pînă-n gît - am expediat 175 de misive.

03.06.1990 Capitalismul va avea de suferit de pe urma căderii comunismului. Fiindcă nu va mai avea termen de comparaţie: iată de ce sistemul nostru e bun, deoarece al vostru e prost! Pe cine, deci să mai critici, ce filozofii occidentale pentru a se da ei mari?

Mulţi vor pierde. O serie de servicii, organizaţii, prese, radiouri anticomuniste vor falimenta. Să mai comentezi despre ceva care nu există? Nu te-ascultă nimeni! În prezent înţeleg ura compatrioţilor din lagăr împotriva mass-medici româneşti din exil: de ce nu prezintă şi nedreptatea, mizeria şi înjosirea pe care sînt nevoiţi să le îndure emigranţii noştri?

În vizită la familia Nicolay. El, rus-evreu, doctor în computere, de cinci luni de zile nu găseşte serviciu. Ea, pianistă, spală pe jos la Mc. Donald's. Evreii de aici nu-i ajută. Cică **Tolstoy**-ul să se ocupe de ei fiindcă i-a sponsorizat.

04.06.1990 Temperatura se apropie afară de 50 ° C. Niciodată n-am suportat atîta căldură. Nici în Maroc!

În casă 30 ° C. Cînd ies pe uşă, mă dogoreşte soarele.

Astăzi mi s-au spart camera şi anvelopa la bicicletă. Am rămas în pană

definitivă! M-am dus pe jos pînă la PhoenixCollege pentru o nouă aplicaţie ca *tutor*.

05.06.1990 Respins din prima clipă de **North American College** ş i **Lamson Junior College**.

06.06.1990 M-am săturat de pomul lăudat la care am venit cu sacul şi nu pot să bag nimic nici în traistă!

Îl traduc pe Los Angeles, la interviul pentru *welfare* cu vietnameza Lan Lee. Înjură Nea Vasile la americani, iar eu mă forţez numai de-al dracu să traduc exact, fiecare vorbuliţă de-a răzvrătitului: exploatare dură (lucrează cîte zece ore pe zi, şi simbăta, cîştigînd numai 400-600$ pe lună), papagal (minciună)... Nea Vasile vrea să plece în Statul Washington. Cică să-l acompaniez.

— Am trăit mai bine în ţară comunistă, bă!

07.06.1990 De la **Phoenix College** sînt anunţat că nu au solicitări de la studenţi pentru *tutoring*. Să mai încerc săptămîna viitoare.

Mă-ndop cu engleza ca un curcan. O să uit franceza, şi-ar fi păcat. Există în America şi-o discriminare din cauza accentului cu care vorbeşti.

Luni şi marţi am fost singurul elev la o profesoară. Mi-am schimbat şcoala, la **MetroTech**, unde merg de trei ori pre săptămînă: mă transportă cu maşina d-l Iosif, care este cu soţia şi soacră-sa (79 de ani). Trebuie să m-adaptez, altfel pier, şi-am început să-i dau tare cu limba. Opera scrisă va da un sens vieţii mele, destul de nenorocită şi fără perspective. Să practic o logoterapie (vezi Victor E. Frankl psihiatru vienez). Independent mă gîndisem la existenţa unui ideal personal, ca o ţintă a trăirii. De aceea am realizat în lagăr, dacă nu, înnebuneam. Jurnalul m-a ajutat să mă vindec... un fel de autotratament. Igienă psihică. Mi-am scos din cap ideea cu profesoratul. Ar însemna ca să fiu orb ca să nu-mi dau seama că n-am nici o şansă! Voi lucra orice. Primul *job* este mai greu de obţinut. Apoi încep să curgă money, pînă simţi mirosul şi puterea dolarului. Doar îi auzi pe americani pronunţînd cu o anumită voluptate:

Money, I like money. Money. Şi repetînd fără ruşine, fără ocol.

"Banii, îmi plac banii. Banii. "

Femei cu buzele lor rujate şi rotunde, moşnegi în cîrje, ţînci. O goană nebună, nebună după bani. Aici nimeni nu munceşte. N-am văzut unul dînd cu sapa. Toţi învîrt bisnisuri. Fără parale nici dragostea nu e frumoasă.

Voi lucra orice. Dar voi continua să scriu. Aşa voi supravieţui fizic.

200 de ani de la primul recensămînt american. Un funcţionar, venit la uşă, mă înregistrează şi pe mine. În coloana de cunoaştere a limbii

engleze completează *very well*, deşi eu răspundsesem *so so* (pentru că nu am încă siguranţă). Cu Michael la frizer. Plăteşte el şi pentru mine: 7$ de persoană, plus ciubucul (1$). Mă şamponează la început frizeriţa, apoi mă tunde perie: un centimetru. E vară, canicută, transpir, şi n-am bani să merg des la frizerie.

Trebuie să mă gîndesc că suferinţa îmi face bine, că răul îmi face bine, că dacă-s nefericit e bine. Să nu le evit deci. Să trec nepăsător. Să mă bucur chiar. De orice mi s-ar întîmpla. Fiindcă mă călese toate greutăţile.

Dacă m-apuc de un lucru să fiu convins că voi fi şi va fi cel mai izbutit.

Frica de ceva duce la inhibare şi obsesie, iar acel ceva ţi se întîmplă.

Obsesia, melancolia, trebuiese ridiculizate, hiperreflexia nu duc la reuşită; trebuie reacţionat prin de-reflexie.

Să-mi umplu golul existenţial. Omul nu este precondiţionat şi predeterminat, ci singur îşi determină poziţia, educaţia...

(Viktor E. Frankl, *Man's search for meaning / An introduction to the logotherapy*).

— Nu e nimic în cutia poştală, îi spun cu tristeţe lui Michael.

— Mă bucur, exclamă colegul de studio, asta înseamnă că n-a venit nici o notă de plată (bill) !

Părerea lui Michael, care-i american get-beget, despre america

Femeile: sînt răsfăţate, îi privesc de sus pe bărbaţi (fiindcă ştiu că sînt rîvnite la pat!), nu gătesc, nu spală, nu îngrijesc copii, nu sînt fidele, se uită după bărbaţi bogaţi, atletici.

Bărbaţii: îşi înşeală nevestele, divorţează uşor, le scapără ochii după femei frumoase şi cît mai sexy (nu neapărat bogate); una din cinci femei în America e violată.

Americanii nu sînt xenofobi (ar fi şi culmea!).

Americanii mint mult (*I love you*, etc.)

09.06.1990 Dacă vreu să mă obişnuiesc aici trebuie să-mi placă această ţară. Să învăţ să-mi placă.

Ce sistem de servire au unele bănci! Din maşină, fără să coboare, clientul pune într-un tub cecul şi documentul de identificare. Printr-un dispozitiv acest tub ajunge la un ghişeu al băncii, unde funcţionarul efectuează operaţiunile necesare, apoi întoarce tubul pe aceeaşi cale, în interior cu bani ori schimbările dorite pe cec.

Michael zice că sînt un *designer*, deoarece şerveţelele (mîzgălelile) făcute în jurnal au diverse forme, nu-s plate, monotone.

Am aplicat la **Fry's** pentru ordinara meserie de *bagger* (băgător de alimente ale cum- părătorilor în pungi). Şi aici aminat!

Managerul Ron:

— Vino săptămîna viitoare, Florencin.

Îi spun nervos Cristinei, de la **Job Service**, că pierd timpul de pomană venind la biroul lor în căutare de serviciu.

Sînt sfătuit:

- să-mi ascund studiile universitare
- să declar că am lucrat în meseria pe care o solicit, în Turcia şi România (adică să mint!)
- să vorbesc puţin
- să zîmbesc mereu
- să par prietenos
- să fiu ras, tuns, îmbrăcat elegant (deci elementele de suprafaţă).

Urăsc America şi simt că nu mă pot integra. Sfidez America.

Găsirea unui loc de muncă este o problemă şi pentru americanul de rînd, darmite pentru un refugiat.

O scrisoare subtimbrată, pusă în containărul poştal, mi-a fost returnată după trei zile pentru *additional postage* (la 1.15$ timbre iniţiale, am completat 5.45$ timbre). În jur de 170 de pagini format A4, expediate în Europa, cu ultima clasă poştală (vaporul).

10.06.1990 Revoluţia română s-a transformat într-o lovitură de stat. Comuniştii înlocuiţi de comunişti.

Ai voie să critici America, dar cu condiţia să n-o critici! Asta înseamnă "libertatea" de gîndire aici!!! Fiindcă dacă ridici glasul, FBI-ul se pune pe urmele tale şi-ţi inventează alte minuni mai ales ca refugiat din Est. Metodele sînt aceleaşi ca-n comunism, dar au altă înfăţişare, ambalaj diferit.

SUA tinde să devină un sistem totalitar de dreapta.

La Fry's lucrează vreo zece români, care locuiesc în complexul de pe Camelback cu 15-th Avenue.

Îl întîlnesc pe N.

— Ce lucrezi aici?

— Sînt pungaş, rîde, bag în pungi (în engleza americană: *bagger*). Plătit cu 3.80$ pe oră, ultimul salariu.

Ajung la casierie. O fată, care aranja cumpărăturile în pungi, zîmbeşte.

— Şi el e român, îi şopteşte colegei.

— De unde m-ai cunoscut? întreb eu.

Rîde din nou.

— După mutră!

Are accent ardelenesc tipa.

11.06.1990 Greu se găsesc slujbe vara în Arizona! Îmi confirmă şi Elizabeth de la **Job Service**.

Primul desen pe care-l public: un peisaj abstract (*landscape*) pe un pliant poetic tipărit de T. Pereira în portugheză.

Discutat cu Los Angeles.

— Nu stau, Florine. După ce-mi iau *green card*-ul mă-ntorc în ţară. Definitiv. Pînă atunci cumpăr maşini din Arizona, le aranjez, le vopsesc şi le vînd în Statul Washington mai scump. Nu stau pentru nimic în lume! String ceva bănet şi mă-ntorc la mine- acasă. Mi s-a urît de băjenit prin lume.

12.06.1990 M-am boierit în ultima săptămînă. Fac duş zilnic şi de două ori pe zi. Pe cînd în Turcia, o dată la lună!

Depus aplicaţie la o grădiniţă (!!!... unde-am ajuns de la universitate!) pe E. Thomas şi la **Osborn District Elementary Schools** pentru ajutor de profesor (n-am voie să predau fiindcă n-am certificat de Arizona).

M., care lucra la o fabrică de mobilă, s-a plîns patronului că-l doare stomacul, şi l-a rugat să-l lase la doctor. Drept răspuns, patronul l-a dat afară! I-a spus că n-are nevoie de oameni bolnavi.

13.06.1990 Pe vietnamezul care e la şcoală cu mine îl cheamă TE. Altul se numeşte O, atît, ăsta e numele lui: o literă din alfabet. TE are cinci copii, nevastă şi lucrează doar el (cu 4$ pe oră). Statul american nu-i dă nici un ajutor familial.

TE afirmă că trăia mai bine în Vietnam, s-ar întoarce, dar guvernul comunist îi pune piciorul în băţ.

Phoenix Art Museum. Lecţia de engleză se desfăşoară pe culoarele galeriilor. Deborah ne explică. Ea însăşi pictează. Îmi notez pe un prospect. Vizităm designe ale unor interioare de case din secolele trecute, moda la femei în 1920, artă decorativă, artă video (o noutate aşadar: pe mai multe ecrane TV apar frecvent diferite imagini, dînd în ansamblu impresia unui tablou în mişcare), pictură realistă americană de la începutul secolului XX, suprarealistă, simbolistă, pictură în relief, design grafic, litografie offset. Am descoperit doi Picasso şi un Rembrandt. Arta tehnică americană e făcută din lene, din economie, din rapiditate.

14.06.1990 Sculat de la cinci şi mers cu Ovidiu, profesor de engleză/germană din Braşov şi B., la fabrica de Cerneluri pentru încadrare. Acelaşi răspuns:

— Vă anunţăm noi, a zis supervizoarea.

Apoi la **Department of Education** pentru certificat de profesor. Obstacole peste obstacole. Americanii nu evaluează, ci subevaluează diplomele străine. M-am izbit cu fruntea de prea multe praguri! Lor nu le place ca emigranţii care sosesc aici să ocupe posturi bune, doar muncile de jos. Mă

sînt izolat ca-ntr-o cușcă. Dar ce, am venit la pierde-vară în Arizona? Los Angeles a remarcat:

— Bă, dacă-ți vine familia mori de foame! Du-te acasă! Profesor n-apuci tu să fii... cîtu-i hăul! De data aceasta directorul îmi reproșează că n-am "credite educaționale" pe diplomă. Ce dracu or mai fi și alea? Mă sfătuiește să încerc la școli private. Ceea ce și fac. **Phoenix Christian High School** și **Gregory** mă refuză. Și ele solicită certifcat de predare. Aceasta este o metodă de centralizare, special instituită, pentru a împiedica formarea unor școli ale minorităților (de spanioli le este lor frică). Mexicanii doriseră ca limba spaniolă să fie declarată limbă națională în Arizona, alături de engleză, dar anglofonii s-au opus discriminatoriu. Există multe programe bilingve în cadrul unor școli din sud, dar acestea nu au menirea decît să-i englezizeze pe hispanici.

15.06.1990 Michael îmi atrage atenția să fiu ordonat și manierat. De aceea pierd toate interviurile!

D-na Flory mi-arată cîteva cărți poștale înfățișînd lucrări ale pictoriței române Lucia Trifan, stabilită în Antile, amintindu-mi de frescele egiptene ("Femei de pescari"). Ca și ediția bilingvă *Poeme/Poems* de Ana Blandiana, traducerea semnată de Crisula Ștefănescu.

16.06.1990 Michael îmi filosofează toată ziua despre Lao-Tsu și Confucius. Mi-a trezit un interes deosebit pentru gîndirea chineză *I ching*. După ce termin cu *driver licence* m-apuc de hexagramele antice.

17.06.1990 Primii bani cîștigați în America: proprietarul și managerul complexului de apartamente în care locuiesc, Bill, respectiv Mike, m-au pus să sap un șanț ca să scot o conductă de apă, apoi să-i tai cu bomfaierul niște țevi. 4 1/2 h 25$. Dar mi-am făcut numai bășici în palmă. Dac-o fi să lucrez așa mereu... mă duc pe copcă!

Jerry, vicepresident la **Air Transport Systems Division**, prieten al editoarei mele franceze Annie Delpérier, mă invită la restaurantul **French Corner**, împreună cu soția sa și fiul lor, student la **Business** în Los Angeles. Îmi fixează o întîlnire cu Elton, privind posibilitatea de a găsi o slujbă de profesor de matematică într-o rezervație de indieni. Accept pe loc.

Acasă, d-na Flory, mi-arată cu degetul:

— Atenție la droguri!

18.06.1990 Fabrica de cerneluri nu mai angajează muncitori. Pe timp de vară scade producția.

De la **Departamentul de Educație** obțin certificatul de profesor de liceu pentru Arizona, contra sumei de 40$, valabil doar un an de zile - timp în

care va trebui să dau cîteva examene: Constituția Arizonei și a Statelor Unite, APTE. Or să m-anunțe prin poștă.

La compania aeronautică **Honeywell** întîlnesc pe Elton, responsabil cu educația matematică. Nu știu ce șanse, ce m-așteaptă și pe mine, dar toți promit, nimeni nu se ține de cuvînt!

Întrucît compania fabrică tehnologie înaltă de export, s-ar părea că nu am dreptul să lucrez, nefiind cetățean american. Elton avea niște posturi de programator pentru limbajele **COBOL** și **FORTRAN**. Deși ei utilizează mai mult **PASCAL**-ul.

Înapoiat prin caniculă, cu soarele-n cap, șapte mile pe jos...

Bătînd pe la casele prietenilor din Vest, mi-au închis toți porțile. Nimeni n-a mai vrut să mă cunoască.

Trec prin momente de totală descurajare. Un insucces mic este amplificat extraordinar în sufletul meu, ca un ecou izbit de stînci.

Aici n-am timp de nimic și totuși pierd vremea de pomană! Engleza n-o înțeleg bine, cum ai vedea printr-o oglindă aburită.

Dacă reușesc să mă țin de publicat și-n condițiile astea incerte, fără perspective... sînt mare!

America încurajează diserepanța cea mai adîncă între bogați și săraci, dovadă chiar lipsa sindicatelor. În vreme ce Europa de Vest însăși, caută o apropiere între nivelurile de viață ale cetățenilor (vezi Suedia, Franța, Germania).

Exercoii umblă pe toate drumurile prin SUA, în plină lege; trebuie să fii foarte atent ce semnezi, ce contracte închei, fiindcă dintr-o întorsătură de condei rămîi cu buzunarele goale. Emigranții dau prosperitate acestei țări de drogați anormali și femei ușoare. Altfel s-ar duce dracu'! Nu-i mai satură Dumnezeu de bani pe americanii ăștia. Indiferent cîți ar avea, se plîng că n-au. Vor mai mulți și mai mulți. Toți se visează milionari. "Goana după aur". Am întrebat-o pe Deborah:

— Păi tu cînd mai trăiești, cînd mai iubești dacă tot timpul muncești și te gîndești numai la dolari?

Mănîncă ca vacile, bagă-n ei ca-n spitalul Fundeni, de-aia sînt așa umflați, bivoli, n-am văzut în Europa atîta grăsime! Ăștia-s animale de oameni, balene!

19.06.1990 M-am săturat de minciunile occidentului! America este, î n-tr-adevăr frumoasă, dar pentru cei care au buzunarele pline. Pentru mine șomer, este urîtă și enervantă. N-o suport!

Învăț zi și noapte. *I study hard*, cum se exprimă americanii. Dar nu-mi intră în cap și pace, această engleză, e tare ca piatra.

21.06.1990 Ca niciodată astăzi am explodat de bucurie. Parcă mi s-a

deschis viitorul.

Încă un pas către adaptare: am reuşit la permisul de conducere auto (examenul teoretic) dintr-un foc, deşi la limită (am avut maximul de greşeli admise: 5 din 25 de întrebări). Dar acest succes obţinut la mustaţă (!), m-a săltat mult în ochii mei deprimaţi, mai ales că neştiind vreo două-trei chestiuni am ghicit (n-am înţeles unele cuvinte englezeşti, de pildă *cane*, iar răspunsurile date pentru fiecare întrebare erau foarte apropiate, inducîndu-mă în eroare).

Michael m-a condus. În timp de şase luni trebuie să dau şi practicul (circulaţia prin oraş), cu care n-am condus în viaţa mea! Cu acest *Temporary instruction permit - operator* pot conduce pe străzi publice, dar însoţit de o prsoană cu permis auto.

— Acum eşti bun să treci la volan pînă acasă, glumeşte Michael la întoarcere.

Promite că-mi va împrumuta maşina sa (*tanc* atît e de groasă, cumpătată cu 300$) să mă exersez. La *Imigration and Naturalization Service* mi se spune că în Washington cererea mea de reunificare a familiei (viza americană) mai durează 3-4 luni pînă a fi transmisă la Bucureşti. Iar, atît cu *green card* cît şi fără, înainte de ieşirea de pe teritoriul Statelor Unite trebuie cerut permis de reintrare (à propos de încercarea mea de a merge la studii doctorale în Québec). Cu diploma de profesor pentru liceu, obţinută în Arizona, mă înfăţişez la **Department of Education** pentru lămuriri suplimentare. Mi se pretind, în scopul prelungirii cu încă un an al diplomei, patru teste: **U.S. Cons- Constitution, Arizona Constitution, APTE-Basic Skills, APTE-Profesio-nal Knowledge**, plus *10 semester Hours* de completat la orice Universitate ori **Four-Years College**. Mă ambiţionez să le dau. Michael mă răsfaţă:

— Tu o să treci deja într-o fază superioară, *white color job*, adică lucru intelectual, spre deosebire de *blue color job* pentru muncitori.

— Dar banii? zic, banii? Cu banii cum o să stau?

Michael dă din coate.

— Eh! Aşa şi aşa! Apoi zimbeşte.

Încă-mi sosesc epistole pe adresa veche, deşi am avertizat poşta. Salariaţi care-şi fac treaba de mîntuială. Dar mi le aduce bunul Nicoară, le găsesc între uşi.

Cum gîndeşte o fetiţă americană (după ziar): cînd o să mă fac mare o să iau un bărbat bogat care să aibă grijă de mine. (Deci nici vorbă de muncă!). Cum gîndeşte o fetiţă românică de 5 ani: cînd o să mă fac mare o să învăţ bine ca să-ajung profesoară sau doctoriţă. (Aşadar, conştientă de necesitatea muncii).

Predau profii ăştia de engleză (Beth, Deborah) fără metodică, fără logică, negradat, nesistematic... aiurea-n tramvai. Fiecărui dascăl după cum i se scoală!

Complexele de apartamente sînt prevăzute cu *Laundry room*, spălătorii publice cu maşini automate în care introduci trei monezi de 25 cenţi pentru uscatul automat, timp de 20 min.

Ce e şi cu mine! Să mai citesc (şi traduc?) acum din franceză "Marjan Circus", 1978. Îmi place tipul! Poeme epice. Umor negru. Paradoxuri. Scurt. Concis. Ar fi frumoase de regizat (ca mici *sketch*-uri) aceste texte. *Écriture en abîme* (*Motif*).

22.06.1990 La pomul lăudat să nu te duci cu sacul! Elton nu mi-a găsit nici un post. Din nou să revin cu un telefon vinerea următoare pentru un *programier aid* la Honeywell Cred că mă duce cu vorba. E stilul americanilor de-a refuza încet şi plăcut... cu compasiune... *Sorry... Sorry!*

Am ratat dracu' şi Fry's-ul, n-am insistat nici la fabrica de cerneluri cu gîndul la acest Elton şi şeful său Jerry.

Telefoane la toate **High School**-urile din Maricopa: nici un post în această vară sau toamnă!... Am mai plătit şi 40$ pe certificat (o să-l atîrn în cui, sau să mă şterg cu el la cur... că prea m-am îngropat în diploma care n-are nici o valoare!). Hîrţoage şi hîrţoage.

200 de scrisori expediate în trei luni de cînd mă zbat în America. Dar cu ce rezultat? Cu ce rezultat? Cîţi bani şi timp am investit în acest curier inutil?

Cu Sorin, din Cugir, prin magazine. La **Thrift Store** îmi cumpăr un ceas deşteptător (3$) şi-o pereche de pantaloni scurţi (3$). Mă-mbrac numai de la vechituri. Apoi anvelopă şi cameră pentru roata din faţă de la bicicletă (10$). O grămadă de timbre şi cărţi poştale de la poştă, 38 de dolari! am cheltuit ca niciodată!

Ne-ntoarcem tot pe jos, de pe 33 th Avenue pînă la 19 th. E o căldură de iei foc! Aş bea o găleată de apă!

23.06.1990 Îndur călduri mai mult decît tropicale. Pentru ce? Doar să mă laud că mă aflu-n America? Dacă-mi mai vine şi familia... dau faliment total! Îmi plîng singur de milă.

Astăzi am lucrat 3 ore să acopăr un şanţ cu pămînt. Bill mi-a promis 25$ mîine. Lopătam, greblam, intram în cameră să beau apă... ori lopătam, greblam, mă scăldam în piscină... Aşa am rezistat la temperatura de 50 ^{0} C! Un negru trecea pe trotuar şi rîdea de mine...

— Ha, ha, ha! Faci muncă de negru!

S-au dus trei luni. Toţi emigranţii s-au angajat, numai pe mine nu m-acceptă nimeni! *Over qualified.* Ce să mă fac, Dumnezeule! Mi s-a acrit completînd la aplicaţii, formulare, cereri de slujbă sau de studii, scrisori. Mă dor ochii. Îmi consum în van energia! De multe ori cînd ziceam hop... sărea altul înaintea mea! Şi am rămas tot pe dinafară! De felul meu n-am noroc, ghinioane da, nu pot să mă plîng. Tîriş-pieptiş trebuie s-o duc pînă-n toamnă, cînd s-o ivi ceva şi pentru mine... că doar n-o fi dracul atît de negru!

Am dat chiar cu America "mea"!!

24.06.1990 Atît de grăbit (sau expeditiv) şi plictisit de misive... încît scriu mesaje pe plic:

Une surprise pour vous (Marjan): 5 poèmes des vôtres traduits en... roumain!.

Michael, ocupat de astrologie, îmi dă sfaturi:

- să nu mă lupt cu mine însumi în interior
- să fiu echilibrat (am tendinţe extreme)
- dispun de multă energie
- să nu exagerez

să rămîn şi poet şi matematician (nu voi putea nici pe viitor să înclin balanţa înspre una)

- în momente de criză să mă controlez (raţionînd).

Filozofia e bună pentru practică, nu pentru discuţie. Filozofia nu e o carte, ci un instrument în viaţă. Am tendinţe idealiste (influenţat de lună), dar ştiinţifice (influenţat de soare). Cînd m-am născut , pămîntul se găsea între lună şi soare. Noaptea avînd prima respiraţie (orele 20) cică sînt visător.

E-atît de cald şi-n casă... dorm pisicile numai cu burta-n sus!

25.06.1990 — Ce-ai făcut, bă, te-ai întors din America cu coada-ntre picioare? o să-mi rîdă colegii în nas. Credeai că găseşti cîinii cu covrigi în coadă acolo? N-ai fost în stare să te descurci, papă-lapte! Ţi-au ieşit deşteptăciunea şi fumurile pe nas. Prost de-mpungi!

— Hă, hăă! o să-şi bată joc rudele. Ai dat cu bîta-n baltă, Florine. N-o să mai ai obraz să ieşi în lume...

Şi doar îmi prevestise el, Puiu D.:

— Ho mă, ai răbdare c-o să se schimbe şi la noi.

— Nu mai pooot... Credeţi-mă! smiorcăiam eu.

Dacă mă duc în România, eu mă duc cu tunul, să-i împuşc pe toţi comuniştii, de la un cap la altul. Mai îndur, o să accept orice lucru, că doar n-o muri pămîntul!

— Nu-i putem ajuta pe toţi, se scuză emigranţii români, şi-n felul acesta

nu-i ajută pe nici unul!

"Ce căldură, domnule! Ce căldură! "Şi ni s-a stricat *air conditioning*... 49 ° C (la americani 120 ° F)! Niciodată n-am suportat atîtea grade. Afară e ca-n cuptor. Mi-a dispărut "romantismul" - nu mă mai doare spatele.

26.06.1990 Zi moartă. Am stat în casă aşteptînd reparatorii de la instalaţii de aer condiţionat. O zăpuşeală de-ţi îngreuna mintea! Nici n-am citit, nici n-am scris. Şi nici reparatorii n-au venit!

Temperatura a depăşit 50 ° C! Parcă aş fi la Ecuator. Seara, ieşind de la cursul de engleză, simt că-mi ard ochii. Nu ştiu de ce tocmai ochii. Fiind mai sensibili? Din cuptorul de-afară intrăm în alt cuptor: în maşină. Traversînd strada vedem fete desculţe...

— Au ciorapi, zice d-na Flory.

— Ba n-au nimic, poate nici chiloţi, completez eu în gînd.

27.06.1990 Societatea americană este în decădere. Mai rezistă din publicitate, din inerţie. Lumea începe să-şi dea seama de adevărata faţă a americanismului.

O altă familie de români se întoarce în Europa (Austria, unde au primit azilul).

Cu minciuni propagandistice nu se poate rezista la infinit. Că sînt unii boşi cărora le convine forţa de muncă ieftină a emigranţilor...

Cu bicicleta: 8 mile dus, 8 mile întors pînă la **Glendale Community College**. Mereu frică de maşinile care treceau fulger pe lîngă mine, dezechilibrîndu-mă. Un român, băiat de 18-20 de ani, venit de numai două luni, accidentat cu bicicleta, a murit, l-au îngropat sau ce dracu' i-au făcut... Venit de numai două luni!

— Sinucidere curată să mergi cu bicicleta prin trafic, îmi zice Nicoară la telefon. Eu, în primele şapte luni în America, circulam numai pe trotuar... Am căzut pe bordură la o intersecţie, mai degrabă m-am aruncat de teamă să nu mă lovească o maşină din sens contrar. Rîdeau drogaţii dracului şi claxonau în batjocură...

Serbare (*pot luck*) la **Metro Tech**: Mary, profa de engleză începători, îşi încheia contractul cu Link **Refugee Program**. Mary e grasă ca o cisternă, şi nemăritată. (Cine-o mai lua-o şi pe-asta?). Aducem fiecare mîncare şi băutură răcoritoare. Ne pune să jucăm bingo: ghicirea formei trecute (*past tense*) a unor verbe englezeşti. Cîştig eu, deşi nu dădusem atenţie jocului.

— *It's more important to eat then to play*, replicasem indiferent.

Mi-au acordat "premiu" un pix negru şi un creion HB cu gumă în cap.

28.06.1990 Dr. Kennetz nu mă primeşte, deşi avusesem *appointment* la ora 8:00 AM, fiindcă compania de asigurări medicale pentru refugiaţi nu poate acoperi cheltuielile de tratament. Nu contează că am puroi, infecţie, dureri... Banii! Fără ei nu se uită nimeni la tine, ca la o javră! "Umanism" la doctorii americani nu există. Aveau dreptate comuniştii. Un om sărac moare pe stradă, nu-l primeşte nici un spital dacă nu dovedeşte că are venit din care să i se reţină bani. Şi o zi de spital costă 1000$! Dacă eşti spitalizat două săptămîni, tragi zece ani de plată! Numai pusul unui dinte costă 1000$. Un muncitor lucrează o lună şi jumătate sau două... pentru un dinte!

Altă belea: un văr intenţionează să mă viziteze în vacanţa aceasta. Iar eu nu mă pot întreţine nici pe mine. Mama îmi scrie să mă întorc în România. A simţit c-o duc rău...

Fac parte din categoria persoanelor veşnic nemulţumite.

Muncitorul american are simbăta liberă, dar nu i-o plăteşte nimeni!

Nu poţi să vezi un film la televizor, că ţi-l întrerupe de douăzeci de ori cu reclame! Te oboseşte şi te enervează.

29.06.1990 Mers cu Gică Moldoveanu la **Imigration And Naturalization** Service ca să-şi depună actele pentru reunificarea familiei. Nevastă-sa, într-un sat de lîngă Bacău, nu vrea să vină, i-e teamă. Dar el încearcă să-şi ia copiii.

Elton mă anunţă că de luni încep lucrul la **Honeywell** ajutor de programator, cu 10.98$ pe oră. Să-mi cadă creionul din mînă! E o sumă fantastică!! O să mă îmbogăţesc!! Numai că, stai aşa: întîi mă supun la nişte teste, mă reorientează, poate mă repregătesc... sau mă dau afară!

30.06.1990 Masa obişnuită a refugiatului Smarandache: ouă în tigaie, pîine prăjită, usturoi, brînză vopsită (cărămizie), castraveţi cu roşii şi-o gură sănătoasă de apă rece de la frigider. Iar asta, cu mici variaţiuni, se repetă zilnic.

Duminica fac aprovizionarea de la **Fry's**, cînd mă întorc o milă cu căruţul, scîrţiind pe trotuar, plin de alimente: 15-17 dolari îmi sînt de ajuns. (Cumpăr doar ce e mai ieftin).

01.07.1990 Sub tensiunea testului de mîine, de la **Honeywell**, ieri ş i astăzi n-am ieşit din casă. Ce să-nveţi în două zile **FORTRAN** şi **COBOL** ćît am uitat în nouă ani?! M-am pregătit la teste generale, de logică. Însă, dacă m-apucă de chestiuni despre computere... sînt tămîie. Doar la partea matematică mai fac faţă.

02.07.1990 Sculat de la 4:30. O oră cu *bus*-ul 19 pînă la **Deer Valley Road**.

Nesupus la nici un test. Ah, şi ce probleme-mi făceam! N-am dormit toată noaptea. Mă sculam şi mă uitam la ceas de frică să nu întîrzii. Aşadar, angajat la **Honeywell**, excelentă companie de avioane, cu ramificaţii în multe ţări, printre care Franţa şi Canada...

Ne-au pus casete video... avioane care zboară, reclame... extraordinar! Ca-n filmele ştiinţifico-fantastice. Protecţia muncii: chimicale, accidente, pază...

Funcţionara de la personal nu poate să-mi pronunţe numele de familie!

Obosit frînt m-am culcat de la 9:30 pm, ca niciodată pînă acum. Exact după o sută de zile în America, m-am angajat.

03.07.1990 A doua zi de *job*. M-am trezit bine dispus, fericit. Lucrez cu 11 dolari pe oră? Iisuse Cristoase, mi-a pus Dumnezeu mîna în cap! Dacă o mai bag şi pe nevasă-mea la **Honeywell**, oameni ne facem. Ieşim la pensie de la această companie. Asigurarea medicală excelentă şi ieftină. Îţi asigură garanţie pe viaţă. Prelucraţi despre beneficii. Boşii mei direcţi, Dave şi Greg, foarte amabili, îmi dau ca sarcină să învăţ un nou limbaj de programare: **PASCAL**. Aiît. Sînt plătit ca să învăţ. Apoi un studiu referitor la ghidarea avioanelor care zboară deasupra regiunii polare (unde se pierd magnitudinea, controlul radio, reperele terestre). Primesc insigna cu numele meu dar şi menţiunea **Roumania**, adică străin, avînd unele restricţii de circulare în afara programului şi a zilelor de sărbători (din cauză că se lucrează cu tehnologie înaltă de export, iar eu nu sînt cetăţean american - nici măcar n-am *green card*-ul!).

Am nimerit un *job* aşa bun, îmi vine să-ngenunchez de bucurie în faţa Domnului! Ce plăcere va fi pentru Ely să afle. Abia aştept să-i scriu.

Jessica scrie pe tăbliţa ei aforisme tipic americane: banii pe primul loc, dragostea pe-al doilea. Ah, ce afacerişti sînt tipii!

Don't do anything for love that you wouldn't do for money. What's the difference between a good - looking man and ugly man without money?
NOTHING.
To know you is to leave you.
Don't get your meat where you get money.
Love is a concept invented by Hallimark to sell greeting cards.
All man are not created equal.

Erau prea frumoase ca să nu le scriu, aceste butade şi prea adevărate.

Doi francezi **Maurice** şi **Pascal**, în **Departamentul de Software**. Fac glume cu ei că studiez limbajul **PASCAL/175**. Rîdem împreună.

— Ce părere aveţi despre America? deschid discuţia.

— Oamenii sînt superficiali, îţi afişează o mască de prietenie. Dar

nivelul de trai american este superior celui francez, preţurile joase, inflaţia scăzută.

Cînd am cîte o zi liberă (de exemplu 4 iulie) gătesc. Pentru 3-6 zile. În fiecare seară îmi pregătesc pacheţelul cu mîncare, îl pun la frigider şi a doua zi îl iau la servici. (Nu-mi permit să plătesc 2-3$ prînzul la Cafetario, încă e scump pentru mine).

Mă rad de două ori pe săptămînă, mandatoriu, s-arăt şi eu ca oamenii. Parcă altfel văd America după găsirea unui *job*. (O, cît de subiectiv sînt!).

"Drumul spre raî a trecut prin iad" (camp, emigraţie)... (mă autocitez!)

Îmi scrie Bateman *I hope you can survive the recent heat wave*. Şi ca să-mi mai "îndulcească" viaţa, îmi respinge vreo 5-6 probleme!

05.07.1990 Pe aştia de la **Tolstoy** toţi emigranţii îi înjură. Avem impresia că această organizaţie vrea doar să ne pună beţe în roate, să ne spioneze. În fiecare dimineaţă aceleaşi persoane. Între orele 5 şi 6. Ne intersectăm drumurile: ochelarista care-şi plimbă cîinele cu noaptea-n cap, bicicleta în pantaloni scurţi, metisul (ori mulatrul) - nu ştiu ce culoare este- care traversează nepăsător strada (sfidînd circulaţia rutieră) direct în staţia de autobuz, pălăriosul cu mers strîmb trecînd de-a cumezişul prin faţa mea... Ne salutăm fără să ne cunoaştem:

— *How are you doing?* iar răspunsul vine ca o repetare din partea celuilalt: — *How are you doing?*

Apoi stau pe piatră în staţie şi mă umplu de furnici pişcătoare, îmi intră şi-n geantă.

Urc în autobuz. Acelaşi şofer. Ne salutăm reciproc:

— Hi!

— Hi!

Aceeaşi pasageri: femeia-butoi citind romane de dragoste cu poze sexi pe copertă, chelosul bărbos moţăind, tipul cu ochelari negri şi banderolă pe frunte păşind falnic, fata cu ochi verzi şi rochie verde...Totul reglat ca un ceasornic.

Le-am spus românilor că am 11$ pe oră (startul) şi m-au invidiat. Ce greşeală. Americanii nu-şi destăinuie cîştigul. De exemplu, nu ştiu cîţi bani are colega mea şi nici nu e frumos s-o întreb.

La servici mă-mpac excelent cu toată lumea, ne zîmbim, ne salutăm. N-am auzit pe nimeni să rîdă de greşelile mele în engleză, de multe ori mă întreabă dacă am înţeles. Brent îmi promite că mă ia la baseball şi american football să mă înveţe regulile şi practica.

Consider c-am scris destulă literatură. Mă pot opri!

Ce e mult nu e bun.

06.07.1990, Phoenix (Arizona, SUA) Dureri de ochi, înţepături. Îi forţez permanent. Cît mi-o fi crescut miopia? Mi-e şi frică să merg la control... Surmenat după o săptămînă intensă de lucru (şi acasă şi la servici) cad ostenit în pat de la 7:30 seara, mă trezesc pe la 11:00, mănînc ceva, apoi mă culc la loc pînă a doua zi dimineaţă.

07.07.1990 Beth, prima profesoară de engleză mă vizitează. Credeam că m-a uitat. Mi-aduce o pernă, cearceafuri şi veselă.

— Florentin, ştiam că n-ai...

După trei luni am terminat şi cu frecventarea cursului de engleză. Nu mai am timp! Slujba e pe locul întîi şi mă consacru trup şi suflet.

Fiecare epistolă scrisă şi pusă la cutie e ca o descărcare pentru mine. Astăzi iar am trimis cinci.

Pînă acum am învăţat după ce-au făcut alţii. Pe cînd o să vină timpul să învaţ ce-am făcut (creat) eu??

08.07.1990 Dumnezeul a ţinut cu mine. S-a întîmplat miracolul. Beneficiez de un *job* excelent. S-a sfîrşit, oare, calvarul meu?Învăţ atît de mult că mă dau peste cap. Trebuie să fac faţă. Să-i ajung din urmă pe americani, şi să-i depăşesc. Am vrut întotdeauna: mult, repede şi diferit. Următorul pas nu-l fac decît în sus. Pentru a cîştiga bani mulţi, trebuie să investeşti bani mulţi. Pentru a cîştiga bani mulţi, trebuie să pierzi la început bani mulţi.

— Eşti şi poet? se miră Jessica.

— Oh, da. Am fost în lagăr. Acum am terminat cu poeţia. Nu mai e timpul de visat.

Indienii îi urăsc pe albi, şi reciproc. Negrii îi urăsc pe albi şi reciproc. O tensiune tăcută, ascunsă între rase. Care răbufneşte cîteodată. Albii conduc (în guvern, în funcţiile cheie), deci vechii europeni.

09.07.1990 Mă muncesc americanii ăştia ca pe hoţii de cai! După o săptămînă am făcut primul program în **PASCAL**. Acum învăţ să lucrez pe terminale **VAX**. Alt ceaslov de carte să citesc în cîteva zile (vreo 400 de pagini!). Exersez cu Ed, de la acelaşi proiect cu mine. N-am avut timp nici să mănînc!

10.07.1990 În fiecare noapte visez că-mi pică dinţi şi măsele. Mă trezesc cu ei în palmă. Nu mă dor, însă mă îngrozesc ca de-un coşmar c-o să rămîn ştirb. La ţară, ziceau rudele că în acest caz înseamnă că-ţi moare cineva apropiat, însă nu-ţi pare rău.

14.07.1990 Îmi scrie nevastă-mea şi mă îngrijorează cu pesimismul ei:

"... Silviu, mititel, doarme lîngă mine. Eu privesc din pat direct într-o oglindă, pusă înclinat pe perete, rămasă de la părinţii lui tăticu. Rama e în stare foarte bună, iar oglinda are puţine urme de trecere a timpului. Prin oglindă mă privesc din tablou, de pe celălalt perete, mama şi tata lui tăticu. Ea, se zice că era o femeie frumoasă, veselă, cochetă. De cîte ori o fi privit-o oglinda asta? Şi pe tăticu l-a privit cînd era ca Silviu. Şi pe mama, tînără, proaspăt măritată. E ca un ochi de timp, sau mai degrabă ca o gură. Înghite imagini ce nu mai pot fi redate. Unde sînt toţi oamenii aceştia aşa cum i-a văzut oglinda? Că oglinda e la fel. Acum mă pot uita şi eu. Va fi oglinda şi după mine. Cum pot să apuc timpul să nu mai treacă? Oglinda de ce poate? Ar trebui s-o sparg. Mi-e frică Florine, de timp." (20 iunie, Ţinţăreni)

Iar mie îmi e frică de moarte. Mort-copt trebuie să-nvăţ să şofez. Dacă nu, m-am dus pe cobză. Mi-era o teamă cînd m-a pus Gică la volan! M-a băgat pe15-th Avenue, prin trafic. Şi-am dat cu maşina în bordură, în loc să apăs pe frînă, nimeream pe accelerator. Am urcat pe trotuar. Gică ţipa la mine. M-am fisticit mai rău.

— Dă-te jos!

M-a dus în poligon, la **Encanto**. Aici mi-am revenit, călcam numai frîna, mergeam sub 10 mile la oră. Am făcut şi două parcări paralele. Mi s-a mai dus din trac...

Nea Vasile a plecat în Statul Washington la un patron român. Cel mai tîrziu vara viitoare vrea să se întoarcă definitiv în România.

— M-am convins de America! exclamă scîrbit.

I-a venit nevasta cu copilul din... Franţa. După cîte ştiam eu... avea altă nevastă şi alţi copii în... România!

Tibi Maghiaru s-a mutat din Saint Louis în Phoenix, la prietenul său, Lotzi. I-am făcut rost cu de o aplicaţie pentru *Honeywell* (dac-o reuşi). În San Louis a lucrat ca spălător de vase la un club de golf.

Cît despre ceilalţi români de-acolo: fiecare cum poate: pe la hoteluri, prin fabrici (Gellu s-a angajat mai bine, cu 6$ pe oră). Mătuşa Clara s-a cuplat cu un român mai vechi, locuiesc împreună. Nea Nicky a trecut ca spălător în locul lui Tibi Maghian. Dar toţi emigranţii cu muncile ăle mai de jos, ăle mai prost plătite!

În **USA Today** (50 cenţi, din iulie), mă atenţionează Brent, un articol pe prima pagină despre cumpărarea de copii orfani din România de către familii de americani: *Romanian's Orphans finding a house in USA*.

Ieri, primul meu cec american: 439.20$ (salariul brut săptămînal), dar din care mi s-au oprit taxe (statale, federale şi sociale pentru pensie), în procent extrem de ridicat: 17 %, revenindu-mi în mînă doar 360.75$. Cu alte cuvinte, din 11$ pe oră cît mi se scrie în acte, primesc în realitate abia 9$/h.

Greg a făcut o glumă pe seama mea:

— Florentin, tu ştii că-n America este un obicei ca primul cec primit să-l dai şefului tău? (!). De două săptămîni vin îmbrăcat la servici cu aceleaşi haine.

Îmi spune Brent:

— Americanii, la două-trei zile îşi schimbă îmbrăcămintea... bărbaţii! Ca să nu mai vorbim de femei, care în fiecare zi se costumează altfel.

15.07.1990 Din nou mă simt obosit, descurajat în faţa greutăţilor vieţii... Fac o plimbare pe Turney Ave pînă-n 19-th Ave, apoi mă-ntorc pe Campbell şi 21-th Ave. E duminică şi pustiu. Nu mai pot scrie versuri. Dulceaţa limbii române n-o simt nici în engleză, nici în franceză. Viaţa nu mă lasă. Am luat-o în piept.

A făcut şeful meu nişte ochi cînd i-am spus că de săptămîna viitoare sînt gata să execut lucrări, terminînd cu pregătirea... (Românii au venit aici ca să facă treabă, domnule, nu să ardă gazul. Să scoată bani. Să muncească.)

Ah, de cînd cu serviciul ăsta - deşi nu tocmai ce-mi doream - cît m-am liniştit! Îmi place America?

Banul vorbeşte!!! Şi femei am întîlnit, care ţi-o spun în faţă de-a dreptul, fără nici o reţinere: *I love money!* sau *I don't love you because you haven't money!* Obicei foarte american.

Americancele sînt prea libertine, toţi emigranţii se plîng de ele. Greu de stăpînit asemenea neveste! (Bărbatul e capul, iar femeia gîtul, dar capul se-toarce după gît!). Americanca îşi cere şi de la bărbat ziua ei "off": să fie lăsată în pace, să meargă unde vrea şi cu cine vrea.

"s'ils ont le temps de vivre
ont-ils le temps d'écrire?
Et s'ils ont le temps d'écrire
ont ils le temps de vivre?"

(Julien Blaine, Poème Méthaphysique No. 7002)

Mi se aplică perfect mie!

(Eu nici nu trăiesc nici nu scriu).

"*Émigrée... on ne port jamais DEFINITIVEMENT*" (StanislavDemidjuk).

Viaţa unor poeţi (Georg Trackl) e mai interesantă ca opera.

La **Sperry Federal Credit Union** mi-am deschis primul cont bancar 325480.

21-22.07.1990 Abia aştept să vină weekend-ul să-mi scriu coresponenţa. Se-adună teancuri de plicuri şi rămîn corigent la răspunsuri. În două zile

am pus la cutie 12 cărţi poştale şi plicuri (mici, mijlocii, mari). Şi tot săptămînal mai găsesc timp să completez jurnalul.

Ce bibliotecă aş fi făcut dacă nu dădeam pe degeaba atîtea cărţi (în Turcia, cît şi aici)! Dar, ca emigrant, cu traista-n spinare, n-am cum să le port după mine... Am păstrat doar dicţionarele (engleze şti, franţuzeşti, spaniole).

Americancele depreciază bărbaţii.

Un nou ceaslov *VMS User's Manual* (500 pagini) să-l studiez în cîteva zile (parcă-ar fi un roman!) pe lîngă *Turbo Pascal* (600 pagini).

Cînd se ţine cîte o adunare sîntem anunţaţi în scris (la servici). Portarul mă salută la ieşire, cînd las insigna, crezînd că am acelaşi statut cu francezii şi nemţii veniţi la **Honeywell** pentru specializare sau schimb de experienţă.

Ce condiţii faine la birou! Aer condiţionat, telefon pentru fiecare, fotoliu pe rotile, computer (Terminal VAX) şi alte ustensile. Americanii se tutuie, chiar şi pe şeful meu îl strig pe numele mic: Greg.

Zile obositoare. Transportul. Mă scol la 4:30 am, revin la 5:30 pm. O oră cu *bus*-ul dus, o oră întors.

Curs sînge din nas.

Încercat să-l angajez pe Tibi Maghiaru la **Honeywell**. I-am depus aplicaţia la Personal.

Telefonez lui Yilmaz, în San Diego. Mai întîi formezi numărul (de la un telefon public): 619/2801758, apoi răspunde centralista şi-ţi spune cîţi bani să bagi (1.95$ un minut). A doua zi m-a sunat el la d-na Flory:

— Bă, Florine, îţi mai aminteşti cînd stăteam noi la Bacal şi beam lapte pe bordură?

— Da, mă... Sau cînd mîncam coji de portocală (mai sugeam ceva suc din ele)...

Am vorbit apoi cu Nepot (şi-a luat banditul maşină), şi Sebay. Se descurcă oamenii.

San Diego e foarte frumos, ca o grădină.

— Bă, Nepot, cum stai bă cu femeile? Că te lăudai că dai gata 15-30 dintr-un foc!

— Sînt mexicance aici cîte vrei! Tibi Pitiu, Cristi, Stelică din Los Angeles şi-au cumpărat cîte două maşini. (N-am înţeles de ce au nevoie de două maşini?). Lucrează la un restaurant toţi. Yilmaz îşi aşteaptă turcoaica să se-nsoare:

— Sîntem pe bune, zice.

Vinerea: zi fericită, primim cecurile cu bani, banii aduc bucurii, începe weekend-ul (alte două zile de muncă pentru mine: chestiuni personale).

Telefonez soţici: 011-40-41-30393, la 4:30 dimineaţa. Răspunde centralista: să bag 6.80$ pentru 3 minute.

Mihai e în vacanţă la Băleşti, nerăbdător să vină în America (de-ar şti săracul ce-l aşteaptă!); Ely a fost la Ambasada Americană pe 5 iulie; i s-a cerut sponsorizare făcută de mine prin **Tolstoy**, dar David refuză - a prins urî fiindcă l-am înfruntat.

Sîmbătă seara Nicoară m-a "cărat" la "demonstraţie": o mînă de oameni chemaţi la **State Capitol**, cu steaguri şi costume naţionale, din blocul comunist. Noi doi reprezentam România; pînă la urmă au mai venit doi. Un profesor de istorie de la **ASU**, cu burta de doi metri, mergînd ca un porc (mi-amintea de Păunescu), organizase. L-am abordat:

— De ce n-aţi menţionat şi RSS Moldovenească plus Bucovina de Nord?

— Fiindcă congresmenii nu cunosc această problemă.

— Sau palestinienii, naţiune captivă în Israel. (În SUA problema cu Israelul e tabu. Evreii conduc, deci n-ai voie să zici ceva la adresa ţării lor).

Sau chiar hispanicii, sînt o naţiune captivă în însăşi America!

— Că să vezi, e-o fi, e-o păţi...

Sînt sătul de minciunile comuniştilor ca să le mai înghit şi pe-ale capitaliştilor. Ori de dreapta, ori de stînga, tot propagandă se numeşte!

Pe douăzeci iulie era Sf. Ilie, bilei la Băleşti. N-o să-l mai apuc curînd...

23.07.1990 Înjur pe româneşte cu atîta voluptate cînd ei mă dispreţuiesc că nu vorbesc bine engleza...

Nu ştiu dacă a existat sponsor mai prost ca **Tolstoy**, să-mi fi fost dat mie de Floda (?).

23-24.07.1990 Furtună două nopţi la rînd. Tunete şi fulgere. Ploaie abundentă. Curentul s-a întrerupt în departamentul nostru. N-am lucrat luni. Durere teribilă de măsea. Am trei cu probleme. Şi programarea este abia peste trei săptămîni la doctor.

25.07.1990 Primul *overtime*: am asistat la o conferinţă ţinută de un reprezentant francez de la **Airbus**, mai mult din curiozitate. A doua zi ni s-a anunţat că sîntem plătiţi.

Trimis *affidavit* pentru sponsorizare Ely. Atîtea hîrţoage de completat, că m-am plictisit!

28.07.1990 Se putea să nu se-ntîmple? Plicul şapte expediat de Ely, cu manuscrise, din Craiova, a ajuns la mine... pe jumătate! Carnetul V din jurnalul intim s-a pierdut. Îmi venea să plîng ieri... Munca mea de patru zile (11.03-14.07.1988) aruncată la gunoi. Plus discontinuitatea în şirul notaţiilor periodice.

Astăzi am înaintat la Poşta din Camalback o reclamaţie (internaţională) cerînd des- păgubire 2.000$ (M-aş bucura mai mult dacă îmi recuperez carnetul - cu 96 file umplute ochi).

Îmi consolidez poziţia la birou? Mi-e aşa o frică să nu pierd serviciul ăstaaa... Pentru că altul asemănător n-aş mai fi în stare să găsesc!

Honeywell îmi dă o siguranţă, o bază... Postul e permanent. Medicalul excelent (pentru toată familia, îţi închipui!). În *cubicul* meu, (astfel se numeşte locul unde lucrez), mi s-a instalat şi firma cu numele. Joanna, secretara, mi-a zis că e prea lung, să-l mai scurtez.

— Cum să pronunţ numele?

— Cum doriţi!

În acelaşi departament există şi doi francezi: unul de la **Aérospatiale**, altul de la **Sextant** (Toulouse, respectiv Paris) şi un neamţ. Am avut contacte separate cu toţi trei: posedăm acelaşi tip de ecuson - pentru străini.

Tehnicizarea asta, extremă, duce la pierderea umanismului şi la alienare (Pentru că tot a venit vorba de calculatoare cu care mă ocup în prezent).

Sînt industrios la scris? ori industrial! În atîtea limbi în care trebuie să mă exprim, am ajuns de nu mai stăpînesc nici una ca lumea!

Dumnezeul şi vaca ştiu... Bate-m-ar să mă bată! Dar nu practic o scriere intranzitivă.

Am picat la testul de engleză cu succes! 453 de puncte în loc de 500 minimum-ul. Adio doctorat în toamna care vine. Poate în ianuarie '91 (dacă trec pe 27 octombrie de TOEFL).

Primul examen la care particip şi nu reuşesc, din viaţa mea! (Probabil că nu va fi ultimul!!). **Honeywell** m-ajută financiar, chiar mi-a recomandat să iau nişte clase de engleză. Iar colegii mă sfătuiesc să continui pe computere nu pe matematică, fiind plătit mai gras: 18$/h în loc de 14$/h. Îi dau ideea nevesti-mi.

Prea mă scol de dimineaţă, la cinci, ca piţigoiul, să ajung la servici. M-am gîndit să mă mut lîngă Companie. Să mă trezesc la şapte, ca Soliman Paşa, să merg pe jos la muncă. Fiindcă acum mă întorc atît de obosit - două ore pierd numai în bus - că nu mai sînt bun de nimic. Adorm de la opt, cu găinile!

29.07.1990 Cu Lisa şi Kris, soţul ei, colegi de muncă la calculatoare, asistat la cursurile de biblie, de la **Frist Baptist Church**. Biserica impunătoare. Vitraliii. Pastorul vorbea din suflet. Îmi crease o stare totuşi plăcută, de amnezie, pluteam printre stele, metafore şi idei...

Sînt prietenoşi americanii, deşi prietenia lor nu este profundă.

30.07.1990 Încercarea de a procura cheia de la nr. 217 (*one bedroom*).

Rose Garden Apartments, a dat greş. Mă căznesc de două săptămini să închiriez o locuinţă lîngă **Honeywell**. Mai am două zile pînă pe întîi. Mi-e urîtă naveta. Dar, totuşi, mă simt mîndru că lucrez. Şi ce lucru! De domn!!

31.07.1990 Cît eram în lagăr nu-mi scria unul din ţară, acum mă năpădesc toţi cu misive cerînd ajutoare.

Lisa afirmă că în poza de pe ecuson arăt ca un criminal!

Primesc cheia, de la apartamentul 211, cu două camere de dormit. Patronul vrea să-mi joace figura, ştiind (am făcut greşala să-i destăinui) că-mi vine familia - împingîndu-mă să plătesc de pe acum mai scump.

Maurice, delegat de la **Aérospatiale**, îmi transportă bagajele de emigrant: numai plase, sacoşe... Se cruceşte! N-am măcar un geamantan. Bicicleta n-a mai încăput. O să fac un drum special s-o iau. Pentru august m-a costat 99$ chiria plus 100$ depozit nerambursabil plus 238$ taxe pentru oraş. Curentul electric trebuie să-l plătesc separat. Din septembrie sare acul la 322.35$.

01.08.1990 Noaptea trecută am dormit pe podea. N-am pat, n-am masă, n-am scaun!

De dimineaţă simt ceva ameţeli şi vomitături în gît...

Am venit pe jos la serviciu: 15 minute.

Ah, ce mi s-a urît să mă mut dintr-un loc în altul!

Serată la Pascal şi Corine. Maurice mă duce cu maşina.

Mi-amintesc acum două zile, înainte de a-mi schimba adresa:

— Haide, fă-ţi valizele!

— Eu n-am nici o valiză, am răspuns.

Cînd a văzut o mulţime de plase de plastic...

Pascal şi Corine stau într-o superbă casă, cu piscină, curte mare. Mi-ar fi plăcut şi mie, pentru copii, să aibă pe unde alerga şi se juca.

Era şi Bob, un american ce petrecuse doi ani în Franţa, la Toulouse, vorbea fluent franceză.

Excelente mîncăruri, frigări, sucuri de ananas. Bob şi Morice au făcut baie în piscină. Aveau şi o minge. Glumeam.

03.08.1990 Nu ştiu de ce după serviciul ăsta sînt atît de lipsit de vlagă. Dorm cîte 9 ore pe noapte şi tot nu mă pot reface. Dorm şi după-amiaza. De o săptămînă nimic n-am mai creat!

E bine pentru spirit să vorbeşti trei limbi - îmi zice Maurice. Gimnastică a minţii.

O stare de deprimare m-apasă. Tot nemulţumit.

O.K.! 1000 de expedieri poştale în mai puţin de doi ani. Nu mă-ntrec cu

glumа de loc! Tot înainte! Un cîştig sau o pierdere? (de timp şi de bani). *Dieu sait!*

De trei zile în noul apartament, n-am un scaun pe care să stau. Mănînc în picioare. N-am cum să scriu, m-aşez pe podea, în bucătărie. N-am lumină în dormitoare... ha, ha, ha, casele americane n-au becuri în *beed-room*-uri! Cică nu... obişnuiesc!!! Trebuie să-mi cumpăr lămpi de noptieră.

Din nou mă bate gîndul să revin în ţară. Definitiv. Victor Frunză s-a întors... În America mă voi rata şi literar (matematic sînt deja o epavă). Pentru mine nu e bine niciunde!

Odiseea aprovizionării săptămînale: două zile împins căruţul cu alimente: de la Fry's de pe Union Hills pînă la Rose Garden cu 23-rd Ave. Mai trecea cîte-o maşină, iar tipii dinăuntru strigau la mine, nu înţelegeam, apoi rîdeau cu toţii, de se scutura cabina. Mă făceam că nu bag de seamă, dar mă durea sufletul...

Ah, fără maşină sînt nul în America. Fără bani sînt nul, fără stăpînirea bine a englezei sînt nul. Citeodată căruţul se împotmolea în nisip ori în pămîntul de pe marginea şoselei... Greu la deal cu boii slabi!... Şi-njuram de emigrare. Dacă aş fi simţit eu că vine Revoluţia...

Începea să picure. "Atît îmi mai trebuie, şi-aşa am probleme cu reumatismul..., spatele... ". Doar am apucat să car plasele încărcate în casă, şi s-a pus o vijelie — ca-n deşertul Arizonei — şi-o ploaie de ţipa asfaltul şi licărea cerul...

Spre ziuă nu se mai cunoştea nici un strop. Pămîntul arid, pietros, nisipos, cu arbuşti pitici, înghiţise ca o sugativă toată apa.

04.08.1990 Victor Frunză ştie să se bată cu birocraţia şi cu soarta. Eu nu mai am vlagă. Mă poartă valurile unde vor, departe de ţărmul viselor mele. Voi rămîne în Arizona pînă-mi vine familia. Apoi vom hotărî împreună. Nu mai sînt în stare nici să iau decizii în mod operativ, de exemplu: să-mi dau noua adresă de pe Rose Garden (dar dacă mă mut iar?), ori să-mi iau o cutie poştală (dar trebuie să plătesc 14$ şi să mă deplasez 2 mile pînă la Union Hills). Numai bine, cînd mă hotărîsem pentru ultima variantă, mi s-a comunicat de la poştă că n-au nici o cutie disponibilă.

Cu autobuzul pînă la d-na Flory, unde mă aşteptau patru scrisori, venite din Turney. Altele ajung încă la prima adresă, pe Townley.

Am cumpărat de la un *yard sale* obiecte de ocazie: două saltele (din care am făcut - puse una peste alta - un pat), un fotoliu, un scaun şi patru maimuţoi pentru Bebiţă. Total 36$. *Good deal!* Mai am nevoie de-o masă şi o lampă. (Îmi trebuie o masă, domnule, n-am pe ce să scriu!).

Parc în... deşert! Pe 19-th Ave cu Bearsley. Pomii arată ca nişte fire

răzleţe de păr pe un cap chel. Iarba perie. Nici o umbră. Unde sînt frumuseţea şi verdeţe răcoros al pădurilor româneşti?

Americanii sînt atît de artificiali, încît am văzut pe la PECO-uri, unde nu creşte iarba, imitaţie de iarbă de culoare verde-accentuat.

Înţeleg engleza mai mult decît vorbesc.

Dacă nu mă simt bine aici, plec, dă-i dracu cu America lor! Nu-mi găsesc locul, mă tot schimb dintr-un apartament într-altul..., dintr-o ţară în alta.

08.08.1990 Dave,şeful meu de grupă, se mută în Seatle, la **Boeing**, pentru mai mulţi bani. În locul lui a venit Tom, un japonez emigrat în SUA la vîrsta de 11 ani - nici nu mai vorbeşte bine japoneza.

Cînd un coleg pleacă dintr-un colectiv este sărbătorit. Obicei american. Ne-am strîns la restaurantul mexican "Manuel", pe Bell Road. Eu am comandat ceva la întîmplare, şi mi-a adus ospătarul o farfurie încărcată - n-am putut mînca nici pe sfert! Asta e *dogy bag*, glumea Ken, poştaşul nostru "electronic". Adică, lucru încetăţenit în SUA, mîncarea rămasă o poţi lua într-o cutie de plastic dată de restaurant, pentru a o duce acasă la cîini.

Seară franceză. Sînt invitat la Maurice. Prezenţi: Pascal şi Corine.

— E bine să mănînci mult şi să nu te-mbolnăveşti, rîde Maurice de mine că-s gurmand.

Corine îmi înapoiază cărţile de poeme. *Formulele* i-au plăcut, a găsit metafore neîntîlnite, gingaşe. Dar "nonsensul" a obosit-o, la început curioasă, apoi contrariată, în final scîrbită.

Glumesc cu Maurice: — Uite, zic ridicînd volumul Lsdns, o să fac o copie xerox, să ţi-o înmînez. Cînd vei dori să te doară capul, să citeşti cîteva pagini...

— Une drôle de plaquette! exclamă Corine.

Îmi împrumută un roman clasic, *Prix femina*. Mă eschivez...

— N-am timp să citesc. (A doua zi, avea să-mi trimită prin Pascal, soţul ei, *Kundera* şi *Le Clé zio*, acceptate cu bucurie.)

10.08.1990 Mă clatin zdravăn cu serviciul, s-ar putea să-l pierd. Nici nu mă preocupă. Doar că primesc bani. Am făcut pe deşteptul c-am învăţat în două săptămîni! Iar pus la probă, n-a mers treaba.

De luni sînt prins sistematic în program, zilnic să creez cîte un modul în limbajul Pascal, conform unei documentaţii ştiinţifice primite.

Cercetare, aşadar, dar aş fi vrut în matematică. S-ar putea să nu fac faţă, ori să abandonez...

Mexicanii constituie o subclasă în Statele Unite: săraci, prestînd cele mai insalubre munci, consideraţi ca ţiganii noştri de către americani... mai bine zis: desconsideraţi...

Dan W. (îi spun că prenumele este şi românesc, dar se pronunţă diferit) vrea adrese de orfelinate româneşti pentru a înfia un copil (a citit în ziarele americane).

11.08.1990 Mi-am luat cutie poş tală : P.O. BOX 42561, ca să nu mai pierd atîtea scrisori plecînd dintr-un apartament într-altul. Pentru şase luni: 14$.

La serviciu, *superivisorii* nu te controlează să stea cu ochii pe tine ce faci. Au încredere, se uită doar la rezultate. Iar tu, ca muncitor, ai impresia că eşti lăsat de capul tău. Aşa de formalişti sînt la politeţe - de altfel falsă- încît dacă se întîlnesc de zece ori pe zi, de zece ori se salută:

— *Hi!*
— *Hi!*
— *Haw are you?*
— *Fine. And you?*
— *Fine.*
— *O.K. !*
— *O. K. !*
— *See you later.*
— *See you later.*

Le repet şi eu papagaliceşte.

La început cînd ştiam mai puţine, scriam frumos: cu metafore... Apoi, lecturînd mai multe, m-am prostit: cu avangarde...

Din nou ajuns la concluzia că lumea asta nu-mi aparţine, că ea aparţine oamenilor bogaţi, deci, puternici. Eu sînt prea mic pentru ea şi pentru idealurile mele.

Astăzi la dentist. Cîteva sute de dolari mă va costa. Eu muncesc o săptămînă iar el îi cîştigă într-o oră!

Americanii au devenit comunişti, ci nu-i dau drumul familiei să vină în America, în vreme ce la români paşaportul se obţine în două luni!

12.08.1990 E atît de cald, că dorm la nud... Umblu prin casă nud, citesc nud, m-aşez la masă nud.

Ce frumos e dimineaţa în deşert! Răcoare, lumini, cerul cu nori albaştri şi negri, roşiatic.

Senzaţie permanentă de sete. Beau lapte rece din frigider în loc de apă.

De dimineaţa la cinci încerc să telefonez în ţară. Mereu linia ocupată. Abia după-amiază, pe la două am reuşit să prind legătura. I-am sculat din somn pe socri. La Craiova era ora 11 noaptea.

Centralista cere acum depozit înainte de a forma numărul: 3$. Dacă reuşeşte, mai adaugi 3.80$ pentru primele trei minute. Nu ştiu cum s-a

făcut, dar astăzi m-a lăsat mai mult, cerîndu-mi să achit încă 7$. I-am trîntit telefonul că n-am monezi, iar două-trei minute la început n-am putut deloc să mă înţeleg cu socru-meu - nu m-auzea, deşi zbieram în receptor (se adunaseră copii lîngă mine privind miraţi cum vorbesc în altă limbă.)

Nu am transmis mare lucru, doar că:

- mi-am schimbat adresa (nici Jeny n-a fost în stare s-o scrie, îi era teamă că greşeşte)
- Ely să-şi trateze eventualele boli înainte de a pleca, fiindcă în America e foarte scump
- mi s-a pierdut jurnalul V dintr-o scrisoare expediată de Ely.

Jeny mă încunoştiinţează că:

- Ely a primit sponsorizare, plus informaţii despre serviciul meu;
- între 22 august-2 septembrie pleacă la mare;
- la Bălceşti toţi sînt bine;
- mama a trecut recent prin Craiova.

I-am mărturisit Jenicăi despre posibilitatea întoarcerii în România... Surpriză...

— Să văd ce zice şi Ely... Poate stăm cîţiva ani să strîngem nişte bani... am continuat. Am desprins din discuţie că Jeny vrea să emigreze aici.

— Atenţie, nu se recunosc diplomele de medic.

— Aoleuuu... Dar, altceva? insistă cumnată-mea.

Va trebui să tatonez terenul: serviciu Ely, grădiniţă Bebiţă, şcoală Mihăiţă, medicamente rude, chemare pentru Mitică şi Jeny şi poate or să se mai găsească şi alţii. Trag toţi de mine. Şi eu n-am decît două mîini şi-un salariu...

13.08.1990 M-au împins din clădirea mare, unde aveam oficiul, într-un hol. Pînă or să mă dea afară de tot!

Şi tocmai cînd începusem să învăţ ca lumea şi să execut lucrări în PASCAL. Am simţit-o ca pe o retrogradare... Dacă pierd slujba asta, nu am nici o şansă de a găsi alta mai bună!

Dureri înebunitoare de măsele. Şi astea au început după ce am venit de la dentist!

14.08.1990 Plăcerea programatorilor de-a născoci maxime amare despre societate şi viaţă, îmi aminteşe de legile lui Murphy. Iată aşadar altele:

Arnold's Law at Documentation:

1) If it should exist, it doesn't.

2) If it does exist, it is out of date.

3) Only documentation for useless programs transcends the first two laws.

TEN PRETTY GOOD RULES

One — Never wrestle with a pig; you both get girty and the pig likes it!

Two — Never argue with a idiot; people watching may not be able to tell the difference

Three — Observe everything; admire nothing!

Four — It's easier to obtain forgiveness than it is permision!

Five — Rarely resist opportunity to keep your mouth shut!

Six — Don't ask the question if you cannot live with the answer!

Seven — If you want a new idea, read an old book!

Eight — If you don't know where you are going, any road will get you there!

Nine — Never have a philosophy wich supports a lack of courage!

Ten — Never look back, unless you intend to go that way!

Răcit. Bolnav. Obosit. Indispus.

15.08.1990 La îndemnul lui Pachia încep să compun cîteva *haiku*-uri. Mă dezobişnuisem de a mai compune poezii!

Am fugit de jugul de fier şi am dat de jugul de oţel-carbon.

16.08.1990 M-or fi mutat într-un grup (pînă acum stăteam singur în cubicul meu) spre a fi mai uşor supravegheat? (Pentru c-am scris la **Ambasada Română că vreau să mă-ntorc? Şi aici sînt urmărit? - venind dintr-o ţară comunistă!) În România eram acuzat că întreţin legături cu capitaliştii!**

Bolnav copt. Mă port cu pastilele în geantă, după mine: antibiotice.

Mereu cu ochii-n ecranul calculatorului. Mă dor. Mă dor. Ochii. Foarte mulţi programatori poartă ochelari...

17.08.1990 Drogat parcă sînt de atîtea pastile! De patru luni urmez tratamentul contra TBC. Şi-acum îl încrucişez cu altele: dinţi, ochi. M-a paradit campul!

Mexicanii din complexul meu de apartamente mă strigă *Florentino*. Încerc să mă înţeleg cu ei în spaniolă, fiindcă engleză tipii nu servesc neam!

— *Yo comprendo,* repet descori mecanic după ce înţeleg cîteva cuvinte

asemănătoare cu româna.

— *Tener insecta,* încerc s-o brodesc eu.

— *Insecto,* mă corectează AnaMaria. Apoi scot dicţionarul din buzunar (Valeria Neagu) şi limba mi se leagă mai bine.

Ca un inconştient, continui să-mi sleiesc forţele trimiţînd colaborări la reviste minore, fotocopiate în ţară. Redactorii de-acolo or zice că sînt nebun! N-am alte preocupări mai serioase?

18.08.1990 Atît de corecţi americanii! Vezi cîte unul nici nu ştii ce e: indian, mexican, asiatic sau chiar negru?

Control la ochi. Miopia avansează rapid. A crescut la -1.75. O ajung din urmă pe mama... Asistenta n-a acceptat nici o *insurance*, a cerut banii pe loc: 59$.

Plătesc o grămadă de bani pe la doctori. Plus ochelarii, care mă costă 225$ - însă n-am avut suma necesară la mine. Şi tocmai cînd îmi făceam planuri să economisesc cît mai mult în bancă pînă-mi vine familia. Am un *saving account* cu deja 1.800$.

19.08.1990 Duminică. Am lucrat *overtime*. N-am avut permisiunea să intru pe poartă fără escortă. Şi nici în zilele lucrătoare nu am voie să rămîn peste 5:30 pm neînsoţit. Astăzi, Ed a fost escorta mea.

După program, două ore de muncă echivalează cît trei. Îmi convine de minune! Deşi m-am canonit de-mi săreau capacele! Numai pe duminica asta încasez 100$. Iar toată săptămîna mă apropii de 500$. Excelent. La 2000$ pe lună, salariu net, mai merge! Abia m-am învăţat, o să cer mereu. De la 40 de ore am urcat la 50 săptămînal. Pentru mai mult, trebuie să cer aprobarea *supervisor*-ei, Daryl, o englezoaică. E bine că avem încărcare.

De cînd am început serviciul, s-a micşorat activitatea mea creatoare în mod proporţional cu suma de dolari cîştigată. Să fie un paradox?

Aşa de aiurea este sistemul de măsuri americane: nelogic, complicat, inexact... Şi, totuşi, din încăpăţînarea lor, din comoditate, nu-l schimbă! Pînă cînd şi englezii, care l-au implantat pe continentul lor, au trecut la adoptarea celui internaţional.

Elevii, în şcolile americane, învaţă ambele sisteme de măsuri, dar în practică îl folosesc numai pe-al lor.

Să detaliem problema:

Pentru LUNGIME există:

mile
320
rod
5,5
yard

3
foot
12
inch

în ordine descrescătoare, adică: 1 milă 320 prăjini, 1 prăjină 5, 5 yarzi etc.

Ce relaţie există între numerele astea: 320; 5,5; 3; 12? În comparaţie cu multiplii şi submultiplii metrului care merg din zece în zece!

Sau mai complicat pentru GREUTATE:

long ton
1, 12
short ton
2000
pound
16
ounce
16
dram
23, 344
grain

Deci 1 *dram* = 23, 344 *grains*! De ce 23, 344 şi nu alt număr, rotund, pentru a simplifica notaţia? De pildă să fi ales 16, egal cu cele dinainte. Minte complicată, de americani!

Ce să mai vorbim de CAPACITATE, unde inexactitatea apare de la început:

1 *barrel* între 31 şi 42 *gallons*!!

Şi tocmai în ţara tehnicii celei mai avansate din lume! Dar Americii îi e frică de revoluţii (=schimbări bruşte). Ar putea măcar, fără prea mare efort, să tipărească pe aceleaşi obiecte din comerţ măsura lor în sistemul internaţional. De exemplu: nu 1 *gallon* de lapte, ci 3, 785 litri; nu 1 *pound*, ci 453, 6 grame etc. În prima fază.

Nici cu vechiul sistem britanic, de pe vremea imperiului, nu se potrivesc. Astfel:

1 *British quar* t = 032 *US quarta*
1 *British fluid ounce* = 0, 961 *US fluid ounce!* Etc.

20.08.1990 Ameţeli şi dureri de cap.

Se-nvîrte ecranul computerului cu mine. Anemie. Dieta nu-mi este consistentă. Îmi lipsesc fructele. Zgîrcit să nu cheltui dolarii. O s-o pat mai rău!

21.08.1990 Îmi voi cumpăra computer înaintea maşinii. Ed m-a dus cu maşina la două magazine: unul pentru printers *(word processing)* ridici n-

du-se la 200$, celălalt de personal computers: 1300 - 2000$ ceea ce încă nu-mi permit. Vreau să pot scrie în română, franceză, engleză şi matematică. Deci adăugarea unor caractere noi.

Sînt stringăreţ ca orice emigrant (plase, borcane, sticle de plastic, cutii, ambalaje, reviste *free*). Găsesc resturi sau obiecte care ar putea servi drept jucării, le recondiţionez şi le pun în sacoşa pentru Bebiţă. *Big family, big problem!*

Am dat la telefoane peste telefoane să mă interesez de şcoală şi condiţiile în care-l pot înscrie pe Mihai, analog pentru grădiniţa (*preschool*) lui Bebiţă.

Am trecut pe vitamine, nu se mai poate (anemia). Nu-mi gătesc, burlac cum sînt, nu-mi gătesc. Mîncare săracă în proteine.

Parcă nu-mi vine să dau nici un doctorat, n-are nici un sens, cîştig prea bine la **Honeywell**, plus *medical insurance*.

Nu mă-mpac deloc cu destinul! Doar dacă reuşesc să-mi instalez o editură personală. Să-mi scot cărţile aşa cum vreau eu, şi cînd am poftă şi ce tiraj consider, apoi, să le distribui unde-mi place.

Pentru că mi-am uitat pacheţelul cu mîncare în frigider, la 11:30 am servit masa la Cafetaria: 2.88$ - pentru mine scump.

22.08.1090 *All news are old!*

Nimic nu mai îmi stîrneşte curiozitatea.

23.08.1990 Toţi foştii prieteni mă cred
BOGAT,
VORBIND PERFECT ENGLEZA
şi
FERICIT.

Iar lucrurile nu sînt valabile nici pe jumătate!

Occidentul nu e aşa cum i se face reclamă - îmi scrie Sedat.

Astăzi a fost 23 august sau 23 August? Cum s-o fi reinterpretat momentul istoric în România?

Din nou la dentist. De cînd am ajuns în America mă îndop cu pastile. N-a trecut o zi de la Dumnezeu fără să înghit hapuri!

M-a chiţăit doctorul pe scaun vreo oră. *Root canal* şi *root canal*. Mi-am găurit toţi dinţii!

24.08.1990 Am început să-mbătrînesc. Îmi albeşte părul - azi am descoperit un fir în creştetul capului.

Brent zice să-mi schimb numele, ori să-l scurtez, fiindcă americanii nu-l pot pronunţa. De pildă Smar, ori Smaran.

Muzică mexicană... *camina, camina...* Iar voi lucra în weekend-ul ăsta,

duminecа sînt plătit dublu.

Scîrboşi şi duri ăştia de la Ambasada Americană. Îmi trimit sponsorizarea pentru familie înapoi! Şi tocmai ei o ceruseră!!

25.08.1990 Bolnav şi singur. Dureri aşa de mari la măsea n-am mai avut din lagăr. Toată ziua am gemut în ciuda tabletelor de PERCOCET, luate din trei în trei ore, care-mi calmau pe momente suferinţa - amenin-ţîndu-mă şi adormindu-mă. Planul din sîmbăta aceasta s-a dus dracu! Şi de o lună de zile mă corconeşc să scriu două epistole mai lungi: una nevestei, alta lui Pachia.

Aseară Bob m-a dus la *party*, între colegi de serviciu: ultima zi de serviciu a lui Steve, angajat în perioada de vară la **Honeywell**, urmînd din toamnă să se întoarcă pe băncile universităţii. Fiecare a trebuit să ducem carne şi să o frigem în curte. Invitaţia de a participa am primit-o scrisă, pe o coală multiplicată la xerox.

Bob are o maşină sport, cu 15000$, plătită în rate. Numai două locuri. Doi ani a petrecut în Franţa la Toulouse, la **Aérospatiale**, trimis de **Honeywell**. Are un accent simpatic în franceză, pe drum vorbeam cu adevărat *franglais*. Cuvinte pe care el nu le ştia în franceză mi le spune în engleză, iar eu cînd nu ştiam în engleză îi spuneam cuvintele în franceză.

La petrecere, gazdele aduseră un butoi metalic de bere şi fiecare se servea cu furtunul! A curs la bere cu nemiluita! Numai eu nu puteam să beau fiindcă urmam un tratament cu penicilină V. Contra infecţiei dentare. Mă uitam cu jind...

S-au ameţit tipii. Dansau fără nici o reţinere... desculţi, în pantaloni scurţi, cu paharele de băutură în mînă... Mai ale dracu erau ele! Se mişcau provocatoare, întăritîndu-i... Se pupau în mijlocul lumii, apoi ieşau la aer să se pipăie mai mult şi mai tare... La miezul nopţii, gazda ne-a dat prosoape să facem o baie în piscină.

26.08.1990 Din nou trimit ca nărodu' zeci de scrisori cu poezii la reviste! Ah, cîtă pierdere de timp, şi ce răbdare!

THE RULES

I

The Female alaways makes the Rules.

II

The Rules are subject to change at anytime without prior notification.

III

No male can possibly know all the Rules.

IV

If the Female suspects the Male knows all the Rules, she must immediately change some or all of the Rules.

V

Thes Female is never wrong.

VI

If the Female is wrong, it is because of a flagrant misunderstanding which was a direct result of something the Male did or said.

VII

If Rule VI applies, the Male must apologize immediately for causing the misunderstanding

VIII

The Female can change her mind at any given point in time.

IX

The Male must never change his mind without express written consent from the Female.

X

The Female has every right to be angry or upset at any time.

XI

The Male must remain calm at all times, unless the Female wants him to be angry or upset.

XII

The Female must under no circumstance let the Male know whether or not she wants him to be angry or upset.

XIII

Any attempt to document these Rules could result in bodily harm.

XIV

If the Female has PMS, all Rules are null and void.

Din nou mă perpelesc de durere, pustnic, nu are cine să-mi dea un pahar cu apă! De o lună de zile îmi tratez dinţii şi nu mai termin!

De o săptămînă încerc să-i telefonez lui George Banu la Paris şi nu răspunde.

28.08.1990 America o consideram ca un vis în trecut, acum îmi pare o groapă!

Lady Di pozată peste tot. Cum trage asta o băşină, a doua zi o publică toate revistele. Ca să miroase publicul!

29.08.1990 Maurice Raucy se-ntoarce la Toulouse. Ultima zi de muncă a lui. "Şi-aşa mă săturasem de continentul ăsta"! îmi mărturiseşte. În

America e frumos să vii în excursie, să vizitezi... Nu să trăieşti însă!". De cinci luni se află în S.U.A, interfaţă între **Aérospatiale** şi **Honeywell**. "Dac-o fi să mai revin, pentru probleme de serviciu, n-aş vrea să stau mai mult de-o lună", continuă. Protocolul plecării este bine pregătit, începînd chiar de la manager care dă un tort în cinstea lui, iar eu - desigur hulpav ca orice emigrant - nu pierd ocazia de a hali chiar trei porţii!, apoi băieţii, distractivi şi puşi pe glume, îi fac un cadou foarte american: o pălărie de cowboy! Ieşim în grup cu maşinile, spre un restaurant italian, preferat de Maurice. Aici fiecare comandă şi-şi plăteşte meniul. Cînd Maurice îşi pune pălăria pe cap, exclam:

— O să-mi cumpăr şi eu una, la fel!

Ken rîde:

— Aşa sînteţi voi, europenii!

Pe la ora şapte seara Maurice mă vizitează în apartament. Mi-aduce de toate!

— Florentin, pentru tine...

Priveam cu nostalgie "dispariţia " lui, îmi fusese cel mai bun prieten din colectivul nostru de muncă. În seara aceea ne-am aşezat pe covor, rezemaţi de perete, discutînd ore în şir. Am intrat în noapte. Mîncasem împreună: am desfăcut o conservă de fasole, am fiert nişte cremwurşti. Ţineam farfuriile în poală (cu n-am încă o masă!). Veselă, alimente, aspirator, draperii, ustensile de baie, ustensile de bucătărie... Am umplut un colţ al **livingroom**-ului. Pînă mai ieri făceam haz de necaz: un hoţ, dacă vrea să mă fure, ziceam, rămîne sărac!

Eu întrebam, Maurice explica. A rămas să ne scriem. Cum pot reveni în Franţa? Ce fel de computer personal care să aibă caractere în engleză, franceză, română şi matematică să-mi cumpăr? (Este problematică generarea anumitor semne şi simboluri).

A doua zi după prînz, ciocăniturî în uşă.

— Măă, cine să mă caute pe mine? Nu mă cunoaşte nimeni în zona asta. De aici încolo începe deşertul. Pămînt gol.

Maurice!

Îl credeam plecat în escapadă pe rîul Colorado.

— Dacă lucrurile de pînă acum ţi le-am dat, casetofonul ăsta ţi-l fac cadou!

Mare. Negru. Stereo. Îmi doream unul...

— Să-ţi mai îndulceşti singurătatea! a îndrugat.

Aveam nevoie pentru casetele de *listening to English*, testul de limbă din 27 octombrie. Mi l-a fixat pe FM, la 107, să ascult muzică clasică 24 h din 24 h.

Îmi venea să-l îmbrăţişez de bucurie!

Doi colegi de muncă, două personalităţi:

Chuck Clifton, computer scientist, trecut în *Who's Who in the West* şi Michael Siegel, astrofizician, în *Who's Who in Frontiers of Science and Technology*. Amîndoi cu lucrări publicate. Michael a lucrat la un laborator astronomic în Tucson. Dar ce-am aflat: articolele ştiinţifice, în domenii foarte restrînse, pentru a fi publicate în reviste, autorul sau instituţia sa trebuie să plătească redacţiei 50$ pe pagină! Ceea ce este enorm!

30.08.1990 Constat cu surprindere că americanii nu se ceartă între ei la servici, cuvîntul şefului este ordin - fără nici un comentariu!, feţele lor sînt destinse, iar ei impasibili (*cool*) - chiar dacă sînt cu planul în urmă. A remarcat şi Maurice. Pentru orice propunere răspund: *oo, good ideea*, în vreme ce în Franţa ţi s-ar fi trîntit un bobîrnac în nas: *c'est une connerie!*.

Nimeni nu te controlează cînd vii ori cînd pleci, îţi completezi condica săptămînală (time sheet), ţi-o semnează şeful cel mai mic (imediat superior) şi gata. Totul pe încredere. Dacă ai ajuns 10 minute mai tîrziu, rămîi 10 min. după program. Etc. În weekend poţi veni la orice oră şi lucra oricît de mult. Duminica eşti punctat dublu.

Yilmaz îmi telefonează din San Diego. Bunul meu prieten din lagăr! Nu m-a uitat. Tocmai primise cartea mea poştală, prin care-l anunţam noua-mi adresă. Nu e prea mulţumit. A plecat la altă firmă, lucrează cu 4.30$ pe oră, angajat printr-o agenţie care-i trage periodic din salariu... În schimb şi-a cumpărat maşină cu 600$ din Santa Ana. Mi-a luat-o înainte! (Nu-i nimic!) Nu ştie să conducă însă, ca mine şi s-a apucat să-nveţe.

— E greu fără maşină, zice, mai mă duceau ăştia de la organizaţie. Dar cît puteam s-o ţin aşa?(!)

Nepot dădea cu aspiratorul, şi ne tot bruia.

— Mi-ar face plăcere să lucrez ca tine, îngaimă.

— Dacă-ţi găsesc ceva, vii aici? Stai la mine gratuit, am două camere. Dar oraşul e nasol. Nu poţi să mergi pe stradă de căldură!

Îmi spune că s-a întîlnit în Los Angeles cu Petre, care băga din top că el lucrează cu 9$ pe oră, Că Amalia procedează şi aici ca în lagăr.

— Face trotuarul? întreb.

— Nu, răspunde. Trăieşte cu un român care a fost în camp tot în Turcia, înaintea noastră. Colonelu, care e maior, şi-a luat maşină. Aurelia s-a angajat la un hotel, iar bărbatu'său a mai lucrat la negru. Mutu în New York o duce rău. Nu-l angajază nimeni fiindcă e mut.

— Bă, Florine, tu i-ai spart pe toţi! Eşti tare! Nici Vasile Ingineru nu e ca tine.

— A fost chestie de meserie, informatica se caută. Cu matematica vezi bine că n-am scos-o la capăt.

— Cît cîştigi pe lună?

— Aproape 1500$ în mînă.
— De trei ori cît mine!...
Mi-a părut rău de el. Are un suflet atît de bun Yilmaz ăsta! Mai aflu că Daniel Pocăitu, în Pensilvania,lucrează la un restaurant.

01.09.1990 Simbătă. Din nou lucrez în *weekend*. Am nevoie de piştari pentru familie. Nu dau 50 cenţi să beau un pepsi. Beau apă. Nu-mi cumpăr o haină pe mine. Nu merg la film ori la restaurant. M-am obişnuit cu regimul ăsta cazon. Îmi petrec vremea cu cărţile, corespondenţa, creaţia. Pînă o să vină el Bebiţă, să-mi chirăie-n timpane!
În sfîrşit, îl prind la telefon pe George Banu. În Phoenix e ora 12, miezul nopţii, la Paris e seară, 9.
— Vă cerusem părerea despre piesa mea "Formarea Omului Nou".
— Tocmai o am pe masă, minte maestrul încolţit. N-am citit-o fiindcă am avut un accident la picior...(!).
Îmi spune apoi că e ocupat, pleacă în Portugalia — dar mi-a rostit cu aşa un ton, de am crezut că toată Portugalia e la picioarele lui. Şi-a găsit prostul! Atît de egoişti sînt oamenii ăştia mari, oi, Dumnezeule! Nici un scriitor român din Franţa nu s-a întors definitiv în România, doar pentru aranjamente literare: Nicolae Breban, ca redactor la "Contemporanul"; Matei Vişniec pentru a-şi pune în scenă o piesă la Piatra Neamţ. Apoi, că i-a vorbit André Camp despre mine, după întîlnirea de la Ankara. Şi, să-i trimit piese mai scurte, iar cele pentru copii le va încredinţa Margaretei Nieulescu, de la Institutul Internaţional de Marionete. Părea că vrea să scape de mine ca de un mărăcine agăţat în drumul său, deşi în final m-a îndemnat:
— Mai scrieţi cîte o piesă... îngaimă Banu Mărăcine.
"Pe dracu!" în gîndul meu. Pentru a pune în scenă o piesă, trebuie să găseşti un regizor. La fel şi cu publicatul: extrem de dificil în Franţa!
Împlinesc un an de cînd mă chinuiesc să gătesc singur. Dar am un stomac de struţ: mănînc şi pietre! Am trecut prin multe.
Citit pînă la doisprezece noaptea. De mult n-am mai ajuns la ore aşa de înaintate (din cauza sculatului dimineaţa la şase). Dar mîine va fi duminică.
J. M. G. Le Clézio. "*Le printemps et autres saisons*". Nuvele. Simt cum lectura îmi face bine, mă odihneşte. De mult n-am mai ţinut o carte de literatură în mînă. Mereu pietroaie ştiinţifice. Neatrăgătoare. Dar care aduceau bani. Iar pe deasupra mai erau şi verzi. Hrană fizică.
În fotoliul meu vechi, rupt, stau chinezeşte. Relaxat. Şi mă hrănesc spiritual. La Clézio parcă scrie-n vis. Personaje puţine, invizibile. Mister. Nedefinire. Imagini fluu. Emigranţi (*Voilà!*). Nuvele silenţioase cu cădere lină, gradată, care mor în locul personajelor... Atît de dulce descrie La

Clézio! Aşa de sensibil! Ca o mîngîiere. "*La saison de pluies*" m-a emoţionat pînă la lacrimi. Îmi părea rău că se sfîrşeşte.Am citit până la doisprezece noaptea. De mult n-am mai ajuns la ore aşa de înaintate.

02.09.1990 Nu poţi să distrugi trecutul unui om, întoarcerea la rădăcini. Oricît ai încerca! Mă voi întoarce (vreodată) definitiv în România? Nici eu nu ştiu!! Un lucru mi-e clar: în exil nu mă simt bine, în ţară nici atît! ("*Ce monde ne m'appartient pas / Et làutre non plus*" sună nişte versuri dintr-un poet român emigrat, al cărui nume nu mi-l amintesc pe moment). Sînt omul care caută întotdeauna ceea ce nu găseşte!

Kundera. "*Le livre du rire et de l'oubli*". Roman şi curs filozofic. Ori nici una, nici alta. O filozofie mai pe-nţelesul tuturor. Cîte ceva despre totalitarismul de stînga - acum depăşit.
Pe la 7-8 seara e o plăcere să te plimbi pe străzile luminate, pe-ntinderea deşertului. O dogoare care-ţi frige ochii mai întîi, te învăluie. Cîinii latră în curţile zidite. Şi nu e nimeni pe trotuare. Din cînd în cînd trece o maşină. Şi-atunci mai ies din birlogul meu şi m-aşez la taifas pe scările de lemn ale complexului Rose Garden, cel mai ieftin găsit în Deer Valley. M-aşez la taifas, ca pe la noi sătenii stînd pe marginea şanţului. Toată lumea umblă în pantaloni scurţi şi-n şlapi (ori desculţi). Încerc să înfrîngheb două vorbe cu mexicanii, vecinii mei de limbă şi de apartament.
Ana Maria şi Eva zîmbesc de "accentul" meu spaniol: pun verbele la infinitiv, mă ajut de gesturi, caut în dicţionar. Ana Maria a trecut şi ea frontiera (dar cea americană!) ilegal. Rîde, şi-mi face semn de complicitate:
— *Inteligencia.*
Apoi dezvăluie că în Mexicul ei are nouă surori şi numai un hombre, iar pentru mine acest hombre sună atît de hazliu. Ana Maria are 23 de ani şi vrea să se mărite cu un american pentru a învăţa engleză. Dar nu găseşte! se vaită fata.
Eu şi Caroll rîdem.
Da, zic, dar americanul nu te iubeşte decît o dată pe săptămînă, nu e ca mexicanul aşa de aprins. Roşeşte, mă întreabă dacă sînt însurat.
— *Yo casar y yo tener cuatro mujer.*
Se uită speriată la mine:
— *Negusta!*
— *Gusta!!* o întărît.
Apoi, curioasă: cîţi ani am?
— 35, ezit.
— Dar nu arăţi.
— Atunci 45, întăresc eu.

— Hăăă!

Că, dacă-mi cumpăr maşină s-o invit la plimbare.

Caroli îmi dă un număr de telefon pentru un Chevrolette vechi din 1973, la 300$.

03.09.1990 *Labor day.* Sărbătoare. Muncesc şi astăzi. Ed mă escortează (altfel n-aş avea voie să intru pe porţile acestei uzine electronice, de înaltă tehnologie).

More money.

Începe să nu mai mă intereseze nimic - ambiţii literare de tinereţe, urcare profesională, glorie matematică... He, heee! Vax! Banii, să curgă banii. Ed îmi dezvăluie, ca şi Bob, în urmă cu două săptămini, că recunoscîndu-mi-se un *bachelor degree* în SUA ar fi trebuit să primesc minimum 14$ pe oră, nu 10, 98$!

Să faci zgomot fără a fi turbulent, fără a deranja pe alţii, este oare posibil?

05.09.1990 Sofia, o româncă pocăită, lucrînd ca electronistă la **Honeywell,** îmi povesteşte că în ţară e urgie! s-au înmulţit hoţii şi spargerile, nu se găseşte mîncare. E mai rău ca înainte! Oamenii îşi fac de cap, zic că sînt liberi! Demonstraţiile nu mai încetează. Nu se munceşte. (Ceauşescu pusese un popor întreg cu botul pe labe. O disciplină de fier).

Doi ani de cînd am părăsit Craiova. De cînd nu mi-am văzut familie, prieteni, rude... (dar nici duşmanii!)

Inflaţie: 13% în transport. Biletul de autobuz a crescut la 85 cenţi.

06.09.1990 Ce atmosferă de destindere în şedinţe (*meeting*) : glume, poante, rîsete, veselie... Indiferent în ce stadiu ar fi lucrările! (Acum sîntem în urmă cu delivrarea către **Aérospatiale).**

Sedat mă răsfaţă: profesorul de cifre. Îmi vine să rîd!

Limbajul comercial american începe să semene cu limba de lemn a comuniştilor: aceleaşi cuvinte mincinoase, promiţătoare. Expresii folosite mereu în reclame înşelătoare, derutante: *"amazing, instant profit", "get rich", "helpful"...*

M-am pîrlit cu 20 de dolari la **All State Mailers** (Palisades Park, NJ): cică umplînd plicuri acasă cîştigi între 500 - 1000$ săptămînal! Naivul de mine a crezut!! Păi, te pui cu ăştia?! Sucesc cuvintele după deget! Le-am mai scris şi-o scrisoare, să-mi răspundă mai repede! Mă, da'prost înghesuit!

UNDE LIBERTATEA ESTE PREA MARE, Ş ARLATANIA E ÎN FLOARE!

Dar, iată ce-mi răspund: *We welcome you to our complete homemailer's program. This program will show you how to make money sums of money you*

never before dreamed possible.

Basme nerușinate. De fapt, survine întrebarea, la care trebuia să fi gîndit şi eu, omul cu capul pe umeri: de ce să-mi dea mie bani şi să nu-i ia ei?!!

Congratulations!!

Culmea perfidiei!... Te mai şi felicită!...

Fiindcă ai fost năvod şi le-ai plătit! "Afacerişti" (e potrivit peiorativul românesc - bişniţari) care storc bani prin inducerea în eroare a novicilor, profanilor. Şi-n general noii veniţi cad uşor victimă.

07.09.1990 Atît de mulţi ochelarişti în Honeywell (radiaţii de la terminalele reţelelor de computere?) şi-n Phoenix, în general. Din cauza căldurii excesive ni se usucă ochii. Şi luminozitatea puternică, pare-că ar fi un reflector pus pe noi soarele, ca să ne orbească. (Mi-am cumpărat lentile solare, 4$, care se aplică peste lentilele de vedere).

Ce rău e să n-ai şi tu o casă a ta, să umbli de colo-colo, ca pasărea pe creangă!

Totdeauna mi-am dorit un oraş să trăiesc lîngă mare. Şi niciodată n-am avut parte!

Mă simt epuizat psihic. Nu mai am forţă şi ambiţie să continui alte studii: M.D. şi Ph.D. în matematici. Mai bine scriu şi public (?)... Nici pe sfert n-am cheltuit energie în creaţie, cît în încercarea de a publica.

Aşadar, primele poezii în engleză care-mi apar şi într-o revistă japoneză: "Poetry Nippon", No. 91/1990, editată de Scott Watson. Este vorba de patru colaje, numite de editor " Visual Poetry ", iar de mine *spell*indu-mă Smarancache (cu cacofonie!) deşi pe plic ortografierea era corectă.

08-09.09.1990 Cu Tibi Maghiaru şi o familie de unguri veniţi prin Olanda (ar fi preferat să rămînă acolo, le-a plăcut mai mult ca-n America) am mers la tîrgul de maşini (lîngă Aeroportul Internaţional: 40 -th Street cu Washington Road). Ieri nu m-am înţeles la preţ cu *dealer*-ul, astăzi proprietarul maşinii (un mexican, Fernando) n-a vrut să accepte ceecul (se fac multe escrocherii cu aceste ceecuri, de multe ori neacoperite în bancă) ci bani-gheaţă.

11.09.1990 De-ale programatorilor,

parafrazînd şlagăre americane la modă:

1) *"Twinkle little star"* = Scintillate, scintillate, minuscule celestial apparition.

2) *"Look before you leap"* = Surveillance should precede saltation.

3) *"Beauty is only skin deep"* = Pulchitrude possesses solely cutaneous profundity.

4) "*The pen is mighter than the sword*" = The stylus is more potent than the claymore.

5) "*Cleanliness is next to godlines*" = Freedom from incrustations of grime is contigous to rectitude.

6) "*Spare the rod and spoil the child*" = Eschew the implement of correction and vitiate the scion.

7) "*Charity begins at home*" = Eleemosynary deeds have their incipience intramurally.

8) "*A fool and his money are soon parted*" = An imprudent personage and his pecuniary accumulation are bereft anon.

9) "*You can't teach an old dog new tricks*" = It is fruitles to attempt to indoctrinate a superannuated canine with innovative manuvers.

10) "*Beginner's luck*" = Neophyte's seredipity.

(Multe latinisme învechite avînd astăzi iz de preţiozitate în limba eglezâ. Chuck îmi spune sincer că nici el nu le ştie, trebuie să se uite în dicţionar!

— Şi-atunci, ce să mai zici de mine?! îi reproşez eu.)

13.09.1990 Japonezii controlează banii în America, nu evreii - îmi zice Ed.

Asociaţia Naţiunilor Captive, Secţia Română, este condusă de Emil Dumitrache. Tot el a colectat şi donat României după Revoluţie un transport de medicamente.

— De ce în familiile americane conduc nevestele?

— Pentru că femeile deţin controlul asupra sexului, iar 90% din bărbaţi sînt subjugaţi acestei pasiuni nebune! (Ed.)

14.09.1990 Muncesc cîte zece-unşpe ore pe zi. Pentru bani! (Nu mi-aş dori bani dacă aş avea!). Plec la şase dimineaţa de acasă, şi la şase seara de la fabrică.

15.09.1990 Mi-am cumpărat maşină! Un Ford alb, 1980, şase cilindri, patru uşi, A/C, AT, radio, 1300$. Scumpă. Ceruse *dealer*-ul 1500$. M-am tocmit la preţ. Abia a lăsat 200$.

Gică, Lotzi şi Tibi au testat-o. S-au uitat la motor. Pe drum mi-am dat seama că nu-i merge kilometrajul, îi sare acul. O calcă Gică pe *freeway*!

Bă, stai dracu mai domol, că nici n-am cumpărat-o bine!

Gică, di'colo, şofer de meserie:

Maşina are nevoie de benzină, apă şi... talpă! Şi din nou accelerează de sar scînteii!

La un Peco (Texano), a făcut prima alimentare cu *unleaded gasolina*: 10$, aproape 9 galoane.

Apoi am "stropit-o" la mine cu bere şi sucuri (Lotzi conducea la întoar-

cere), am aşternut un platou cu deserturi... A fost teribil, ca după un succes.

N-am avut în viaţa mea maşină! Mi-am luat-o cu banii mei, munca mea.

16.09.1990 Din cinci în cinci minute mă uit pe geam să-mi văd maşina. Albă, luceşte în soare. E maşina mea şi abia aştept să mă ure la volan. Numai să-mi rezolv cu *insurance*, precum şi cu *driver licence*.

Mergeam ieri cu geanta strînsă sub braţ, de cînd mă ştiam n-avusesem o mie de dolari în mînă! În ţară însemnau mult, aici nimic! Ce dar a fost contactul meu cu America, mai fericit Kafka fiindcă n-a văzut-o!

Am început să primesc la poştă numai *bill*-uri şi *junk*-uri.

Aici, fiecare, pe lîngă slujba normală, îşi are bisnisul său. Ed îmi propune o afacere. Dar pentru a cîştiga bani, trebuie mai întîi să dai bani! (Investiţia). O să-mi deschid o editură sau o tipografie.

În România n-a fost decît o schimbare de cabinet. Păcat.

Cu Ed în "Water Park", biletele plătite de **Honeywell**. Trecut întîi pe la colegul şi instructorul meu de muncă.

— Uite, Florentin, să-ţi arăt ceva! şi scoate din buzunar un pistol adevărat. Îl îndreaptă spre mine.

Mi-e frică să pun mîna pe el.

— Aici am cartuşe, şi-mi întinde un set.

Abia le ating. Sînt reci.

— La ce-ţi trebuie pistol? îl întreb eu.

— Ha, haaa! De plăcere, merg în deşert cu prietenii şi tragem după şerpi sau la ţintă în cutii goale de pepsi.

Joc teatru apoi:

— Şi dacă acum m-ameninţi cu pistolul să-ţi dau toţi banii? Am vreo opt dolari prin buzunare.

Rîde:

— Şi vrei, pentru opt dolari să stau după zăbrele? Glumeşte: Barem n-ai luat şi tu mai mult!!

La intrarea în parc ne-au ştampilat pe mînă. Burlaci amîndoi, ne fugeau ochii după fete...

— Ce păcat că nu ştii franceză, am exclamat, am fi discutat în gura mare fără să ne înţeleagă nimeni... poante pe seama femeilor. Tu ştii că un bărbat cînd zăreşte o femeie îşi imaginează cum arată fără chiloţi?

— Cum se zice chiloţi în franceză? intervine amicul meu. Reia:

— *I need sex. I need sex.*

— Ce, numai tu? De ce eşti egoist?

Ed s-a dus la universitate să înveţe. Rămas singur mi-am făcut de cap! Cum toate serviciile intrau în preţul biletului, le-am luat la rînd. M-am dat pe tobogan strigînd ca americanii, am vizitat Castelul miniatură al Regelui

Ben, am trecut apa ridicîndu-mă pe frînghie în mîini, m-am dat cu colacul... am mîncat înghețată pe băț și hamburger (cît mai multe, pentru că erau gratuite!). Splendid picnic! Și-n clipele acelea mi-ar fi plăcut să-l am pe Mihai cu mine. Ce s-ar fi bucurat copilul!

17.09.1990 Intervenție chirurgicală. Doctorul P. îmi coase gingiile de la trei măsele. Nici nu vrusese s-audă de tratamentul periodotal înainte de a-și lua o brumă de siguranță că **Honeywell Medical Insurance** îi plătește. M-au uscat doctorii de parale! Cam 1000 de dolari plătesc numai pentru dinți, adică 38% din total, restul de vreo 1700$ este achitat de Asigurare. M-am încăpățînat să nu-mi scot măseaua care puroia din noiembrie trecut (iacătă, se face anul), am răbdat, iar acum încerc s-o salvez. Dar cu ce preț! (în valută forte!)...

Pe drum mi-am spart ochelarii! A doua pereche. (Pe prima am pierdut-o ca nătăfletul! Nici nu știu unde!!). Am fost la primul magazin optic să-mi pună lentila dreaptă (stînga se salvase).

— Nu vindem fără rețetă.

Să-nebunesc, nu alta!

— Dați-mi măcar un șurubel să-mi fixez ramele mai strîns, ori îmi trebuie și pentru asta rețetă?!

— Doi dolari, cataliseşte tipa, încheind cu formula mecanică:

Have a nice day!

— Ba am o zi proastă, mă răţoiesc în răspăr, sătul de formulele lor goale de sens, vorbe papagalicești.

Se uită strîmb la mine, vrînd să spună parcă: "Ăsta e nebun la cap!"... Apoi se apără:

— E o lege federală, care interzice vînzarea ochelarilor fără prescripție de la un oftalmolog. Nu vreau să-mi pierd licența.

— Tîmpită lege! Mă mir cum nu ne pretinde să cerem permis pentru a purta ochelari!!

(Un bărbat — client, mă privește nedumerit).

— Și-acum ce să fac, să mă duc din nou la doctor, să plătesc 35- 60$ numai pentru rețetă?

Asistenta dă din umeri că n-o interesează. Reiau nervos:

— Doctorii au destui bani, tot nu le-ajung? Eu sînt emigrant. După cum constat, legile sînt făcute de bogați împotriva săracilor. (Nu mai zice nimeni pîs, toți îmi întorc discret spatele).

Ah, mașina stă pe butuci și-am băgat atîția bani în ea! Va trebui să reiau *overtime*-ul (cel puțin 3 1/2h h săptămînal pentru a depăși 400$, sau 11 h ca să ajung la 500$: ohoooo!)

Parcă nici n-ar fi a mea! De cînd a parcat-o Gică n-am intrat în ea. Nu știu nici s-o deschid, iar ca s-o pornesc e filozofie mare! Cînd plouă mi-e

milă de ea, n-am garaj unde s-o țin! Cînd dracu aș lua carnetul ăla?

19.09.1990 L-am invitat pe Nicoară pe la mine. Zic, am două scaune în apartamentul meu, pe unul stai d-ta, pe unul eu!

Mi-a venit viza pentru familie tocmai cînd mă hotărîsem să fac greva foamei că mă întîrzie atîta guvernul american.

Mi-am luat o nouă pereche de ochelari cu lentile senzitive (*photo-gray*), care devin negre la lumină (antisolare) și se deschid la culoare în încăperi. De la Cristal Optical, pro- prietatea unui român emigrat acum 16 ani. Dan Horwath. Se văita că **Refugee Medical Insurance** îi plătește abia peste trei luni costul ochelarilor. Mulți români din Phoenix au apelat la serviciile lui.

Mircea Iordache îmi dă sfaturi cum să scriu! Și tocmai de aceea nu le admit. Nu schimb o virgulă. Nu concep să fiu dădăcit. Asta a fost viziunea mea... "Patria de animale" rămîne creată pentru porci! Jucată cu copita!

Sînt niște pungași afaceriști americani! Folosesc tot felul de șiretlicuri (ei le numesc *business*-uri) ca să stoarcă bani din piatră seacă.

20.09.1990 Revăzut jurnalul I- american. Cufundat în lectură ca-ntr-un basm. Nu e chiar atît de prost pe cît nu credeam!

Nivelul meu de trai crește de la 2 la 4 dolari pe zi pentru alimentație.

Una din calitățile care m-au ajutat să supraviețuiesc în lagăr: am răbdat... sau am știut să rabd!

Sînt supărat pe lume. Îmi vine cîteodată damblaua. Atunci țîșnesc din mine idei otrăvitoare la adresa contemporanilor. Devin ca o lămîie stoarsă de aceeală. Dacă apuc să le aștern pe hîrtie, înnegresc sufletul celui care le citește.

După care mă culc. Cînd mă scol, am mintea curățită ca după o ploaie, mirosind a fîn proaspăt, iar inima ușoară. Furtuna a trecut.

— Lotzi, uite ziarul ăsta de exil.

— Ce mi-e dracu', ce mi-e lacu', Florine! Nu știi că toți mint? Fiecare cu propaganda lui. Dacă reflectorul care e ațintit asupra unui obiect are lumina verde, obiectul devine verde, dacă lumina este roșie, obiectul se schimbă în roșu. Tot un drac! N-avea nici o grijă, sînt și ăștia plătiți ca să scrie așa.

Multe opinii din acest jurnal nu-mi aparțin. Sînt citate ale străzii. Asta nu înseamnă nici că le accept, sau că le resping. Ci doar păreri de care m-am ciocnit și le-am cernut prin filtrul gîndirii mele.

Acum nu mai pot colabora cu nimeni! Cum am pus piciorul pe continentul nord-american, ziarele, revistele, editurile, colegii (foști), rudele, au înce-

put să-mi ceară bani, medicamente, videocasetofoane, maşini de scris, ţigări... Dar cine ştie ce pretenţii or să mai aibă!

21.09.1990 Anul acesta au părăsit România 800.000 de cetăţeni. Fără mine799.999!

— Florine, ai avut baftă! Alţii - doctori, ingineri, profesori - spală vase, mătură pe străzi... îmi zice Petrică. **Honeywelle** una din cele mai mari firme din Statele Unite.

23.09.1990 Şase luni de America. Tot nu m-am obişnuit! E atît de diferită de restul lumii... Ce-am realizat? Creaţia (literatură, matematică) s-a dus de trei-patru ori. Nu mă descurc în ţelevieţii sociale. 75% din timpul liber mi-l ocupă slujba. M-am săturat, mereu dute-vino la servici. Nu trăiesc doar pentru asta. În fond, ce doresc de la viaţă? Să obţin o pensioară în dolari şi mă voi întoarce în ţară, s-o consum pe malul Olteţului. M-apucă un dor nebun de-acasă cîteodată!

24.09.1990 În cercetare munceşti adesea ore în şir fără să obţii nimic. Iar inopinant, într-un minut, a ţişnit rezultatul. Dar acest minut e consecinţa orelor de dinainte.

Ieri am învîrtit şi sucit un program în PASCAL (*driver*) pe toate părţile ş i nu reuş eam să testez î n procentul scontat (100%) modulul NIDYS-PLAYUPD.PAS. Azi, de dimineaţă, mi-a ieşit pasenţa! Şi m-am desumflat ca o pernă de aer în relaxare. L-am sunat imediat pe Tom, să-l anunţ bucuria.

Atmosferă lejeră în laborator. Inginerii şi programatorii beau din cutii de cola, îmbucă sandvich-uri şi discută despre războiul din Irak. În acelaşi timp lucrează pe computere.

" — *Decît mizeria din România, prefer stressul din America*".

(Petrică)

Caut prin cărţile de telefoane (*Yellow Pages* şi *White Pages*) nume româneşti. Am găsit şi-un doctor cardiolog, în Phoenix: Damian Andrei. Iar la servici, pe un job tipărit, am citit: Topoleanu. Precis e românaş de-al nostru. Trebuie să-l caut. Îi expediez pe reţeaua de computere o scrisoare electronică (mail).

25.09.1990 Am mîncat, m-am umflat, m-am făcut cît un butoi.

Viaţa-n ţară era ca o romanţă. Aici, e o nebunie. Se-ntîmplă atîtea în America asta, că nu ştiu cum să mă strecor ca o luntre prinsă în vîrtejuri.

Imperiul roman a căzut din cauza taxelor prea mari puse pe spinarea populaţiei. Aşa se va întîmpla şi cu Imperiul American? (Un economist din SUA).

Ah, nostalgia, dorul de acasă nu mă lasă! Am maşină, am dolari... care nu mă încălzesc cu nimic. (Dumnezeu m-a pedepsit să-mi risipesc economiile pe la cabinetele dentare. Cînd apuci pe mîna doctorilor, nu te mai salvează decît popa la groapă...)

26.09.1990 Pe viaţă, pe moarte, trebuie să învăţ să conduc. Altfel, cine-mi va duce copiii la şcoală?

Rîd colegii de mine:

— Cînd o să te-ntîlnesc cu maşina pe stradă mă dau la o parte, zice Gordon.

— Ieri am văzut unul trecînd peste linia galbenă, şi am holbat bine ochii, trebuie să fie Florentin, am gîndit, zice Tom.

— Să-mi spui cînd circuli tu, ca să nu fiu pe drum (*out of street*), zice Ed.

De cinci ori am condus maşina pînă în prezent. Prima dată ajutat de Nicoară, a doua oară, într-un parking cu Gică Moldoveanu, apoi ajutat de Ricardo, vecinul, şi-n ultimele rînduri sub "egida" lui Petrică.

Mi-era o teamă la început, cînd am pus mîna pe volan... Şi-acum e o mare plăcere! Merge aşa de bine Fordul meu şi e ascultător la comenzi... După ultima şedinţă am mai căpătat siguranţă în manevre (întoarcerea la stînga e o problemă).

27.09.1990 Occidentalii:

să cîştige mult şi să consume mult.

Am simţit că au ură pe numele meu că e prea lung şi neenglezesc. Topoleanu îmi trimite un mesaj electronic după întîlnirea de la prînz, la ora 13:27:46:04: *IT TAKES TIME, BE PATIENT, WORK HARD.*

Numai de-al naibii i-am răspuns în română, să văd cum arată limba mea pe ecranul computerului.

550$ cîştigaţi săptămîna trecută. Recordul. Dar competiţia continuă...

Ed mi-e şi prieten la servici şi observator (să nu fur secretele americanilor, dă-i dracu!).

5000$ am încasat de la **Honeywell** în 12 săptămîni, dar nu ştiu unde măsa mare s-au dus! Net. 20% taxele!!

28.09.1990 Trei luni de zile am scăldat-o cu serviciul. Cum o să mă descurc de-acuma?

Din nou "securitatea" americană (*guardians*) se interesează de mine (pe ce perioadă mi-e viza de şedere în America?)

Toată lumea zice că statul ăsta, Arizona, e nenorocit!

Mi-e dor de nea Vasile, să-mi mai vărs focul...

"Ce vorbeşti, dom'le, România e ţară civilizată. Toţi nenorociţii s-au adunat în America, toţi borfaşii, toţi nebunii..."

Reclamele occidentale nu trebuiesc luate în seamă fiindcă scapă de sub control. Tipii sînt experţi ai inducerii în eroare şi ocolirii adevărului, ai ascunderii lipsurilor.

— Eu doresc în principal să-mi public lucrările - nu neapărat să fiu bogat - deşi recunosc că nu mi-ar displăcea, îi mărturisesc lui Ed.

— Eu vreau să fiu bogat, răspunde omul apăsat, fără jenă şi orice american îşi doreşte acelaşi lucru.

Am visat-o pe mama că venise prin surprindere în America, să vadă ce fac eu, aşa cum mă urmărea cînd eram mic.

— *De ce nu te tratezi?*

— *Ba mă tratez, mamă.*

— *Să nu stai bolnav cu banii în buzunar.*

— *Nu, mamă.*

Era mama tot aşa: tăcută, bosumflată, neagră de soare şi cam supărată. N-am văzut-o niciodată veselă, poate din cauza tatii, care bea mereu şi făcea scandal, o bătea, apoi ne gonea pe amîndoi.

— Ce, mă, ţii cu mă-ta?

Odată am dormit în finărie...

Mă doare-n fund dacă emigraţia română mă va critica fiindcă am scris atît de urît despre S.U.A. şi n-am lăudat-o pe şleau, fără oprire. Mă voi pune rău cu diaspora noastră. Dar din respect pentru adevăr, pentru realitate - şi Dumnezeu mi-e martor -, voi continua să relatez exact ceea ce simt şi ce constat.

Numai gura şi promisiunile sînt de colegii mei! Toţi: *I help you, I help you*, dar unul nu mişcă un deget. Fiecare pentru el. Mă mir ce-i mai determină să se mai ofere, pentru că nu-i roagă nimeni!

Noapte, zi... sîmbătă, duminică... lucrez, trebuie să lucrez pentru bani. Pînă-mi vine familia tot n-am ce face! (Vorba vine, că de fapt sînt ocupat pînă peste cap).

Ce amicale par mitingurile la servici! Răcoritoare, produse de patiserie gratuite. Se discută şi se mănîncă în acelaşi timp, se bea, se glumeşte, se rîde mult. Iar printre picături se spun şi directivele de servici.

29.09.1990Să mă-nălzească la ceva jucarea unei piese pe scenele americane? Aş fi preferat în ţară!

În weekend lucrează numai oamenii săraci. Şi eu mine.

N-am timp de poezie
viaţa mea e-o poezie
N-am timp de teatru
viaţa mea-i un teatru
N-am timp de roman
viaţa mea-i un roman
N-am timp de matematici
viaţa mea-i rigidă, planificată, dirijată
(Spre neant?)

Nu să-ţi baţi joc de om înjurîndu-l (în faţă ori în spate), ci lăudîndu-l! Da. Înjurîndu-i nimicnicia şi prostia, defectele.

30.09.1990 Atîţia au promis că mă publică în volum (A.D., Yong, V.F.) şi nici unul nu se ţine de cuvînt. Doar amăgiri...

M-am tuns de unul singur, cu foarfeca şi cu pieptenul. Ca să scutesc opt dolari. La spate n-am reuşit, mi-a rămas o coamă. Iar în faţă m-am ciumpăvit, retezat părul în scări. Ca la capră.

Despre revenirea-mi în ţară:

"Cred că ţi-ai muşca mîinile după prima zi ce ai trecut graniţa ca repatriat şi ştiind că nu mai ai cale de întoarcere, ai trece prin suferinţe şi mai rele decît înstrăinat şi singur, acolo. Pe urmă, mai este o proble- mă: te-ai întoarce ca un înfrînt, lăsînd la vedere celor mai ordinari profi- tori ai noului regim "aripile rupte ale iluziilor" (Victor Frunză).

Deşi V.F. s-a întors în ţară!

Orice american, oricît de bogat ar fi, vrea să aibe mai mult. Nici milionarii nu sînt mulţumiţi cu venitul lor, încercînd să-l sporească prin noi afaceri sau investiţii.

Economia nu se bazează pe stagnare, banii şi mărfurile trebuie să circule şi să se transforme.

01.10.1990 În joaca noastră pe calculator, fiecare la terminalul său, noduri într-o reţea electronică, ne expediem mesaje. Iată unul pe care l-am trimis către Lisa: "N-am nici un mesaj să-ţi trimit, dar ţi-am promis:

abmo bpo) L#Ţ v o
ssss n + -67 89 tuffazzy
ij ij ijk 2"

La care Lisa-mi răspunde:

— Ce-s astea? Înjurături pe româneşte?!...

Cu Ricardo, vecinul meu mexican după tată, american după mamă,

iarăşi la volan. Îi dau drumul şi intru cu forţă pe 19-th Avenue, mare arteră de circulaţie. Ajung pînă la **Fry's**: două mile. Mers încet, sub 25 M.P.H., se făcuse cînd în spatele meu - ecalaltă linie fusese ocupată pentru construcţii. Puţin a lipsit să mă claxoneze.

Intru-n *supermarket* şi cumpăr o vedere cu Phoenixul, de 20 cenţi. Apoi la casă. Plătesc 21 de cenţi, incluzînd şi taxele de vînzare.

— Mai vreţi şi plasă? întrabă casieriţa.

(La aşa vînzare!... Plasa pe care o primeam ca ambalaj, gratuit, valora mai mult decît cumpărăturile mele!)

— Nu.

Femeia (încurcată, ironică) :

— *Gîd diil!*

Vorba 'ceea: nu făcea daraua cît ocaua.

Americanii nu te refuză niciodată:

That's O.K.!

That's fine!

No problems!

Doar din tonul lor îţi dai seama că nu te servesc, ori că-i deranjezi. Multe promit, puţine fac!

Daryl, englezoaică, povesteşte că la început a întîmpinat dificultăţi în deprinderea accentului american. Şi-atunci ce să mai zici de mine?

Să mă leg la cap cu Mitică, să-l sponsorizez, iar după aia să-mi scoată ochii cînd s-o lovi cu ceafa de bolovanul emigrării?

drogaţi cu alcool
drogaţi cu reclame
drogaţi cu muzică
(pe stradă, în autobuz cu căştile pe urechi, la muncă)
drogaţi cu videocasete porno, filme sexy
drogaţi cu speranţe deşarte
drogaţi cu romane siropoase şi cărţi de aventuri
drogaţi cu alimentaţie în exces
drogaţi cu dolari
cît mai mulţi
totul pentru bani
drogaţi cu droguri
drogaţi...

Şi totul pentru a înşela viaţa.

Săptămîna trecută **Refugee Medical Insurance** a tăgăduit să-mi plătească-

că plombarea unei măsele. Cică **Honeywell Insurance** să achite costul. Aşa se întîmplă cînd ai două asigurări: se îndeamnă una pe alta, iar tu rămîi pe dinafară, între ele.

Dacă vrei să afli cele mai ieftine preţuri şi magazine, întreabă-i pe emigranţi, îi sugerez lui Ed. Iar tipul mi-a adresat un *thank you* din ăla rece de ins prefăcut, obligat să afişeze o faţadă de bonom, deşi izvorîtă din ochii săi albaştri, glaciali.

Îi zic lui Chuck:

— Ai curaj să te plimbi cu mine cu maşina? Te plătesc.

— A, nu, nu! Mă lipseşe, zise omul.

Colegii fac haz de şoferul Florentin.

Pe D.S. l-au dat afară de la muncă. Vineri l-au anunţat:

— De luni nu mai vii.

Era subcontractor. Astăzi şuşoteau toţi. M-am speriat. Aşa mi se poate întîmpla şi mie! Două luni am căutat un *job*. Nu mă primeau nici spălător de vase la restaurant, nici muncitor necalificat în fabrici ordinare. Crăp de frică văzînd indivizi dormind pe străzi, sărăntoci puţind a hoit, cu sacul de plastic, tîrînd după ei boarfe slinoase...

La noi nici ţiganii nu dorm pe străzi, au măcar un cort al lor, o căruţă.

Se apropie iarna, iar Phoenixul, polul căldurii nord-americane se va umple de amăriţii din toate statele, "retraşi" aici la adăpost de ger, ca bătrînii în azil... Şi mulţi dintre ei sînt tineri.

Cine ştie ce soartă voi avea după publicarea acestui jurnal american!

Voi fi deportat?

Voi fi dat afară din slujbă?

Mi se va refuza rezidenţa permanentă în SUA?

Ori va veni FBI-ul şi va zice că sînt agent KGB? (În România eram "instrument al propagandei străine"!)

De acord să existe asigurări (inventate şi parainventate), dar nu să te oblige să te asiguri! S-au înmulţit ca ciupercile după ploaie agenţiile astea, pe toate străzile, şi fiecare te îmbrobodeşte că-ţi oferă cele mai mari avantaje. Şmecheri cu miile! Dar sînt mînă în mînă cu guvernul, ele îi mituiesc cu bani, iar guvernul îi recompensează prin legi: cine n-are asigurare pentru maşină este amendat de poliţie, posibil chiar închis... Să vezi ce sedii spaţioase au!

La **Kempton-Donaghy Insurance** am plătit şi eu 200$ asigurare pentru maşină. În ce condiţii:

- dacă fac un accident şi e vina mea, asigurarea plăteşte reparaţia maşinii celuilalt (deci pe-a mea mă interesează!)
- dacă celălalt este vinovatul, asigurarea lui asigură repararea maşinii mele.

02.10.1990— Numai să dai cu maşina peste unul şi să-l omori, pierzi examenul, mă încurajază Topoleanu. Te bagă pe o străduţă cinci minute... ia-o la stînga, ia-o la dreapta... gata! Nu-i severitatea din România. Aici carnetul de conducere ţine loc de buletin de identitate.

400 de scrisori expediate în puţin mai mult de şase luni de cînd am păşit pe continentul american.

— Eu sînt trecut în *Who's Who in the West*, mă anunţă Chuch, specialist în computere. Pe tine nu te-am văzut în nici un *Who's Who*, în ciuda publicaţiilor tale.

— Eu sînt trecut în *Who'sn't in the World*!!

Natalia lucrează cu o jumătate de normă la Tolstoy. Se ocupă de refugiaţii slavi.

Divorţată. Are un băieţel.

— Al cui e copilul? întreb pe Nicoară.

— Nu ştiu. A venit cu el din Rusia.

Natalia este blondă şi frumoasă, cu nişte ochi albaştri, clari, vorbeşte englezeşte cu un accent nostim. Se cunoaşte de la o poştă, după cum deschide gura, că e rusoaică.

Mi-amintesc privirea răutăcioasă a bărbatului care, într-o zi, o scotea pe uşa Tolstoy-ului:

— *Paşli! Paşli!*

Pentru atribuirea unui *International Standard Book Number* la o carte, Compania R.R. Bowker pretinde 100 dolari.

Americanii-s răi de bani, domnule. Să le plăteşti pentru dracu', pentru lacu'... te miri de-atitea născociri! Dar ce, dacă public cărţile fără acest număr, tuşesc?

M-am împrietenit cu J.T., luăm masa împreună la Cafetaria, facem schimb de ziare româneşti. J.T. este căsătorit cu o irlandeză, are un băieţel de 16 luni, pe care se căzneşte să-l înveţe româneşte. Specialist de înaltă calificare în computere, cu gradul M.D. recunoscut, a fost trimis în Anglia pentru contracte cu întreprinderi bucureştene. A lucrat atît în Anglia cît şi în SUA (lîngă Chicago) dar, din cauză că era român, nu a putut avansa în ierarhia firmelor respective. Şi le-a spus-o în faţă... Ultima oară, supărat, şi-a dat demisia. În prezent, încadrat la **Honeywell** ca subcontractor printr-o agenţie de plasare este plătit de trei ori mai bine ca mine! Peste 30$/h! Conversînd şi acasă tot în engleză, mai amestecă cuvintele.

— Nu pot să mă complaint...

Aşadar, impresii ale unui inginer român exilat:

- aceeaşi mîncătorie şi în Vest ca şi în Est pentru ocuparea unui post.

- şi aici funcţionează pilele, relaţiile, intervenţiile..., ba mai al dracu'!
- inginerii americani îi privesc cu zeflemeală pe inginerii români (deşi şcoala românească, foarte exigentă şi serioasă, este superioară celor din Vest).

A propos, mi-am amintit şi eu conversaţiile cu Brent, coleg de muncă, student în ultimul an la computere:

— Ia spune-mi, l-am abordat, ce înveţi tu la matematică?

— Să adun două matrici.

— Hîî! Păi asta la noi se învaţă în clasa unsprezecea la liceu!

"Dar, dacă-i scuturi niţel, îi iei la boabe mărunte... ", se răcorea J.T. către mine...

Într-adevăr, tehnica avansată i-a învăţat puturoşi (atît fizic cît şi intelectual - gîndesc mai puţin). Ca atare, obezitatea şi incultura lor, au devenit proverbiale!

— Apoi, despre răceala americană: nu poţi să ieşi la o cafea, să vorbeşti cu un prieten... etc.

— Atenţie, încheie J.T., să nu te bagi în tîrg cu mexicanii. Aştia au pistoale, se ocupă cu traficul de droguri. O-ncurci ermetic!

Discutăm în româneşte, tare bucuroşi că nu ne înţelege nimeni:

— Uite asta ce bulane are!

— Şi aia ce mamele!

Iar femeile stăteau la masă lîngă noi, ne priveau şi nu ştiau de ce rîdem!

În weekend-ul următor nu mai vreau să muncesc. Vreau să dorm! Trei luni de muncă zilnică (ori silnică?). Se cunosc. Obosit fizic şi intelectual. Dar înjghebat material.

Lui Gică Moldoveanu i-a venit citaţie să ramburseze contravaloarea *food stamps*-urilor pe ultimele două luni (198$).

— Nici de-al dracului nu le plătesc! se jura Gică. Ni le-au dat ca să ni le ia?

Dar legile în America sînt dure, nu mai e joaca din România: uite cioara, ba nu e cioară, e vrabie! Te urmăreşte FBI-ul pe un'te-ai duce! Prin acel *social security number*, fără de care nu te angajază nici o companie (ar fi contra legii), se înregimentează electronic, pe computere întreaga populaţie a Statelor Unite. Nu poţi să faci o mişcare! Ce, supravegherea comunistă era un fleac!

Violeta s-a întors din România. Obţinuse viza pe trei luni dar n-a rezistat decît două. Era făcută foc, neadaptată în America, dar nici în România nemaiputîndu-se reintegra. La 14 ani a emigrat (cu părinţii) în SUA.

Comenta nemulţumită că lumea e înrăită, bosumflată, toţi cu Iliescu, magazinele goale şi ura localnicilor faţă de confraţii lor emigranţi.

Tremur de teamă la slujbă cînd nu-mi iese cîte-o lucrare. M-aruncă ăştia afară, îmi dau cu piciorul! Ca lui Donnard.

Ieri şi astăzi am lucrat în gol! Şi cu toată bunăvoinţa mea n-am putut să depanez programul cerut. Mereu stau în tensiune pînă am problema rezolvată.

A devenit o plăcere pentru mine să primesc scrisori de la Jean şi Marie-Helene din Istanbul. Amintiri ale unor serate dulci petrecute împreună. Mustăcesc înainte de a rupe plicul, apoi *éclate de rire*, vorba lor:

"Cher maître Florentin,
Ton dérnier épisode aventures florentinesques en Amériques (Nord et Sud) ne semblait pas être trés gaïe Les temps ont-ils changés avec les saisons?
Au moins, vous devez avoir beau temps en Arizona, l'air y est très sec, n'est-ce pas, ce qui fait beaucoup de bien aux romantismes. Quant à la culture, il y a bien sur celle des cactus...
(...) il y a des cons portout. Et je vois pas pourqoui il y en aurait moins en Amérique.
(...) Ce qui change, d'apres moi, c'est les vâtements des gens et leurs surfaces.

Sur ces envolées philosophiques, je vais me laver les dents. "
(Jean)

"Cher Reverend Anti Comuniste Assis sur un cactus Capitaliste,
Mon cher... croyais-tu que le Ciel Libre Imperialiste alliat t'ouvrir les voies du Paradis Terrestre? Eh, oui, c'est la plus grosse Bêtise que croient sur comme fer même des gens pas trop bêttes comme Toi.
(...)
Alors, finalment, le petit village où, Florentin, un beau matin ensoleille, avait vu le jour là bas en Roumanie, n'etait-ce pas le meilleur? Ah, mais c'est là bas qu'il y avait des problemes. . "
(Marie-Helene)

03.10.1990 Traducători din română şi poloneză solicitaţi pentru noii angajaţi la **Honeywell**. Mă ofer imediat, mai mult din curiozitate.

Romulus Rusan a văzut America, dar ca turist, din afară, avînd acest privilegiu cînd obţinerea unui paşaport românesc era aproape imposibilă pentru cetăţeanul de rînd. Şi a scris despre "ogarul cenuşiu". Dar n-a trăit-o din interior, şi mai ales ca un emigrant care vine aici fără să cunoască pe nimeni! Pentru el a fost o sărbătoare (să te plimbi pe banii

altora), pentru noi, o sudoare. Şi pe urmă, timpul de aşteptare... în lagăr, 19 luni... a durat traversarea Atlanticului.

Ca emigrant plătit bine, ca american plătit prost. Cei care lucrăm *overtime* "mulgem" compania de bani!

Octombrie şi temperatura se ridică la peste 30 grade. Iar asta se numeşte în deşert "răcoare", ori *good time*!

04.10.1990 Încep să mă depăşească lucrările la serviciu! Din ce -n ce mai greu. Şi munca de cercetare în *software* nu-mi place. Doar că e plătită mai bine ca în învăţămînt. Ş-apoi n-am încotro, n-am găsit ceva mai bun de lucru. Faţă de ceilalţi amăriţi... sînt prinţ!

Chuck mi-aduce o cutie, iar înăuntru o scrisoare în WORD PERFECT.

Sfaturi cum să mă port cu americanii (probabil din cauză că nu prea ţin cont de reguli!) Şi-mi explică atît de amănunţit, ca la un copil mic: să mă frec cu săpun, după aia să mă limpezesc, să fac gargară zilnic, în fiecare zi să îmbrac altă cămaşă, să mă şterg de alt prosop, să mă piepten, iar de fiecare dată după ce mănînc, să iau în gură o bomboană de mentă - ca să nu-mi miroase gura... În cutie: o grămadă de şampoane, colonii, perii, paste... cadou mie.

— Cînd o să-ţi vină familia vom face o sărbătoare!

Chuck mi-a vizitat apartamentul (gol-goluţ! apartamentul, nu Chuck!). A zis că face o listă şi colectează de la toţi lucruri pentru mine.

— Să nu cumperi nimic, îţi dăm noi! *For free*! Aşa e un obicei american cu noii veniţi.

Chuck e mormon, are opt copii.

— Cîţi ani au fii tăi?

— Nouă ani şi doi, îi răspund.

— Dar soţia ta ce talie are?

— Puţin mai scundă decît Caryl.

— Aha!

— Domnule, dar mi-e ruşine să primesc aşa de pomană... i-am zis eu.

Şi-n zilele următoare lucrurile au început să curgă:

Dan (se pronunţă Den, nu e român) - cinci cămăşi pe umeraşe.

Ed - o canapea, pe care a transportat-o cu *truck*-ul său, nou-nouţ.

Etc...

Chuck a mers mai departe, la femei (să facă o listă cu ţoale pentru nevastă-mea) şi la familiile cu copii pentru Mihai şi Bebiţă...

Dacă n-aş avea familie! Ce simplu ar fi! Aş pleca vagabond din oraş în oraş, din stat în stat... să văd toată America asta. Sau lumea... Muncind

ici un pic, colo un pic. Mi-aş cumpăra un *trailer* să dorm în el, să gătesc în el...

Sînt complet în afara lumii! Nu mai ştiu ce se- ntîmplă. Istoria mi-a luat-o înainte.

— Trăim vremuri bune, m-anunţă Ed. Germania s-a unit, Estul se eliberează. Cine ar fi crezut în urmă cu doi-trei ani?

— Vremuri bune, îndrug... Irakul... !

Nu citesc ziare (limba, timpul, banii), nu ascult la radio decît muzică, nu privesc la televizor.

Politica oricărei companii în SUA: nu ai voie să dezvălui, ca angajat, nimănui, salariul cu care eşti plătit. În caz contrar, eşti penalizat.

Salariaţii primesc cecurile în plicuri închise. Legi drastice asupra alcoolului: dacă poliţia te prinde cu o cutie ori o sticlă goală de bere în maşină, îţi dă *ticketul* pe loc (penalizare serisă).

O statistică sexuală americană arată că bărbaţii, în procent de 60%, îşi înşeală nevestele, iar femeile numai 40%. Fetele nu-s virgine la măritiş, (doar rare excepţii).

Mi se recunoaşte nonvaloarea, de aceea n-am succes nicăieri.

B., care este cehoslovac după bunicii dinspre tată, îmi prezintă pe Alex, un rus-evreu-estonian cu nume de neamţ.

— Ştii nemţeşte? îl abordez.

— Aoleu! chicoteşte tipul.

— N-aş fi crezut niciodată că eşti din URSS.

— Născut în Leningrad, inginer, de unsprezece ani în SUA, dar neadaptat. Îmi vorbeşte despre necazurile avute în Rusia comunistă, cum a renunţat la cetăţenia sovietică...

Deşi cetăţean american (după şase ani), nefiind din Statele Unite, nu a putut lucra în domenii militare, cercetări aerospaţiale.

În Seatle există cluburi şi restaurante româneşti. Nevasta lui Gordon, care este italiancă, deschizînd cartea de telefoane la cuvîntul *romanian* a găsit şi-n Phoenix: *Romanian Penticostal Church*.

Mă consider scriitor american de limbă română... ! Ori franceză! (Ha, ha, ha, rîd şi curcile!).

Pe scări, în complexul meu sărăcăcios, îmbîcsit de mexicani, dar şi americani din pătura de jos a societăţii, discutînd seara (ce frumos e seara în deşert!... un aer moale te împresoară... s-a dus hăt duhoarea din miezul zilei... luminile firmelor şi cerul se contopesc), încercăm să legăm acest dialog internaţional care să ne apropie. Eu încerc să mai fur cîte un cuvînt în spaniolă de la Pancho José, Ana Maria şi Eva. Mexicanii nu servesc

engleza, prilej pentru mine de a le vorbi în altă limbă.

Ana Maria zice că-i place de mine, iar după aia că-i place mai mult de maşina mea (într-adevăr: curată pe dinafară, însă motorul...). Îi place de mine acum, după ce au călărit-o toţi mexicanii!

Corina cunoaşte ambele limbi, căsătorită cu un spaniol, dar divorţată. Copiii lor sînt bruneţi ca el şi vorbesc engleza ca ea.

Şi deodată, ca al nărod, mă adresez indirect fetei:

— Da? Atunci are curaj să mă pupe?(!).

Ceilalţi încremenesc, rîd, ezită. Fata se ruşinează şi fuge în casă. Ana Maria vrea să se mărite dar nu găseşte partener.

Situaţia tragică a juristului S., lucrînd o jumătate de normă (aprox. 20 ore pe săptămînă) la Fry's ca "băgător în pungi" (*bagger*), cu 3.80$ pe oră. Salariul minim în Arizona.

— Asta e, domnule Smarandache, mi s-a adresat cîndva, muncă multă, banipaţini!

Emigrat din septembrie '89, în jur de cincizeci de ani, cu părul cărunt, recent i-au sosit din ţară nevasta şi copiii (destul de mici pentru etatea lui).

— Nu vreau să am legătură cu nici un român, că sînt răi, mi-a răspuns cînd l-am rugat să împrumute şi celorlalţi confraţi ziarul ce tocmai i-l înmînasem.

Pentru că n-a vrut să-şi plătească pe ultimile două luni chiria, trecea pe lîngă proprietăreasă fără să întoarcă măcar capul.

— Domnul S., nu veniţi să stăm niţel de vorbă?...

Pentru că n-a vrut să-şi plătească pe ultimele două luni chiria, poliţia l-a mutat forţat la *shelder*, în sudul pauper al Phoenixului, acolo unde dorm cei fără casă, fără masă (*homeless*), ruşinea oraşului. Îi strînge pe toţi acolo poliţia, îi bagă în dormitoare lungi, separînd femeile de bărbaţi şi le dă mîncare la cazan. (Un fel de "comunism"pentru săraci). Găsind cîte unul somnolind peste noapte într-un pare dacă vreun poliţist îl ia la zor, civilul se răţoieşte:

— Ce-ai cu mine? Vreau să fiu liber! (o libertate luată în exces...)

Am umplut pămîntul în stînga şi-n dreapta că sînt român. Toţi mă arată cu degetul. Către mexicani mă laud:

— *Yo sono romano!*

Nici nu ştiu dacă e corect în spaniolă ori în italiană, probabil în nici una! Dar ei, binevoitori, mă înţeleg şi încuviinţează din cap:

— *Si.*

Nicoară lucrînd cu atîţia refugiaţi, a avut de furcă, nu glumă! Îmi povesteşte despre doamna D., care a leşinat în faţă cu bruta realitate americană (se aştepta la confort, cine ştie..., maşină, telefon, apartament...

servite pe tavă... "poftiţi, doamna D., pentru dumneavoastră, de cînd au fost pregătite...). Au invitat-o cu apă rece în cabinetul directorului de la **Tolstoy**. Trăise doamna în Bucureşti şi avea anumite aere... de cucuoană mare... Şi anumite pretenţii...

Politica Companiei de **Telefoane** pentru a-şi atrage noi clienţi: lasă gratuit cărţi de telefon la uşa locatarilor... parcă să-i îmbie. Ieri, cînd am ieşit să duc gunoiul, am găsit şi eu una pe prag, mai, mai să mă-mpiedic de ea.

Ştiindu-mă novice în SUA, diverşi tipi şi tipese, îmi propun diverse afaceri (şi bisnisuri) - în defavoarea mea, bineînţeles (deci pentru profitul lor). Acum o săptămînă a venit la mine Nancy o femeie cu picioare lungi. Ed mi-a adus-o pe cap. Şi pe cît era de bogată (bărbatu-său era doctor), tot nu se sătura! Îmi explica mie pe hîrtie, ca la un papă-lapte, cum se înmulţesc banii de la o zi la alta, ca eu să mai cooptez alţi trei, iar fiecare să coopteze la rîndul său alţi trei etc., ca un ciorchine, pentru că în final punctele de la toţi se adună la mine.

— Lasă-te, tanti, de baliverne, răbufnesc, la orele serii. Astea-s teorii.

Că, totuşi, pentru a intra în această afacere să-i dau mai întîi o sută de dolari.

— Hii, dar ţi-ai găsit prostul! Femeia se informase despre mine (de la Ed) că mă dor dinţii, că familia mi-e-n ţară, c-aş dori să-mi cumpăr computer...

I-am răspuns cu tupeu, revoltat, numai că n-am dat-o pe uşă afară (de ruşinea bunului coleg).

— Că noi vrem să v-ajutăm, mă vrăjea tipa, să vă acordăm siguranţă (*safety*) pentru întreaga familie...

— Dar de ce, o atacam frontal, că nici nu mă cunoaşteţi?

— Vai, ce cinic e, dragă! s-a adresat lui Ed.

— Ce v-a găsit, aşa, mila de mine sau de banii mei? răspundeam dur.

M-am fript odată cu ciorba (**All States Mailer**), acum suflu şi-n iaurt.

Tipa şi-a luat poşeta şi-a plecat.

— Ceea ce am apreciat mai mult la ea, i-am spus lui Ed, erau picioarele. Din păcate, ele aparţineau altuia... !

05.10.1990 Întotdeauna cînd m-ascultă, sau se pregăteşte să m- asculte, Mike S. bagă capul între umeri, lungeşte pavilioanele şi aşteaptă nemişcat ca un iepure în tufiş. Percep imediat că se forţează să mă înţeleagă, să culeagă sunetele mele, în special acele... şi... pe care le pronunţ cînd *z*, cînd *d*, respectiv *s*. Cu alte cuvinte: îşi ascute timpanele ca lupul din poveste. Şi mie îmi este ciudă că am accentul atît de brut-fără să mai pun la socoteală greşelile repetate. Doar îl văd cum se-ntunecă la faţă:

— *Sorry?*

Şi-atunci eu reformulez propoziţia în alt mod.

— Am venit să te-ajut.

— Din păcate, îngăim, mă descurc singur (!)...

L-am poreclit Big Mike, cît e el de voluminos şi molcom. Ed rîde. Mike se supără. Mie-mi place cînd se supără, pentru că e nostim.

— Ai un post de milioane, tu, emigrantule!

Locuiesc într-un complex declasat.

Saryl se exprimă că desfăşor o activitate foarte bună (am predat multe lucrări înainte de termen). Se va interesa de trecerea mea în poziţie de *software engineer*, ceea ce ar însemna o creştere pe verticală a salariului (în jur de 18S pe oră?).

S-alege praful de ţara aia... pleacă toţi.

...se cară toţi în toate părţile! România! A ajuns pe mîna unor nemernici...

Ce viteză bagă pe străzi, nebunii! Ca vijelia zburau pe lîngă mine. Şi eu cu boşoroaga mea de bicicletă! Scîrţa-scîrţa lipit de marginea asfaltului.

06.10.1990 Mexicanii în Statele Unite sînt ca turcii în Germania: sălahori. Cel mai bine mă simt cînd sînt singur, cu mine însumi, în faţa caietului de scris.

Periodic se efectuează teste de droguri în rîndul lucrătorilor. Cei depistaţi sînt daţi afară.

Vijay a fost trimis de tatăl său, din India, să studieze în SUA. Şi a rămas aici! Acum are cetăţenie americană şi-a adus şi familia...

Dan încearcă să-mi regleze bujiile la maşină. Nici n-am condus de cîteva ori şi s-a stricat!

— Aşa e cînd iei un lucru vechi! concluie Dan. Ai mai dat şi treispe sute... Cel care-o vinde are un motiv.

Dar bujiile de la magazin nu se potrivesc, culmea! Întoarce-te să ceri banii înapoi!

Supărat Dan:

— Tu ştii cîţi piştari (*bucks*) luăm cu dacă lucrăm?! Şi din cauza boului de funcţionar de la **Auto Parts**...! S-o lăsăm pe mîine. Dan şofează nervos cu picioarele, o mînă cu paharul de cola o ţine pe volan, iar cu cealaltă bagă în gură floricele de porumb. E stilul lor: să mănînce ori să bea (de obicei cafea, răcoritoare) şi în acelaşi timp să desfăşoare altă activitate (să conducă maşina, să implementeze programe pe calculator, etc.) Dan este înscris la doctorat.

— Mersi, Ed, pentru canapea-îi zic cu întîrziere. Vorba 'ceea: te invită

astăzi la dineu, îmbuci bine... şi-i mulţumeşti peste o săptămînă!

V. îmi sugerează să cumpăr un computer... gratuit!
Într-un trimestru de muncă asiduă în America am încasat lunar 1880$. Excelent! (Deocamdată!!).
Simt o dorinţă-n inimă să-mi îmbunătăţesc cunoştinţele de informatică, să învăţ noi limbaje (C, ADA, chiar ASAMBLARE, FREELANCE, WORDPERFECT), să fiu capabil să lucrez pe *workstation*, PC, să-mi ajung colegii americani din urmă. Merită efortul fiindcă se plăteşte considerabil! Am deprins, pînă în prezent, PASCAL, LSE şi anumite tipuri de lucrări pe care le execut: DDD, CUT TEST, MFT. Dar mai sînt atîtea-n faţa mea!...

Scheneta mea de la Cactus Theatre Company a fost privită cu sporită curiozitate, cu deosebită nedumerire, ca o joacă a unui om bătrîn şi bolnav. Am observat cum unii beleau ochii zîmbind, alţi spectatori încruntau sprîncenele:
— Pe ce dracu' am dat dolarii în seara asta?(!)
Noroc cu piesuţele celorlalţi, într-un neorealism american (afaceri, bani, pistoale şi sex). În pauza dintre "Străin de cauză" şi "Femeie cu ziua", un bătrîn (ziarist?) s-a apropiat de mine şi m-a întrebat:
— Ce-ai vrut să spui prin "Străinul" dumitale?
— Nu ştiu, mă bîlbîi.
— Păi dacă nici dumneata nu ştii, cine atunci vrei să ştie?
— Poate criticii literari!
Mi-a mulţumit strîmbind din nas şi-a plecat să-l felicite pe Redmann.
În hol, la bar, serveau fete din ăleca la douăzeci de ani, cu fuste scurte, stăteau bărbaţii cu limbile scoase după ele.
La o masă, în mijloc, cred că nişte bărboşi erau revoltaţi contra sketchului meu şi atunci mi-a părut rău că nu pot sorbi nuanţele limbii engleze să cîntărese exact ceea ce se discută.

07.10.1990 Ăsta-i stilul meu: îmi fac greu prietenii şi-i pierd uşor! (Doar o vorbă, atunci cînd nu trebuie...)
Mexicanii... Mi-e teamă c-o să-mi fure maşina... M-au întrebat azi dacă nu vreau s-o vînd, iar eu abia am cumpărat-o! Se uitau cu jind la maşină şi cu ură la mine. Să mă strivească, nu alta, un tip ţigănos cu floci pe faţă şi nespălat, părul lăios.
O să mă mut din mahala. Eu muncesc de dimineaţă pînă seara şi-n sărbători, iar ei bat maidanele şi stau cu burta tolăniţi la soare... Am plecat, spunîndu-le:
— *No comprende... No comprende...*, ca să mă lase în pace.

Va trebui să mă port mai distant cu ei, prea şi-au luat coarnele-n cap. Întrebarea se pune: cum o să-mi cresc eu copiii în mediul ăsta?
Dan mi-a schimbat cele şase bujii de la motor. Am învăţat şi eu. Dar trebuie să-mi cumpăr scule.
Din nou am condus, cu Dan în dreapta mea. Şi-n viteză! Îmi cam place! Pînă la 50 de mile pe oră. Licărea asfaltul, dar mă ţineam dîrz.

10.10.1990 Surpriză care mă face să rîd, nu c-aş fi fost publicat într-o revistă românească, deşi emigrant (s-a dus vremea lui Dracula Vodă!), ci fiindcă în dreptul numelui meu s-a tipărit şi "SUA"! ("Test/admitere în Facultate", 2/1990, Craiova). Tocmai oraşul care m-a denigrat!

Chuck mă ducea la frizerie, apoi la **McDonald** unde servim prînzul. Invitatul lui. Încep să mă răsfeţe colegii de muncă: îmi fac toate voile. Chuck pregăteşte o festivitate în cinstea venirii familiei mele. Ce surpriză pentru Ely şi Mihai! (nu-i previn). Vom primi cadouri şi bani! M-au întrebat de ce am nevoie. O masă, o lampă şi două paturi, îndrăznesc. Înţeleg că se face chetă prin Departamentul 5750. Pentru această *shower party*. Eu va trebui să rostesc un toast (în engleză) despre fuga mea de dictatură şi peripeţiile de campist şi emigrant.

Românii în exil: te-ajută cînd eşti mai rău ca ei şi te sapă cînd eşti mai bine! Certat cu d-na Flory şi Petrică, la telefon. (Cred c-o să le crape buza de necaz auzind că mi s-ar mări din nou salariul). La început nu le-am dat dreptate. Apoi le-am dat dreptate. Apoi nu le-am dat dreptate. D-na Flory mă înţepa că n-am fost acasă cînd m-a căutat Petrică.
— Dar nu m-a anunţat, mă apăr.
— Ba te-a anunţat!
— Ba nu m-a anunţat!
Etc.
Iar eu o bănuiam că-mi reţine scrisorile sosite pe vechea adresă (Turney).

Răsare soarele, plec la lucru.
Scapătă soarele, vin de la lucru. (Goana după aurul... verde!)

Lotzi zice că nu s-ar însura cu o americancă, să le vadă că fac coadă în faţa lui!
Lotzi caută să-şi aducă nevastă din Ungaria. Lotzi are nevastă şi-n România, dar de doi ani jumătate de cînd a plecat, l-a schimbat fata de i s-a urît şi ei.
— Nu mai îmi trebuie mie acum, chiar dacă ar vrea ea să vină! vorbeşte cu of, Lotzi.

Am devenit ocupat pînă peste cap! Îmi notez în caiet programul pentru zilele următoare, atît de amănunţit - am ajuns uituc, mereu cu alte treburi - pînă cînd şi "tăiat unghiile" scriu, ori "cumpărat pîine" (Ar mai trebui să adaug şi "dus la WC-"!...)

11.10.1990 E trei noaptea. Nu mai pot să dorm. completez jurnalul-care a devenit un calvar. Mă răsucesc în somn.

Vecinii de la 210, pe care nici nu-i cunosc, au un măgădan de cîine pe care-l ţin închis în apartament. Stă săracul numai la fereastră cu botul, iar cînd rămîne singur schelălăie de te-apucă mila, deşi răcnetele lui seamănă cu ale unui lup la stînă, noaptea, pe viscol... Stăpînii l-au cumpărat de bibelou şi-l îngrijesc, n-am ce zice, e doar *pet*-ul lor, dar l-au transformat pe bietul animal într-o cîrpă. Cred că, lăsat afară, ar muri de foame! Nu mai e în stare să se descurce singur. Există cîini de rasă foarte scumpi, cît o maşină... Buldogi, Dobermani...

Mai rău cu Iliescu decît pe vremea lui Dracula! Greve înlănţuite. Hoţii nu mai au nici o frică. Bişniţă în floare. Anarhie... Şi din nou securitate şi comunişti!

I-am scris lui C.M.Popa.
"*Eu nu v-am uitat. Dar Dvs. ?*"

Ieşirea de sub controlul guvernamental a facilitat crearea unui păienjeniş de instituţii şi asociaţii fantomă. Îşi aleg cîte-o denumire pompoasă ("Organizaţia Internaţională... ") şi se ascund sub adresa unui P.O. Box (prinde orbul, scoate-i ochii!) etalînd activităţi impresionante (desigur fictive!). Nu-s rare cazuri cînd aceste organisme "internaţionale" pot să numere... un singur om: iniţiatorul! Iar un necunoscător să exclame:

— Ia uite, bă, ce organizaţie mare! Cuprinde membri din toată lumea!

În aceeaşi (im)postură se află şi academiile, cenaclurile, adunările etc. exilaţilor români, răsfiraţi pe toată suprafaţa globului.

12.10.1990 SUA e cea mai capitalistă ţară din lume! Guvernul, federal, ori pentru fiecare stat în parte, nu garantează cetăţeanului siguranţa zilei de mîine, precum în Suedia sau Olanda. Aici, cel mai puternic îl striveşte pe cel slab.

Sînt destui americani care urăsc America: ard steagul statelor Unite, scuipă pe el şi-l calcă-n picioare! S-a încercat decretarea unor legi care să-i pedepsească pe cei nemulţumiţi, ceea ce ar fi însemnat o încălcare a drepturilor de exprimare ale omului, dar s-a revenit, considerîndu-se anticonstituţionale.

Cutia poştală mi se umple zilnic cu tot felul de plicuri, cu reclame, în

care mi se propun: să cumpăr, să m-abonez, să investesc bani în nu ştiu ce afacere, să mă-sa mare... Le arunc la coş fără să le deschid!

N.R. de la **A320**, mă interpelează pe culoar:

— Tu eşti matematicianul dizident care publica lucrări, iar guvernul român nu te agreă?

— Felicitări! (De unde o fi aflat?)

Nişte ambalaje luxoase, mă miram ca prostul... ce bunătate o fi 'năuntru... Cînd colo: suc de mere! La noi venea în borcane, pe la magazinele săteşti, şi-mi era scîrbă de el! În SUA, ambalajul valorează mai mult decît produsul, făcînd parte din reclamă!

Peste 200.000 de indieni băştinaşi ţinuţi în rezervaţiile din Arizona, pe terenurile cele mai proaste, unde nu creşte decît piatră seacă. Americanii motivează că "pielile roşii" nu vor să muncească. Însă guvernul are o anumită responsabilitate faţă de ei, fiindcă le-a luat pămînturile.

Ce nume hibrid franco-româno-flamand:
Christine Dumitriu Van Saanen, poetesă.

Mi-am cumpărat o maşină nouă pe dinafară şi veche pe dinăuntru. Ieri îmi murise motorul. Mă speriasem: cîţi bani să mai bag în ea?

13.10.1990

— Eşti superstiţios? mă scrutează Nicoară.

— Nu.

— Hai să dai examenul de şofer. Azi e-n treisprezece.

— Gata, v-aţi făcut testamentul? Vă suiţi cu mine la volan? Aurelia, deşi în spate, vrea să-şi pună centura. Cînd coboară, răsuflă uşurată:

— Am scăpat!

Rîde taică-său.

Parcarea paralelă mi-a ieşit din prima încercare, deşi cînd exersasem cu Nicoară, nu reuşisem. Apoi cîteva minute pe nişte străduţe laterale. O formalitate! În termen de două luni voi primi prin poştă permisul de conducere (*driver licence*), actul meu de identitate în SUA. De acum înainte nu mai sînt sigur pe viaţă. Atîtea accidente de circulaţie! Statele Unite pierd pe zi atîta forţă umană... mai mult decît într-un război. Dacă stăteam cu cuminte, în satul meu şi nu mă aventuram prin lume... nu mai trăiam cu frică. De fiecare dată, cînd mă urc la volan, am o strîngere de inimă... "Poate peste-un ceas nu voi mai fi... "La înapoiere conduc pe **Northern Road.**

— Ăsta e Smarandache, astăzi a luat carnetul, mă recomandă Nicoară.

— Se cunoaşte după cum parchează, mă persifleză Nea Traian.

Domnu' profesor din Istanbul, ironic, dunga aia albă trebuie să vină mai pe mijlocul maşinii!!

Lunea următoare, la servici, cînd m-am lăudat către colegi (încă un pas spre americanizare), Dan a exclamat:

— Ai trecut examenul? A, nu, nu trebuia... O să-ncurci circulaţia...

Iar Chuck:

— S-a anunţat la radio: feriţi-vă din calea lui Florentin!!

Nony, aterizat odată cu mine în Phoenix, este operat la genunchi... şomer...

Mulţi români sînt dezamăgiţi de America şi se întorc în ţară cu buzele rupte... Sătui de acest paradis mincinos. O familie de penticostali a plecat în România să predice cuvîntul lui Dumnezeu. Se crede că nu vor mai survola din nou Atlanticul... trei dintre copiii lor au rămas în Arizona, descurcîndu-se cît de cît.

Bilciul Statului Arizona. Ţine două săptămîni şi-mi aminteşte de Europa. Lume pestriţă. Chicote. Copii cu moţuri. Tineri de braţ. Merg cu Nicoară şi familia sa. Puzderie de maşini pe străzi. N-avem unde să parcăm. Găsim un loc pe nişte alei mai îndepărtate. Plăteşte Samy: 3$ parcarea. Intrarea la bilci costă 5$. Primim înaintea porţii două pungi gratuite cu dulciuri, pentru reclamă.

Mexicani cu dubiţe pline de copii şi pălării sombrero, largi cît o baniţă pe cap şi legate de gît, sosesc grămadă.

Ce s-ar fi bucurat Mihai! Ce-ar fi sărit în sus! Ce-ar fi comentat... "Tati, tati, dar uite ăla..." Ce-ar mai fi întrebat! Iar eu i-aş fi dădăcit, i-aş fi explicat şi inventat tot felul de istorii... Cîte şi mai cîte drăcii născocite ca să ia banii la oameni. Jocuri şi jocuri. Dar, comparat cu bilciul meu de la Otetelişeni, se simţea acea nuanţă de modernitate. Tiribombe. Dulapuri. Căluşei. Trenuleţ.

15.10.1990 M-am boierit, domnule. Mă duc cu maşina la servici, la doi paşi de casă. Două minute fac, iar trei ca să-nălzesc motorul! Luarea carnetului înseamnă depăşirea crizei de acomodare în societatea americană.

16.10.1990 Efort intelectual depăş it la serviciu. Învăţ, învăţ mereu. Cunoştinţe, care, probabil, în viitor nu-mi vor trebui dacă nu mă axez pe informatică în continuare.

Am dormit douăsprezece ore: de la 6 seara pînă a doua zi dimineaţa la 6. Ca să mă refac. Le-am spus eu (lui Ed, Tom Ray) : după cîţiva ani de asemenea muncă, o să ajung la casa de nebuni!

— A, nu-ţi face probleme, alţii au ajuns şi mai devreme!

Nou emigrant fiind, sînt considerat minoritate în Statele Unite.

Am simţit de cîteva ori că fuge maşina de sub mine, că nu o domin... Şi de-atunci, de fiecare dată cînd pun cheile în contact, mi se încreţeşte pielea şi m-apucă o frică de moarte...

Asta-i viaţa: azi eşti, mîine nu - de parcă n-ai fi fost niciodată...

17.10.1990 Pascal mă sfătuieşte să nu încerc din nou o aventură luînd-o spre Canada, unde mi s-a aprobat înscrierea la doctorat, **Université de Sherbrooke**, ci să-mi fac o situaţie aici, să strîng nişte bani, să-mi primesc familia în condiţii omeneşti, să nu-mi mai tîrăsc nevasta şi copiii pe drumuri.

18.10.1990 Aşa de frumos e dimineaţa , cînd pornesc motorul, radioul începe să cînte, iar Ford-ul meu alunecă pe asfalt lin, în sunetele muzicii...Imagini ca-n filme îmi mîngîie inimioara.

19.10.1990 Îi merge bine companiei noastre. Primim tricouri cadou: Aerospatial - Honeywell - Sextant (Airbus Industrie), invitaţi la petreceri gratuite (pizza, etc).

Pentru un pachet de cărţi, expediat din România, a plătit socru-meu nici mai mult, nici mai puţin decît...1000 lei!

20.10.1990

— Lucrez în America, dar nu sînt fericit, conchid.

— Să nu rămîi cu impresia că această Companie "ţi-e mamă", cum te face să crezi. Cum nu eşti bun, şutul în cur! Şi-aşa te-au etichetat, vezi, că ai ecuson de străin, dacă rămîi după cinci jumătate, ori vii în weekend la slujbă, trebuie să ai escortă după tine. Oricînd poţi fi ars cu foc pe faţă, mă atenţionează T.

Pe cînd Dan, din contră:

— Ooo, ai început bine. Alţii pentru 10$ pe oră, fac moarte de om!

Pizza Party. Sîntem strînşi patru la o masă. David va pleca în Franţa, reprezentant al firmei. Le rupe nitel pe franţuzeşte. Îi povestesc lui Caryl despre haremurile de femei avute de sultanii turci pe vremuri.

— Dar de ce n-ar exista şi haremuri de bărbaţi? se moftureză fata.

— Ai vrea, hai? o îmboldim noi. O să căutăm cîţiva amatori...

David zice că lui nu-i place *a used girl*! (Expresie folosită pentru *used car*!)

Hohote de rîs.

Caryl are un prieten negru, cu care se culcă, iar cînd vine pe la ea, vecinii albi se uită strîmb.

Caryl nu concepe să fiu angajat ca inginer, cel mult programator. (Las' că e bine, un motiv ca să plec, prea îmi irosesc timpul aici!!).

Deşi îmi e recunoscută diploma, sînt plătit mult sub limita localnicilor, fiindcă nu am experienţă americană. (Aceasta e un mod de folosire a emigranţilor ca mînă de lucru ieftină... Şi mai sînt şi altele!).

În stilul ei, mă pot aştepta să-mi spună "mîine să nu mai vii", cu acelaşi ton cu care mi-a apreciat lucrările de pînă acum.

Deşi dovedindu-mă agresiv cu întrebările antiamericane,Chuck îmi răspunde blînd. Pricina: uciderea celor nouăsprezece palestinieni în Israel.

— Fiindcă dădeau cu pietre în capul evreilor, susţine Chuck.

— Dar nu trebuia să-i omoare, sar eu. Să-i judece şi să-i închidă...

— Nu, că ziarele americane relevă adevărul şi arabii erau vinovaţi.

— Ziarele americane mint şi ele ca toate ziarele. Dacă ai fi citit presa irakiană, continui în mod opus, s-ar fi relatat faptele. Adevărul este la mijloc, fiecare cu partea lui de minciună şi de adevăr.

Sendoff Party. John şi David pleacă în Franţa, la Toulouse. Petrecerea de adio.

Fiecare complex de apartamente are camera sa de festivităţi. Care se închiriază de la administraţie. Al nostru se numeşte "Poarta Soarelui". Am mers cu maşina pînă la **Greenway**, conduc foarte precaut şi cu teamă. Vrînd să dau o raită pe la **Bell Ford**, pentru piese auto, m-am trezit pe artera în sens unic ce intra pe *freeway*. Pentru prima dată la volan cu peste 50 M.P.H. Lunecau roţile. Nu vedeam în faţă decît asfaltul scăpărînd! Am ieşit după prima milă, pe **Union Hills**.

Sînt dezorientat în trafic, de multe ori nu ştiu cînd s-o iau la stînga şi ca atare trebuie să ocolesc pe străzi secundare, întortocheate. Să nu-mi dau seama dacă direcţia în care mă deplasez este nord sau sud, est sau vest. E chestiune de fracţiune de secundă în care să decizi. Dacă n-ai schimbat linia la timp, nu mai poţi întoarce, te duci ca bleaga înainte!

— Te-am învăţat pînă m-am prostit şi eu! îmi zice Gică, şofer de meserie în ţară.

Am jucat un fel de biliard cu bile numerotate de la 1 la 15, sau de la 1 la 9 (prescurtat), cu Bill în echipă: un tip cu pălărie de cowboy. Joana avea un aparat care făcea poze la secundă. Am văzut cum hîrtia fotografică se transforma sub ochii mei în imagine. Pe loc! Joana, secretara, mi-a dat-o s-o ţin în palmă. M-am pozat cu Pascal şi Corine, familia de francezi de la **Sextant**.

La plecare nu-mi mai găsesc maşina! O parcasem la mama dracu'! M-a suit Crig în Toyota sa decapotată şi-am colindat pe toate aleile.

Gică nu mai lucră în fabrică, a trecut la compania **Taunus**, bisnisul unui

român, ca şofer pe *truck*, ruta: Phoenix — Los Angeles.

Paul a terminat o şcoală de informatică. În ţară absolvise ASE-ul. Un an de zile a învîrtit la cîrnaţi pe grătar în **McDonald**, iar nevastă-sa înşira mărgele pe aţă, acasă, pentru 40-60$ pe săptămînă.

Aud că motorul îmi moare pe drum deoarece nu e bine strîns un şurub la carburator. Însă eu nu prea le am cu mecanica. Mă pricep ca... miţa la calendar!

— Ştii engleză?

— Ee..., oftează emigrantul, mă descurc...

Vorba 'ceea: treacă-meargă...

Mulţi mă sfătuiesc - americani, români - să-mi fac o rezervă de bani în bancă, pentru zile negre, fiindcă aici uşor îţi pierzi slujba, iar pînă apuci un alt loc de muncă să ai din ce roade - ca şoarecele pe săcoteiul de grîu. Mike, din zece ani, patru i-a stat în fund, acasă.

Mi-ar plăcea să trăiesc în România, dar avînd confortul şi libertăţile din America.

22.10.1990 Am muncit azi de m-au găsit toţi dracii!!

M-apucă dese momente de reculegere... Sînt un dezrădăcinat şi se simte; mă cutremur din adîncul fiinţei mele. Cum să mă implantez într-un loc care nu-mi aparţine şi nu-i aparţin?

Am maşină, am dolari în bancă. Ei şi? Pentru asta am emigrat? Unde e sufletul meu?

Mă-mpac cu ideea că trimit nişte medicamente prăpădiţilor ălora din România - singurul prilej de-a mă şti şi eu folositor.

23.10.1990 Îl învăţ pe Ed româneşte. Ne distrăm, ne amuzăm.

"*Mă culc cu o fată...* " Apoi franţuzeşte "*Je me couche avec une fille...*", probleme care-l frămîntă pe tip, proaspăt divorţat.

24.10.1990 Nicoară, cînd vine pe la mine, nu ştiu cu ce să-l servesc mai întîi. Pînă la cer îi sînt recunoscător!

Obosesc la volan. Stau încordat ca un ghimpe. Mi-e frică la viteză peste 40 mile la oră. (Continui să evit *freeway*-ul)

25.10.1990 Îmi scrie săracul Tata Lecu, la 73 de ani ai săi, împliniţi: "*Dragul nostru Florin*" începe şi "*Florine, sper ca anul viitor să vii pentru prima dată pe aici, pe unde ai copilărit*", anunţîndu-mă că mama n-o să mă poată niciodată vizita în America fiindcă nu suportă avionul. Mai aflu şi eu ce fac rudele şi parcă trăiesc alături de ele schimbările. Mama şi tata, mereu bolnavi de reumatism. Iar eu plecat. Lăsîndu-i în voia soartei...

Mexicanii se luptă pentru impunerea spaniolei ca a doua limbă oficială în statul Arizona. Puternice opoziţii anglofone.

De-ale lui Tata Lecu (folclor):

Ghicitori:

Ce iese din mine, este galben şi fără miros?

(Aurul)

Ce are Adam înainte,
Are Eva înapoi,
Iar Aniţa prin zăvoi,
Are şi-nainte şi-napoi!
(litera A)

.....

Femeia strică bărbatul.
Carul sau plugul strică drumul.
Apa strică vinul.

.....

Ce nu se poate face în lume: Pod peste mare.
Scară la cer.

Reţetă pentru durere de măsele: Măduvă de fier.
Untură de păianjen trăsnit.
Lacrimă de muscă văduvă.

Ce surpriză la Biblioteca Centrală din Phoenix: cărţi în 29 de limbi, printre care şi română, latină... Am numărat 59 de exemplare pe două răftuleţe: Ibrăileanu, Ispirescu, Minulescu, Ion Marin Sadoveanu, H. Papadat-Bengescu, Breban, volume poliţiste, traduceri.

Biblioteca primeşte donaţii, dar nu cumpără de la autori. Într-un alt sector existau 4 dicţionare englez-român (şi reciproc) tipărite în SUA. Literatura românească au procurat-o din New York, necesară ca urmare a valului de transfugi români ce se stabileau în Phoenix acum cîţiva ani.

O cehoaică, blondă şi micuţă, bibliotecară, îmi incita curiozitatea:

— Eu m-am ocupat, se mîndrea, cunosc mulţi români.

Înaintea mea, la înregistrarea cărţilor împrumutate, o familie de coreeni ţineau în mîini cărţi în limba lor.

Am văzut colecţia de pietre a **Societăţii Mineralogice** din incinta bibliotecii. Dar grozavă expoziţia de fotografii: **Western Still Lifes** de Tom Norris. De fapt nici nu mi-am dat seama dacă e vorba de fotografii, desene sau sculpturi (moderniste). Era un amalgam. Nu mai văzusem niciodată. Artă decorativă?

Poeme scrise, obiecte reale şi poza lor formînd un tot. Desigur, din vestul sălbatic.

Am completat un chestionar în care artistul cerea un titlu pentru una din creaţiile sale. La care eu am scris ceva în genul: "/+MPSL"OGUN &; +". A doua zi m-am pomenit cu un telefon la servici de la Tom Norris:

— Un asemenea titlu n-a mai dat nimeni! Ce-aţi vrut să spuneţi?

— Nimic şi totul, zîmbesc. Poate un titlu cu rezonanţă... astronomică!

Am ieşit din bibliotecă cu manualele de programare în C, ADA şi ASSEMBLER LANGUAGE. O să mă omor cu ele, dar nu prea am timp.

26.10.1990

— Ce-am făcut azi?

— Am trăit!

(Nimic creat. Nimic studiat)

27.10.1990 Test of English as a Foreign Language la **Scottdale Community College.** M-am sculat de la cinci. Dimineaţa circulaţia e mai degajată. Am condus fără probleme. Surpriză, căci mi s-a pretins la început şi un **Test of Writing English.**

Un tip în faţa mea, văzîndu-mi paşaportul turcesc, mi s-a adresat pe turceşte. Venit din Istanbul, doreşte să şi continue studiile de Business pentru a obţine gradul de Master. Nu are însă permis de lucru în America. Locuieşte în cadrul comunităţii turceşti din Phoenix (vreo 300 de persoane) care, se plînge, "nu mai ştiu turceşte, doar cîteva cuvinte"...

În vitrina colegiului, la secţia sportivă, studenţi pozaţi cu bîte-n mînă (jucători de golf).

...Pînă-or să se supere americanii ăştia şi-or să mă ia la rost... "ce tot te iei de viaţa noastră, puştiulică"...

La înapoiere m-am oprit pe Campbell. O raită pe la Tibi şi Lotzi. Apoi în vizită la familia Topoleanu. Am dinat împărăteşte!

— Viviene, bucătărie irlandeză?

— Aş, exclamă soţia lui John. Ea înţelege puţin românește.

Seara la Biserica românească Ortodoxă "Sf. Ioan Botezătorul", vreo 40-50 de românaşi din prima şi a doua generaţie.

Împrietenit cu Mariana şi Cornel, maramureşeni. În ţară: ea învăţătoare, el inginer. Aici: muncitori amîndoi: ea 7$/h, el 10$/h. Au maşină. Plătesc rate la casă. Doi copii.

Mă uit la ei cum dansează, el bătută pe picior, ea mîndră, şi-mi dau lacrimile: "Mă, de ce au plecat românaşii ăştia prin lume, s-au rarefiat, lăsînd ţara aia pustie pe mîinile profitorilor şi panglicarilor?"M-am săturat de "patrioţi", cei care zic, ăia nu sînt. Doar gura e de ei... tranca, tranca...

Biserica a organizat un *haloween* pentru întrajutorarea orfanilor din

România, abandonaţi în condiţii inumane.

Curioasă biserică: de sărbători religioase se ţin slujbe, în alte zile se cîntă, dansează, bea şi mănîncă!

Să-ncep să mă mişc bine în engleză, că le-arăt eu lor!

— Credeam că te-au pus director cînd te-am văzut în cubicul tău, glumeşte Topoleanu.

Săptămîna trecută, din Montreal mi-a telefonat profesorul Dan Fornade. Este una şi aceeaşi persoană cu Dan Roman, cel căruia îi scriseserm din Maroc. Mi-a propus colaborarea la revista sa pe care o va scoate în ianuarie '91. Dispunînd de editură şi ţinînd un curs de engleză la o mulţime de români (cca. 60 pe zi) are legături cu multe personalităţi de-ale noastre din exil. Mi-a solicitat articole despre comunitatea şi mai ales personalităţile din Arizona.

29.10.1990 Mă aprind prea repede. Şi mă sting prea uşor.

"*Nu trăim decît odată*, îmi scrie poetul Paul Courget. Mai fă pauză" (de la citit şi învăţat).

— Cînd îţi vine familia o să te simţi mai bine, mă bate pe umăr Ed.

— Cînd îmi vine familia o să mă simt mai rău, fiindcă o să le port grija la toţi.

Am călărit maşina asta! Simbătă: 60 de mile. Astăzi: 50.

În vizită la Michael Siegel. Îl duc cu Fordul meu, nu fără peripeţii, pînă-n Scottdale: o frînă de-aia bruscă, scîrţiind roţile ca-n filme!... un pilon de pe drum, limitînd sensurile, dat peste cap! Făcîndu-l pe colegul meu de muncă să se impacienteze:

— Of, Doamne, unde e autobuzul meu să merg liniştit!

Am jucat şah cu computerul său. Mi-a arătat o simulare a zborului de avion (cum sînt antrenaţi piloţii în şcoală). Iar cu *scanner*-ul: cum se tipăresc grafice şi chiar manuscrise.

30.10.1990 Tom Norris îmi telefonează, în urma scrisorii de ieri. Vrea să mă-ntîlnească.

Am lucrat 12 ore astăzi. O să-ajung să dorm în birou!

Ca să cumperi maşină nouă, faci împrumut în bancă, plăteşti de două-trei ori cît face, iar pînă achiţi costul... consumi maşina! Americanii au obiceiul să crediteze, împovărîndu-se de bună voie.

31.10.1990 - Cu şapca aia pe cap ("Cessna") parcă ai fi yancheu - glumeşte Pascal.

01.11.1991 Nu uitaţi s-o puneţi la index (piesa "Străin de cauză")...! ... cum

aţi procedat şi cu celelalte cărţi ale mele (chiar de matematică, fără nimic politic!)...

(Către Biblioteca Judeţeană Vîlcea)

Îmi scriu colegii să le trimit video şi eu n-am nici pentru mine!

Rich Snyder, coleg de muncă, joacă la **Arizona Contemporany Theatre** în "Dracula" de John Beths.

— Eşti tu Dracula? îl abordez.

— Da.

— Felicitări!...

Iar m-apucă nostalgii de-acasă. Ah, cum să scap de lumea asta austeră? Pînă la urmă o să mă întorc, şi nu în România... ci la Bălceşti, în satul meu natal, care îmi e cel mai scump loc de pe glob.

Nu ştiu de ce toţi mă confundă cu ruşii: c-aş bea vodcă şi mi-ar plăceau la frig, că-n România am utiliza calculatoare ruseşti, c-aş vorbi ruseşte (deşi le-am repetat că nu cunosc o boabă, decît alfabetul)...

De teamă să nu le solicit ajutorul, colaboratorii mei din lagăr nu mă mai bagă în seamă: Floda de la "Europa Liberă" nu mi-a trimis o scrisoare de cînd am păşit pe continentul american, Corduneanu de la *Libertas Mathematica* îmi dă indicaţii preţioase prin telefon, Maria Manoliu-Manea, preşedinta Academiei Româno-Americane nici măcar nu-mi confirmă recepţionarea unor materiale pe care le-am expediat către academie, nu ei personal.

Unii au crezut că vin în America la distracţie. Şi-au dat peste dracu', că muncesc de-i găsesc bătăile! Tibi îmi mărturiseşte că dacă mai stă două luni în aceeaşi muncă... îl leagă ăştia şi-l duc la balamuc! Prea multă monotonie: stă în picioare opt ore lîngă bandă, iar cînd vrea să se ducă zece minute la veceu îl înlocuieşte altul. Plus că lucrează numai schimburi de noapte. Tibi locuieşte pe aceeaşi stradă cu mine, eu într-un capăt, el în celălalt. Pe 23-rd Avenue. La treisprezece mile distanţă!

Din nou a sosit un grup de emigranţi, sponsorizaţi de Tolstoy, dintre care cinci români. La zece luni de la revoluţie, aşadar, alţi creduli umblînd după pui de pupăză!

Saddam Hussein le-a cam dat peste nas americanilor. Bush n-a avut curajul să înfrunte fanatismul arab. Şi s-a făcut de rîs, aducînd de pomană trupe în Arabia Saudită. Occidentul i-a dezbinat pe arabi şi-i dezbină în continuare. Într-adevăr, istoric, Kuweitul a aparţinut Irakului.

S.U.A. cheltuie miliarde de dolari zilnic pentru întreţinerea armatelor sale prin diferite colţuri ale globului, avînd astfel pretenţia de jandarm al

lumii. Bani, plătiţi din taxele noastre, atît de ridicate ca nicăieri în altă ţară (şi-acum se discută să le umfle şi mai rău).

Francezii nu-i înghit pe americani fiindcă prea îşi dau aere americanii că sînt cei mai puternici, cei mai, cei mai!

Stau şi mă-ntreb cum de-a ajuns ţara asta aşa de dezvoltată, că locuitorii ei sînt puturoşi, cu ochii numai după afaceri şi afaceri... ? (Adică, nu prin muncă!).

Brent: *Noi sîntem primii.*

— Las' c-or să vă-ntreacă ei nemţii ca forţă economică, îl întărit.

Brent: *Nu ne-ntrec.*

— Dar militarmente, ruşii sînt mai tari.

Brent: *Nu sînt mai tari, noi posedăm tehnică mai avansată.*

— Vă depăşesc japonezii în electronică.

Brent: *Nu ne depăşesc. Doar că produsele lor sînt mai ieftine.*

— N-aveţi cultură. Francezii vă dau lecţii.

Brent: *Cultura n-are importanţă.*

Chuck: Noi îi ajutăm pe toţi cu bani, iar nouă nu ne dă nimeni.

02.11.1990 Departamentul 5750 pregăteşte întîmpinarea familiei mele. Chuck a telefonat la **Tolstoy** New York, apoi la Washington D.C. Data venirii e foarte aproape, dar nu o ştie nimeni!

Irene Perry, de la poşta din Phoenix, m-anunţă că Vol. V din Jurnalul meu nu s-a găsit în depozitul lor... pierdut pe veci!... Pune-i cruce, Florentin!

(Păcat de muncă, dar ce îi pasă acestei lumi??)

Mi-am putut păstra manuscrisele în timpul dictaturii, dar le rătăcesc în libertate?!

Ce simpatic îmi scrie Sedat, din Sydney, despre "nepoţii ăia mexicani care au plecat să se facă americani (în San Diego) şi uite au ajuns mexicani. Cine a mai auzit tătari mexicani, îţi dai seama ce corcitură vor ieşi de pe urma lui Yilmaz şi nepotu' zugrav..."

Situaţia în ţară se aude că e foarte gravă, mai ales din punct de vedere al aprovizionării. Cheuser îmi spune la telefon că nu se găseşte mai nimic, parcă ţara aia este blestemată să sufere şi să fie stoarsă de alte puteri sau forţe.

Dumnezeu să-i ajute!

Nea Faruk a emigrat, în sfîrşit, după trei ani de lagăr, în Canada... Un grup de prieteni am fost în Turcia şi ne-am împrăştiat toţi, ca pleava,

în cele patru vînturi!

03.11.1990 Imposibil de telefonat în România! Mi-am făcut un car de nervi.

04.11.1990 La ora patru dimineaţa am reuşit să primesc legătura cu Craiova. Jeny a răspuns, se auzea clar:

- o vizita medicală (Ely şi copiii) a decurs normal (Bucureşti, 30 octombrie).
- o nu le-a ieşit încă paşaportul de la Poliţie
- • petrecerea de la Ţînţăreni, din 27 octombrie a fost straşnică
- o Olteit-ul a dat faliment
- • rudele sînt bine
- o Mitică şi-a cumpărat bilet să plece în Canada (definitiv)
- • Jeny urmează un curs de engleză (tot în vederea emigrării)

Rog ca Ely:

- o să-mi telegrafieze, ori să telefoneze de îndată ce află zborul, data exactă, ora sosirii în New York, ca să anunţ la **Tolstoy** (pentru a fi aşteptaţi în aeroport de către un delegat de la emigrare, care le va înmîna bilete New York - Phoenix)
- o să nu călătorească în weekend ori zile de sărbătoare americană fiindcă riscă să stea în aeroport o zi, două (delegaţii nu lucrează în acest timp)
- o să-mi expedieze toate pliurile de la Bebe (Florin Popescu), ca şi cele aflate în camera bună de la Bălceşti, în şifonier, sub hîrtiile de sub rafturi.

Mă laud către Jeny de ridicarea salariului la 1800-2000$ lunar (prin orele suplimentare de sîmbăta şi duminica). În final îmi pune o întrebare foarte grea:

Dacă aş fi din nou în România, aş mai vrea să emigrez (după cele prin cîte am trecut)?

05.11.1990 Mă lupt cu birocraţia americană! Pentru a publica o carte am nevoie de "rezervări de titlu" la **Corporation Commission**, înregistrare la State Department, depunere obligatorie a două exemplare în **Library of Congress**...

06.11.1990 Americanii ăştia sînt copii. Prea le place mult să se joace!

Înainte de a mă sui la volan, m-apucă emoţiile, mi-e frică de accidente, stau sub tensiune, merg încet, mă depăşesc toate maşinile, condusul pentru mine e un chin.

Ce surpriză! La şapte dimineaţa mi-a telefonat romanciera Silvia Cinca

din Washington D.C. Nuvela "*Gioni*" mi-o recomandă pentru Micro Magazin (ianuarie-februarie '91), iar poemele (cu un micromedalion) pentru Lumea Liberă. Dorea de la mine un roman de factură clasică (ah, "Veşnica evadare!"). Şi-a înregistrat editura în ţară ca şi Victor Frunză. I-am promis jurnalul american, "*dar sînt sigur că n-o să-l publicaţi, am făcut o stînga-mprejur, fiindcă e prea critic la adresa Americii...* "

Silvia îşi planificase un drum la Bucureşti - contacte cu mediul literar:

"*Copiii mei sînt americani, îmi zice, dar eu am rămas cu sufletul tot în România! Primii doi ani în SUA am lucrat ca vînzătoare, deşi aveam cinci cărţi publicate...*" *Îmi va expedia ziarul "Lupta"*, care apare în Franţa, cu un interviu al lui V. Frunză.

07.11.1990 Maurice mă sună la telefon din Toulouse: îmi va trimite reviste poetice franceze. Cică regretă nitel America (Întotdeauna îţi pare rău după locul în care nu eşti!! Chiar şi cu privese cu nostalgie la momentele plăcute din lagăr, fiindcă n-am avut numai furtuni în drumul meu de peste mări şi ţări).

"*America e nostimă s-o vizitezi, dar nu să trăieşti în ea* ", încheie Maurice.

Am pareă necaz pe copiii emigranţilor români, fiindcă prea vorbesc bine englezeşte, iar eu nu-i înţeleg...

08.11.1990 Românii emigraţi în Australia, aflu de la Ş erban, n-au ajuns nici unul mai de doamne-ajută! Ba pe indemnizaţii de şomaj, ba cu meserii mărunte, nesigure, temporare. Li s-au spulberat iluziile îmbogăţirii!

Kalil Gokhan, poet turc, îmi doreşte "un exil fără exil".

Voi zăbovi cîţiva ani buni în America. Decenii! Nu e chip de revenit în ţară, îmi dezaprobă toţi intenţia. Recent: Ion Rotaru.

Sînt descurajat. Nici aici nu mă simt în apele mele, nici în România nu mai e loc! Voi rămîne, ca întotdeauna, pe dinafară.

Constantin Preda. Frumos scrie băiatul ăsta! Versuri dineşti. Tocmai acum cînd lumea nu se mai omoară după poezie.

10.11.1990 De cîteva zile mă supără inima. Îmi bate ca la un pui de găină, timorat, în orele cînd ştiu că trebuie să conduc.

Maşina e o pacoste necesară la casa omului.

Nicoară şi-a luat a doua muncă; în SUA poţi să ai şi zece slujbe în acelaşi timp - nimeni nu te condamnă. Dacă eşti capabil... dă-i înainte! De trei ori pe săptămînă, aşadar, fostul meu sponsor face curăţenie la nişte birouri. O ia şi pe bătrîna lui mamă să-l ajute. Care vasăzică, emigranţii - chiar şi mai vechi- se zbat în nevoi.

Colegii de la şcoală cred că eu, aici, în America sînt mare şi tare, cînd colo...!

Asta e cu revoluţia: unii au profitat pînă n-au mai ştiut, alţii au privit cu necaz că n-au putut şi ei profita!

Ce rău e să fii bolnav şi singur! N-are cine să-ţi zică o vorbă de alinare... Mă doare măseaua (de minte) ah! Şi-am băgat la dolari în dantura asta... cît într-o maşină!

Atît de mult mă oboseşte volanul, că nu mai am vlagă pentru nimic. Ajuns acasă mănînc şi mă culc!

Am lovit pînă acum de trei ori Fordul meu! Şi nu am permisul nici de o lună! Mai ales în parcări o fac de oaie. Am scăpat ca prin urechile acului de tichet (noroc că nu m-a văzut poliţia) ! Mi s-ar fi "umflat" asigurarea. Săraca maşină, a-nceput pe mîna mea!

Azi-noapte mi s-a părut că cineva a vrut să intre peste mine. Mă ricîie o obsesie... Am sărit de-ndată-n picioare, ciulind urechile. Somnul mi-a pierit pe loc. Se-auzea un zăngănit de chei forţînd uşa de la intrare. Dar mi-a fost teamă să deschid... Ascultam smirnă... Inima-mi bătea să-mi sară din piept!... Aştia sînt înarmaţi: un pistol la două case. Eu, să mă apăr cu mîinile goale? Am aprins lumina ca să-l sperii! Oare, vreun locatar greşise numărul de la apartament?

La **ASU West Library**. Mă aventurez cu maşina proprie. Vreo 8 mile.

Merg pe *19-th Avenue* spre sud, apoi drept pe *Thunderbird* spre vest pînă la intersecţia cu *47-th Avenue*.

Întotdeauna cînd mă deplasez prin oraş, de la un punct la altul studiez traseul pe hartă şi memorez itinerariul - ca să nu bîjbîi pe drum stînjenind pe ceilalţi. După felul cum conduc eu, mare mirare să scap fără vreun accident! Pînă la urmă: dă-o dracu' de maşină, dac-o fac armonică şi-o arunc la cimitirul de fiare vechi, dar să nu mă aleg cumva - doamne fereşte - cu vreo infirmitate! Sau mai rău!!

Arhitectura clădirii de la Universitate mi-aduce aminte de stilul arab al caselor fără acoperiş, cu terase, şi-avînd forme geometrice perfecte. Într-un pustiu, sub bătaia soarelui, toridă... fără pic de umbră...

Aici întîlnesc pe Brent şi pe M.H., colegi de la serviciu, studenţi încă negraduaţi.

Biblioteca, deşi mică, e totuşi computerizată. Pe un display electronic poţi căuta un autor sau titlu, în diferite domenii. Mă joc nitel şi eu. Un student, mulatru spre alb, mă ia de mînă ca pe un copil arătîndu-mi

rafturile cu reviste de matematică, apoi îmi explică "apeşi aici, formezi numărul secţiunii alese, apoi RETURN, dacă vrei după aceea PRINT şi obţii coordonatele articolului dorit". A făcut şi experienţă cu mine, să vadă dacă am înţeles, ca şi cu un analfabet! Biblioteca poseda un catalog în care se listau periodicele disponibile pe trei suporturi:

a)hîrtie
b)microfişe
c)microfilme

Ca un novice, atunci vedeam pentru prima dată. Ce primitivi am rămas noi românii în domeniul calculatoarelor! Cu cîteva generaţii.

Zbenguindu-mă ca haplea şi căscînd gura ca prostul, formez şi numele meu. Deşi nu-mi vine să cred, dar mă găsesc înregistrat în fişierul lor electronic! Cînd scris Florentin, cînd Florentine, ori numai F. Cu probleme publicate în *The American Mathematical*, precum şi în *The College Mathematical Journal*. Şi-atunci un elan spiritual mă înalţă să mai creez matematică, lăsînd cît colo literatura la coşul de gunoi!

Săptămîna următoare de lucru avea să glumească nostim Chuck, din *Who's Who in the West*, personalitate în computere:

— Na, Florentin, te văietai că nu eşti inclus nicăieri! Acum te afli şi tu în *Who's Who* in the ASU West Library!!

11.11.1990 Cu o editură proprie voi cuceri lumea, ca Hitler în stăpînirea bombei atomice - făcînd-o să explodeze: cînd vreau, unde-mi place!

După ce scap de o boală mă simt mai vesel ca înainte de boală. Îmi dau seama mai bine ce înseamnă să fii sănătos şi ce înseamnă să nu fii. Un om care n-a avut suferinţe, apreciază mai puţin lipsa lor.

În Statele Unite, ca să ai un copil este foarte scump! În primul rînd naşterea costă o avere (4000-5000$ la doctori). În al doilea rînd, ca să-l creşti este o problemă. Guvernul federal, ori statal, nu acordă alocaţii de îngrijire a copiilor, doar că mai diminuează procentul taxelor pe salariile impuse părinţilor. Slujbele şi afacerile fiind nesigure, în majoritatea cazurilor, un copil într-o familie reprezintă un risc.

Economia americană traversează o curbă descendentă, se recunoaşte deschis. Motivul: locuitorii împrumută mai mulţi bani decît sînt în stare să producă. Băncile îi îmbie, iar ei se lasă furaţi de iluzii, trezindu-se cu debite mari, pe care să le achite în ani de zile, plătind şi o dobîndă sporită ce poate ajunge pînă la 33%. Canoanele financiare sînt foarte stricte. Dacă, de pildă, ai cumpărat o casă, cu împrumut din bancă, iar timp de două luni consecutiv n-ai reuşit să-ţi achiţi ratele, banca îţi sechestrează casa, iar banii vărsaţi pînă atunci se duc pe apa sîmbetei. Nu ţi se restituie

nimic. Fenomenul acesta se întîmplă des din cauza instabilităţii locurilor de muncă.

Ed afirmă că un război contra Irakului ar duce la relansarea economiei americane, deoarece s-ar crea noi locuri de muncă. Totodată, dolarul ar lua un nou avînt - în prezent devalorizat faţă de marca germană.

Alt grup de refugiaţi în Phoenix. Sosiţi din lagărul din Austria. Fugiţi înainte de Revoluţie. Unul povesteşte că a fost bătut de poliţia austriacă. Cică, numai într-o noapte au fost prinşi, recent, două mii de români încercînd să treacă frontiera din Ungaria în Austria! "Dumnezeule, ca furnicile împăienjenim lumea!"

Dacă mă gîndesc bine, în lagăr stăteam ca la staţiunea de odihnă! Nu munceam de loc. Citeam şi scriam. Pe cînd în America, odată început lucrul, nu mai am răgaz pentru nici un studiu ori creaţie...

Făcînd o statistică, pentru completarea acestui jurnal am alocat zilnic, în medie, doar 25 de minute.

12.11.1990 Mă simt pierdut în această Americă, intimidat de grandoarea ei. Ca un gunoi.

Ce surpriză, Mitică îmi telefonează din Detroit! Invitat la un congres de calculatoare şi vrea să rămînă. I-am recunoscut imediat vocea. Cît de mică e lumea! Va cere azil politic la INS, deşi, după 22 decembrie, S.U.A. greu acceptă refugiaţi români. Mă ofer să-l adăpostesc la mine, dar ezită.

Oh, Doamne, mi-aminteşe zilele cînd ne antrenam în lacurile Craiovei în vederea trecerii Dunării, noaptea, pe la Severin. Mitică nu ştia să-noate! Ne era frică de grănicerii lui Ceauşescu... să nu ne-mpuşte! Ne-ar fi mîncat peştii.

15.11.1990 Mă doare atît de rău măseaua de minte, că nici nu pot să clămpăn maxilarul sau să scuip. Rezist numai cu pastile. Din nou bani aruncaţi pe fereastră.

Ce mai tura-vura, o să fac abonament la doctori!

Americanii au votat şi ei, săracii, pe 6 noiembrie! Ce de publicitate în mass media, parca-aş fi trăit pe vremea lui Ceauşescu. Votaţi, votaţi, veniţi la urne! Mie îmi repugnă. Dar cetăţenii Statelor Unite desconsideră politicul.

Mike se explică: Eu nu-mi asum responsabilitatea socială pentru a participa la alegeri. (Nu a votat niciodată în viaţa lui).

John: De ce să pierd vremea de pomană. *Time is money.* Dacă m-ar plăti, aş vota.

Rich: Ori cu buletinul meu de vot, ori fără el... tot un drac! Nu pot schimba soarta lumii.

Bill: Ce cîştig? Votarea în sine îmi pare o mascaradă, iar candidaţii, nişte clovni!

George: Oricine s-ar alege va duce aceeaşi politică. În America nu se poate ajunge la totalitarism, deoarece la fiecare două case există un pistol...

Nefiind cetăţean american, eu nu am putut participa la urne.

— Dar v-ar place, dacă tot nu aţi fost alegători - îmi licăre ca idee - să n-aveţi dreptul să votaţi?

— Aaa, nu! răspund în cor bărbaţii. În Arizona, 60% din populaţia cu drept la vot s-a prezentat la urne. Oare, nu înseamnă această participare dispreţ, ori neîncredere a maselor largi pentru sfera politicului?

Două partide mari şi late se înfruntă în arena americană: Partidul Republican (militînd pentru reducerea taxelor, într-o accentuarea privatizării, ducînd indirect la discrepanţa între individ) şi Partidul Democrat (militînd pentru menţinerea taxelor la nivel ridicat, într-o socialitate mai pronunţată, pentru ajutorarea păturii sărace).

Ed este republican.

Ray este tot republican.

Anul acesta Partidul Republican a obţinut cu 20% mai puţine voturi decît Partidul Democrat că stratul pauper este majoritar.

Mike, deşi om de ştiinţă, cercetător cu articole publicate în reviste de largă circulaţie, crede în spirite.

Mă pomeneşe într-o zi:

— Tu n-ai fi cumva încarnarea lui Vlad Dracula?... Ah, Transilvania asta, ne este atît de dragă!

(Şi mai ştiu eu unii, cărora le e şi mai dragă...)

Donna, secretară la Honeywell, s-a oferit, voluntarmente, să mă sprijine în şlefuirea limbii engleze. Sînt atît de inimoşi americanii de rînd şi săritori la nevoie!

Aflu cu surprindere, că funcţionează în cadrul companiei, un program de alfabetizare a locuitorilor nativi, care nu ştiu să citească! Aşadar, domnilor, în ţara celor mai multe premii Nobel, atît de mulţi analfabeţi?? Prea e strigător la cer.

Ieri am susţinut un nou test de engleză, la Paradise Valley Community College. Rezultatul: 60% privind înţelegerea limbii vorbite şi 80% privind cititul şi scrisul. Mă înscriu, ca atare în nivelul 3 (din patru existente) de cunoaştere a englezei.

Ceilalţi examinaţi: un italian din Etiopia, la vreo 55 de ani, un panamez, o chinezoaică din Hong Kong, o unguroaică şi încă o tipă aşezată în prima bancă, de unde era, n-am idee!

M-apucă o toropeală şi-o plăcere cînd îmi recitesc poemele!

Un timp dulce, deşi greu, care s-a dus odată cu tinereţea mea creatoare.

Mă revăd în ţară, supărat fără motiv, retras în micul meu univers, purtînd o mină de pix şi-o hîrtie permanent în buzunar, notînd orice metaforă îmi inspira momentul... apoi trecîndu-le acasă pe curat... Mai tîrziu m-am prostit, dînd-o cu avangarde, artificii literare, joacă stilistică, poante... (timpenii) neapreciate de nimeni. Acum nu mai am sufletul pentru versuri, nu mai sînt în stare. Scriu dur despre viaţa dură în care-am fost azvîrlit.

"Ninsori de întuneric"... ce frumos sună... în loc de "Sentimente fabricate în laborator", prea brut şi mecanic titlu.

Am emigrat în Phoenix ca să renasc precum pasărea Phoenix. Însă constat că mă afund cîte puţin - dar sigur!!

Încetul cu încetul îmi recuperez lucrările din gunoaiele găsite de mama şi nevastă-mea printre ciornele mele rămase în ţară! Dacă aleg 2-3 pagini din 50-60 cîte îmi trimite Ely într-un plic! Dar mă mulţumesc şi cu atît decît deloc. Bine că nu le-a "cotrocit" miliţia şi pe astea, fiindcă vreo 300-400 de pagini zac în Arhivele Securităţii din Craiova, confiscate în septembrie '88, odată cu "fuga" subseminatului... din serai! Dacă în România ar fi cu adevărat democraţie, ar trebui să mi le restituie. M-auziţi: Iliescule, Romanule, Brucanule? Nu vă fie teamă că, dacă intru în posesia cercetărilor mele, nu vă iau vouă scaunele, nu vă ameninţ poziţiile pe care nu le meritaţi.

Îi criticam pe alţi români exilaţi că nu mă-ajută. Dar, acum mă văd pe mine însumi pus în aceeaşi situaţie: nu pot face nimic pentru bietul Mitică! Nu dau eu aprobări de vize, iar banii pe care-i cîştig nu-mi ajung nici mie.

Am visat azi noapte că "basarabenii au luat Basarabia" şi plîngeam de fericire, priveam cum defilau cu steaguri şi cîntau. Va apuca, oare, generaţia mea să vadă cu proprii ei ochi, unificarea României?

16.11.1990 De dimineaţă găsesc pe birou ziarul "USA Today", cu articolul "Romania's day of rage", încercuit de Ray cu pastă roşie, despre demonstraţia din 15 noiembrie de la Bucureşti privind demisia tandemului procomunist Iliescu-Roman. L-am anunţat imediat, prin telefon, pe Nicoară.

— Ia uite, domnule! se minuna. Românii, din toate colţurile globului sînt cu gîndul la ţara lor, urmărind evenimentele politice. Iar de fiecare dată cînd România este implicată, colegii de serviciu mă anunţă cu un uşor zîmbet, parcă vrînd să spună:

— Vezi ce se întîmplă la tine acasă? Eu nu cred că actuala conducere românească va renunţa de bună voie la putere, cum nici Ceauşescu n-a

făcut-o, chiar dacă musca pe căciula diriguitorilor e cît tăunul! Ci printr-o nouărevoluţie!

Conceptul de "om sărac" întipărit în minte referitor la obsecvioasa mea persoană, persistă şi-n condiţiile în care am strîns cîteva mii de dolari la bancă. Mă obsedează ca pe-un ins îmbolnăvit de sine. N-am fost niciodată bogat, iar dacă o să ajung... n-o să mă simt bine! Învăţat cu lipsuri şi nevoi. Bunăstarea ar însemna pentru mine un şoc, o scoatere din masca proprie.

Nici banii de la SFCU nu i-aş fi posedat dacă n-aş fi făcut economii drastice: nu tu un televizor la care să privesc, n-am fost la un film în oraş, n-am cumpărat o masă pe care să scriu, şi-am mîncat ouă, pîine, brînză, ceapă, lapte ce e mai ieftin prin magazine! Nu mi-am luat o ţoală bună pe mine! Fiindcă mă ştiam calic. Şi deodată m-am trezit înavuţit: maşină, cont personal...) Dar am muncit de mi-a scăpărat mintea!

Conceptul de "om sărac" nu m-a părăsit: acum colectez cutii goale de pepsi, cola, băuturi acidulate, bere, pe care le vînd cu preţul de 1 penny la centre speciale, cum mă trimitea mama, cînd eram copil, să duc sticle şi borcane la Nea Marcel, la Autoservire luînd în schimb zahăr sau ulei. Puţin ar mai lipsi să caut şi prin gunoaie!!

Primesc de la Mike, spre lectură *DRACULA / Prince of many faces / His life and his times,* de Radu R. Florescu & Raymond T. McNally.

Vlad Ţepeş e cel mai cunoscut domnitor român în străinătate datorită legendelor cu vampiri care circulă pe seama lui. În vreme ce pentru occidentali este un călău (prin crimele făcute), pentru români este un erou (tot prin crimele făcute) a ucis mase de oameni, trăgîndu-i în ţeapă - şi nu numai, retezînd mîini, capete, picioare - din ambele tabere, dar în acelaşi timp a scăpat Ţara Românească de a ajunge paşalîc turcesc. Deci ambele aserţiuni sînt adevărate: călău-erou!

Înapoiat cartea şi un bileţel scris în engleză, cu greşeli:

I thank you for
Dracula Michael

în special de punctuaţie, uitînd, intenţionat, să pun virgula între cele două nume. (Nu-mi zisese el săptămîna trecută, că cu sînt întruchiparea Draculuî?... !)

17.11.1990 Telefon de la Silvia Cinca:

Să-mi cumpăr:

- computer IBM STK ori IBM compatibil, cu 2 floppy disks, pentru a scrie direct pe disc (500$)
- laser jet printer (800$)
- software: WORD PERFECT 5.1 — conţine caractere româneşti.

Editură personală, cum mă bate gîndul şi mă încăpăţînez, nu am şanse din motive financiare, să înfiinţez, un **copy book** printer costă, cel mai ieftin, 13000$. Şi poate ajunge pînă la 80000$.

M-anunţă că următorul Congres ARA va avea loc în iunie '91 la Bucureşti! (Cine credea în urmă cu un an?!)

În România populaţia este nemulţumită. Cică există o vorbă: "Să treacă decembrie!" Motiv pentru care Cinca şi-a reprogramat vizita în ţară. Silvia încearcă să-mi editeze un volum de poezii la Bucureşti. (Un răspuns mai concis voi primi pe 26 noiembrie).

Mi s-a înfectat măseaua de minte, dar nu încă şi mintea! O dau afară (pe măsea!). Peste patru zile merg la chirurgie dentară şi am inima înspăimîntată, ca un viţel dus la înjunghiere.

Nu găseşti uşor un loc de muncă în America, mi-e teamă pentru Ely (dar nu i-am zis nimic - tăcut chitic).

Ed îmi propune o afacere: să deschidem amîndoi o firmă de import-export cu România. Cam în felul următor: vindem dolari (la piaţa neagră, desigur), videocasete porno şi sexi, video-casetofoane, cumpărăm aur.

— Teoria e uşoară, afirm. Dar praftica, praftica ne omoară!

18.11.1990 Phoenix (Arizona, S.U.A.) Mi-e corpul în America, iar sufletul în România. Zilnic mă gîndesc acasă, ceas de ceas.

Ce şofer de meserie, nenică, m-am făcut! conduc degajat, îmi place al dracului viteza! Fuge Fordul meu, deşi bătrîn, mănîncă asfalt! Ating lejer 55 mile pe oră, deşi limita este de 45! Dar nu sînt un caz izolat, fenomenul s-a încetăţenit. Ar fi anormal să te încadrezi în restricţiile de circulaţie... i-ai stînjeni pe ceilalţi! (Mi-amintesc de un banc vechi, pe cînd eram adolescent... "eu f... fete englezeşti, pe covoare chinezeşti, cu viteză americană şi cu tactica germană!..." vulgarităţi de efeb). Străzile-s drepte luminare, pe hartă arată ca pătrăţelele de la un caiet de matematică. Maşina... ai impresia că stă pe loc. Odată, Ed a adormit la volan şi s-a ales cu o cicatrice de toată frumuseţea pe obrazul sting! Conducînd pe distanţe lungi, te-apucă o monotonie specifică: auzi doar zornăitul roţilor... vuuj, vuuj...

Aşadar, astăzi am parcurs 60 de mile, pînă la Tempe în **Arizona State University Library** şi înapoi, pe 19-th Avenue, Van Buren - Mill Road, şi University Drive. În total: 2 ore.

M-am dat cu capul de toate revistele de matematică. Ah, ce grea ştiinţă!... Şi cu, care n-aş fi ştiut!! În şcoala generală mi se părea un fel de educaţie fizică, o materie unde nu trebuia să înveţi, ci doar să rezolvi probleme, adică: un soi de rebus, cu enigme distractive pe care să le dezlegi.

Sînt depăşit! Mă văd nevoit să limitez cercetările la un sub- domeniu chiar în Teoria Numerelor, pînă voi ajunge la un sub-sub-domeniu în care

să fiu as, dar care... să nu intereseze pe nimeni!!

Privind pe raft am avut o emoţie, o tresărire: un titlu românesc: "Buletinul Institutului Politehnic din Iaşi"! Apoi "Revue Roumaine de Linguistique", unde, cu şapte ani în urmă, publicam şi eu un studiu de statistică. Încep să apară matematicieni români la congresele internaţionale (M. Pimsner, citesc în "Notices of the AMS", de pildă). Deschiderea României spre lume...

Şapte ore am stat în bibliotecă, mă jucam pe computer: să găsesc personalităţi româneşti în catalogul electronic al universităţii... Slăbuţ! Câteva traduceri în engleză: Ion Barbu una, Eminescu două, în vreme ce Marin Sorescu avea... cinci! S-a tradus numai pe el, olteanul, de alţii l-a durut în fund - i-a considerat ca pe nişte rivali. Este o jignire pentru Eminescu!

Nichita Stănescu: două.

Nu Ana Blandiana, nu A. Păunescu, nu E. Barbu, nu E. Simion, nu Nicolae Manolescu.

Dintre matematicieni: Viorel Barbu prezent. Iar generaţia mea: M. Beneze da, Dorin Andrica nu, T. Andreescu nu, D. Secleman nu.

Erau implementate doar numele autorilor ce colaborează la reviste sau edituri americane. De exemplu: eu - deşi publicasem doar enunţuri în 4-5 rînduri de probleme propuse - figuram în catalog, pe cînd un Solomon Marcus - autor a unor maidane de cărţi - nu figura. Iar, pe lîngă Marcus eu sînt muc cel mic, cotor de varză aruncat la porci!

Obosit, mergeam periodic la toaletă să dau cu apă pe faţă, înviorîndu-mă. Ori ieşeam la o mică recreere pe aleile campusului... Noapte. Cîntec de greieri. pomi desfrunziţi ca-n Europa. Şi miros de mîncare (ah, ce foame îmi e!)...

Pe ziua de azi îndeplinit misiunea.

Năucit de cărţi.

Iar afară: o masă de biciclete, ca-n China, şi fete cu părul despletit cu picioare goale... Anii mei de studenţie au fost mai urîţi... anoşti...

M-am oprit lîngă maşină, parcată chiar la intrare:

— Şi-acum, du-mă calule bălan!...

Ce de accidente! Un **truck** răsturnat pe *freeway*, la intersecţia cu Missouri, o Toyota ciocnită de-un trailer pe **19-th Avenue** cu **Mc Dowell Road** (bidoane pe jos, geamuri sparte, ulei curs... abia m-am strecurat printre).

20.11.1990 Ploua de dimineaţă cî nd ieş eam cu geanta să merg la servici şi, de lene să nu iau umbrela - m-am urcat în maşină: pentru cîteva sute de metri! Nici n-am pornit-o bine, c-am şi ajuns!

O să devin obez precum mulţi americani. Atîţia sînt care n-au loc în haine!

Cum se proptesc colegii mei cu picioarele pe birou, în relaxare... Să mă fi văzut Moncanu, la IUG, ar fi zis:

— Ce stai, bă, aşa, ca la circiumă?! Nu ţi-e ruşine! Hii, acasă la mă-ta ai trăit în cocina de porci?!

Am împrumutat acest obicei american, destul de lejer, odihnitor pentru circulaţia sîngelui.

21.11.1990 Ed mi-a fost ca un frate, de cînd ne-am cunoscut. Cît efort a trebuit să depună băiatul ăsta pentru mine! Astăzi m-a dus-adus la Dr. Schweitzer, să-mi scoată măseaua de minte: $17. Se grăbea. Accelera pedala, schimba cu repeziciune benzile pe *freeway*, băga viteză-n motor de-l găseau toţi dracii: acul de kilometraj depăşea 85 de mile (140 km/h) ! Eu simţeam că nu mai văd bine... Alţi 200$ m-a costat extracţia. Asistenta mi-a făcut "cadou", într-un pliculeţ, măseaua mea... s-o ţin amintire. Şi mi-era o silă să privesc bucăţica aceea sidefie, cu pete de sînge şi murdară, care puţin înainte fusese o parte din mine! Faptul că mi-am cumpărat maşină e un lucru normal în America; dacă nu-mi cumpăram era neobişnuit.

— Ed, îmi place la volan...

— Haaa, zîmbeşte prietenul meu, începi să te americanizezi!

— Păi sigur, ar trebui să mă şi tatuez, ca voi.

— Nu rîde tu, necunoscătorule, tatuajul este o artă.

Cît timp petrece americanul în maşină? Cel puţin o oră zilnic, adică 30-45 de mile. Socotind pe an: 10.000-15.000 de mile.

Îi zic lui Ed:

— Bine, mă, ce bărbaţi sînteţi voi, americanii, să vă conducă nevestele?

— De, mă, ele deţin controlul asupra sexului...

— O să vă întoarceţi la ginta matriarhală! chicotesc.

În SUA nu-ţi faci familie. Femeile se mărită după bani, de patru-cinci ori, iar cînd bărbaţii nu le mai pot satisface moşturile materiale, divorţează.

Se căsătoresc şi descăsătoresc americancele, tot visînd la milioane.

Prima *"chisoale"* "schisă cu *cheiou*" de Sidu, la cei doi anişori ai săi, pentru tata:

Le-o arăt colegilor, la servici; Chuck mă întreabă în ce limbă e compusă (!), iar Hans - un programator, nou încadrat mă roagă să i-o... traduc (!).

Cu Pascal şi Topo dinat la "Cafetaria". Pentru mine: un lux! Gustam, ca ţăranul la tîrg, din toate sosurile - că erau gratuite! - să ştiu cum arată, fiindcă-n viaţa mea nu văzusem! Şi să mă duc înapoi în sat la mine: să mă laud faţă de Geonea, Beca, Bigioc şi Cost:

— Bă, ce stau la discuţie cu voi, m-aş umfla în pene, cu am mîncat "Tacos" (preparat mexican).

— Ce e ăla? l-aş auzi pe Bigioc.

— Şi "Ranch"!

— Ce vorbeşti Franţ? mi-ar întoarce Cost parolele.
— De-aia nu mai putem noi! ar ride Beca.
(Parcă mai apetisantă era o bere în circiumă la Bălceşti, băută cu prietenii la masă, spunînd bancuri şi poante, chiar dacă berea e cu mălură şi nerece. Nu ca **Flagstaff**, cristalină, de la frigider, dar consumînd-o singur şi posomorît...)
Nici comunism, nici capitalism - pentru că ambele sisteme caută să manipuleze conştiinţele. Ci... adevărul.
"New Times", ziar în 144 de pagini, care apare în Phoenix. N-ai ce citi! 90 % numai reclame. Rar vre-un articol despre vreo carte, ori vreun spectacol de teatru.
Şi cam aşa arată majoritatea presei americane! Bani, bani şi numai bani. Jocuri şi iar jocuri. Doar la astea mintea lor se concentrează.
G. trimite vorbă, din California, prin Yelmaz, că "mă-mpuşcă": dacă am scris ceva în jurnalul turcesc despre el, şi aude soacră-sa!
(S-a aflat, printre foştii camarazi, că fragmente vor fi publicate la Bucureşti, sub titlul: FUGIT...)
Se-apropie sărbătorile de iarnă. Pentru mine, Crăciun înseamnă: zăpadă şi carne de porc, şi vin rece tras cu furtunul pe vană din butoi, şi piftii sleioase, şi mîini îngheţate dezmorţindu-se lîngă soba de teracotă, şi copii care vin cu "Bună seara la Moş Ajun" ori cu pluguşorul...
Crăciunul acesta va fi sterp!
Mă simt pierdut în spaţiu prin imensa Americă!
Pascal mă sfătuieşte să rămîn deocamdată în Statele Unite, să-mi iau un doctorat (fiindcă în Europa studiile de peste ocean sînt bine cotate, pe cînd diploma românească... scîrţ!...deşi, tot Pascal insistă, deşi în Europa o diplomă se obţine mai greu!). După care să revin în Franţa, ca profesor la vreo universitate.
— Dar, parcă-acolo stau posturile şi m-aşteaptă pe mine?! răbufnesc. Iar pe urmă, nu mai am nici o tragere de inimă pentru munca la catedră - doar c-aş profita de suficient timp liber ca să scriu, citesc şi mă plimb.
M-am plictisit şi de matematică!! Ce să-mi bat capul de pomană! Dă-o dracu! Mi-ar place să fiu la pensie, cu undiţa în mînă, pe malul Oltuţului...

Nu mai posed vlaga necesară cercetării, am obosit trăind...
Fiindcă, pentru mine, viaţa a însemnat un deosebit efort!
D-na Vasilica este de 19 ani în Arizona. Căsătorită cu un american nativ. Nu şi-a învăţat copilul românește cînd era mic, şi-acum îi pare rău... e prea tîrziu... A fost cu el prin România, cînd George îşi sărbătorea majoratul.
— Înţelegi românește? îl chestionez pe băiat în limba noastră.
— *No*, se fisticeşte...

— Cum nu? Fiindcă observ c-ai înţeles întrebarea (!)
— ?!
La naştere părinţii, s-au oprit asupra unui prenume care să se potrivească în ambele idiomuri.
Slabul învăţămînt va lăsa amprente asupra societăţii americane; deja se resimt. Guvernul investeşte neîndestulător pentru cultură. Dar consumă miliarde de dolari cu înarmarea. Europa Unită va saluta din mers continentul de dincolo de Atlantic! Noua Germanie, Franţa, Anglia, Italia... care au o cultură, o civilizaţie... o vechime. Două probleme le stau în cale: o monedă comună (par s-o rezolve prin introducerea "euro-dolarului', şi-o limbă comună (aici au multă bătaie de cap!).
Americanii au creat acest organism ca o contrabalanţă pusă Uniunii Sovietice în acea parte a lumii. Şi-acum se întoarce împotriva lor înşile!
Totuşi Statele Unite speră ca Europa Unită să nu fie unită, exploatînd divergenţele.
Ce titlu să pun acestui jurnal: "Aventurile unui oltean în America" sau pe ale unui gunoi pe fundul mării?
Colegii din cercetare (ingineri, fizicieni, astrofizicieni, programatori, analişti, matematicieni) îmi pregătesc un peşcheş: editarea parţială a lucrărilor mele de teoria numerelor. Mike s-a ocupat de redactarea englezei din text, iar Richard este însărcinat cu publicarea.
Încă nu-s sigur, dar i-am auzit şoptind...
Americanilor le plac surprizele.

✓22-**23.11.1990** Sărbători legale:
Thanksgiving Day şi Day After Thanksgiving. Nu se lucrează, dar mi se plătesc orele.
Ieri, cît a fost ziua de lungă, n-am ieşit din casă! Am migălit în jurnal, ca un miop: mărunt, urît... Şi-am scris un morman de răvaşe: 30! Spre seară i-am telefonat lui Mitică, în Detroit: 1-(313)-842-2314, de la o cabină publică. Am plătit 1.95$, primul minut de convorbire iar, după alte 2-3 minute de convorbire, cînd centralista mi-a cerut să bag şi restul de fise, am făcut pe tîmpitul şi-am trîntit receptorul în furcă! "Dă-i în mă-sa, că ăştia au bani!... "
Aşadar: — Mitică a depus cererea de azil politic la **Immigration and Natura- lization Service** (I-a compus-o un legiuitor expert).
Zic: —Bă, ai minţit suficient?
Mitică: A ştiut el advocatul ce să-ndruge, că face de mult treburi de-astea!
— Locuieşte la un român, Vasile, care a fost în lagăr la Istanbul (şi mă cunoaşte) dar a plecat în Italia.
— A depus *résumé*-ul pe la cîteva firme de computere; se laudă că

a-nvăţat **PASCAL, C, ADA, FORTII**... toate limbajele de calculatoare!

— Îi place clima din Detroit, asemănătoare cu cea din ţară, şi vrea să rămînă în acest oraş.

— Îl previn că va fi mult mai greu decît îşi închipuie: "Dar şi în România e nasol", îmi răspunde.

Privind familia mea: cică ăl mic e un şmecher!

În America ai (dar nu ţi se garantează!) cele mai mari condiţii de afirmare, ca persoană creatoare, din lume. De ce?

a) mai întîi limba: este internaţională, pe locul întîi;

b) nivelul de trai foarte ridicat (de exemplu: de două ori mai mare ca al francezilor; şi-atunci: să-l mai raportăm la cel românesc?... mai e cazul?...

c) tehnicizarea înaltă: computere personale, laboratoare ultramoderne biblioteci electronice;

d) toate privirile se-ndreaptă către SUA, deci: un articol publicat aici capătă mai multă greutate, decît inserat în Bangladesh, ori Madagascar (sub aceeaşi formă), ca să mă exprim mai plastic, iar calitatea de, să zicem, chimist "american" surclasează pe aceea de chimist, spre exemplu, "bulgar", "argentinian", chiar şi "englez", "rus" (considerînd savanţii de aceeaşi valoare!).

Motiv pentru care numeroase personalităţi de pe întreg globul încearcă marea cu degetul păşind pe continentul făgăduinţelor. Iată, prin urmare, exodul creierelor... Dar concurenţa e nemiloasă, dîrză, şi puţini indivizi răzbat...

Mi-e ruşine de jurnalul turcesc, mai ales dacă va fi publicat... Atîtea bădărănii, mîrlănii, expresii indecente, scîrboase... O să m-arate lumea cu degetul, numindu-mă "scriitor vulgar". Cum o să privesc în ochi profesoarele care mă apreciau de elev cuminte, retras? Ce şoc o să provoc rudelor? "Vai, Florin, cum a fost cu putinţă?... "

Dar fără aceste lucruri deşucheate, porcoase, fără acest sos picant în care ne-am bălăcit ca ţopîrlanii şi modîrlăii n-aş fi zugrăvit nici pe sfert viaţa "reală" din lagăr. Turnînd gaz peste foc, am mers pînă la naturalism dînd criticilor ocazia să-mi aprindă paie-n cap, pentru a mă încorona "rege al pornografiei"!

24.11.1990 Ah, ce boacăne fac cu maşina! Nu mi-e de-ajuns c-am lovit-o de trei ori! Azi mi s-a blocat volanul, cînd ieşeam de la Fry's s-o cotesc la stînga. M-am trezit în mijlocul străzii, pe 19-th Avenue cu Union Hills. Zonă în construcţii, denivelări. O sumedenie de vehicule staţionate în spatele meu, privind cu stupoare la mine, devenit actor de circulaţie! Mîrîiam motorul, îl opream, iar porneam... Pînă cînd era să intru pe sens opus! Altă pataramă!

Maşina îţi asigură o libertate de mişcare, oriunde şi oricînd. Fără să

mai vorbim de confort - ca să nu pronunţ: lux.

La serviciu, din nou colegii mă iau în bîză. Spune Lisa:

— Florentin, prin ce parte a oraşului conduci tu, ca s-o evităm noi??

Eu, de colo, zic:

— Din păcate nu l-am avut pe Mike lîngă mine, să-l văd cît îi e de frică!... În Scottsdale, cînd l-am adus a dovedit mult curaj.

Mike răspunde:

— Mai degrabă am dovedit multă nebunie!

Samy abia emigrase din România, la taică-su, în Phoenix. Avea 17 ani, băiat frumos...

În **High School**, profesoara de engleză i-a încredinţat o colegă (*tutor*), care să-l ajute la învăţarea limbii. Fata îi făcea avansuri... L-a invitat pe la ea... Stătea singură... Samy, ruşinos. Ardelean. Nu s-a dus.

Peste cîţiva ani, după absolvire, a întîlnit-o din nou: dansa goală într-un bar de noapte!... Avea un corp superb. I-a părut rău lui Samy că nu acceptase în şcoală invitaţia.

Şi, cu aceeaşi francheţe, fata de altădată a coborît de pe scenă, s-a apropiat de masa lui, i-a pus mîinile după umeri... fără a se sinchisi că este complet dezbrăcată şi el n-o văzuse niciodată astfel:

— Ce mai faci, Samy?

Asta era meseria ei, plătită bine, iar după program se-ntorcea acasă, făcea dragoste cu bărbatul ei şi avea grijă de copii.

— Cît face o scrisoare pînă-n Iugoslavia? întreabă un moş cu pălărie.

— Uite, dumnealui trebuie să ştie, îndrugă funcţionarul de la poştă, arătînd către mine, fiindcă e de-acolo.

— Eu? răspund consternat. Nu sînt din Iugoslavia. Din România!

— Tot aia e! gesticulează cu mîna funcţionarul.

Cînd mă gîndesc la sutele de pagini pierdute, din manuscrise... îmi vine să sparg pereţii de ciudă. Din cauza lor am emigrat: ca să le fructific dar mai mult le-am prăpădit!

Ceea ce-mi lipseşte în SUA cel mai mult şi mai mult este timpul. Chiar pentru răspuns la o misivă: trebuie să mă corconesc nu ştiu cît!

25.11.1990 S-a pus frigul. Doar noaptea şi dimineaţa. Trebuie să-mi cumpăr o plapumă: mă scol rigid, cu spatele ţeapăn. M-am lăsat în nădejdea colegilor... o să-mi dea ei, la sfîntu' aşteaptă. Către prînz, însă, o fierbinţeală!

Duminică. Trebăluiesc prin casă: şmotruit linoleul (ca-n armată), şters geamuri, tocuri la uşi, rame la ferestre, aspirat cu "Hoover", primit cadou de la Maurice, spălat şi uscat rufe şi lenjeria de pat cu maşinile automate

din **Laundry Room** (75 + 50 cenţi). Ce mai încolo şi-ncoace: făcut o curăţenie - lună. Se strînsese praful de-un deget: de cînd m-am mutat n-am dat o dată cu mătura! (nici n-aveam mătură!!); n-am aspirat o secundă! (nici n-aveam aspirator!!); cîrpe şi apă am avut, ce e drept... dar mi-a fost lene, ba veneam obosit, ba eram ocupat cu alte probleme.

26.11.1990 Turtit aripa dreaptă a maşinii! La PECO fiind, şi cu gîndul la scrisoarea lui C.M. Popa!

Am apăsat greşit, n-am schimbat din R(everse) pe D(rive) şi-am îngrămădit Fordul între bordură şi o baracă de metal. Mirosea a fum şi arsură de cauciuc... M-am uitat repede în toate părţile, cînd mi-am revenit, să nu mă fi blocat vreun poliţist. Doar un civil, rătăcit, era concentrat la un telefon public - şi-am accelerat, fugind, ca din puşcă!

(Unghiul meu mort, cînd conduc: în spate - dreapta!)

Trebuie s-o repar grabnic, pînă nu apare nevastă-mea să mă ia la rost!

Cînd expediez cîte o lucrare, răsuflu uşurat: bine că m-am scăpat, să-şi mai bată şi alţii capul cu ea!

Fac greşeli cu maşina, domnule! Fac geşeli. N-am condus în ţară, şi-acum mi-e greu.

— Nu schimbi numele?

— Nu schimb, nene. Ăsta mi l-au dat tata şi mama cînd m-am născut.

— Păi nu pot americanii să-l pronunţe.

— Şi de-aia mă doare pe mine-n spanac!

27.11.1990 Traversez momente de descurajare. Maşina tamponată, carnetul cu notaţii zilnice pierdut la **World Thrift Store**, unde am cumpărat de 16$ două plăpumi subţiri şi-o lampă de noptieră (dar noptieră n-am!); găsit carnetul a doua zi (păstrat cu smerenie de-o bătrînică vînzătoare), a urmat carnetul de cecuri: uitat - căutat - descoperit (în maşină, sub scaun!)... Ce căscăui!

Pînă cînd şi mama îmi scrie:

"Pe aici totul este rău. Ţara a intrat în criză economică. Nu ştiu unde va ajunge."

O să m-adaptez eu în societatea americană... la anul şi la mulţi ani! Parcă trăiesc cu frică... Presimt că are să se-ntîmple, ceva rău, are să se-ntîmple... Vreun accident de circulaţie...

Cînd începe weekend-ul, locuitorii parcă-şi pierd mintea: vijiie vehiculele cu muzica la radiouri ori casetofoane urlînd... ca nişte cutii de fier, cîntătoare. Toată lumea e grăbită... Accidentele de circulaţie se dublează...

Ne prostim la serviciu.

— Acesta e Mike, din *Who's Who*, completez: *bigpersonality* - dar pronunţ

un *big* glumeţ, umflat. Iar ei mă-ntoarce:

— Acesta e Florentin, *Big*... Dracula.

Nu ştiu ce tot fac ei legătura asta între români şi celebrul per[illegible] de groază din legende.

Apoi Ed contra mea, rîzînd:

— Acesta e Florentin, *big stud* - aici *stud* cu înţelesul de "armăsar", în argou, desigur.

Fiindcă şi eu îl luasem la modul absurd (ah, îmi place Ionesco!) :

— Cum, întrebam, ai ajuns la 30 de ani şi n-ai nici măcar trei neveste?

La care el zdruncinase din cap:

— Trei neveste în acelaşi timp?

— Ho, mă, că n-am zis cinci!

Şi uite-aşa mai trece timpul.

Scrisoarea electronică, prin reţeaua de computere, de la Topo:

What's up, Buddy!!! How is it going!!!

Te-am luat puţin pe americană. Spune-mi, ai Românul Liber din noiembrie?...

See you shortly,

John.

P.S. Veşti de-acasă, cînd îţi vine familia?"

Topo, Iuni, pleacă în România, la părinţi. Ezită în privinţa drumului - încă dăinuie frica de securitate... Iar Topo e fugit, ca şi mine.

Se va întoarce pe 12 ianuarie. Îl aştept ca pe piinea caldă! Să-mi povestească.

De la 4:30 - 8 pe scaun la Dr. Naffah pentru două coroane dentare: 750$, o avere de om! M-au jecmănit bandiţii de "medici". În America numai bolnav să nu fii, că te-ai dus dracu', vinzi şi casă şi masă! Dar bine tot nu te faci! Te tratează ei în aşa fel încît să le calci mereu cabinetul.

Condus 35 mile pînă în MESA: pe I-17 către sud, "*Superstition Freeway*" către est, "*Country Club Road*" către nord... pentru a dactilografia (*typewriting*) un manuscris de matematică pe computer: IBM Compatible. Dar n-am făcut nici o brînză, că tipul cu afacerea nu poseda în *software*-ul său toate caracterele matematice, deşi standard. Preţul însă, convenabil: 2$ pe pagină, în vreme ce pentru un text literar, numai 1.5$.

În edituri şi imprimerii găseşti însă astronomicul tarif de 40- 75$ pagina, Dumnezeule!

Sînt bun de afaceri, ce să zic: căutînd să aflu adresa şi telefonul de la Cash for cans, am tamponat maşina-n spate. Am cîştigat 1.60$ pe cutiile goale de pepsi vîndute (vreo şase plase), dar va trebui să plătesc reparaţia maşinii 375$!

28.11.1990 Am şofat ca un bezmetic ieri, constatînd că e mai simplu pe

autostradă (*freeway*), fiindcă n-ai nici un stop - doar intrarea şi schimbatul liniilor necesită atenţie sporită, în rest: să te încadrezi în limita de 45 MPH, viteză minimă şi 55 MPH, maximă. Pe banda cea mai din stînga se circulă cel mai rapid.

Am atins şi eu 65 MPH (aproape 100 km/h) dar eram obsedat: *"Dacă acum îmi explodează vreo roată, ori mi se blochează iar volanul, sau mi se rupe frîna?... "*

Dansa Fordul meu, direcţia trage spre dreapta. Auzeam doar vijîitul vîntului care înăbuşea sunetele de la radio. La un moment dat aveam impresia că maşina stă pe loc şi doar copacii se mişcă pe margine: vin spre mine.

N-am mai ştiut să ies, rătăcind pe străzi aiurea - pînă-am tras deoparte, să mă orientez pe hartă.

Se-apropie revizuirea activităţii mele profesionale. Tom şi Daryl, superiori în funcţie, m-anunţă că datorită studiilor în matematică şi informatică mai ales, voi putea fi promovat ca inginer în cadrul companiei dar... dar numai după însuşirea corespunzătoare a limbii engleze. Aşadar sînt un anglofon slab!

Glumeşte Chuck:

— Florentine, mîine poimîine te văd inginer american bogat - accentuînd pe "american".

Ce mă face să rîd este că nu m-am gîndit niciodată (în România fiind, ba chiar şi-n Turcia), cu studiile mele teoretice, predominant matematice, să mă trezesc în America... "inginer"(!). Mai ales că la mecanică sînt tămîie. Singurul lucru pe care ştiu să-l fac, la maşină, este: s-o şterg de praf; în rest stau şi mă uit la ea.

Nu că mi-ar displace, fiindcă se cîştigă bani frumoşi: de la 15 la 18-21$ pe oră, deci dolari, dar nu este ce-mi doream, şi anume: profesor universitar. Apoi, îmi mănîncă timpul; nu-mi place viaţa de fabrică, închis opt ore pe zi... etc.

Am venit în America sărac-gol, c-o traistă-n spinare, nişte dicţionare şi nişte haine. Am fost şomer, am săpat şanţuri. Am început lucrul ca ajutor de programator, programator...

Îl abordez pe... Ski.

— Ai un nume polonez. Vorbeşti poloneza?

— Nuuuu, se smîrcîie, părinţii mei... Copiii de emigranţi născuţi în Statele Unite, uită complet graiul strămoşilor, în special deoarece învăţămîntul se desfăşoară numai în limba engleză.

Îmi vine să plîng de fericire, cînd voi scrie acasă că americanii m-au avansat inginer - dar, pînă atunci, mai hăt 6-7 luni. Mamei îi vor curge lacrimile, tata se va lăuda la colectiv: către Nea Ghiu, Ficoi, sau A lu'Piscan... "bă, Florin e inginer; în America!", şi-ar mai trage un fum din ţigară,

netezind-o cu degetul ciung, tăiat la gater şi mergînd cocoşat din cauza reumatismului - c-o mînă în spate, apăsînd coloana unde i se pun junghiurile, apoi tuşind tabacic şi scuipînd flegme. "Budulea Taichii"...

Încep să iau avînt, să mă simt în elementul meu printre străini?

29.11.1990 Se-apropie Crăciunul. La Radio: cîntece religioase, odihnindu-ţi inima. Oraşul, noaptea: plin de lumini colorate! N-am timp să-l admir (din cauza vitezei!... altfel dau cu maşina-n bară!). Mai trag doar cîte-o ocheadă şi-apoi o savurez în minte.

Ce frumos! Au apărut Moş Gerili pe la vitrine şi brazi impodobiţi.

Cînd vor sosi copiii mei să-i plimb?

Kris Kringle, Kris Kingle, muzica... şi *Merry Christmas to you* !...

— *Oh, great*!!

Îmi scrie Micouleau din Istanbul: *"Appartement, voiture, travail! Vous voici donc un homme libre!"*

Uneori privesc cu nostalgie şi anii din lagăr: un moment din viaţa mea trecătoare...

Azi noapte am visat că reînviase comunismul în România şi-njuram de strîmbam copacii înaintea mea: ptiu, fi-ar mă-sa dracu!... iar nu-mi ajung scrisorile, iar îmi confiscă securitatea şi restul de manuscrise... Familia o să-mi vină în America... la Paştile Cailor!

30.11.1990 Donna mi-aduce o listă cu trei sute de cuvinte, cele mai folosite în engleză. Limba asta... e studiată şi răsstudiată, întoarsă pe toate părţile!

Cu labele ălea puse pe tastatura computerului, cît e el de mare, Mike pare un urs cîntînd la pian!

01.12.1990 Peste 500 de scrisori expediate de cînd sînt în America (în 8 luni)! Mi-am comandat o ştampilă cu adresa, numărul de telefon...

Telefonat în Minneapolis, Agenţiei de Asigurare Medicală AETNA: 1-800-445-5751, spre a notifica noua-mi adresă.

Pentru *long distance* numerele încep cu 1, apoi urmează prefixul localităţii. Dacă în locul prefixului există cifrele 800, vorbeşti gratuit (pe socoteala... interlocutorului!) - de obicei companiile de afaceri furnizează asemenea facilităţi.

Oamenii însă nu cunosc adevărata faţă a Americii, cred că aici e raiul de pe pămînt, că americanii se lăfăie în belşug, că nu există griji, că nu există dureri... că viaţa curge în baruri de noapte cu femei goale pe genunchi şi paharul de whisky la tejghea... că umblă cowboy-ii cu pistoale la brîu pe străzi... că toţi locuitorii sînt milionari!!

Ahăhăăă! De-acum înainte viaţa mea se va confunda cu a companiei în

care lucrez. Fiindcă aici stau toată ziua, aici mănînc, aici puncte, puncte! Mi-ar mai trbui să mă şi culc pe birou - ca să fie tacimul complet! Mă-ntorc seara cocoşat de muncă în apartamentul meu din Rose Garden

Astea-s emigraţiile mele.

Am la material de pus în jurnal! Dar uit de la o zi la alta; n-am timp. Uneori mi-e ruşine de filele scrise în Turcia (Urbanski mă-njura în româneşte, iar eu în poloneză!). Învăţasem să drăcui şi pe turceşte şi pe ungureşte - dar altceva nu se lipea de băiatu'! Ne-a ţinut Occidentul în lagăr ca pe nişte şobolani în cuşcă! Am făcut şi foamea!

Surprins am rămas, în discuţia cu Gilbert şi Redmann, să constat că ei nu au o cultură teatrală - deşi dramaturgi (e adevărat, la început de drum). Curentele teatrale internaţionale, revoluţiile, scene, le scăpau. Îi consider pe amîndoi excesiv de pragmatici, de altfel stilul americanilor, opaşi mic. Bazate pe acţiuni palpitante şi bine închegate sînt piesele lor.

Întîi decembrie. Nu mai ştiu ce-nseamnă iarnă, toamnă. Nu mai fac distincţie între anotimpuri. Sînt dorul zăpezii cînd văd brazii împodobiţi.

Am jucat şah cu mine însumi; primit cadou de la Mike - şi-am luat bătaie.

Pe la 11 noaptea mă trezesc cu pocnituri în uşa de la balcon. Copiii vecinei, măgădani mari, dădeau cu ouă şi cutii pline de coca.

— Bă, ce dracu? N-am nimic cu voi, nu v-am făcut nici un rău, ce-aveţi cu mine? Că, dacă nu vorbesc bine engleza, mă luaţi de prost!

Am constatat mai degrabă invidie: eu, străin, mi-am luat maşină... tra la la, tra la la... sînt mai bogat ca ei, localnicii... Aici numai după bani se judecă omul.

N-am de lucru şi formez 911, număr gratuit în caz de urgenţă, să chem poliţia. Părinţii nu-şi educă odraslele, dîndu-le frîu liber. De pe la doişpe ani umblă cu droguri, iar spre majorat îşi iau zborul precum puii de vrăbii din cuiburi.

Legile americane, diferite de la un stat la altul, se dovedesc restrictive în privinţa minorilor. De exemplu: un adult care îndeamnă persoane sub 19 ani să bea alcool ori să fumeze riscă să fie pedepsit.

— Bă, staţi la un loc! mă răstesc din nou la Mark şi Rich.

Duminică, şi mai tărăboi! Băuna casetofonul la 212. "Domnule, parcă-ar fi surzi!" I-am spus managerei că mă mut.

03.12.1990 Merge ţara asta ca pe roate! Cîte lichele au venit dar n-au reuşit s-o strice. Dispune de resurse naturale, ce-i drept, foarte variate.

Am început să iau doctorii la rînd. Să-i umplu de bani. Ce urît mi-e să stau şi să aştept prin saloane de spital! Dr. Naffah, Dr. Meyers, Dr... .

06.12.1990 Am luat prostul obicei american - din călduroasa comoditate: zilnic parcurg jumătate de milă pînă la serviciu "cu maşina". Mersul pe jos a devenit un efort. Mă sui în maşină, cobor din maşină. Iar, dacă se strică... am belit-o! M-aşteaptă obezitatea şi burta peste curcaua pantalonilor, şi şuncile pe şolduri!

Tom vine în birou şi-mi mulţumeşte: fiindcă săptămîna ce s-a scurs am lucrat 55 de ore în loc de 40.

Ca să vezi, ce harnic băiat!

Dar eu n-am lucrat pentru că mi-ar place munca (doamne, fereşte-mă de cazne!) sau că m-aş topi după meseria de programator la calculatoare, ci, ca s-o spui pe-a dreaptă, pentru bani. Care sînt destul de verzi! Mai ales că *overtime*-ul este plătit 150%. Tentant, nu? Cele 15 ore în plus se transformă pe *check*-ul de plată în 22,5 ore. Frumos!

Şi cu Honeywell.Commercial Flight System Groups a cîştigat recent, în urma vînzărilor de aparatură electronică (*hardware* şi *software*) pentru bordul avioanelor BOEING şi MC DOWELL, suma de un miliard (!) de dolari (ca să vezi: numai un miliard!), măcar să trag şi eu cîteva sutare - sau, de ce nu? miare - din acest miliard.

Preşedintele Companiei ne-a dat cadou la fiecare salariat, cîte o jachetă purtînd mentionea MARKET LEADERSHIP.

Ce le place să fie mereu primii, la americani!

Îmi scrie Michael Titus din Anglia: "Nu mă surprinde să aflu că nu sînteţi prea încîntat de paradisul american. Puţini europeni sînt, căci America este totuşi o altă lume. Bine înrudită cu Europa dar cu multe specificuri care o face să fie pentru noi un univers separat. Dacă aveţi copii nu prea mari şi dacă rămîneţi în Statele Unite, ei vor fi cei care se vor simţi mai bine".

Şi Ion Rotaru:

"În timp ce Smarandache, în loc să sape în grădina lui de la Bălceşti, sapă la calculatoare americăneşti. O să mîncăm pe dracu' la vară, cînd lipsa cea mai mare va fi pîinea cea de toate zilele", terminînd prin:

"Te salut, Americanule oltean de la Bălceşti. Mi-ai devenit dintr-o dată simpatic."

(Cu vreo două luni înainte, se jurase că nu-mi mai scrie! Îl enervasem la cuîme cu stilul meu poreos...)

Nicolae Manolescu, complet necunoscut în străinătate, schimbă macazul de pe critica literară pe cea politică - sperînd să obţină mai multă priză în Occident. Este o cale de afirmare personală - în nici un caz nu o face din "vreun" patriotism. ("Unde ne sînt dizidenţii?").

În democraţie literatura este la îndemîna oricui. De aceea nu mai prinde la public. Ca şi în SUA, cititorii vor fapte reale, "senzaţionale", neocon formiste. Şi, dîndu-şi seama că ficţiunea a devenit sterilă, ca o femeie de

cauciuc pentru marinari sau un adolescent masturbîndu-se, Manolescu mai atinge cîte-un articol politic.

Nicolae, care publica cu carul pe vremea dictaturii celuilalt Nicolae, se vede concurat în prezent de o mie şi una de reviste ori ziare, precum şi de scribăreţi născuţi peste noapte. Şi-şi pune mîinile în cap. Pe "domnia-sa" totalitarismul l-a favorizat. Iar acum, găsind un prilej mai tolerant, face pe dizidentul.

Elena Ceauşescu, *Carnetssecrets* la Flammarion. Scîrba dracu', se vroia şi scriitoa- re!... Ea nu ştia nici să scrie! Vacă murdară, învăţată doar să dea ordine, iar alţii să-i facă lucrările!

Dar, uite că jurnalul ei are importanţă mai mare, şi ecou: prin poziţia politică deţinută - chiar dacă de personaj negativ. Pe cînd al unui ins obişnuit, de pildă al subsemnatului, nici măcar răsfoit; imediat aruncat la gunoi!

(Annie Delpérier mi-a expediat din Franţa oribila carte.)

10.12.1990 Ziua mea de naştere. Deşi, dacă mă gîndesc bine, ieri am împlinit 36 de ani, fiindcă Phoenixul este cu nouă ore în urma Băleşţiului.

Cumpărat un tort (16$) pentru a-mi servi colegii. Plus şerveţele, furculiţe de plastic şi farfurioare de carton (5$).

Ce ţi-e şi cu ziarele româneşti în exil! Te pomeneşti că-ţi vin fără să le fi comandat (de unde dumnezeului îţi află adresa?...), apoi te scutură de parale!... "Dumneavoastră nu aţi achitat abonamentul..."

Duminică am reparat maşina: îndreptat parţial tabla îndoită, vopsit dîrele rezultate în urma loviturilor, schimbat apărătoarea de crom a roţii din spate - dreapta. În total m-a costat 7$, în loc de 375$ cît mi se ceruse la atelierul mecanic. E bine să aibă omul şi păţanii... fiindcă mai învaţă cîte ceva. Banii "verzi" trimişi părinţilor reprezintă mai degrabă un simbol; dolarii în România semnifică putere.

Elisabeth, americancă trăită doi ani la Toulouse îmi spune:

— Iubesc Europa pentru ambianţă. Oraşele aici dispun de un *centre ville*, cu cafenele, terase unde întîlneşti un prieten, un cunoscut. Mai ai cu cine schimba o vorbă. Coasta estică a Statelor Unite şi oraşe precum San Francisco (la Pacific) resimt acest iz european. Dar restul...

Nea Vasile din Găneasa, mutat în New York. S-a plimbat prin America asta de la un cap la altul. Naiba ştie cu ce bani! Şi-a vîndut maşina cu 1000$. Cică în N.Y. e greu cu parcarea din cauza puzderiei de vehicule. Deci, nici în Seatle n-a mers fenta - cum spera el că deschide un *business*: reparaţii auto. I-a spus lui Gică Moldoveanu că lucrează la negru, pentru bani lichizi (cei primiţi pe check-uri sînt impozabili), cîştigînd 100$ pe zi.

— Se cam bărbiereşte! afirmă Nicoară.

"Cît am colindat prin SUA, repeta Nea Vasile din Găneasa, n-am văzut oraş mai curat decît Phoenixul".

În ultima săptămînă alte grupuri de refugiaţi români au sosit în Arizona: 20-30 din Grecia, vreo 10-15 din Austria. După un an şi jumătate de aşteptare prin lagăre. Pe viitor s-ar putea ca America să mai accepte doar români şi bulgari, ale căror guverne se menţin semico- muniste.

Preotul Marin O. de la biserica "Săftica" din Bucureşti, a auzit el că în Statele Unite ar fi plătit cu 1400$ pe lună. Emigrat prin **Tolstoy**, de vreo trei săptămîni şi dus la Parohia din Phoenix, află că primeşte numai 400$ iar în final să-i spună: "Ştiţi, ce se strînge de pe la oameni... în medie pînă la 200$ pe lună..." Acum vrea să se-ntoarcă în ţară.

Gordon îmi povesteşte cazul unor unguri care, după ce au lucrat 20-25 de ani în America, s-au întors în ţara lor de baştină; trăind ca boierii pe desagii cu dolari (Emisiunea TV "10minutes"). Pentru a-ţi menţine cetăţenia americană, dacă locuieşti prin alte părţi ale lumii, trebuie ca la trei ani să revii cel puţin pentru o zi în Statele Unite.

Învăţ lucruri de imprimerie şi editură! Mi-am satisfăcut şi curiozitatea de a observa diferenţa dintre: *Offset copy*, *Kodak copy* ori *Xerox copy*. Dar m-a costat la buzunar.

F.S.: De ce nu schimbaţi sistemul de măsuri?
Hans: Fiindcă sîntem stupizi şi ne place să fim stupizi!
Americanii schimbă automobilele ca pe cămăşi.

— Lasă, Florentin, au fi mohorît că ţi-ai strîmbat Fordul. Aşa e la "prima" maşină! Dan are trei: o motocicletă, un Chevrolet şi-un *truck*.

Chuck are un *van* (camionetă) pentru familia lui numeroasă, plus alte două *oldsmobiles*. – Să nu dai banii pe reparaţii, continuă Ray, e-o s-o strici la loc. (- N-avea nici o grijă!) Şi rîde. Creşte uşor preţul la benzină. De la 1.4$/galon la 1.49 - pentru *unleaded* (92). Ah, Irakul! Ne-a făcut-o!

Românii din ţară sînt derutaţi, nu mai ştiu în ce parte s-o ia: spre capitalism, spre comunism?

Credeam că m-aşteaptă un mare viitor în S.U.A. dar constat că mă pierd cu încetul în această imensitate. Mi-e greu. Trebuie să-nvăţ multe lucruri într-un timp foarte scurt, pentru a mă adapta vieţii moderne americane.

12.12.1990 Tibi: din nou şomer. A găsit un anunţ prin ziare, privind o şcoală pentru şoferi de truck... Cînd aud despre vitregia unor foşti colegi de lagăr, mă-apucă ameţelile! Prea se interesează gardienii, paza, de

mine. Le-oi fi devenit suspect?

"Ai înapoiat Manualul de VMS? Pe ce poartă ai ieşit, pe ce poartă ai intrat?... " Aceeaşi securitate ca la noi!

Cu cîtă desconsiderare mă privesc colegii americani! Ca pe un "străin de cauză" aterizat de pe lună. Cînd vreau să intru şi eu în discuţie, Ed îmi taie cu brutalitate cuvintele, parcă exprimîndu-se: "tu stai acasă, băi, mucosule!"...

Cloanţa de Ceauşească! Doamne, ce căţea! Împrumut *Carnets Secrets* lui Corine, care-mi trimite prin Pascal un bilet, răscolită:

"Le dégoût ne m'a pas quittée et je n'ai pas compris... est-ce réel? est-ce à prendre à un 2-ème degré? est-ce la "comerie" personifiée comme ils le disent à la fin, ou est-ce "authentique" comme ils l'indiquent en introduction? Parodie ou non? Je penche pour non, même si l'absurdité et la bêtise semblent trop exagerées pour être vraies?... Mais en même temps, les commentaires explicatifs en bas de page me déroutent: ex: les nageuses, leurs hormones et leurs transformations en animal? Où dois-je m'arrêter de croire? Comment cela a-t-il pu être possible, autorisé, un pendant tant de temps? Comment des gens "normaux", à savoir humains (présidents d'états ou personalités), ont-ils pu ou se faire berner (ex: Suisse) ou être impuissants, ou complices?!"

Într-adevăr: atîţia diplomaţi străini, preşedinţi şi regi le-au cîntat în strună Ceau- şeştilor îmbrăţişîndu-i, medaliindu-i... numai ca să obţină avantaje de pe urma lor. Preşedinţi americani, regi şi regine din Anglia ori Republica Centrafricană, prim miniştri europeni... de-aia n-au mai putut ei de durerea poporului român, cînd le erau în joc interesele - trimiţînd telegrame de felicitare călăului! Deşi, în teorie, cică militau pentru "apărarea" drepturilor omului (sprijinind moral un dictator!).

Din *State Press*, ziarul studenţilor, găsesc adresa lui Marion, care să-mi dactilografieze (pe computer) un set de probleme nerezolvate (deschise) în Teoria Numerelor. Nu se bagă nimeni la manuscrise de matematică din cauza indicilor, a simbolurilor greoaie - deci traspiraţie multă pentru 1.50-2$ pagina. Marion, aproape infirmă datorită obezităţii, se deplasează în cărucior. Îmi împărtăşeşte că este baptistă iar "fraţii" se pregătesc să expedieze biblii în Africa de Sud şi România. Tresar.

— Păi, eu sînt român.

— Şi ştii româneşte?

— Hii! Eu aşa cred! (!)

Desface un plic gros şi-mi întinde o carte: *Nu există dragoste mai mare /Noul Testament*, tipărită la Wheaton, în Illinois, cu o introducere de Rochunga Pudaite. 300 de exemplare vor fi destinate României pentru lăcaşuri de rugăciuni şi persoane private.

În lagăr timpul se scurgea prea domol, aici trece prea repede.

În vizită la Hans - americanii îl pronunţă *Heans*, şi el nu mai poate de ciudă! La fel ca pe Violeta, fata lui Nicoară: *Vaioletă*, care aminteşte prin asemănarea fonică de "violator" După tată, Hans e neamţ din Est - le ciripeşte bine pe germană. După mamă, e englez. În casa lui: o grămadă de obiecte, cărţi, computere, discuri... alandala!

Mă iniţiază în jocuri pe computere - pricina rendez-vous-ului. Ce-o să-i mai placă lui Mihai!

Din nou poliţia! Cred că nu-i lucru curat pe "Rose Garden". Vecinii mexicani s-or ocupa de contrabandă? Într-o seară, pe la unsprezece, poliţistul stătea rezemat de fereastra mea. Am crezut că pe mine mă-aşteaptă. Ce m-am speriat.

13.12.1990 La cimitirul de maşini **Fred's Auto Wrecking**, caut piese uzate pentru Fordul meu. Preţurile sînt de patru pînă la zece ori mai ieftine.

Un tip găsise o Toyota '75 întreagă şi în stare de funcţionare, dar arăta aşa de rău de parcă o scosese din fundul pămîntului. Uruia prin praf pînă curgeau tinichelele de pe ea. Iar farurile lipsă, ca la un craniu de mort.

Voiam nişte scule: un cric, o şurubelniţă, şi-am deschis dicţionarul să traduc. Maşinile tăiate, îndoite, ruginite, puse unele peste altele ca nişte oase de mamuţi, îţi formau senzaţia de morminte.

— *Every day's a holliday in America*!, rîde Eliot.

Honeywell ne-a făcut astăzi cadou, la fiecare lucrător, un curcan de şase kile! N-aveam cum să-l duc acasă; m-a luat Eliot cu maşina. Daryl mi-a scris pe felicitare: *"Enjoy your first Christsmas in America!"*

Am ridicat pachetul şi l-am pus direct la congelator. Acum, îmi mai trebuie nevastă să-l gătească!!

În Deer Valley am poposit la o pizzărie. Se vedea că Eliot era de-al casei, fiindcă, de la chelner pînă la patron, îl salutau cu plecăciune, toţi. Apoi, cu un gest trăsnit, s-a dus la bar şi a comandat:

— *Two beers for a couple ingineers!*

Zic: Băi, da de unde le scorneşti aşa? Îmi pare rău de sugestivitate locuţiunilor să le traduc în limba română, ca să nu le stric frumuseţea!

Inginer în *software*, cunoscător a şase-şapte limbaje de programare, jonglează cu computerul.

Assertinstruction, care-mi dăduse de furcă în ultimele zile, el m-a învăţat. Eliot plătit gras - cred că depăşeşte 30$/h, îşi petrece weekend-ul în Las Vegas (50$ avionul, 45$ pe noapte la hotel, şi... 1000$ cheltuiţi pe jocuri de noroc!... Pasiunea "Jucătorului", de Dostoievski... fără să mai vorbim de banii la bordel!)... Nevada este singurul stat în care prostituţia este legală.

— Femeile sînt scumpe în America, pare abătut colegul.

În Las Vegas plăteşti de la 100$ cea mai urîtă, pînă la 1000$ pentru...15 minute. În medie, însă, 200$ de femelă.

— Şi nu ţi-e frică de SIDA?

— Hă, o mai bungheşti şi tu... Pui balonaşe. Nu-mi place, reia subiectul, în SUA femeile nu ascultă de bărbaţi. O să vezi şi tu pe nevastă-ta... acum nu ştie... dar peste doi ani, cînd se va americaniza, te comandă ca pe tine!

Prin ziare găseşti anunţuri de tot felul: BĂRBAŢI DORIND FEMEI, FEMEI DORIND BĂRBAŢ I,

iar pentru homosexuali ş i lesbiene: BĂRBAŢ I DORIND BĂRBAŢ I, respectiv FEMEI DORIND FEMEI - specificîndu-se cîteva caracteristici fizice. Se ascunde însă identitatea persoanei, pe care o afli doar de la redacţie, contra unei sume de bani!

— Ce-mi place la voi, emigranţii, conchide Eliot, e că sînteţi prietenoşi. Asta pentru o perioadă pînă intraţi în rîndul nostru...

14.12.1990 Nevastă-mea, în scrisoare: "Dacă te iau de bărbat şi a doua oară, te iau aşa cum eşti, şi cu bune şi cu rele, şi nu vreau ca activitatea ta creatoare să mai fie subiect de discordie între noi".

15.12.1990 Ieri noapte au sosit din Grecia alte două familii de români. Plus afghani şi etiopieni. Nu mai am casă, nu mai am masă, trebuie să robotesc ziua întreagă la serviciu: pentru că sîntem în urmă cu livrările. Cine credea că americanii "sînt perfecţi"? Tot oameni trăiesc şi aici, doar nu zei! Iar pămîntul nu e de loc poleit cu aur!

Încep să uit franceza. Mă forţez s-o păstrez, împrumut cărţi de la Corine (soţia lui Pascal): *Demian* de Hermann Hesse, *Le Carnet d'Or* al celebrei Doris Lessing. Traduceri, bine- înţeles. Dar n-am timp de citit! Devin un acultural, ca orice american.

Şi-l văităm pe domnul R. fiindcă lucra zece ore pe zi, ca tîmplar, să-şi poată întreţine familia! Astăzi am atins recordul: unsprezece! O ploaie afară, şi negură, cînd am ieşit, nici nu vedeam linia pe asfalt care despreunează sensurile. Am condus cu 15 MPH! Ca o raţă se bălăngănea maşina! E şi mare-a dracu', să-ncapă tot familionul meu!

Ore întregi cu ochii beliţi pe ecranul computerului - o să orbesc ca o babă. Unde e viaţa mea, dacă nu fac tot timpul decît să mă canonesc cu probleme de software?

— Mai dă-o-n mă-sa de cercetare! striga Eliot, răsturnînd peste cap cutia de bere. Nu trăim o mie de ani!

Niciodată n-am avut, ori n-am putut avea, cu colegii americani discuţii literare, filozofice... ci doar politice (războiul din Irak şi comunism-neocomunism), sociale, ştiinţifice (legate de activitatea noastră).

Şi cel mai rău: faptul că n-am pus mîna să răsfoiesc măcar o revistă "de specialitate" de 4-5 luni încoace!

16.12.1990 În fiecare lună primesc dobîndă (divident) între 10-15$ pentru suma deţinută în bancă (7, 5 % anual); **Sperry Federal Credit Union** expediindu-mi, totodată, şi balanţa (depuneri, retrageri) privind contul nr. 325480, pe care-l deţin.

Economia, constituită pe împrumuturi, e comparabilă unui castel de nisip: lesne se poate prăbuşi. Aceasta să fie cauza curbei descendente americane?

Yard sale o casă vizavi. Dau fuga, deoarece preţurile-s ieftine.

Un bătrînel stacojiu îmi povesteşte că el locuieşte de 25 de ani în deşert. Cînd a venit prima oară, nu erau pe aici decît arbuşti şi spini. A cumpărat vreo douăzeci de acri de pămînt pe nimica toată. Acum, ăhăăă, ce scumpete!

Şi-a ridicat o casă printre cuiburi de şerpi, scorpioni veninoşi şi alte lighioane mici. A şi omorît cîţiva. Apoi, şerpii au fugit mai în adîncul deşertului, pe măsură ce omul intra peste ei.

Încep să înţeleg răceala americanilor, lipsa prietenilor. Există şi pe acest continent (bă bine că nu!) invidia personală. Aflu de la Ed că:

- trebuie să te ascunzi de vecini;
- să nu dezvălui nimănui unde lucrezi, cît cîştigi;
- să nu-ţi ştie camarazii biografia.

(În caz contrar te pot "avea la mînă".)

Halil Gokhan Yigitler, poet turc, îmi scrie:

"... *même si tu es encore loin de ton pays, tu y es vraiment*".

Ah, cînd mă gîndesc cîteodată la anii de lagăr... mi-e urît, îmi vine să mor de greaţă.

Controlat uleiul (de motor, frînă şi transmisie) la maşină. *It's O.K.!...* Dar Fordul, totuşi, se potriveşte pe drum.

18.12.1990 *Phoenix Gazette* relatează despre manifestaţia de la Timişoara, organizată ieri: 15000 de persoane, "Jos Iliescu! "

19.12.1990 Te prinde moartea pe nepregătite... Dave G., coleg de muncă, a decedat azi noapte într-un accident de circulaţie. Motocicleta sa a intrat în coliziune cu un *truck*.

Cînd aud, m-apucă o frică zguduitoare... cum sînt eu prost şofer, neexperimentat... Atît de crispat mă urc la volan...

Nu mă topesc deloc după America asta! Trăiesc cu teamă...

21.12.1990 "*Te bucură, pînă la pierderea de sine, cînd cineva de la mii de*

kilometri se gîndeşte la tine."

(Costel Dumitra din Bălceşti)

"Te aşteptăm. Am transmis salutări tuturor. "

Vagabondind prin America...

Fulguie în Phoenix, fenomen rar întîlnit. De dimineaţă a fost brumă. Mi-a îngheţat parbrizul la maşină.

Tom face băşcălie:

— Să ştergi geamul cu o cîrpă înmuiată în apă fiartă... ca să crape de tot... să nu mai aibă ce îngheţa.

Apoi revine serios:

— Cumpără de la **Auto Parts**, pe Bell Road cu 19-th Avenue, un instrument de răcîit geamul (*window scraper*): 1.99$. Habar n-am cum se scrie. Îl pun să *spell*-uiască.Rîd ei, colegii, de mine, dar puţin cîte puţin învăţ despre circulaţia rutieră (îmi notez greşelile ori nelămuririle - şi întreb fără nici o reţinere, chiar dacă risc să fiu considerat prost!... De exemplu, azi l-am condus impecabil pe Mike pînă la un magazin de computere, lîngă **Cactus Road**. S-a mirat şi el!)...

Învăţ despre legile şi comportarea în societatea americană, etc. Învăţ mereu engleză. Am trecut şi examenul de limbă, (TOEFL) din octombrie: 507 puncte... la mustaţă, fiindcă sub 500 aş fi căzut. În orice caz, **ASU** mi-a aprobat înscrierea la doctorat. Timp de 2-3 ani voi fi ocupat pînă peste cap.

Hans, cu stilul său zăpăcit, îmi dă lecţii de argou american. Nici poveste să găsesc expresiile sale, destul de vulgare, în dicţionarele mele - chiar ceaslovul Academiei Române (cu 830 de pagini pe trei coloane) le evită. Cît despre cuvinte, ele au un alt înţeles în gura lui.

Paint of banana!: "durere de banană!", traduceam cu *mot à mot*. Cînd colo, mai corect ar fi: "mă doare-n castană!", cu înţeles porno.

Doar prostii (americane) se lipesc de mine! Dacă aud numai din astea toată ziua...

Meseria, într-adevăr, "se fură". Observ că, de la o vreme, Ed sau Ray nu se mai ocupă de mine: să mă dădăcească, să-mi arate. *That's all.* Nu vor să le devin concurent...

— Ţi-am adus o tipă... pfiu! extra, pentru mătăluţă.

Şi scoate Eliot, de sub jachetă, o poză publicitară:

Super Sexy and Totally Nude Licensed Female Entertainers Direct to You.

— Mîine mergem la Las Vegas, O.K. ? Să vezi fete cu picioarele cele mai frumoase din lume.

— Degeaba, îndrug, dacă numai vei sta să te uiţi la ele!...

Şi-am purces la Las Vegas. Eu, Eliot, plus frate-său, Bruce. Din **Sky Harbor International Airport**, cu **SouthWest Airlines**: 49$, 45 de minute deasupra deşertului.

Îmi plac hainele călătorilor: fistichii. Nimeni nu rîde de nimeni la modul vestimentar. Fiecare cu fanteziile sale. Aidoma şi coafura.

Îi admiram mut. Eu nici nu ştiu ce e cu mine pe-aici! Parcă-aş fi pe sub pămînt, ori în altă epocă. Sau aş citi un roman, identificîndu-mă cu personajul principal. Încă nu m-am dezmeticit bine din şocul american! Zburăm deasupra Marelui Canion, numai ţinut sterp, cafeniu. De ce s-or fi aşezat oamenii în pustietăţile astea?

America e, totuş i, America. Pi nă ş i la WC, i n aeroport, miroscă a parfum (nu glumesc) şi suna o muzică liniştitoare.

Stewardesele cu zîmbete prefabricate.., Podoabele de Crăciun...

În Las Vegas, lumini ca-n basme. era pe străzi o feerie - nu m-am putut abţine să nu trag nişte poze (dacă-or ieşi) cu aparatul lui Bruce.

Apoi, am luat-o brambura prin cazinouri: Caesars Palace, Sands, Souci Park...

Eliot şi Bruce repetau într-una:

— Nastrovia!

Singurul cuvînt care le-a rămas din limba strămoşilor, polonezi ori ucraineni? debarcaţi acum o sută de ani pe ţărmul american, dar coreiţi în răstimp cu danezi şi nemţi. În rest, nu mai păstrează nimic din cultura şi tradiţiile înaintaşilor. Se considerau *one language people.*

În cazinouri, chelneriţe cu fusta pîn' la cur, dar nişte picioare grase ori mici - nici pe departe reclama pe care le-o făcuse Eliot... ca să nu mai punem la socoteală faţa lor vestejită, îmbătrînită.

— Arată mai nostim în poză decît în realitate! am exclamat dezamăgit.

În **Sands Casino**, unde Eliot era client săptămînal, se înfăţişa macheta unui orăşel de ciocolată, construită de Ramon Gonzales. Atît de pito reşti casele, acoperişurile... mai ca-n desenele animate! Îţi venea să le mănînci, într-adevăr.

Se făceau pariuri la cursele de cai, la meciurile de fotbal american (un fel de rugbi) de a doua zi, completîndu-se formulare.

Apoi jocurile mecanice la care puteai cotiza de la 5 cenţi pî nă la sute de dolari (*Megabucks Machines*).

Cîte 4-5 ecrane mari şi late, ori mici, la "Caesars Palace", unde publicul mînca şi viziona în acelaşi timp meciuri.

Am observat cum americanilor le plac sporturile brutale, muzica brutală (zgomot mare la intensitate maximă) filme brutale (de groază, de violenţă)

— Every day: business în America, se corectează Eliot, *not holiday, not work!* şi vorbindu-mi într-un *broken English*, ca pentru emigranţi: o limbă prescurtată. Cu cîtă savoare pronunţa cuvîntul *business*! .

Am vizionat un documentar din viaţa castorilor; ecranul avea formă semisferică, încon- jurînd sala ca o cupolă. Omnimax se numea acest gen

de film, prezentat ca ultima inovaţie tehnică în domeniul cinematecii. 4$ pentru 20 de minute.

La "Sands bar" am lins cîte o bere *Budweiser* la sticlă: 1.5$ pentru o sorbitură de lichid. Mai ales, dacă erai însetat, de-ţi ardea gîtul, nu-ţi ajungea nici pe o măsea!

Am început să joc video-poker, cu 25 de cenţi. Nici nu prea ştiam regulile, dar puneam la-ntîmplare. Bruce îmi făcea galerie, cu înţelesul că: ia uite, deşi prost, are noroc!...

Am cîştigat 15$ numai metal. M-am dus la un ghişeu, unde o maşină mi-i număra şi calcula automat. Am primit bancnote. Mă gîndeam că şi Nicu Ceauş escu se plimbase prin Las Vegas, cheltuind milioane — din fondul statului, normal! Pe el îl răsfăţase viaţa. Iar mie, în cazino, mi se scurgeau ochii la Bruce şi Eliot cum cheltuie banii fără sinchiseală.

Bătrîni ori tineri... cu pasiunea jocului în sînge. Am văzut un tip care juca la două maşini deodată, nu-i ajunge una! Parcă baleta, mişcîndu-se în stînga şi-n dreapta. Urma zdrăngănitul banilor... tum, tum, tum... şi afişajul electronic al maşinii *easy money... play again...*

N-am mai putut să-i urnesc din bar pe colegii mei. Li se alăturase acum şi Danny, tot de la **Honeywell**, din Phoenix. Bruce venise special din Florida. Relata că femei sînt mai multe acolo, şi mai ieftine - dar nu voia să se-nsoare ca "să nu devină sărac".

Am înnoptat la **Sands Hotel**, camera 7435, patru inşi. Danny s-a-ntins pe jos. Uşa eu am deschis-o, cu *cardul* magnetic introdus într-o yală, nu cu cheia. Dînd drumul la televizor pe canalele 3 şi 5: filme sexy.

Avionul de 7 dimineaţa l-am pierdut... Eliot se culcase îmbrăcat şi nu s-a mai trezit.

23.12.1990 Rămas în pană de bani (nu orice magazin sau patron acceptă *check*-uri), am scos dolari cu cardul bancar. Există *24-hour teller machine* în care, introducînd cardul, formezi un număr secret (pe care numai tu, ca proprietar al contului, să-l ştii), iar suma lichidă scoasă trebuie să fie multiplu de 20$.

Sedat, din Australia:

"Stimate scriitor golan,

Am primit scrisoarea ta şi ne-am bucurat mult, mai ales că vei scrie o carte despre cîmpul din Acibadem. Cînd te-am tuns, dacă ştiam ce zace în capul tău, zău că nu scăpai aşa uşor din mîinile mele. Ne-ai dus cu vorba cu cifrele şi cînd colo tu te ocupai cu literele. Dar, în sfîrşit, va apare cartea şi o vom citi şi ne vom aduce aminte cu drag sau cu nostalgie de viaţa din Acibadem. Dar dacă despre mine ai scris ceva rău o să dai socoteală nepoţilor care cred că au devenit ceva americani şi vor şti ci să-ţi ceară socoteală cu ţevi de calibru mare, pentru că în America se cere

socoteală cu ţevi de calibru de cel puţin 9 mm.

(...) Care este opinia publică despre criza din golf? (poate te trimite Bush să scrii un jurnal de război din Golf că văd că le ai cu jurnalele... doamne fereşte!)

Trăiesc cu gîndurile, idealurile şi opera mea. Deşi singur, nu sînt ca atare singur. Cu solitudinea fac casă.

Schimb aerul condiţionat de la rece la cald. S-a înfrigurat vremea: sub zece grade Celsius.

24.12.1990 Cu Eliot pe Shaw Butte, un deal cu altitudinea de 7(8) picioare, pe care am gîfîit 1,5 mile (între Thunderbird şi Cactus). Eliot vrea să mai dea slănină jos de pe ei. Ce privelişte! Se vedea tot Phoenixul... Are şi deşertul frumuseţile lui sălbatice.

Nişte tipi se lansau cu planoarele (*Hang Glider*) zburînd şi revenind din nou pe stîncă.

Cu o lună înainte de Crăciun: numai colinde vestitoare, la radio, la televizor... ca la noi cu congresele partidului, cînd oamenii închideau aparatele... Coruri, orchestre... ooo, ce asemănare cu lălăiturile de proslăvire a p.c.r.-ului! Oficialităţile americane uită că mai există şi alte religii (sau tocmai de aceea!... încercînd o creştinizare forţată)... Vijay, de confesiune hindusă, îmi mărturiseşte că trebuie să împodobească şi el în casă un pom de iarnă, şi pînă la urmă să serbeze Crăciunul, fiindcă fetiţa lui priveşte la televizor, în magazine, aude la şcoală de la alţi copii.

Deşi celelalte culte sînt considerate "libere", statul încurajează şi susţine moral creştinismul.

Cînd văd ce tîmpenii îmi bat aştia la maşină... îmi vine să mă iau cu mîinile de păr! Fac drumul pîn' la Marion crispat. Dinainte memorez traseul:

I -17 la sud, stînga Baseline, trec semaforul Kyrene, stînga Chaparral.

Totuşi, numai 1.50$/pagină e o afacere bună - mai ales pentru texte matematice, de care fug toate dactilografele! Marion, aproape infirmă, se mişcă într-un cărucior pe rotile. Fiu-său, la fel de obez, deşi sub 18 ani. Locuiesc într-o "casă trailer", cu pereţi din placaj, în Chaparral Park. Pe 26 decembrie se mută în Alabama şi dă zor să-mi termine lucrările.

Arătîndu-i lui Eliot manuscrisul de probleme nerezolvate, deschide, exclamînd comic, ca întotdeauna:

— *I solve problems, not create them!*

25.12.1990 Crăciun nesărbătorit.

În vizită la Cornel. Stînjeneală şi răceală în discuţie, ca doi luptători

care se studiau reciproc.

De dimineaţă fiu-său îmi închisese telefonul. Taică-său l-a scuzat că nu mai înţelege bine româneşte. Tot timpul cît am poposit în casa lor, copiii m-au evitat. Şuşoteau între ei englezeşte.

Dacă am văzut, mi-am luat valea.

Printre momentele întunecate mai apar şi zile cu soare. Ca, de exemplu, astăzi. Am condus fără grijă, am mers la biserică. să mai schimb o vorbă în româneşte. Dar printre cele 40-60 de persoane n-am găsit nici un cunoscut. Românaşii: îmbrăcaţi curat, elegant...

Un cor format ad-hoc cînta colinde, recita crezul în ambele limbi (există şi familii mixte) după *Holly Liturgy for Orthodox Church*...

Apoi donaţii către episcopie: fiecare cîte 2-3-5$...

Biserica se numeşte, de fapt, Casa HEIUŞ, după numele doamnei din California care a donat 65000 sau 85000$ pentru construire, deoarece comunitatea românească din Phoenix era slabă, nu putea susţine un asemenea proiect.

Emigrată de mică în SUA, Veca Heiuş s-a măritat cu un american. Fiica ei, dr. Jacqueline C. Tuttle, medic în Phoenix, nu mai ştie româneşte.

Episcopia scoate şi o foaie xerografiată religioasă: "Vatra Românească". Dezuniţi din ţară din cauza securităţii, dezuniţi au rămas şi în exil românii - servind acum autorităţilor străine care-i "deznaţionalizează" mai uşor. (Spre deosebire de comunitatea spaniolă, de pildă, mai grupată).

Pe lîngă alte închinăciuni, preotul ne-a chemat să ne rugăm şi "pentru sănătatea conducătorul statului american, a oficialităţilor civile şi militare", aşa cum popii comunişti din România se rugau pentru sănătatea dictatorului Ceauşescu. Păi, asta-i biserică, zic? Ce, am venit să fac rugăciuni pentru "un om"? Pînă la urmă îi dau dreptate lui Daniel Pocăitu!

Cu chiu cu vai termin Hermann Hesse (*Demian*). Mai bine mă făceam şi eu teolog. E mai simplu să compui metafore decît teoreme. Mi-ar place să citesc mai degrabă cărţi mistice din antichitate, decît să fac cercetări sterile în algebră. Dar nu-mi pot asigura existenţa din cultură... Aş scrie un roman dar n-am timp. În multe situaţii m-am recunoscut în Emile Sinclair: am fost şi copil-model şi copil-problemă... visător şi nevisător...

Conversaţie:

— *Do you speak Romanian?*

— Da! (!)

— E un *hobby* pentru tine să mergi la dentist, mă ia peste picior Dr. Kay.

Am început un tratament în iulie, şi-l termin în... februarie! S-au plictisit pe la cabinet şi asistentele de mutra mea. Dar au băgat cu toţii mîna în buzunarul meu pînă la cot.

De Crăciun se adună mai tot românul pribeag pe la biserică. Sînt unii - marea majoritate - care nu calcă în timpul anului pragul sfînt, alţii vin cînd şi-aduc aminte, dar există şi un grup care nu scapă nici o slujbă de duminică.

Asta, la ortodocşi, care-s mai "atei".

Penticostalii sînt mai uniţi în credinţă. Au trei aşezăminte duhovniceşti în Phoenix, dintre care două-s mai puternice: frecventate de 40-70 persoane săptămînal.

Mă pomeneşc vizitat de Stelică din Los Angeles. Cînd l-am văzut... să fac infarct.

- Bă, de unde te cunosc eu pe tine??

Lotzi şi Tibi Maghiaru l-au adus.

În California preţurile sînt ridicate. Stelică plăteşte pentru un *bed room* 550$ lunar. Iar o locuinţă cu *two bed rooms* ajunge la 800$. Mexicanii stau grămadă, unul peste altul, cîte zece-douăzeci într-un apartament, şi atunci în parte, chiria le iese ieftin.

— Nu m-aşteptam să fie aşa de prost cu femeile tocmai în America, se plînge Stelică, mai rău ca-n România. Aaa, că le vezi prin baruri dansînd provocator şi îmbrăcate sexy, ori la video în filme porno?! Dar nu te poţi atinge de ele... Totuşi, noaptea la unu-două, găseşti "fetiţe" aliniate pe stradă, opreşti maşina, te tocmeşti la plată, şi...

Stelică povesteşte despre un român mai recent. care, alegîndu-şi o prostituată de pe drum, cînd i-a băgat mîna-n chiloţi... a constatat că e... bărbat!

Ceilalţi colegi de camp, emigraţi pe coasta Pacificului:

o Petre e maseur: nu ştie de la o săptămînă la alta cît cîştigă.

oNelu şi Aurelia sînt şomeri (primesc ajutor social);

o analog, Colonelu', care era maior în ţară;

oGigi Machedon umbla să se angajeze la un restaurant românesc din Los Angeles (dormea la rude);

oTibi cel Mic şi Cristi sînt *bus boys* într-un local.

"America e dură", încheie Stelică, "nu menajează pe nimeni".

26.12.1990 Americanii trebuie să mănînce toată ziua, să rontăie ceva-n gură - de-aia sînt aşa de slăninoşi/obezi... ca nişte viermi umflaţi şi graşi.

Ce zic rudele din ţară:

"Ia nite, nu ne trimite pachete!"...

Cît eram în Turcia, pe vremea lui Dracula şi fără o leţcaie, nu mă cunoştea nimeni. Verişorii îmi trimiseseră vorbă să nu le mai scriu, ca să nu-i bag în belea cu securitatea. De cînd în America, toţi aşteaptă de la mine marea cu sarea.

Dacă rămîi în pană de benzină pe *freeway*, poliţia te amendează. (Deh, pana prostului!)

27.12.1990 Mi-am reparat pantofii cumpăraţi la Ankara... lucrătură ca din topor... dar să mă ţină încă o lună, două... amortizarea...

Asta-i şoferia mea: o luptă permanentă cu spaţiul, timpul şi moartea.

Mă urmăresc ca rechinii, seara cînd privesc în oglinda retrovizoare, farurile aprinse ale celorlalte vehicule...

Ca angajat "direct" la **Honeywell** beneficiez de zece zile de sărbători legale pe an (dintre care două de Crăciun şi două de Anul Nou), plus o zi liberă la discreţie (*floatting holiday*). Plătite integral.

Şi două săptămîni concediu anual. La care se adaugă ore de boală.

31.12.1990 Revelion petrecut în doi, la Mike din *Who's Who*.

Am dinat la un restaurant chinezesc din Scottdale, meniu special de an nou.

Fiindcă nu ştiam ce să comand, de fiecare dată mă luam şi eu după Mike:

— *Same*, răsuceam indiferent din mînă. Ospătara zîmbea.

Îndrăznisem să-i intru-n intimitate, întrebînd-o:

— Cum se zice "te iubesc" pe chinezeşte? (Mi se părea aşa de exotic).

— Ha, ha, ha! a izbucnit Mike în rîs.

Fata rămăsese timidă ca o portocală. Pînă la urmă n-a deschis gura să-mi spună.

Am băut trei beri. Am privit la televizor spectacolul din Tempe şi mi-a părut rău că n-am fost la faţa locului. Dar programul lor era foarte slab în comparaţie cu cel românesc prezentat în noaptea Anului Nou.

Am prins legătura telefonică la Craiova.

Ely m-anunţă că Ilie "a ars" o parte din manuscrisele mele pe vapor, în vara-toamna lui 1988, de frică să nu-l prindă. Şi eu îmi tocisem nervii ani de zile să le creez...

După 7 ianuarie va afla data sosirii în SUA. Părea foarte mîndră de Silviu. ("O, cînd l-oi vedea... ")

Nu au ajuns medicamentele la Băleşti. Nu a primit *check*-ul doi - 1008.

Să-mi aducă:

- cele patru carnete cu însemnări literare (de la mama);
- şi blocnotes-ul cu adrese (utile).

Am plecat spre Phoenix după 12 noaptea. Să fiu sigur că apuc anul care vine!

— O mulţime de şoferi băuţi, mi-a atras atenţia Mike. Fii atent cum

conduci.

Într-adevăr, zuruiau maşinile şi toţi păreau grăbiţi.

În caz de accident, dacă înverzeşti fiola, poliţia te bagă la puşcărie, nu mai stă la discuţie. Aşa sînt legile.

04.01.1991 Nici n-am împlinit bine 36 de ani şi sînt considerat de 37! Mi se pune anul de douăzeci şi două de zile.

Ce onoare pe mine: mă pomenesc cu scrisori de la necunoscuţi! Şi încă de care! Dintre cei mai faimoşi!

Din Puerto Rico n-aveam cu plicuri - dar am căpătat astăzi! Academicianul Orlando Cortijo îmi expediază volumul său de versuri în limba spaniolă *Realidades*, cu dedicaţie semnată şi de Carmelo A. Cifredo, editorul revistei *Ecos de Cataño*.

Încerc să citesc; spaniola e uşoară, să-l dai dracu!... dar nu înţeleg mare brînză...

Adaug şi eu pe plic, lîngă adresă: *Felicitaciones por la Poesias*. (Mă joc de-a spaniola!)

05.01.1991 Aşa vreme urîtă! Burniţează continuu de cîteva zile. Cerul e scund, apăsat de norii păcurii... Parcă s-ar anunţa epocă de război. Iar eu trudesc cîte unsprezece ore în uzină, ca să-mi fie cald mai tîrziu...

Ieşisem să duc gunoiul, cînd cineva se-apropie de mine... Paul (Po:l), de la apartamentul 103:

— Nu vrei o masă? Tocmai căutam s-o arunc! A plouat pe ea şi s-a scorojit, dar e încă utilizabilă.

— Cum să nu! sar de bucurie. Exact ce-mi trebuia.

Parcă îngerul ocrotitor mi-l trimisese! De cinci luni mîncam numai din picioare, scriam în pat...

Am băut nişte bere, apoi mi-a povestit despre familia lui... Taică-său a plecat de-acasă, iar maică-sa a rămas cu cinci copii să-i crească; lucra cîte două slujbe.

Paul locuia în Ohio, în oraşul Dayton, unde jumătate din populaţie trăia din ajutor de şomaj. Se mai găseau munci pe la cîte-un restaurant, dar - după reţinerea taxelor către stat - suma rămasă era mai mică decît ajutorul social! Şi-atunci lumea prefera să stea acasă! Pînă cînd lui Paul i s-a urît de asemenea viaţă. A-ntrebat pe unul şi pe altul... Şi-a luat-o uşor spre vest. Se gîndea la California. Din drum, s-a oprit oleacă în Arizona şi-a decis să rămînă aci. O lună de zile a fost *homeless*, apoi a găsit de lucru ca îngrijitor la o echipă de golf.

— Oho, cînd economia americană era în floare... pih! fluieram în stradă, curgeau ofertele de servici prin toate jurnalele. Acum (pauză), tremuri pentru locul tău de muncă... să n-ajungi *homeless*...

Şi mi-aduceam aminte de tineri, pe care-i văzusem pe la colţuri cu cartoane legate de git:
"Familia în nevoie"
"Caut de lucru numai pentru mîncare"
Iar eu, ca un credul, prezumasem că-n America nu există săraci...

06.01.1991 Par citeodată nemulţumit de viaţă, şi-atunci nu mai mă interesează nimic. Precum astăzi, duminică, Boboteaza, cînd am lucrat 12 (douăsprezece!) ore... ca niciodată. N-am văzut lumina soarelui! *Life is not only work*, îmi răsunau în urechi cuvintele lui Eliot.
Pe la 10-11 ţîrr, ţîrr, telefonul. Tereshinka din Moorhead. Avea un accent latin!
— Mi-au plăcut versurile tale *Brasilian Girl*, mă încurajează profesoara de spaniolă.
(Am creat şi eu patru poeme în engleză. Patru! Şi le-am perindat peste tot, m-am lăudat cît am putut!!)
— Le-am scris pentru dumneavoastră. N-aţi venit din Brazilia?!
— Păi, eu sînt blondă! mi-o trînteşte-n nas.
Parcă mi-ar fi dat un bobîrnac peste faţă.
— O, ce păcat, zic, am crezut că sînteţi brunetă... Dar n-are nimic!! Trece!!
— Strămoşii mei, continuă femeia, au emigrat din Iugoslavia, Germania... Eu sînt blondă.
— Înseamnă că sînteţi *good looking*...
— Nu vorbi aşa, mă trage Ed de mînecă, eşti om însurat.
Cică am o voce plăcută la telefon - ceea ce mă surprinde. (Desigur, de dimineaţă am fost mai bine dispus.)
Mă cheamă în Moorhead pentru a-mi lua un interviu cu videocamera, precum poetului sovietic Igor Mihailuşenco. Dar, cercetînd tarifele de avion, aflu că m-ar costa 682$ dus-întors dacă aş pleca în "weekend"-ul ăsta, sau 550 în "weekend"-ul următor. Un bilet este cel mai ieftin dacă-l cumperi - prin rezervare - cu o lună înainte. Iar timpul de zbor: în jur de 5,5 ore, schimbînd avionul în Minneapolis.

07.01.1991 Preotul M. se plînge lui David, la Tolstoy:
—Mister-e m-aţi adus din deş ert ş i m-aţi lăsat aici! De ce nu-mi daţi bani să mă înapoiez în ţară?
Alt ins, plecat de patru ani de-acasă, a stat vreun an prin Australia. Spune că şi-a pierdut răbdarea să mai aştepte încă un an după acte, vize, paşapoarte, pentru a-şi vedea soţia şi copiii. Era cu moralul la pămînt... Şi-n timp ce unii revin la mateă, alţii fug.
(Nu mai am nici o veste de la bietul Mitică din Detroit. I-or fi acceptat

americanii cererea de azil politic?)

08.01.1991 America, în majoritate, e formată din minorităţi: minoritatea spaniolă, minoritatea filipineză, etc... minoritatea românească.
Am depăşit 6 luni consecutive de servici în aceeaşi companie. În cazul că sînt dat afară, voi primi *unemployment*, cel mult opt luni, în procent de 40-60 % - dacă probez că în acest răstimp caut de lucru dar nu găsesc.
De două săptămîni nici o scrisoare din România. TAROM-ul în grevă.

Anarhie? Ce dracu' se-ntîmplă în ţara aia?

09.01.1991 Aventuri la A.S.U.
M-am învoit de la serviciu ultima oră ca să merg la *appointment*-ul cu Dr. Bremner, în Tempe.
Maşina am parcat-o în curbă pe Forest Street, lîngă campus. Seara, la plecare, am găsit un plic între parbriz şi ştergătoare: amendă 18$.
Secretara Joyce, de la Departamentul de matematică:
— *Hi*, Florentin! Dr. Bremner te aşteaptă în cabinetul său.
Dar întîlnirea n-a fost tocmai plăcută, înscrierea la doctorat rămînînd neclarificată. Universităţile americane, în procent de 90 %, sînt interesate de banii pe care-i scot de la studenţi - mai puţin de învăţătura ce le-o asigură. M-am certat niţel cu *advisorul* meu: "de ce dispreţuiţi (sau desconsideraţi) instituţiile europene de învăţămînt?"
Prima întrebare pe care mi-o puse, firesc, era de ordin financiar: "puteţi plăti cursurile?"
— Plăteşte Honeywell, compania la care lucrez.
— A, great, great!
Trei ore de curs pe săptămînă, vreme de un semestru şcolar (care semestru înseamnă 3-4 luni!) costă 811$! Dacă ai obţinut, însă, rezidenţa (locuire pe teritoriul statului Arizona, timp de un an, fără întrerupere), preţul scade considerabil: 77$ ora.
Pentru un doctorat (Ph D.), mi se pretind, de la acel *Bachelor's Degree* acordat pentru studiile din ţară, încă 84 de "credit"-ore.
M-am revoltat imediat:
— Din programa pentru *graduate*-matematică: 70-80 % îmi sînt subiecte cunoscute. Că le-am mai uitat... de acord, au trecut atîţia ani... am stat în lagăr... Dar le-am studiat - am accentuat.
Înţelegător (Dr. Bremner este venit din Anglia), a hotărît să-mi transfere nişte credit-ore (maximul admis de regulament fiind de 30).
Redactarea tezei de doctorat şi cercetarea individuală (făcute acasă) însumează alte 24 de credit-ore. Ar mai rămîne încă vreo 30, deci cam vreo 2-3 ani de cursuri.

Dr. B. îmi propune să mă înrolez ca student *full-time* (peste 9 credit-ore), abandonînd slujba, oferindu-mi un post de asistent (algebră şi/sau Teoria numerelor). L-am refuzat politicos din aceleaşi motive... financiare! (plătit de două ori mai prost în învăţămînt decît în computere)...

Aştept ca pe ghimpi decizia numărului de credit-ore transferabile...

12.01.1991 Nu mai am timp să-mi scriu jurnalul, viaţa e prea repede! Se succed evenimentele cu viteza fulgerului, mă bulversează, îmi schimbă direcţia la 180°.

Aşadar, revista pregătită de prieteni cu discreţie, a apărut. Şi se numeşte, destul de măgulitor la adresa mea: *Smarandache Function Journal*. Nu ştiu în ce măsură funcţia pe care am publicat-o acum zece ani(!) dar o aveam în manuscris încă de student,

(n) = cel mai mic număr întreg al cărui factorial se divide la n.

va interesa lumea matematică de mîine?

— Îl ştii pe Ali? Ăla negricios, pitic, cu părul rar... precizează Nicoară.

— Cum să nu, răspund. A fost vecin de cameră în lagăr cu mine. E turc din Bulgaria.

— A omorît un om.

— Pfff! Eu nu-l ştiam aşa violent.

Reia Nicoară:

— A avut un pistol... de unde naiba?... Cu bulgarii... ei nu se-mpacă bine, turcii ăştia... Stătea la Camellot, cu ceilalţi. Un tip din Sofia venise-n vizită pe la un amic refugiat. Neavînd unde să doarmă, ca să nu plătească la hotel, l-au dus bulgarii în cameră cu Ali, unde era un pat liber. Probabil că s-au certat... ori, ce s-a-ntîmplat...

Ali s-a luat după el, cu maşina... Lucrase la Fry's ca măturător, ştergea praful pe rafturi... pînă şi-a cumpărat o maşină de ocazie...

L-a urmărit dar, cu maşina pe bulgar, iar la un stop s-a dat jos şi l-a împuşcat în cap prin geam. A arătat la televizor. După aia a fugit. Îl caută poliţia...

Uneori mi-e greaţă, mi-e ruşine de camp.

Jurnalul I şi II, de pe noul continent, constituie doar prima impresie despre America, acest paradis diavolesc.

Dacă în ţară mai trăgeam mîţa de coadă la centrul de calcul, aici am muncit pînă-am transpirat de frică să nu mă dea patronii afară.

13.01.1991 V. Fruntaşă: "*Încet, văd, lucrurile s-au aranjat. Vei avea un cer senin şi frumos de acum înainte!*" Ceea ce eu nu cred, dar trec cu vederea... J.P. Micouleau: "*Persuadé que vous allez réussir en terre américaine, vous, le franco-roumain!*"

Nea Faruk, tătar din Dobrogea, emigrat în Welland (Canada) :

"*Unii sînt şocaţi de ce văd la primul contact dar după scurt timp începe zbuciumul (...). După ajungerea la destinaţie în SUA, lupta cu viaţa. Poate unii dintre românii, care au venit din Turcia, s-au încadrat în muncă, dar ce fac acei care nu ştiu să spună (în engleză...) cum îi cheamă.*

Florine, ştii bine că este criză de muncă atît la tine cît şi la mine (...). Unii, chiar localnici, încep după martie (...)

Florinel, de la alţi tovarăşi nu prea am veşti. Deoarece le e ruşine să-mi spună că stau pe banii guvernului. "

Şi termină astfel: "*Cu toate că nu sînt creştin, dar am ajuns la concluzia că Revelion şi Crăciun mai frumos ca la români cred că nu există nicăieri.*"

Prima scrisoare în spaniolă! Am compus-o cu dicţionarul pentru Teresinka. Ce mutră o să facă văzînd-o!

Desigur, scuzăm greşelile de gramatică. (!!)

Scriitorul Paul Courget îmi vorbeşte despre *o revoluţie neterminată* în România, iar **Centre d'Etudes et de Recherches Poétique Aquitaines** mă botează (fără să-mi cumpere cămaşă!) *Florestan*, ca-ntr-o operă celebră.

14.01.1991 O mare înfringere astăzi, care mi-a rupt inima: Dr. Bremner m-anunţă că nu poate să-mi transfere mai mult de 6-9 credite pentru studiile din România. Ca să-mi dau doctoratul aş avea nevoie de încă 51 de credite (ore), ceea ce ar însemna vreo **4-5 ani** de cursuri!

I-am răspuns obraznic, urît:

— *I don't waste my time and my money for nothing!*

Doar că nu i-am zis "mă piş pe diploma voastră", eram în stare, dar nu ştiam în englezeşte!

Atîta dispreţ arată americanii pentru universităţile străine! Doar ale lor "contează". Mi s-a spart şi visul acesta... doctorat, profesor la universitate... aleluia!! Am plecat din România cînd nu trebuia. Am revenit în România (din Maroc) cînd nu trebuia. Întotdeauna m-a ocolit binele...

Acum mă pătimesc prin altă lume, înghiţind minciuni americane... Am fost duşi de nas pe cînd eram în ţară: că-n Occident e pe dracu' şi pe lacu'!... E, dar pentru cine are bani. O nenorocire nu vine niciodată singură. O mai aştept şi pe-a doua. Sînt nerăbdător!! Deja îmi devine suspectă întîrzierea familiei. TAROM-ul nu mai circulă, veşti nu mai ajung...

VĂD CUM MĂRATEZ

ŞI N-AM NICI O PORTIŢĂ DE IEŞIRE.

Victimă a birocraţiei comuniste, victimă a birocraţiei capitaliste! O viaţă plină de eşecuri, de încercări zadarnice.

15.01.1991 Corduneanu, ofuscat la telefon de apariţia revistei editată de colegii mei cu probleme de matematică. O consideră concurentă? Ar fi vrut ca *Libertas* să rămînă singura revistă matematică de exil a românilor?

Aflu că Titu Andreescu se află în Chicago. Maică-sa, cetăţeană americană, a trăit în România un timp, apoi a revenit în SUA. Titu, prin urmare, a obţinut repede rezidenţa. Mi-l amintesc la o întrunire matematică în Craiova, cînd o profesoară l-a întrebat:

— De ce nu vă asiguraţi, domnule Andreescu?

— Dacă nu mă ia nimeni, a răspuns ironic.

Ca şi mine, se zbate pentru înscrierea la doctorat. Cînd a auzit de la Corduneanu că durează 3-5 ani... să se ia cu mîinile de păr!

Topo s-a-ntors din ţară. Am alergat curios să-mi spună. M-am plîns că mă simt rău, fără prieteni, familia îmi este obstrucţionată în ţară de către oficialităţile americane (Bush îl imită pe Ceauşescu în neacordarea de vize), izolat, colegii de muncă mă dezapreciază fiindcă vorbesc prost engleza, îmi rîd în nas.

Astăzi l-am rugat pe Pascal să se intereseze de posibilitatea obţinerii vizei de emigrare în Franţa (plus profesorat, continuarea studiilor). Cînd îmi soseşte familia, vom decide împreună încotro s-o luăm.

Topo:

- În România e o debandadă şi-o delăsare totală; nu mai munceşte nimeni; o ţigănime pe toate străzile în Bucureşti; toţi cu bişniţuri mărunte; cozi la portocale şi banane verzi; rafturi goale.
- un ziar costă 15, lei dar ca să afli adevărul trebuie să le citeşti pe toate!
- lumea vede în rege marioneta Occidentului; Iliescu pierde teren din zi în zi; actuala conducere nu e interesată decît să se ghiftuiască
- Raţiu şi Cîmpeanu nu fac nimic pentru ţară, se luptă pentru gloria individuală; singurul care a investit valută în România este Ion Ţiriac, neavînd pretenţie la nici o funcţie politică;
- securiştii au fost schimbaţi dintr-un oraş în altul ca să nu-i lînşeze po pulaţia;
- Petre Roman cumpără AIRBUS-uri din Occident (am citit şi în ziarul scos de **Honey- well**: *Pride*), iar poporul n-are ce mînca (se vorbeşte pe la colţuri că occidentalii l-ar fi mituit bine, omul încercînd să se căpătuiască, iar pe urmă să dispară din România!)...

Prietenii lui Topo îl priveau ca pe-un zeu picat din cer la Ploieşti: inginer, America, dolari, călătorie cu PAN AMERICAN-ul (TAROM-ul

se desfiinţase, oricum!)... Doi foşti colegi i-au dat **résumé**-urile, dorind să lucreze la firme americane (slabe speranţe!); rudele curioase: "Cum e pe-acolo?"...

— Eu în America nu trăiesc, termină Topo, doar fac bani. Fiindcă toată ziua nu ştiu altceva decît muncă şi casă. Du-te, vino.

Lenuţa e muncitoare electronistă la **Honeywell**. Aşteptînd la bancă, îmi vede în mînă ziarul "Lumea liberă". Se făcuse coadă pe un rînd şerpuit.

— Sînteţi român, nu-i aşa?

Tresar...

Şi-apoi:

— Veniţi pe la noi! E şi soacra din România. Copilul, soţul. Veniţi pe la noi, se roagă.

Şi simţeam cum singurătatea şi izolarea îi apasă ca pe mine.

— Veniţi pe la noi!

Nevoia de prieteni, de cunoştinţe cu care să împarţi un necaz, o bucurie.

"Veniţi pe la noi!", îmi răsunau cuvintele ei, parcă trăgîndu-mă de mînecă, implorîndu-mă: *"Veniţi pe la noi! E şi soacra din România, copilul, soţul"*...

— Stăm aproape de dumneavoastră. Pe **Bearsley**, la **Crossward** Apartments. Puteţi merge pe jos. De ce nu vreţi să veniţi? Duminica ne ducem la biserică. Se string pînă la 70 de persoane. Noi sîntem penticostali. Vizitaţi-ne cînd vreţi dumneavoastră! Vă aşteptăm.

I-am dat ziarul, ca unui om de care ţi-e milă, deşi eu mă aflu într-o situaţie mai jalnică decît familia Lenuţei.

Cum inventează comersanţii americani tot felul de taxe, ce se adaugă preţului afişat (Sales Tax, Basic Service Charge, etc. şi etc.)! Îţi stă minte-n loc! Niciodată nu ştii costul real pînă n-ajungi la casă şi-ţi face vînzătoarea socoteala. În general, trebuie să te-aştepţi la un surplus de pînă la 10 % din valoarea etalată a obiectului.

Mă-ntreţin cu Alex, evreu din Leningrad:

— Am venit dintr-un oraş cu mare cultură într-un deşert cultural! — îşi varsă omul năduful.

Alex participă din joi în paşti la întrunirile comunităţii sioniste din Phoenix. Cică şefii şmecheresc banii! Odată, el s-a ocupat de un ins, nou sosit, să-l înveţe să şofeze. L-a dus la examen de şi-a luat carnetul... Iar cînd, din întîmplare, s-a uitat într-un registru, a constatat cu stupoare că **altul** decontase banii pentru benzină şi acel **altul** figura cu numele c-ar fi

făcut comisioane pentru noul sosit.

Alex se plînge că n-are timp să mai citească o carte (lucrează cîte zece ore pe zi), amestecă alfabetul chiliric cu cel latin (după zece ani de America nu mai ştie să scrie ruseşte), nu are habar nici de idiş nici de ebraică, şi nu vrea să se stabilească în Israel.

Chestiune tabu în SUA: nu ai voie să-i zici unui negru că e negru (atunci să-i spui că e alb?!), unui chinez că e chinez, etc. (considerată ca ură de rasă, dar în acelaşi timp contribuind la omogenizarea acestei populaţii eterogene).

De unde vine această răceală a poporului american? stau şi mă-ntreb.

Oficialităţile sînt conştiente. Pe locuri de muncă se încearcă socializarea lucrătorilor: cîte-o masă colectivă într-un local, mai rar o excursie în grup... Altfel: n-ai cu cine merge la un film, n-ai cu cine bea o cafea sau ieşi la o terasă, n-ai cu cine schimba o vorbă. Fiecare le ştie pe-ale lui şi e preocupat numai de el însuşi.

Cei mai mulţi emigranţi cu psihicul stau rău.

Joaca electronică a băieţilor:
Hans: *oky doky*
mister little florentin
I see how you are!
funnnnnnyyyyyyyy
!!

16.01.1991 M-am înscris la doctorat sub loviturile de tun ale declanşării războiului din Irak. De unsprezece ani m-am tot căznit, dar mi s-au pus numai piedici (comuniste). Iar, tocmai acum, acceptat fiind, am nivelul de cunoştinţe extrem de scăzut.

Milică şi Marcel, după două luni de şedere în SUA, au primit dreptul de muncă.

17.01.1991 În şase luni mi s-a mărit cu 3% salariul.Înscrierea la doctorat n-a fost mare scofală. Am plătit 836$ ca non-re zident pentru trei credite. Dr. Andrew Bremner din Anglia mi-a recomandat să urmez cursul profesorului E. Ihring: *Basic Algebraic Geometry*, după cartea cu acelaşi titlu de Shafarevich. Aş adar, am venit în America pentru a studia matematica ... rusească!

De două ori pe săptămînă, marţea şi joia, pînă la mijlocul lunii mai, frecventez cursurile universităţii de la ora 10:40 pînă la 11:55, clădirea **PS** (Phisycal Science), clasa A 309. Partea nasoală e cu programul: mă scol la 6, la 7 sînt la serviciu, plec la 9:30 cu maşina către **Arizona State University**, conduc o oră pe *freeway* cu viteză nebună (de nu m-ar lăsa Fordul în

pană!), asist la curs, din nou conduc o oră pe *freeway* înapoi la serviciu, lucrez de la 1 la 5:30 p.m. Lunea şi miercurea programul de muncă durează 9 ore: între 7 a.m. - 4:30 p.m. Săptămînal trebuie să însumez cel puţin 40 de ore la companie.

Prima oră de curs nu s-a ţinut: profesorul fiind plecat la un congres în San Francisco.

În campus am cumpărat de la **Book Store** manualul lui Shafarevich, publicat iniţial la Moscova, tradus apoi de Springer-Verlag: 32$.

Dr. Bremner afirmă, despre culegerea mea de probleme nerezolvate, că are întrebări dificile.

— Ce-or zice rudele în ţară? Bă, ăla sparge avioane în America! S-a înscris la doctorat, publică lucrări... Vede-o matematică de stă mîţa-n coadă"! Iar eu am uitat totul şi mă orbesc la lumina veiozei pe manuscrise, tratate... Stors de vlagă. Revistele mari nu mi s-au deschis, public doar în cele mici.

Lotzi la telefon:
- n-am de lucru, produsele nu se vînd, doar 2-3 zile pe săptămînă e chemat la slujbă;
- Tibi e disperat, nu găseşte loc de muncă iar şcoala de şoferie pentru *truck*-uri începe abia în aprilie...
- criza economică se accentuează.

Dacă Saddam este dictatorul Irakului, Bush se vrea dictatorul lumii. Toţi să se-nchine în faţa lui, să-i îndeplinească voile!

— O să vină Bush buşit din Golf, zîmbeşte Nicoară. Şi-a atras ura atîtor ţări. Chiar americanii demonstrează împotriva lui.

În Phoenix aveau pancarte:
"**Nu dăm sînge pe petrol!** ",
"**Nu lăsaţi Israelul să ne-mpingă în război!**"...

Pe guvernatorul Arizonei, care a votat pentru război, l-a cam durut undeva de cererile mulţimii. Nici măcar n-a ieşit afară să vorbească.

Îi zic lui Ed:

— Ce folos că la voi dreptul de întrunire e garantat, dar... conducătorii rămîn surzi la doleanţele poporului?

Naţiunile Unite pretind că eliberează Kuweitul dar de fapt îl ocupă, aşa cum au procedat ruşii în '44 cu Basarabia.

Va însemna, pentru Statele Unite războiul din Golful Persic un al doilea Vietnam? Dar cine-s, în fond, luptătorii americani?

— După absolvirea liceului (high school), accesibil întregii mase, elevii americani au trei alternative: urmarea unui *college* (*university*), înrolarea în armată sau instituţii militare, ori începerea unor slujbe mărunte (prost plătite). La *college* merg doar elevii bogaţi, costul educaţional atingînd per total 20.000$! (Mai există şi excepţii pentru elevii (studenţii) foarte buni, care primesc burse). Învăţămîntul militar este gratuit. De aceea elevii fără bani aleg această alternativă, înrolîndu-se voluntar pentru 1-2-4 ani. La terminare pot urma orice *college*, taxele fiind plătite de guvern. În concluzie, declară Lisa, săracii luptă acum în golf iar bogaţii sînt cei care i-au trimis. Pe vremea Vietnamului mulţi tineri americani, pentru a nu fi trimişi la război, fugeau în Canada sau Mexic.

La radio se comentează războiul ca un meci de fotbal! Ofensivă... Defensivă...

Aflu că Irak-ul a făcut cadou Israelului cîteva misile.

Dacă sare toată lumea arabă va începe al treilea război mondial.

De ce Bush n-a dat ultimatum Israelului să se retragă din teritoriile palestiniene ocupate, sau Angliei să se retragă din Irlanda de Nord? Aici a închis ochii "domnul preşedinte" al lumii.

20.01.1991 Telefonat în România, la ora 4 dimineaţa:

- Ely a primit *check*-ul de 100$;
- la Bălceşti n-au ajuns medicamentele! (mai mult de trei luni au trecut de la expediere);
- copiii sînt sănătoşi (Mihai e trist, Gabriel, vesel)

28.01.1991 A mai trecut o săptămînă din viaţă, m-apropii de punctul final...(?)

Am rămas de cărunţă cu jurnalul, timpul mă omoară. Alerg toată ziua, nu mă simt în formă, seara cad frînt de oboseală.

Marţi din nou în Tempe. Şi iar n-a venit profesorul! Nici un anunţ, nici nimic. M-am făcut foc de mi nie! Ce mai organizare la universitatea ... lu'peşte! Pe secretară am ameninţat-o că-mi retrag banii plătiţi (36), dar am aflat că n-am dreptul decît la 80% din sumă.

Miercuri, în sfîrşit, asist la prima leţie într-o universitate americană. Un curs infect! Profesorul, cu cămaşa scoasă din pantaloni, rîdea brusc de unul singur, scria pe tablă aiurea, ştergea cînd nu trebuia, se-nfierbînta parcă-ar fi dat cu sapa, apăsînd pe cretă, sărea de la o idee la alta...

Şase studenţi dintre care doi cu părul alb! şi cu mine şapte. Unii copiau de pe tablă, alţii priveau doar. Un tip din prima bancă stătea cu picioarele pe catedră:

"Din fericire", mi-am zis, "am carte după care să-nvăţ (tradusă din rusă): Shafarevich, altfel pierd vremea de pomană, şi dacă mai pun la socoteală

cele două ceasuri dus-întors pînă la universitate, plus benzina consumată (5 zilnic)... n-am făcut nici o scofală!"...

Dumnezeu nu e drept cu mine, Dumnezeu nu există! Prea multe manuscrise am pierdut prin poştă, prea multe colete...

Biblioteca Noble în Tempe. Sînt aşa de multe reviste şi cărţi de matematică... încît te descurajează. Niciodată nu poţi fi la curent cu toate!

Inflaţie, din luna februarie, la poştă: 10-15%.

Conflictul din Golf atîrnă greu pe umerii poporului. Se prevăd taxe de război. Economia este în continuă scădere. (Petrolul?). Naţiunile "unite" nu vor învinge niciodată definitiv în Irak. Mereu vor fi tulburări în interior. Supraputerile pierd din forţă, iar o ţară mare nu mai este în stare să comande altora mici. Dovadă că Saddam nu se teme de America. Ba, culmea ironiei, îi mai şi atacă pe "aliaţi" în Arabia Saudită! Parcă la mişto!!

Leţii de... chineză (!)

Scrierea figurativă... mi-o explică Alice, cît e ea de mică, dar cu părul foarte negru şi lung pe spate, energică şi serioasă. Alice e născută în New York din părinţi chinezi.

Vineri: Teresinka Pereira, înarmată cu o videocameră aterizează pe Sky International Airport, din Phoenix, la 11:45, terminalul 3, cu NorthWest Airlines.

Las maşina în *parkinglot* (80 cenţi pentru 1/2 oră).

Nu o cunosc pe poeta braziliană şi editoare a **International Poetry** din Minnesota. La telefon îmi spusese că va fi îmbrăcată în verde.

Scriu pe un carton mare numele ei şi aştept spre ieşire. Din cauza războiului, este interzisă pătrunderea pînă la poarta 23 unde soseşte avionul. Americanii se tem de acte teroriste din cauza arabilor.

Ce să-i vorbesc în faţa aparatului de filmat? Cuvintele nu se legau, mă bîlbîiam... iii... iii... vocabularu-mi de limbă engleză fiind extrem de sărac! Voce monotonă, înceată.

Primul interviu filmat pe care-l dau. În parcul universitar din Tempe, în parcul de pe Bearsley cu 19-th Ave., în apartamentul meu din Rose Garden. 60 minute de înregistrare. În final, am citit cîte un poem în română, franceză şi engleză.

Teresinka lucra la traducerea în portugheză a unor poeme pe care le aveam în versiune franceză. La plecare mi-a declarat că este... marxistă! Ultima discuţie cu ea, din aeroport, înaintea decolării spre Fargo (MN), m-a tulburat. Aveam impresia că-mi ascunde mistere...

31.01.1991 Decizie bruscă de a-mi schimba locuinţa (pentru a patra oară

în decurs de zece luni) ! Dar ce greu mi se pare!

Ed şi Gordon au adus *truck*-uri, Mike şi-a pus muşchii la contribuţie. O parte din lucruri le-am transportat în garajul Lisei, altele în Scottdale, la Mike, unde voi rămîne pînă luni.

Complexul **La Miradora**, pe Bell Road cu 19 th Ave., aproape de şcoala unde intenţionez să-l înscriu pe Mihai (**Constitution Elementary School**), deoarece are program special de predare a limbii engleze pentru copii de emigranţi.

Şi din nou viaţa mi se pare grea, nesigură, solitară...

Familia, cînd vine, cînd nu vine... Deja m-am făcut odată de băcănie: directorul de la **Tolstoy** m-a anunţat că există o rezervare de bilete la **Pan American Airlines** pentru Ely şi copii. Telefonez în ţară (12 noaptea la Craiova), îmi spune socru-meu că ei nu ştiu nimic!! Chuck tipărise deja fluturaşe să invite colegii la o petrecere în casa lui, chemase şi-un ziarist de la *Pride*...

În ultimul moment aud că familia mi-a fost reprogramată în 20 februarie, iar mama îmi scrie că Ely nu se arată prea încîntată de venire, aminind din cauza războiului.

Cumpărat un computer IBM compatible (Packard Bell), 80286, 80287, 2Mo of RAM, EGA video board, EGA monitor, 24 pin dot matrix printer, DOS 3.3, expandion slots 8-9, a paralel port and two serial ones, 40 Mo hard disk... Total 1250$.

Răspuns la întrebările Dr.-ului Şerban Andronescu:

My religion: orthodox.

My political orientation: to promote in the world the Romanian Culture!

O scrisoare din New Jersey, circulară:

"*God bless our men and women serving in the Persian Gulf, and God damn the politicians who put them there*".

Dacă nu cîştigă războiul cu Irak, America se face de rîs! Cea mai mare putere care nu e-n stare să-nvingă nici o ţară subdezvoltată?!

Mă menţin pe linia de plutire la serviciu: satisfăcător.

05.02.1991 Am o stare de nemulţumire generală - mutat împotriva voinţei mele... Chuck a insistat. Chiria mărită la 380$ lunar, distanţa de **Honeywell**: 3 mile (nu mai pot veni pe jos), plus un zgomot permanent de la motorul de încălzit apa în piscină...

Mi s-a urît notînd în jurnal că merg la dentist. Monotoa, dureros şi foarte scump. Dar astăzi a fost ultimul *appointment*. (Sper!)

06.02.1991 Jacqueline zice că n-am mutră de american.

— Păi de ce?

— Pentru că n-ai mutră!!

Jacqueline este o negresă cu ochi verzi. Dracu' a mai văzut pînă acum negresă cu ochii verzi! Poartă, bănuiesc, lentile de contact (care se aplică direct pe cornee). Măritată, dezmăritată, iar măritată, iar dezmăritată... nici eu nu ştie cum mai e!

Plătesc, într-un fel, că sînt aici: n-am un cerc social în care să mă-nvîrt... Americanii toată ziua mănîncă şi se uită la televizor!

Ce bine e cu program flexibil la serviciu: mi-a fost greu să mă scol la şase, cînd a sunat ceasul, şi-am mai dormit o oră! Desigur că ora pierdută va trebui s-o recuperez în timpul săptămînii.

Inventez o nouă limbă, sau ce dracu'? Privind în caietul de notiţe, adnotat în grabă: *"tel. apartament: cortine, apa keeps running"; "ask authorization de la B to publish* ceva; etc.

Invitat de **Moorhead State University** (Minnesota) pentru a citi poezii! Unde era marele poet... şi eu n-aveam habar! Nu de-alteeva, dar îmi crapă obrazul de ruşine să fac pe recitatorul în faţa studenţilor! Întotdeauna m-am fîstîcit pe scenă. Şi-apoi eu nu sînt poet, deşi compun poezii. Uneori scriu fiindcă n-am ce face, alteori fiindcă-s nervos... M-apucă, aşa, un tremurici pe condei... Şi vorbesc cu mine singur, ca nărodaţ, ba mai umplu şi hîrtia cu murdării sufleteşti... O fac pachet şi-o trimit altora s-o citească (cu nu mai revin asupra textelor vechi)... Teresinka gustă metaforele, cică-i place lirica "florentină" (eu mă mir ce-o fi găsit deosebit în versurile mele comparativ cu ale confraţilor!). În orice caz: cum drumul (427.50$ dus-întors), cazarea şi masa vor fi suportate de universitate - mă duc. Măcar vizitez două oraşe americane: Mineapolis şi Fargo. Dar mi-e teamă să nu mă fac de rîs.

La interviul trecut afirmase că voi ajunge un "poet celebru". M-a bufnit rîsul, iar faţa mi s-a încruntat:

— Dar ce ţi-am făcut de mă-njuri în halul ăsta?(!)

Familiile care au cîte-un membru plecat la război (de data aceasta în Arabia Saudită), arborează în faţa caselor drapelul american.

Concluziile lui Mike despre şoferul Florentine:

- nu-i place să meargă altul mai repede decît el;
- trece prin stop ca ghiuleaua (chiar şi pe roşu!);
- nu încetineşte la 15-25 MPH în dreptul şcolilor;
- iar, dacă-l ţii de vorbă, îşi pierde puterea de concentrare asupra volanului.

Concluziile lui Ed despre omul Florentine:

- i-ar place să stea la o fermă (deci unde nu există zgomot), să nu muncească şi să publice lucrări.

A trebuit să ajung în America pentru a mă face scriitor de limbă românească? Nu mai am răbdare, explodez, vreau să public o carte ca o descărcare. N-am timp de pierdut timpul.

07.02.1991 M-am născut prea tîrziu, voi muri prea devreme.
—De unde eşti?
—Din ţara mea.
—Eşti hispanic?
—Nu, sînt... japonez (!)
—Eu nu te cred, după figură...
—Şi ce dacă nu mă crezi!

Vizionat la Mike: *Gungun Din*, film inspirat de poemul cu acelaşi titlu scris de Rudyard Kipling... *You are better than I am*, versul celebru al poemului... Gungun Din, indian lucrînd pentru armata britanică, a fost un erou pentru Anglia dar în acelaşi timp un trădător pentru ţara - mamă, India.

Pelicula scoate în evidenţă doar prima trăsătură, normal, fiind producţie americană.

08.02.1991 Corduneanu: *"Lumea* (în România) *este agitată, nesigură, temătoare. Şi are serioase motive"*. Toţi românii fac politică, nu mai munceşte nimeni!

Ed afirmă că nu vrea să ajungă celebru, fiindcă n-ar mai duce o viaţă tihnită (lumea grămadă pe el să dea autografe).

Am cerut schimbarea datei de întoarcere, din Mineapolis în Phoenix, de pe 18 februarie pe 17, la biletul de avion, şi-atunci NorthWest Airlines m-a penalizat 75$. Parcă m-a usturat în suflet!

Mike îmi aminteşte că străbunicii lui au emigrat în Statele Unite pe la 1880 din Rusia Albă (întotdeauna accentuează Albă, ca să nu cumva... careva...).

Zice Gordon:

— Auzi, Florentin, tot aşa or să vorbească şi despre tine descendenţii, peste două-trei generaţii... strămoşul nostru a traversat Atlanticul pe la 1990...

— A zburat cu avionul, zîmbeşte Mike, n-a mai venit cu vaporul. Şi nici măcar n-a văzut Statuia Libertăţii, pe care Ema Lazarus a încrustat nemuritoarele-i versuri despre emigranţi! Or afla nepoţii tăi că se trag din... Dracula? şi iar rîde Mike.

Notez în caiet pe româneşte, ca să nu înţeleagă colegii, şi mă bucur că nu e prin preajmă nici un românaş să mă dea de gol.

— *English!* se încruntă Ed la mine. Scrie în *English* ! şi pune degetul pe text. *English!*

Nu mi-e gîndul la matematici. Degeaba încerc să citesc, că-mi zboară gîndul aiurea. *My body may be in school, but my mind is on vacation!*

O să abandonez doctoratul, dar mă fac dracu' de batjocură! Or să rîdă şi curcile! "Marele" matematician!! Aş scrie un roman sau aş traduce poeme din franceză: mă-ndeamnă inima. Pe cînd matematica... a ajuns să-mi displacă.

Mihai Ursachi n-a renunţat la doctoratul său în germanistică, revenind pînă la urmă în ţară. Nu de diplome am eu nevoie, în fond!

Mănînc la-ntîmplare, ce se găseşte prin frigider, cînd mă-ntorc obosit de la birou: salam, brînză, o ceapă sau usturoi, lapte, sucuri, fructe... N-am timp nici să fierb un ou! Barem să prăjesc cartofi... e lucru mare! Nu mai ştiu ce-i aia mîncare gătită!

Only Problems, not Solutions! titlu sugerat de Eliot - în bătaie de joc!

09-10.02.1991 Stat în casă şi buchisit pe cursul de la universitate. Vreme pierdută? Merită oare să-mi sacrific tinereţea mereu studiind? Nu pot trăi şi fără doctorat? Ce, tuşesc?

Nici limba nu o stăpînesc bine iar multe noţiuni le-am uitat complet! Trebuie s-o iau de la capăt. Punct şi virgulă.

11.02.1991 Încep să iau avînt, să mă ridic pe verticală?

Acceptat în *Who's Who in the West* ! Extraordinară realizare! Nu pot să cred!? Celebrele dicţionare! Mîine, cînd o să-i spun lui Chuck... să vezi ce ochi o să facă! Şi tocmai cînd mă consideram "Pierdut în spaţiu", demoralizat total, o zdreanţă umană...

Ah, dacă m-aş fi născut american!

Teresinka îmi trimite poeme numai în spaniolă (decît unele cuvinte care seamănă cu româna), simt dulceaţa de trandafir a versurilor şi le miros parfumul... *A mi Flor*, dedicaţie pe care mi-o atribuie în sens ambiguu... *Flor*, prescurtare de la Flor(entin), înseamnă în limba spaniolă "floare".

C.M. Popa: *"Deşi este omenească dorinţa revenirii în patrie, să nu idealizezi din perspectiva distanţei! Aici, din păcate, nu eşti nimeni dacă nu ai cunoscut laurii din străinătate. Poveste veche! Cred că trebuie luat doctoratul, publicat cărţi şi făcut bani, cît mai mulţi bani. Apoi, aşa cum au apărut mulţi români "realizaţi", se cuvine lansarea în România (vizită ştiinţifică, literară, afaceri, etc.)*

12.02.1991 Liviu Floda mă sună din New York. Va încerca să organizeze primirea soţiei şi copiilor mei pe aeroportul "J.F. Kennedy", în 18 februarie, ora 6:30 pm, de la zborul RO303 (ROMTRANS).

"I want to be only the poor tree
among the lost simbols"
(T. Pereira).

13.03.1991 Se apropie reintîlnirea cu familia (după doi ani şi jumătate). Sînt agitat. S-a terminat cu burlăcia. Timpul liber (?... care de fapt nu există!) va trebui să-l dedic alor mei.

Voi pierde pe linie profesională, cîştigînd pe cea afectivă.

M-a oprit poliţia pe *freeway*. Veneam de la **ASU**, cu capul greu pe gînduri. Profesorul ne dăduse nişte probleme pentru acasă (*homework*), cu le căşcălisem repede, din goana calului (n-am timp de nimic... pentru că fac de toate!). Apoi, Dr. Ihring m-a pus ca pe un şcolar nesilitor, să revin asupra soluţiilor. Altă muncă! Să le dau o formă cît mai riguroasă... În gîndul meu: am scris şi eu cum ne mîzgăleşti dumneata pe tablă, de nu înţelegem nimic!

Mai pierdusem o oră după curs: cerînd programa analitică (*sillabus*) şi comentînd greşelile pe care le comisesem (ah, am uitat atîtea...! sînt mai prost ca un elev de liceu!)...

Am ginit eu, prin oglinda retrovizoare, că se ţine un poliţist scai de mine... dar am crezut că-şi vede de drumul lui. Cînd colo, se-apropie de Fordul meu şi-mi face semn să trag pe dreapta. "Bă, ce naiba s-a-ntîmplat?"

— De ce n-ai semnalizat cînd ai schimbat liniile?

— Ba am semnalizat!

— Ba n-ai!

— Ba am!

— Ce dracu', dom'ne', ne faci să alergăm după dumneata trei mile? Coboară din maşină!

Mă dau eu jos şi mă-nconjoară trei poliţişti ca pe-un criminal. Nu ştiu ce-mi venise să bag mîna-n buzunar. Imediat s-au repezit la mine, crezînd că port pistol. Zic:

— Eu n-am bani de-ajuns nici pentru ziua de mîine.

Mi-au dat, în final, un avertisment, aşa, ca să fie.

14.02.1991 Accident de maşină. Iată că n-am scăpat! Mă grăbeam pe 19 Ave. să nu-nţîrzii la birou. Merg cam repede, nu sînt atent, mă gîndesc cu totul în altă parte... sînt obosit, surmenat chiar... M-am băgat în prea multe şi mă văd depăşit... Nu-mi era de-ajuns c-aveam atîtea probleme pe cap!... Acum accidentul!

Am muncit duminici, simbete, *overtime*, ca să-mi cumpăr maşină... şi-ntr-o secundă am făcut-o zob!

În cealaltă maşină: o femeie. Vina a fost a ei (poliţia i-a dat *ticket*), dar eu puteam să evit. N-am simţit şocul - îmi rupsesem centura de siguranţă.

Am rămas fără maşină, însă!

Pe cît de greu agonisisem banii, atît de uşor i-am pierdut! Din nou sărac... Reparaţia costă 2500$, în vreme ce eu am cumpărat Fordul cu 1.300$!... Agenţiile astea de asigurare sînt organizaţii de înşelat lumea! Bune doar să tragă bani de la clienţi, dar nu şi să plătească în caz de accidente!

Cum s-a-ntîmplat nenorocirea: aproape de Rose Garden Road, un Chevrolet a întors la stînga în faţa mea la 2-3 paşi. Am izbit cu putere. Imediat au sosit gardienii de la **Honeywell**, au anunţat prin radio poliţia. Femeia a leşinat.

— Asta-i viaţa americană, zice Ray, consolează-te că putea fi şi mai rău! Dacă te-alegeai cu capul spart sau oasele rupte?

Ali, care-a ucis un bulgar, s-a predat poliţiei în Washington D.C. Terminase banii, de angajat nu se putea angaja deoarece figura în computerul CIA-ului ca infractor, iar prin *social security number*, atribuit în mod unic fiecărei persoane cu drept de muncă în Statele Unite - putea fi depistat imediat.

Ziarele şi revistele americane put de reclame.

15-17.02.1990 Nicoară participă la demonstraţia anti-război din *down town*, între orele 3-6 după masă, cu o pancartă mare, pictată de el:

"A ucide un om înseamnă o crimă, a ucide 10000 înseamnă... "politica externă!"

În jurul orei cinci mă duce la aeroport: terminalul 3, zborul 108 pînă la Minneapolis; aici schimb avionul: zborul 596 către Moorhead.

Aşadar, invitaţie oficială! Mă umflam eu în pene...

O splendoare să vezi noaptea din avion oraşele americane! Oceane de lumini: Minneapolis, Moorhead...

Lîngă mine o educatoare din nordul Minnesotei îmi povestea despre biserica baptistă. Iar eu mă văitam într-una c-am rămas fără maşină.

— O să mă rog pentru tine, mă consolează. Scrie-ţi numele...

Zăpada şi frigul din Fargo/Moorhead mă înviorau. Arborii goi pe străzi, şi liniştea oraşelului mi-aminteau de Europa, de România mea lăsată undeva în urmă.

Teresinka m-a întîmpinat la aeroport. Purta un palton îmblănit, alburiu. Mi-adusese mănuşi, pardesiu, şi-o căciulă, să mă-mbrac. Eu veneam de la căldură şi nu-mi luasem măsuri preventive.

Simbătă, la ora locală 11 (în Phoenix era 10), o clasă plină de studenţi (vreo 30-40) m-aştepta. Am fost surprins, mai ales că nu pregătisem nici un discurs (fără să mai pun la socoteală "exprimarea" în engleză: anevoioasă, potcovită,... confuză). **Moorhead State University**. Teresinka m-a prezentat aşa de elogios, că mi-a fost mie ruşine! Parcă-aş fi reprezentat

România, ori aş fi întruchipat cel mai mare poet român contemporan!

Da' de unde!! Pe mine în ţară nu mă cunoaşte nimeni - sau nu vrea să mă cunoască!!...

Am vorbit mai mult despre emigrare (în corelaţie cu literatura), dar le-am atins punctul sensibil fiindcă destui auditori păţiseră la fel (fugă, lagăr, mizerie, vize): din Mexic, China, Coreea.

Dr. Mary Johnson, de la Departamentul de Franceză, preda chiar literatura din secolul al XX-lea. Îi aprecia pe marii români-francezi (Tzara, Ionescu, etc.).

S-au citit traduceri în spaniolă, engleză, franceză şi-n final eu: în română!

M-au pus să le dau autografe pe placheta *Inventario del General Malo*, pe care o scosese T.P. în cadrul universităţii (100 de exemplare). Nici nu ştiam ce să le scriu...:

"*Mi amigo Alvaro* (un mexican-indian), *yo te offrecesco esta libro en memoria del nuestro parecido emigracion... 16 febrero*"...

Mi-au filmat "conferinţa", ne-am tras în poze şi am prelungit sărbătoarea la un restaurant.

Mai târziu am studiat înregistrarea: nu-s deloc un bun orator - timid, vocea monotonă şi încetată, mă pierd, sar de la o idee la alta...

Apoi am vizionat filme braziliene senzuale (latino-americanii ăştia fac dragoste toată ziua!): *Gabriela* (cu Sonia Braga, o mulatră foarte sexi, şi Marcello Mastroiani) după romanul scriitorului Jorge Amado, *Bye bye, Brasil!*, *Femeia cu doi soţi...*, bând vin de Madeira şi ciocnind paharele cu Teresinka: *Tim Tim!* în portugheză.

Deşi căsătorită cu un chilian, Teresinka le vorbeşte copiilor ei în engleză.

La ora cinci venea la masă, invitat, un... român. (Am aflat că existau două familii româneşti în Moorhead.) Şi când l-am auzit rostind "Salut!", aşa de banal dar deosebit, clar şi limpede... m-am simţit deodată în România! S. trecuse clandestin frontiera cu Iugoslavia, îl dăduseră sârbii înapoi, făcuse 11 luni de puşcărie mutat prin trei locuri, scăpase cu un decret, luase la facultate la ASE, depusese cerere de emigrare, fusese exmatriculat din anul I, obţinuse viza de ieşire abia după cinci ani şi jumătate, printre altele participase la întruniri ale cenaclului de poezie condus de Cezar Ivănescu. În prezent: student la arheologie, sperând să ajungă să sape prin America de Sud.

Televizorul mergea. La VER rula o LAMBADA, celebrul dans brazilian... voluptos.

... Seara la teatru: *Do black patent leather shoes really reflect up?* după cartea lui John R. Powers, în regia lui James Quinn and Alaric Jans. Comedie muzicală despre şcoala catolică. Am râs cu lacrimi!

... Duminică noaptea, la douăsprezece, Nicoară şi D-na Tica mă aşteptau la aeroport, în Phoenix. Avionul avea întârziere 40 de minute.

18.02.1991 Telefonez seara în New York. (718) 274-2800. Ely şi copiii au ajuns, fiind cazaţi la **West Way Motel**. Mihăiţă privea desene animate la televizor, Siduleţul adormise. Camera 111.

Dimineaţa următoare erau puşi la avion de un reprezentant de la **International Orga- nisation for Migration**:

New York (La Guardia) 409 Chicago, Chicago 235 Phoenix.

Colegii de serviciu trimiseseră un mesaj electronic s-anunţe întreg departamentul.

Fiindcă Fordul meu se afla la fiare vechi, s-a oferit să mă transporte la **Sky Harbor International Airport** cu maşina lui, Bob Dorfman - ziarist la *Honeywell Pride*.

Şi-aici: reporteri de la televiziune, alţi ziarişti...

Pe mine mă-aşteptau! M-au luat în focuri: întrebări peste-nrebări... Apăruse Nicoară. Apăruse Alice... ingineră - colegă (îmi preda lecţii de... chineză!)... Pasagerii de la celelalte avioane priveau insistent. Îmi dădeau lacrimi... N-aveam stare. Parcă treceseră toţi, doar ai mei nu mai apăreau în ruptul capului! Şi, deodată, *flash*- uri... Aplauze... Mihai crescuse înalt... s-o ajungă pe maică-sa...

Am dat să-l ridic pe Silviu... a-nceput să plângă, sărind din braţele mele... Reporterii pe faţă... filmau... Primul contact cu fiul meu cel mic - pe care nu-l văzusem decât în poze! Eram pentru el un străin. Se uita la mine şi striga "ma-ma"!... Cerând parcă ajutor.

Două bagaje mari şi late constituiau toată "averea" cu care venise din România familia mea!

Nicoară ne-a îmbarcat într-un Renault.

Seara a mai sosit un ziarist acasă la Nicoară să ne pozeze.

La ora 6:00 pm pe canalul 12 şi la 9:30 p.m. pe canalul 5 se trasmiteau imagini de la aeroport.

Când mi-am reluat serviciul râdeau colegii:

-- Florentin, iată-te mare vedetă de televiziune!!

20.02.1991 Două articole, în *The Arizona Republic*: *Romanian family reunited* (pagina B2) de Gail Tabor, şi în *The Phoenix Gazette*: *You're where? Escape, 2-year silence ends in surprise for mom kids* (pagina B2) de Clay Thomson, despre eveniment.

Ziarele circulau din mână în mână, Chuck afişase extrasele în faţa oficiilor meu şi-al său. Mă simţeam cumva timorat, mai ales din cauza celor declarate la aeroport: chestiuni intime devenit prea publice.

Ely, Mihăiţă, Silviu... flămânzi din România! Când au dat cu ochii de

bunătăţile de la **Fry's** (nici eu n-am gustat din toate!) nu i-am mai putut opri de la banane şi portocale şi suc de ananas... pe săturate!

— Pot face o poză aici, să le trimit şi celor din Craiova, că dacă le spun n-or să creadă - a zis Ely.

Mihăiţă îl urcase pe Silviu în căruciorul pentru cumpărături şi se bîţîie cu el în toate părţile! Se-ncorda din toţi pumnii.

Ne îndreptam spre sectorul de mezeluri.

— O, dar parcă vă cunosc de undeva! De unde vă cunosc?? se mira vînzătoarea făcînd eforturi. Aa, nu v-am văzut cumva la televizor?

Aceeaşi poveste cînd am intrat la poştă: Tonia, care mă ştia după figură... client vechi, desigur:

— Felicitări! Am citit în ziar. V-a fost greu, nu-i aşa?

23.02.1991 Welcome in America, sărbătoare organizată de Chuck Clifton, în cadrul Departamentului 5750 de la **Honeywell**, pentru familia mea. S-a ţinut în casa lui (6727 W. Corrine, Peoria) şi au participat o sută de persoane.

Mihăiţă s-a jucat cu Blake, un băieţel de aceeaşi vîrstă.

— În ce limbă te-ai înţeles cu el, Mihai?

— În limba copiilor, mi-a răspuns Bob.

Blake îl învaţă pe Mihai fotbal american: să lovească mingea cu bîta (!).

Foarte simplu şi practic se desfăşoară aceste petreceri (*pot lock*) : fiecare invitat aduce un fel de mîncare. Se strîng toate pe o masă. Aici se serveşte cine cu ce vrea.

Primirea emigranţilor în felul acesta nu este o excepţie, Nicoară povesteşte că şi în casa lui, acum zece ani, s-a procedat la fel.

M-au umplut colegii de cadouri: haine, încălţăminte, prosoape, ustensile de baie, cearceafuri, pături, televizor, mese, scaune, lămpi de perete, cărţi (pentru copii, dicţionare) în engleză, dulapuri, corpuri de bibliotecă, tacîmuri şi vase pentru bucătărie, jucării cu grămada (nişte ursuleţi mari de care Mihăiţă şi Silviu nu se despart nici noaptea la culcare!... dorm cu ei strînşi la piept)...

Chuck a vorbit niţel în faţa microfonului, mi-a dat cuvîntul...

— Visul lui, termina Chuck, era să-şi aducă familia de la aeroport cu **"maşina proprie"**. Şi a fost destul de aproape de a-şi îndeplini năzuinţa... (referindu-se la mine).

Dacă n-ar fi avut accidentul... Mike ne filma...

Păreau toţi interesaţi în viaţa mea cînd, deodată Silviu s-a pus pe plîns:

— Ma-ma, mă bate Mi-hă-i-ţă!

Welcome to the United States!!!!!!!

12. 05. 1991....Mare e grădina lui Dumezeu! Găseşti aici tot felul de nebuni. A tunat şi i-a adunat!

....

O maimuţă de-aia, pupăză cu părul sculat pe frunte... dansa — juca la telefonul public...**o oră**! Nu exagerez,domnule, **o oră**! (Cu 25 de cenţi poţi să vorbeşti toată ziua , loco. Dar respectul pentru alţii? Mai vedea! Egocentrismul e polarizat.) Pizdoasa dracu', 'mi-ntorsese şi spatele ca să nu mă aibă pe conştiinţă !

Mare e grădina lui Dumnezeu! Găseşti aici tot felul de nebuni....

Nu ştiu ce mă-sa mare de-o vreme nasul mi-e uscat în continuu! Datorită climei aride...

16.05.1991 Telefonat lui Beneze, în Săcele. Mai încercasem acum două-trei zile, fără succes. Răspundea robotul: *All international circuits, to the country you are calling, are bussy now. Please, try your call later...*

Cînd îi auzeam semnalul, mă enervam...

Dar, azi, am prins dintr-una! (Se cunoaşte înfiinţarea Centralei Telefonice Ţiriac?)

Beneze:

- a primit revista de matematică şi scrisoarea-mi din 31 ianuarie; mi-a răspuns acum cinci săptămîni (numai că n-au sosit nici manuscrisele, nici misiva)
- şi-a pierdut încrederea în poşta română; (ca să verifice "funcţionalitatea" securităţii: îşi expediază singur epistole de prin Braşov, Cluj...; din zece, patru nu-i ajung!)
- revista "Gamma" va reapărea în trei luni
- o parte dintre manuscrise precum şi exemplare mai vechi din "Gamma", va încerca să scoată peste graniţă printr-un cunoscut care urmează să plece în vizită peste ocean
- cică, mă surprinde, colegi de-ai săi *"sînt interesaţi în funcţiile smarandache (!) şi vor să colaboreze la jurnalul tipărit în Statele Unite"*
- Mihail Beneze acceptă funcţia de redactor şef la **Sm.Fv. Journal**.

Societăţi lesbiene şi de homosexuali *(lesbians and gays)* în artă.

O curioasă culegere de versuri: **Wanting Women: An Anthology of Erotic Lesbian Poetry**, de Jan Hardy & Joan Nestle.

Febrilă activitate creatoare: încerc marea cu degetul: **auto**lansarea în viaţa literară americană (fără să stăpînesc limba!)

17.05.1991 Patru ore moţăite : între două noaptea şi şase dimineaţa. Am băut scara un ness (cu lapte, ca bebeluşii!), dar manuscrisul de **nonpoeme** l-am dat gata. Au mai rămas doar chestiuni de bucătărie, lucruri mărunte...

D-l Iosif îmi montează baterie nouă (45$), cumpărată de la PEP BOYS, schimbă filtrul de ulei (5$), apoi uleiul..

— Maşina e futută, zice, mărit-o că nu te mai ţine mult!... N-ai avut grijă să controlezi uleiul de motor şi era s-o dai în bară de tot! Să nu mai investeşti bani în maşină, e ca şi cum i-ai arunca pe fereastră!

18.05.1991 Acum 25.000$ mi se par o nimica toată, deşi cu trag din greu

un an de zile pentru mai puţin!

Nu s-a terminat cu domnia analfabeţilor: comuniştii?

O scrisoare de la Nestoreseu îmi ajunge în opt zile, iar de la Beneze, niciodată!

"Au înnebunit salcîmii", cîntă Tudor Gheorghe, frumoasă metaforă, şi mi-e dor de Craiova, oraşul în care - totuşi - am avut numai belele şi umilinţe - unul din motivele fugii.

21.05.1991 Am ajuns şi "mare" traducător! Din engleză în franceză.

Joan din Phoenix telefonî nd lui Annie din Bergerac. Numai că le tălmăceam pe dos: cînd îi vorbeam englezoaicei în franceză, cînd franţuzoaicei în engleză! Le-am făcut varză de tot!!

O scrisoare din Brazilia în portugheză. De parcă eu aş fi poliglot! Maria Do Carmo Gaspar De Oliveira îmi trimite şi-o trecere în revistă a lucrărilor ei: *"Análise da Obra"*: poeme, poeme.

Un român, operat de cancer în gît, are de plătit 30.000$! Dumnezeule! Îi tot vin note de plată: de la doctor, de la asistent, de la farmacist, de la anestezist... Nu l-am întrebat dacă şi de la femeia de serviciu din spital!

Şaptesprezece dezertori libanezi din armata lui Kadafi au sosit ca refugiaţi în Arizona. Se-aude că, Statele Unite, care nu prea iubesc pe arabi, ar intenţiona să-i instruiască şi trimită împotriva lui Saddam.

22.05.1991 La bibliotecă patru ore consultînd dicţionare, enciclopedii... plus "The Poet's Handbook" cu termeni literari (de Judson Jerome).

Mihai continuă lecţiile de **English as a Second Language** pe vară, la aceeaşi şcoală, între 10 iunie şi 11 iulie, dar cu plată: 60$. Însă, din cauza venitului mic pe familie, costul i s-a redus la jumătate.

— Spaniolii de la mine din clasă folosesc cuvinte româneşti, tată, îmi spune Mihai,vorbesc cu *la casa... la casa...*şi *salud*, cînd mă întîlnesc. O fată e din Argentina, alta din Bolivia. Unde sînt ţările astea?

Cîteodată mă consider în S.U.A. ca fiind *omul potrivit la locul potrivit.* (Asta-i muzica de-mi place!)

De cele mai multe ori am sentimente de înstrăinare: că nu aparţin acestei culturi şi civilizaţii...

că sînt un alienat, ori parvenit...

23.05.1991 Muncesc de-o săptămînă de mă găsesc toţi dracii! La serviciu. Acasă (definitivat manuscrise).

Dorm patru - cinci ore pe noapte. Beau cafele pentru a mă ţine în formă.

24.05.1991 Siduleţu a mai luat în greutate. Că era sfrijit ca un mîţ.

Ely şi Mihai în fiecare zi la piscină. Au prins culoare frumoasă în obraji. Se simt oamenii ca la staţiune!

Ce minunat să priveşti seara din bazinul călduţ (*jacuzzi*), cerul înnegurat... printre neoane şi palmieri care străjuiesc piscina!

Editorul Peder Jones, din San Francisco, îmi scrie despre greutatea "*of arousing the interest of Americans in art, music, and literature of excellent quality*". Singura epistolă mai încurajatoare "*I hope that the difficulties involved in pursuing this goal do not cause you to stop writing*". (Cultura, la americani e moartă). Printre atîţia afacerişti literari mai găseşti şi oameni de suflet.

25-26.05.1991 Mă lupt cu distanţele americane. Am făcut scurtă la mînă din cauza condusului prelungit: peste 400 de mile în două zile consecutive. Exploratori ai pustiului (adică exploratori ai nimicului!): Big Mike şi Familia Mea.

Sidu îşi ia cu el un urs **mare** pentru că şi excursia e **mare**.

— Să controlezi apa la radiator înainte de plecare.

Chuck mă instruieşte cu o zi înainte.

— Ce e ăla radiator, şi cu ce se mănîncă?

Ed îmi schiţează pe tablă motorul - vedere de ansamblu.

— Să-ţi pui în portbagaj uleiuri, bidonul cu apă.

Apoi: răcitorul cu mîncare, limonade. La 100 F ţi se usucă gîtul de sete!

Luni e sărbătoare: **Memorial Day**, cinstirea luptătorilor americani căzuţi în războaie (drepte sau mai puţin drepte). Nu se lucrează. Deci weekend de trei zile.

Făcut plinul la benzină. Pompă automată. Fără coadă.

Gonesc ca smintitul pe I-10, *inter-states freeway*, către sud. Obiectivul nostru: oraşul Tucson, cu centrul său de cercetări ştiinţifice de la **University of Arizona**, unde Michael J. Siegel activase ca astronom. Big Mike l-am botezat eu.

Viteza maximă admisă: 65 MPH, accelerez la 70, 75... Ely cu ochii pe milo-metraj, îl însărcinează pe Mihai să mă spioneze. Big Mike la fel.

— Cum dracu', mă nedumerese, cînd nu-i în faţă nimeni...

— Florine vezi că ai răspunderea unor vieţi...

Sidu moleşit, adoarme cu capul pe genunchii maică-si. Cînd se trezeşte, se ia-n coarne cu Mihai - ca doi ţapi. Ely, între adversari, se umple de nervi. Trag maşina brusc pe margine, cobor şi-i ard cîteva palme "domnului" Mihai pe unde nimeresc. Nu plînge. S-a potolit.

Maşina poliţiei ascunsă între tufişuri pitice spre a surprinde vitezomanii (eu sînt neglijabil pe lîngă alţii!).

Din 30 în 30 de mile există popasuri (*Rest Area*): fîntîni ţîşnitoare cu

apă, WC-uri publice, terase acoperite şi umbroase, parcaje pentru autovehicule, hărţi şi informaţii asupra regiunii respective. Am făcut o pauză de un sfert de oră: mai mult din curiozitate, să vizitez un astfel de punct.

În Tucson, am dejunat la **Yokohama Rice Bowl**, restaurant cu *Japanese & Chinese fast food*, Big Mike a achitat nota de plată (23$):

— Las' că tu plăteşti benzina! a gesticulat nepăsător din mînă.

Rezistase hodoroaga mea de Volvo, bătrînă de 14 ani... am cumpărat drojdia altora! Cînd depăşeam 70 - 75 MPH: tremura tabla pe ea, şi motorul se zguduia de credeai că sare de pe ax.

— Ah, unde e poliţia aia?! exclama Big Mike, cu un oarecare of, ca să mă domolească.

De vreo două - trei ori am umplut rezervorul: la Texano, sau Arco.

Am trecut pe lîngă **Pichacho Peak**, un loc muntos, unde s-a dat o bătălie prin 1863, în timpul Războiului Civil, şi-au murit... cinci oameni! N-a fost o luptă însemnată, dar: singura din Arizona.

Nimerindu-se în drum, am purces la **International Wildlife Museum**: o clădire în formă de castel medieval, înconjurată de un şanţ cu apă (şi peşti roşii, de se mira Mihai), iar deasupra un pod de lemn - ce să mai... ca pe vremuri!

Şi muzeul ce conţinea înăuntru? **Fotografii** cu animale. Da, **fotografii!**

Mi-a creat o puternică **senzaţie** de artificial şi prefabricat... Cu alte cuvinte "hai să inventăm şi noi un muzeu"!

Sîntem în Rezervaţia Indienilor Papago (recent şi-au schimbat denumirea în Tohono O'Odham, considerată mai reprezentativă pentru tribul lor). Un vîrf de munte, ca un deget de la picior, în zare: Babaquiviki, olimpul indienilor americani. Ţinut sfînt. Este interzisă vizitarea, pentru a nu tulbura liniştea zeilor. În rezervaţie funcţionează legi indiene. Pe marginea străzii, care-a devenit îngustă, cruci de metal. După credinţa tribului Papago: în locul unde a decedat un om rămîne spiritul său. De aceea pun cruci.

— Fii atent la şosea, nu cu ochii după pui de pupăză prin deşert, mă avertizează Big Mike, altfel ajungi şi ai şi tu o cruce de- asta!

— Dar, unde-s indienii? că nu vă înţeleg nimic! Cu pene, corturi...

— Hăă, ăia-s de pe vremea filmelor! Acum indienii au maşini, dorm în case, şi lucrează la oraşe în electronică.

Ne-ndreptăm spre **Kitt Peak National Observatory**, urcăm o pantă de 8% înclinaţie, serpentine.

— Şi, cum, poate o maşină să ajungă pînă-n creasta muntelui?

— O maşină poate, zîmbeşte Big Mike, dar nu ştiu dacă maşina asta! făcînd aluzie la rabla mea.

Am văzut Observatorul Solar: jumate sub pămînt, jumate la suprafaţă

(numai pe dinafară!... accesul publicului nefiind permis înăuntru), Steward Observatory, Radio Observatory...

Mike lucrase aici doi ani. Şi-a mai întîlnit un coleg. A plecat din motive financiare. Guvernul reduce pe zi ce trece fondurile alocate cercetării neproductive. Instituţiile acestea le-a înfiinţat, şi le susţine, din motive de prestigiu şi propagandă internaţională.

Cel mai important telescop de la Kitt Peak are diametrul de 4m: al treilea în lume ca mărime (după un telescop din Rusia, iar pe locul doi altul din California).

Vînt. Răcoare. Ce minunat!

Pătrundem în Galeria Vizitatorului. Un zid de sticlă ne desparte de sala astronomilor. Se vede telescopul: este atît de mare încît tehnicienii intră în el (respectiv în "camera neagră") şi, noaptea, privesc stelele.

Reveniţi în Tucson (30 de mile de la National Observatory) am dormit la **Travelodge Hotel**, lîngă *freeway*: 37$ camera: televizor, duş, piscină colectivă. Hotel considerat, totuşi ieftin, fiindcă Big Mike făcuse mofturi că vrea să stea la unul pe măsura buzunarului său. Mă întreb: ce lux putea să aibă în plus? În fiecare cameră, alături de cartea de telefon, există şi-o biblie.

Apoi m-a tîrît prin librării, plăcerea lui să cumpere cărţi: interesat de filozofia ştiinţei, cultura japoneză, computere, fizică şi matematică!

Mă lăsa în dreptul unui raft de poezie, iar el se pierdea printre cărţi. Într-un tîrziu se-ntorcea şi mă culegea dintre antologii şi volume de versuri. Nu cumpăram nimic, desigur, nu mă ţinea punga, dar citeam. Citeam. Luam contact cu experienţele lirice americane: **new formalism, conservatorism, imagism** (T.S. Eliot, Ezra Pound), **metapoetry (poetry of changes), Pop poems** (Ronald Gross), **open poetry, Beat Generation** (Naomi Ginsberg, Lawrence Ferlinghetti), **decadent literature, McLiterature** (Arnold Skemer)... Plus: o-ntreagă literatură scrisă în puşcării (scrisul după gratii nu este prohibit ca-n România comunistă); de exemplu: "*Golgotha: (Letters from prison) Poems by James Lewisohn*". Sau **speculative poems, Science Function poetry** (Robert Frazier, "Burning with a vision", din care aş cita poezia:

«Mathematician»
Chasing joy
down an inclined plane
he fell into the cosmos:
the itching of the stars
was like a thousand
needles of pleasure.

pe care aş traduce-o, dar nu prea reuşesc s-o nimeresc ca lumea pe româneşte!).

Duminică am trecut grăbiţi în revistă **San Xavier Indian Reservation**, cu

biserica purtînd acelaşi nume, ce servise ca misiune catolică în creştinarea indienilor. M-a surprins iconizarea interioară, aducînd a ortodoxism ori balcanism - în contrast cu arhitectonica monumentală (în sălbăticie, fără nici o construcţie rivală... bineînţeles!). Pavoazarea pereţilor din **San Xavier Church** ţinea de spiritul colorat indian, în vreme ce locaşul adăpostiter care sfida cerul: de occident. Se-ncerca, aşadar o comuniune.

Conduceam obsedat că Volvo mă lasă în drum, precum o căruţă cu osia ruptă. La o întoarcere-n loc, roata din spate - stînga trecuse peste bordură, apoi căzuse cu bufnitură. De cîte ori frînam... un zgomot urît ieşea prin nişte tuburi: ca un ghiorţăit de maţe.

Mi-am luat o roabă de maşină, ca atare periodic bag în ea dolari pentru reparat: pînă acum 100 pe lună.

La **Indian Arts & Crafts** am dat în fugă cu nasul: marketing cu lucruri artistice. Am schimbat cîteva replici cu un argintar din tribul Navajo: actor, jucase în filme cu indieni din vestul sălbatic: Joe Begay. Se arăta băţos, simpatic la vorbă, etalînd poporului care-l vizita albume cu secvenţe din filmele turnate.

Ne-am îndreptat spre **The Arizona - Sonora Desert Museum**. Strada era ca valurile mării denivelată, coborî - urcă la intervale scurte, încît maşina se deplasa ca un şlep balansîndu-se. Mihai şi Sidu nu mai puteau de bucurie! În cabină, aerul condiţionat îl oprisem ca să menajez motorul - altfel mi s-ar fi stricat şandramaua!

În orice caz: aceste două zile am fost şofer de cursă lungă! Prima dată'n viaţamea.

Aşadar: cine sînt cei care trăiesc în pustietăţi? Păianjeni, scorpioni, şerpi, şopîrle... pe cactuşi, prin ierburi, pe pămînt..... Să n-o iei anapoda pe şosea... că te pişcă!!

Ely a cumpărat imediat vreo patru broşuri... în caz de prim ajutor.

Peşteri, căderi subterane de apă, ploi de foc vulcanice *display*-ate de pe o video-casetă, roci.

Că vieţuiesc în deşertul ostil reptile şi insecte... nu mă miră, dar... căprioare, porci mistreţi, capre sălbatice, iepuri? Cu ce se hrănesc? Sînt săracii, piperniciţi şi mici. Adaptaţi vitregiilor climei.

Unele animale dormitau la umbră, printre stînci, că nu li se vedea decît coada!

Pe măsură ce urcai pe munte, era mai multă vegetaţie.

Ce idee le-a dat în cap organizatorilor: să facă îngrădind porţiuni largi, cuşti de păsări şi plante, ca oamenii să pătrundă înăuntru.

Sidu şi Mihai priveau curioşi la pasărea colibri: cît un fluture de mică şi bătînd rapid din aripi, reuşea să stea pe loc în aer. Localnicii o numesc **pasărea deşertului**.

Zburam pe *freeway*, nu mai aveam reţinere.

Am oprit la o saţie de benzină: o mică aşezare: cîteva clădiri în jur înghiţite de pustiu.

Greşisem direcţia, am nimerit pe-un traseu neasfaltat, case răzleţe de fermieri ("Ce dracu' or cultiva ăştia?"... "Bumbac", răspundea ghidul nostru), ieşea nor de praf după maşină, am închis toate geamurile, a început căldura să ne sufoce... **Big Mike** acuza cartografului că n-ar fi'ntocmit harta rutieră corect...

Şi la **Minit Market** o scenă de *cowboys*: doi tipi lăţoşi, cleioşi pe motocicletă sosesc; lîngă o baracă alţi *hippy*-s stăteau cu mîinile-n sîn, rezemaţi de zid, şi studiau pe fiecare călător care le intra în colimator. Mike, Ely şi copiii rămăseseră în maşină. Eu coborîsem, expus privirilor fixe ale acestor taie - frunză - la - ciini. Îmi bătea inima... "Să vezi c-or să se ia de mine" - prea drept mă binoclau, "o să fac pe prostul că nu înţeleg un dram de engleză, să mă dau spaniol... cum sînt eu brunet... sau poate-i întărît mai rău?" Dar vroiam s-arăt dîrz şi nepăsător - pe dinafară!... fiindcă-n suflet mă fleoşcăisem de teamă. Şi cu cît mă forţam să fiu mai "viteaz", cu atît mi-era frică mai tare!

Am scăpat sulităelor ascuţite din ochii lor, numai pentru că motocicliştii au fost mai puţin prudenţi, şi mai siguri pe ei înşişi. Un ins blond, cu pălărie neagră de *cowboy*, blugi rupţi în genunchi (noua modă!), şi sandale, coborît parcă din filme americane ecranizate după romane de Jack London sau William Faulkner, s-a luat la harţă cu un lucrător de la benzinărie. Au început să curgă pumni, apoi să curgă sînge. Cowboy-ul sîngera în frunte, benzinarul la arcadă. *Hippy*-i au sărit, chipurile să-i despartă. Dădeau şi ei pumni pe unde nimereau. Încăierare generală. Pe urmă: pace. Odată războiul încheiat, *cowboy*-ul s-a suit pe motocicletă, a scremut-o din toate încheieturile, şi-a plecat. Fără să-şi spele faţa: cu sîngele prelins pe obraz şi pe gît, fără să-şi scuture pantalonii sau genunchii de praf. Şi-a pus colegul pe şaua din spate. L-a pierdut pe drum din cauza smucăturii. S-a întors. Iar l-a pus pe şa.

Am deviat de la autostrada I-10 spre **Casa Grande Ruins**, un monument arheologic, înfăţişînd cultura HOHOKAM, dintre anii 700-1200 e.n., şi civilizaţia indienilor PIMA.

Reveniţi în Phoenix, pe **84 Road**, exclamam:

Unii obosesc de muncă,

Alţii de distracţii!

02.06.1991 O săptămînă am scris la memoriile trecute (din Tucson, Kitt Peak, Casa Grande)! Ufff!

"Politalentaului Florentin: cu felicitări la club", dedicaţie de la George Ciorănescu din München, pe superbul volum **«Metaerotism Imaginar»**, ilustraţii: Drăguţescu.

Erudiţie, versuri şlefuite pînă la diamante lirice, o iubire filosofică (în gînd): nici platonică nici fizică:

Mă chemi cu'n gest ce e refuz
Pe mări de dor, sub cer confuz,

continuînd axa Eminescu - Goga - Dinescu, poeme atingînd perfecţiunea - cum de mult n-am mai citit (eu pierdut printre ariergardisme literare!).

Consider pe Ciorănescu George: cel mai important poet român contemporan, adevărat poet în dulcele stil clasic. Limba română devine miere în gura lui, îmbogăţită de sensuri uimitoare şi cuvinte rare ca pietrele preţioase sclipind în marmura albă a melodiei.

Limba română se-nmiresmează cu un odor natural şi curge ca izvoarele sonore al esimţului:

De-atunci te caut, trandafir,
Vis alegoric, elixir,
Nici descifrat şi nici dedus
Parfum extras dintr'un apus
Ritmat de nări, fiori de mac
Când vorbele uitate tac,
Un străniu univers de calm
Trăit la curte, cânt şi psalm,
Hrănit cu miezul cald din vis,
Pe culmi care devin abis.

(«Roman rescris»)

O carte pe care o ţii în bibliotecă, şi-o scoţi din raft de cîte ori îţi e urît de străinătate:

Târziu apari în mine un tu nedefinit,
Gol murmur de lumină şi cearcăn diafan
Corolă eruptivă şi leagăn de vulcan,
Ritm repetat nostalgic de congenerii "beat".

(«Ipostaze»)

Iată dubla traducere care o efectuez, chinuit de sensuri şi noţiuni:

- ce-nseamnă *galley* în limba engleză?

iau frumos dicţionarul academic englez - român şi mă uit: (*poligr.* care mă interesa pe mine) *galion, şif, luntre*;

- buuun, dar ce-nseamnă *galion* ori *şif* în limba... română??

iau din nou, frumos, alt dicţionar academic, şi tălmăcesc din limba română în... limba română: *şpalt* , cuvînt pe care-l intuiesc vag.

Cu Sidu la **Phoenix General Hospital**, Urgenţe. De cîteva zile are temperatură: 39 cu 4. Ely e-ngrijorată: cică s-a visat mireasă, şi asta înseamnă

moarte în familie...

Îl doctoriceşte pe Sidu cu sirop "Tylenol" contra febrei.

Seara, ca să mai ieşim din casă, am mers pe la Cornel şi Maria, ardeleni cumsecade şi gospodari. Ne-au ridicat nitel moralul...

Cornel s-a ocupat de plăcuţele de frînă, pentru roţile din spate ale maşinii Volvo. Maria şi Ely discutau probleme femeieşti, iar Mihai şi Cipy jucau game-uri pe televizor (NIN - TENDO). Apoi a venit Danny, un băieţaş durduliu, născut în America din părinţi români. Mă înţelegea cînd îi vorbeam graiul nostru, dar răspundea stîlciat şi amestecînd cu engleză.

03.06.1991 Se amăgesc exilaţii: că vin în America şi se fac milionari, iar ei ajung cerşetori - supravieţuind din ajutor social.

Păi, dacă-ar deveni toţi milionari, cine-ar mai munci? Fiindcă aici se trage-al dracu' la şaibă! Iar concurenţa e nemiloasă.

Unsprezece scrisori primite astăzi. Dacă o ţin aşa... mă ruinez! De bani. De timp. De sănătate.

Cu Sidu la oftalmologist. **New Medical Central Plaza**, pe Bell Rd. cu 40-th.

Sînt extenuat. Conduc anapoda. Întorc la stînga neatent. Ies pe la Entrance! Culminînd cu închiderea cheilor în maşină lîngă Food 4 Less!

Mă enervez. Înjur. Copilul plînge de dureri.

Intru la un atelier velo: **Bicycle Tempe**. Un ins înalt - cu părere pe lîngă el - îmi desface cu două sîrme, băgate printr-o deschizătură, de-un deget rămasă, a geamului, uşa. Îi plătesc o bancnotă de 5$, după care mi se lungesc ochii...

Colegii săi mi-l recomandaseră:

— Asta e specialist, hoţ de maşini!!

04.06.1991 Mă-ntreabă L.:

— Ce limbă vorbeşti mai corect: engleza ori franceza?

— Româna!

It seems from your diversity of work and impressive list of publications that you are a committed and visionary writer, and there are certainly very few people about whom that can be said.

(Peder Jones, California)

Sidu vomită. N-are poftă de mîncare. Doctorii spun c-ar fi pătruns de-un virus care n-a scos capul încă...

Ne-am cumpărat televizor color: "SEARS", din Good Will Thrift Store,

cu 42$ - beneficiind de reducere 25%. Aparatul merge bine, deşi vechi, dar citeodată se supără fără să-l atingă nimeni, şi-o dă numai pe albastru!

Împrumutat de la **Juniper Public Library** o video casetă (**National Geographic**: din viaţa animalelor în junglă) pentru Mihai.

Prelungit pentru încă trei săptămîni "The Canots of Ezra Pound" şi "T.S. Eliot / The Complete Poems and Plays / 1909 - 1950" pe care (să-mi fie ruşine!) nici nu le-am răsfoit... Ba, pe deasupra, mă încarc şi cu John Ashbery (îmi place autorul pentru experimentalism): "The best American Poetry", şi Allen Ginsberg: "Collected Poems / 1947 - 1980".

Din patruzeci de misive către agenţi literari şi treizeci către editori: unul mi-a răspuns mai de doamne-ajută. Ceilalţi:

Sorry, Florentin, I can't help you. Good luck.

Ori cerînd pentru citirea manuscriselor piştari: de la 40 de cenţi la 2-3$ pe pagină, alţii şi mai piperat - fără nici o garanţie de publicare a manuscrisului. Iar în cazul încheierii unui contract: 15 - 25% din cîştig revenind agentului.

06.09.1991 Serviciu. Bibliotecă. Ajuns acasă. Masă. Duş. Adormit pe cuvertură. Cu prosopul la ochi. Trezit seara la nouă. Mi-e sete (foame nu!). S-a pus canicula. Vijîie *air conditionned*-ul.

Citesc-scriu. Citesc-scriu.

Mă fac luntre şi punte distribuind o sută exemplare din Nonpoems în 4-5 zile: asociaţii literare anglofone, redacţii de reviste, **Library of Congress** (obligat să depozitez două copii), **university libraries**, poeţi americani şi britanici, concursuri lirice dotate cu premii.

Destulă furcă mi-a dat găsirea adreselor: ore de nesomn şi de cercetare prin cărţi de referinţă.

Există companii publicistice specializate în vînzarea de adrese. Informaţiile costă bani. Am cumpărat de la **Cahners Company** (New York - Chicago) pentru suma de 125$ coordonate poştale din Statele Unite de: matematicieni (Teoria Numerelor), agenţi literari, editori, recenzenţi, asociaţii artistice.

Întotdeauna cînd bate cineva la uşă mi-e frică să deschid. Atîtea crime se-ntîmplă - văd la televizor. Le-am spus prietenilor să strige: ca să le recunosc glasul.

Scriu ades în gînd misive întregi pentru mama, prieteni (Gonea, Cosi), literaţi (Popa, Nica, Pachia, Rotaru)... dar nu mai ajung să le aştern pe

hîrtie. Îmi notez sumar ideile într-un caiet, sperînd să le reiau şi dezvolt. Dar viaţa grăbită din America nu-mi dă răgaz.

Citeodată dictez lui Ely, dar o văd bosumflată - nu-i place să fie şi secretară şi nevastă!

Cel mai frecvent: răspund din fuga calului - schiţe de scrisori aruncate ca potcoavele tocite desprinse din copite de armăsar...

Americanii pierd o groază de timp în faţa televizorului.

Companiile publicitare exploatează acest viciu modern îmburuienînd şi-mpuţind micul ecran cu reclame din cele mai năstruşnice, exagerînd calităţile şi importanţa mărfurilor de vînzare.

Pentru staţiile locale (în Arizona: canalele 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 15, 45 în engleză, şi 33 în spaniolă) nu se plăteşte abonament TV.

Pentru a recepţiona patruzeci şi cinci de canale (unele cu filme sexi, porno, sau de groază) trebuie să-ţi pui *cable* (40$ instalarea, plus 12$ lunar abonamentul).

Mai există vizionarea şi prin satelit: peste 130 de canale (toate staţiile de pe teritoriul Statelor Unite, ba şi posturi străine). Dar numai antena (8 picioare înălţime) cu instalarea ei costă 800$. Şi trebuie să ai casă particulară.

În ciuda televiziunii cu programe non-stop şi a video-casetofoanelor, cinematografele n-au dat faliment deoarece:

— *People like to go out and do things*, explică Ed.

Nevoia de socializare, atît de acută într-o lume de fier.

Reclamele comerciale şi-au format un limbaj de lemn:

only $39.99 (preţuri din ăstea înşelătoare: nu zic $40, ci mai puţin cu un cent!), **the best... you won't belive your eyes, the unique in the world...** amintindu-mi (în diagonală de 180) de sintagmele cu predicţiuni (dovedite eronate) marxist - engelsist - leniniste (cu care eram îndopaţi la şcoală ca nişte curcani de tăiat).

De cîte ori fac vreo greşeală-n engleză, Big Mike sare de pe scaunul lui: că nu înţelege...

Pînă cînd, odată, m-am înfuriat:

— la ascultă, bă, **americanul lui peşte**, eu vorbesc trei limbi, tu cîte măta-mare ştii? Că nici engleza literară n-o pronunţi corect, îţi menţii dialectul bostonian: fără litera r în cuvinte.

Ceilalţi se uitau surprinşi la mine. Big Mike zice: **u:m** = cameră, sau **b** în loc de **r b** = cauciuc.

Apoi am dat drumul la o serie de înjurături pe româneşte...!

Dintre scriitorii de limbă română, Nina Cassian este cea mai cunoscută peste ocean. Locuieşte, de fapt, la New York şi participă activ la viaţa lirică de pe continent. O văd mereu citată prin "New York City Poetry Calendar","Parnassus: Poetry in Review","Publishers' Weekly"...la care-am devenit abonat.

Degeaba Nea Mărin Sorescu se agită c-ar fi el.

Dintre clasici: am găsit prin dicţionare scurte biografii pentru Eminescu, Sadoveanu, Goga (ultimul, mai ales fiindcă a fost om politic). Nu Arghezi, nu Caragiale, nu Creangă... Ce-au făcut serviciile "culturale" de pe lîngă ambasadele române din străinătate?

Arizona State University, prin poştă, îmi trimite rezultatul de la examenul din sesiunea de primăvară. În urma promovării, **Incorporaţia Honeywell** mi-a decontat 846$ din cei 868$ cît plătisem la înscriere (*tuition*, plus manualele).

O dată pe an: fiecare vehicul trebuie adus la poliţie pentru inspecţie: fumurile, zicem noi românii - americani (*emission test*). Sînt controlate automat (nici nu cobori din maşină!... trecînd doar nişte praguri metalice): gradul de poluare atmosferică pe ţeava de eşapament, şi rezistenţa frînelor (5$) - ca să nu constitui un pericol pentru circulaţi rutieră.

Şi tot se efectuează re-înregistrarea maşinii la **Arizona Motor Vehicule Division** (33$): o formulă de a te mai stoarce de bănet!

08.06.1991 Sîmbătă. **Central Library**, pe **McDowell Road**. O dimineaţă pierdută prin rafturile cu cărţi de referinţă.

La prînz am constatat că fusese o dimineaţă cîştigată. Au atîtea posibilităţi de afirmare aceşti americani: dicţionare, enciclopedii cu informaţii ţinute la zi... indexate şi supra-indexate, catalogate şi supra-catalogate, selectate, clasificate, organizate.

Există mari corporaţii care se ocupă de asemenea proiecte grandioase: R.R. Boeker, H.W. Wilson, W.W. Northon, Gale Research, Van Nostrand, McGraw-Hill, Frederick Ungar, Salem Press, Hoffman, St. Martin's Press, Nal Penguin etc.

Titluri precum: **Encyclopedia Britanica, Encyclopedia of World Literature in the 20th Century, American Writers/A Collection of Literary Biography, Contemporary Poets, The World's Best Poetry, Survey of Contemp Contemporary Literature, Magill's Survey of Science, Encyclopedic Dictionary of Mathematics (Japonia), Van Nostrand's Scientific Encyclopedia, Webster's New Biographical Dictionary, McGraw-Hill Encyclopedia of Science and Technology, The International Who's Who, The Oxford English Dictonary** etc. şi etc. sînt indispensabile unei personalităţi internaţionale. Ce face săracul român, care nu are acces la nici una

din ele? Pierde competiţia înaintea startului?

Există cărţi de referinţă, şi cărţi de referinţă ale cărţilor de referinţă (**Index of...**)!

09.06.1991 Duminică.

Lotzi şi Gică ne calcă pragul.

Lotzi şi Gică sufereau de singurătate ("dacă nu ne-ajutăm români pe români...").

Noi suferim de singurătate.

Noi ne ducem invitaţi de Lotzi şi Gică.

Bere, pepsi cu vodcă (ah, din Turcia moştenire!), spumos, grătare cu mici.

Nevasta lui Gică şi-a dat în petec de cînd bărbatu-său e plecat. Gică se învoieşte s-o ia chiar şi-aşa. Dar nu vine femeia. De teamă c-o bate Gică de-o omoară.

Nevasta lui Lotzi şi-a dat în petec de cînd bărbatu-său e plecat. Lotzi se învoieşte s-o ia chiar şi-aşa. Dar nu vine femeia. De teamă c-o bate Lotzi de-o omoară.

Gică s-ar însura. Dar n-are cu cine.

Lotzi s-ar însura. Dar n-are cu cine.

Americancele nu se uită la emigranţi, fiindcă sînt nevoiaşi.

Emigranţii nu se uită la americance: fiindcă sînt grase, leneşe de pute pămîntul sub ele, şi, pe deasupra, năzuroase.

— Tu ai fost într-o casă de americani? zice Lotzi. E ca la balamuc. Înoţi pe duşumea printre haine - lucruri aruncate alandala! Şi nici nu se sinchisesc cînd le intră cineva străin înăuntru.

Ştiri despre ceilalţi refugiaţi - colegi:

• Lui Gelu, din St. Luis, recent i-a sosit nevasta. Dar, după o lună, fata i-a dezvăluit pe şleau că vrea să-şi aducă "prietenul" din Constanţa! (L-a folosit pe Gelu Marinaru doar ca s-ajungă în America! În ţară fuseseră căsătoriţi Gelu şi tipa numai două luni.)

• Stelică din Los Angeles, s-a-nscris la un **College** (fugit din România cu barca pneumatică pe Marea Neagră!... student fiind fost la Piteşti în anul IV).

• Colonelu care era maior, din Santa Ana, stă pe ajutor de şomer. Cică: nu lucrează fiindcă nu vrea!

• Alţi trei campişti, din California, după ce şi-au chemat soaţele, au împărtăşit aceeaşi soartă ca Gelu.

• Emigrantele nefamiliste venite peste ocean sînt de două feluri: curve, sau pocăite.

• Gică, prins fără *insurance* la maşină, a fost amendat 350$ de poliţie.

Dar i s-a oferit alternativa de a presta cinci zile de muncă (sîmbetele) în schimb.

11.06.1991 Sînt obosit de nu mai ştiu de mine - şi pe "boierii" din casă îi doare-n cot! Se uită numai în spinarea mea, şi-mi reproşează, cînd nu-i mai pot duce în circă uzînd vechiul clişeu din ţară: că "nu fac nimic la uşa casei"!

Astăzi am stat 12 ore în uzină, **douăsprezece**, nu-i o metaforă: de la 7 a.m. la 7 p.m.

Îmi vine să plec şi să-i las, ca să nu le mai ştiu de urmă, fiindcă nu-i interesează de nici unele, au doar pretenţii...

12.06.1991 Telefonat lui Benezc, în Săcele:

• plicurile recomandate cu manuscrise, expediate din România, încă n-au ajuns, iar poşta de-acolo n-acceptă reclamaţie

• este de acord să înscriem revista GAMMA pe un circuit internaţional: prin atribuirea unui **International Standard Serial Number**, pe care încerc să-l obţin eu de la Biblioteca Congresului din Washington, şi citarea în Ulrich's **International Periodicals Directory** şi/sau **Ulrich's Update**.

— De curiozitate, îl abordez, mi-s-a publicat vreo problemă prin revistele de matematică din ţară? Vreau să verific cum funcţionează cenzura!

— Da, mă surprinde colegul meu, la Cîmpina şi Galaţi, dar, nimic în "Gazeta Matematică"! (Nici nu ştiu ce revistă apare la Galaţi!)

• corespondenţa noastră va continua via... Ungaria, din cauza Securităţii care ne şicaneză.

"Pentru mine, însă, care te cunosc acum, ai devenit un caz, mărturisesc că Jurnalul d-tale este absolut captivant. L-am citit pe nerăsuflate (...)

deci, domnule Smarandache, una din două (tertium non datur!): ori te decizi să te faci scriitor, să fii măcar cît Gide de mare (distanţa la care te afli de Patrie te obligă!)"...

— Nici o şansă, domnule Rotaru!...

"sau, mă rog, dacă te-ar obosi din cale-afară multul citit în domeniu, fă-te un Panait Istrati, un nou Panait Istrati"...

— Nici o şansă, domnule Rotaru!...

"deşi mi-e cam greu să întrezăresc o asemenea evoluţie - ori ţin'te de «terminale», de informatica d-tale, fă cît mai mulţi bani"...

— Nici o şansă, domnule Rotaru!...

"schimbă-ţi şi numele, zi-ţi «Smeăn», şi schimbă de îndată (acolo lucrurile merg mai uşor) numele copiilor, cumpără-ţi case, maşini, plăteşte impozitele către statul american, uită dracu' Oltenia şi Bălceştii (Ce-i sentimentalismul ăsta blegos?!), uită fraţi, surori, prieteni, uită-i şi pe părinţi

(că doar sînt bătrîni, cît o s-o mai ducă?), fă-te american sadea şi să-ţi meargă gura pe engleză americană ca o morişcă, în timp ce din buzunare să anunci cu bani în toate părţile."

— Nici o şansă, domnule Rotaru!

Sufăr de nebăgat în seamă
Sufăr de nebăgat în seamă
în viaţa literară
în viaţa matematică
Sufăr de nebăgat în seamă

Interviu acordat ziaristei Kristin Plumlee, de la "Honeywell Pride", incitată de felul cum se acomodează familia în America, impresiile noastre despre acest continent...

Studentă la spaniolă, University of Arizona în Tucson, Kristin este angajată doar pe vacanţă (*summer hired*). Îmi plăcea să glumesc cu ea:

— *¿Como es stás, Señora?*, pronunţînd «Señora» cu un înţeles mai obscen...

— *¡ Muy bién!*

Avea lista cu întrebări pregătite, şi-un dosar numărînd poze şi informaţii despre mine (plus articolul vechi al lui Bob Dortfman, din 19 februarie, dar nepublicat!).

— Noi sîntem interesaţi de cazul dumitale, a început Kristin.

13.06.1991 Două luni au trecut, în cap şi-n picioare, de cînd am urmărit la Sun Devil Stadium, pe 13 aprilie, curse de maşini: "Off-Road Grand Prix". 20$ biletul, 5$ parcarea automobilului, 3$ programul competiţiei.

Nu de-alteeva, dar îmi scrisese C.M. Popa din Craiova: să particip (ca spectator, bineînţeles!) la Concursul Mondial de Maşini, formula unu, care se desfăşura chiar în Phoenix, sub nasul meu, fără să am habar, la întîi aprilie.

— Nici "Adevărul" ori "România Liberă" n-au reporteri aci... se exalta criticul literar, îi ndemnî ndu-mă să i ncropesc un articol pentru "Meridian". Dar, pînă să ajungă la mine plicul din Craiova , s-a dus moşu' grosu'!

Şi, ca să nu rămîn prost, am vizionat peste două săptămîni o întrecere normală de campionat...

Stadion etajat, supraetajat, lojat şi mama dracu' pe vreo şase niveluri. Zic "hai să fiu şi eu 'ntr-o seară *fun* ... ca americanii!"Drapelul Statelor Unite, şi Drapelul Arizonei. Un ecran TV uriaş, un speaker turuindu-i gura ca la moară (eu nu-nţelegeam chiar nimic!), reclame pentru cauciucuri YOKOHAMA, maşini TOYOTA (japonezii s-au băgat puternic pe piaţa americană), ulei de motor VALVOLINE (o machetă, ca din filme ştiinţifico-fantastice, reprezentînd un bidon de ulei, aco- perea o întreagă peluză).

70.000 de locuri presupun, numerotate: sector, rînd, scaun. Ah, dar lipsea căldura chibiţilorolteni...

"Stadionul Central din Craiova... La microfon: Sebastian Domozină"... reporterul care se confunda cu *Ştiin-ţa Cra-io-va / Astăzi vrem vic-to-ri--a!*...

Singur i n puhoiul acela de oameni, eram ajuns cu o oră 'nainte.

Focuri de artificii. Imnul American. Spectatorii săltaţi în picioare şi urlînd de plăcere la ciocnirile sau răsturnările de vehicule, amatori de senzaţii tari. Pista cu denivelări. Publicitate pînă şi pe biletele de intrare!

Urletul infernal al motoarelor...

Curgeau tinichelele de pe caroserii!

Maşinile se loveau ca răgăciile (aveau roţi mari), se răsturnau ca nişte broaşte ţestoase cu carapacele-n sus! Spre euforia publicului, şi-n aplauzele nebune ale *fun*-ilor!

Miros de cauciuc ars şi praf.

Muzică *rock and roll* între curse.

Interviuri cu spectatori, cu *driver*-i.

Imaginea de pe traseu era mărită pe ecran.

Băieţi în galben: *security* în caz de accident.

Săreau motocicliştii ca la trambulină!

Concurau şi copii, între 6-10 ani, pe motocicluţe.

Apoi biciclişti din armata care-a cucerit Kuweitul (mai mult pentru propagandă cazonă).

De la 8 la 12 noaptea a ţinut toată brambureala. Americanii-s amatori de jocuri dure, brute. (Ce e prea modern, este şi rece-artificial...)

Concursurile se desfăşurau pe clase de autovehicule: **Grand National Sport Truck, Super 1600, Superlite, UltraStock** (maşini);
4-Whell ATV, Ultra Cross (motociclete).

La ieşire m-am rătăcit, şi-am mai pierdut vreo patruzeci de minute ca să dibuiesc parcarea acoperită de la ASU Event: simţeam că mă învîrt în jurul meu, bat paşii pe loc.

Cînd o familie americană se mută în casă nouă, sărbătoreşte momentul (*house - warming party*, mai pe româneşte: face cinste, "udă" obiectul cumpărat). Sînt invitaţi colegii de servici.

Pat şi Steve au devenit fericiţii de săptămîna aceasta. Tema petrecerii: "Băuturi exotice"; gazdele furnizînd fripturi la grătar şi butoiaşul cu bere, oaspeţii aducînd o farfurie şi... humor!

"Sans moi que deviendrait la poésie?" - *"Oui, vous avez raison chaque* **poète** *est indispensable."* (A propos de-un poem FS).

"Mais sans les francophones que deviendrait la francophonie?" (Joseph

Krotky, Académie Francophone, Paris).

Ali Alief s-a omorît în puşcărie. Din Washington, unde s-a predat după ce împuşcase un bulgar în cap, a fost adus sub escortă la Phoenix, locul de comitere a crimei.
Îmi fusese "coleg" de lagăr în Istambul şi Ankara...
S-a sugrumat cu ceva sfoară Ali; Poliţia l-a găsit în comă. În buzunarul de la pantaloni avea notat un număr de telefon...

D-na Ghiuţă... fără servici, fără maşină... Trăieşte din pensia maică-si... la limita existenţei...

Cowboy Poetry, stihuri caracteristic americane, cu succes de public superior celorlalte mişcări lirice de pe continent.
Versuri în limbaj familiar, cîntînd vestul sălbatic, într-o rezonanţă folclorică, narativă. Atingînd tiraje de cîteva mii de exemplare (un record pentru poezie în S.U.A.).
Things of Intrinsic Worth (Wallace McRae), **Roughstock Sonnets** (Paul Zarzyski), sau **New Cowboy Poetry: A Contemporary Gathering** (antologie editată de Hal Cannon, incluzînd poeme de : John Dofflermeyer, Rod McQueary, Buck Ramsey, Eric Sprado, Vess Quinlan, Henry Real Bird, Barney Nelson).
Predominînd poemele cu forme fixe (rimă, ritm),dar în final evoluînd spre ceea ce ei numesc *poetry in open forms* (versuri albe).

"Războiul" literar dintre presa mică şi presa mare în Statele Unite.

"Niciodată literatura n-a fost o afacere. Publicarea da...
Literatura modernă trebuie revitalizată. Altfel va muri din lipsă de cititori (...)
A venit vremea pentru Literatură să fie Literatură, să fie Artă."(Arlene Zekowski şi Stanley Berne, **Cardinals & Saints,** critică literară).
Pledînd pentru forme noi de experienţă senzorială.
Denunţînd poluarea culturală produsă de cele peste 900000 titluri de cărţi anuale, preponderent comerciale. Dintre care mari corporaţii (*mega publishing*): Random House, Alfred Knopf, Pantheon Vintage, Ballantine controlează 90% din piaţa de cărţi.

În prezent nu există nici o editură care să publice scriitori tineri în America. ("Small Press Review", April 1991).
Cei mici îi acuză pe cei mari fiindcă nu susţin şi nu încurajează literatura nouă, mizînd doar pe nume consacrate cu succes financiar sigur.

Doar banii vorbesc şi-n artă!!
De aceea "sinuciderea culturală şi analfabetismul triumfă în America de astăzi" (SPR).

Jazz Poetry: înseamnă textele,ca un fel de gen liric aparte, pe care sînt cîntate melodii de jazz ori songuri experimentale.
Dintre poeţii de jazz: Mina Loy, Langston Hughes, Sonia Sanchez, James Baldwin, Jack Kerouac.

Foarte controversată noţiunea de **postmodernism** în literatură, şi tranziţia de la era modernă la cea post.
Arta este clasificată, în şcolile din S.U.A. şi Marea Britanie, ca: artă populară, artă de massă, şi artă înaltă. (Eu nu prea înghit clasificările fiindcă partajează, dezunesc.)
Literatura în America atinge doar mediile academice (profesori în special, studenţi mai rar, scriitori profesionalizaţi).
Foarte frecvente eseuri, conferinţe, şi antologii despre arta homosexualilor şi a lesbienelor.
Traduceri din: literatura franceză, japoneză, hispanică; mai rar: italiană, germană, rusă; uneori greaca veche, latină; celelalte culturi şi limbi: pauză!! (PMLA, **Publications of the Modern Language Association of America**).
(Am început să-mi consum viaţa prin biblioteci, neglijînd familie - servici - sănătate).

14-15.06.1991 Excursie la **Grand Canyon.**Cactuşi înfloriţi pe marginea autostrăzii. Pătrundem deşertul spre nord.
Sînt de admirat americanii: au reuşit să transforme pustiul într-o zonă locuibilă. Şi ce condiţii de trai: apă şi electricitate non-stop, *grocery stores* cu fructe şi legume proaspete în tot cursul anului... tot ce-ţi pofteşte inima! Dacă rămînea pe mîna mexicanilor.. praful şi pulberea! Precum în România, ţară împînzită de rîuri, dar... românul tot fără apă la bloc!

Lîngă **Grand Canyon City**: cresctorii şi curse de cîini. Îmi vine să rîd, dar m-abţin să nu-l supăr pe Chuck.
Ieşim la mila 298, stînga, spre Sedona.
Iarbă moartă. Case pe roţi deplasîndu-se pe *freeway*. Semne de circulaţie şi avertismente **Don't drink and drive**... Sistemul rutier este foarte bine pus la punct, umbrind reţeaua feroviară - considerată prea lentă. Dacă distanţele-s mari, americanul ia avionul.
Păşuni cu vite pitice şi osoase pasc te miri ce printre arbuşti mărăcinoşi, pietre, şi raze solare usturătoare.

Toponimie spaniolo - indiano - engleză!... **Verde Valley, Navajo Trail.** Spaniolii învaţă puţină engleză, englezii puţină spaniolă (ca să se-nţeleagă) - şi uite-aşa se corcesc limbile.

Dar amaricana fără hispanisme şi indianisme în toponomastică barem, nu ar avea savoarea şi dulceaţa filmelor de **western**. Mă unge la suflet dialectul span-englez din S-V-ul Statelor Unite, ca ţigano-româna (!) Destul sînge latin curge prin venele acestei Americi de Nord.

Colegii se prostesc şi trimit mesaje pe computer:

Good Morning Amigos and Amigas! etc.

Necombinată cu spanisme, engleza n-ar mai conţine seva americanei... **Rio Grande... Santa Monica... San Francisco... Los Angeles...**

— *¿Comprende?*

— *¡Si Siñore!*

Coborîm o pantă de 6%. Indicator: "Verificaţi frînele".

Montezuma Castle.

Oak Creek Canyon.

Coconino National Forest.

(O adunătură de arbuşti o numesc ei pădure).

Roci roşii. Munţi roşii. Relief abrupt.

Denumiri trăznite: Poco Diablo Hotel.

Creste înalte, dantelate, franjurate formate din oxizi de fier (nu calcar).

Sedona. Aşezare muntoasă.

Oraşele americane seamănă între ele: cochete, noi, standard, răsărite ca ciupercile din pămînt; fiecare oraş are un **McDonald Restaurant**, un **Fry's Store** etc.

Galerii de artă indiană, artă western, sculpturi religioase ("Cina cea de taină").

Nu oprim, ce putem fura din mers.

5.000 de picioare altitudine.

Popas la **Slide Rock Swim Area**. Vînt. Răcoare: 53 F. Ne scăldăm.

Cu pantaloni scurţi, şi tricouri, şi sandale. La ce se reduce astă baie a noastră? Să ne dăm cu fundul pe roci ca pe gheaţă, frecînd pantalonii, şi căzînd în apă! Mă uit cum oameni bătrîni, chiar, se ciobîlcăiesc ca nişte copii!

Ne-ntoarcem pe cîmp. Lăcuste săr ca nişte muşte. Mă surprinde Mihai vorbind englezeşte - în numai patru luni - cu Trent şi Blake, fiii lui Chuck:

— *I caught a fish!* se laudă. Cred că Mihai se descurcă mai bine ca mine! Şi eu, care-l certasem... *"Dacă nu-nveţi, o s-ajungi inculţ ca americanii!"*

Intrarea la **Grand Canyon**: 10$. Turişti francezi, danezi, nemţi, japonezi. Şi români, nu-i aşa?!

În ţară avem şi noi canioane în miniatură: Cheile Bistriţei, Cheile Bicazului, Cheile Sohodolului, sau Cheile Olteţului.

Ozana copilăriei mele. Cîte clipe fericite n-am petrecut cu pe malurile lui!

Sidu zice că mergem la: Marele Camion.

Un aer sănătos (faţă de Phoenix... ă-hă-hăăă!). Tabără de corturi. Campăm în rezervaţia 6. Nu ştiu cum se zice **cort** în limba engleză. Apoi: nu ştiu cum să-l întind...

Ne grăbim să prindem un apus de soare la Yapavai Point.

Turistului american nu-i lipsesc: aparatul de filmat, binoclul, aparatul de fotografiat, rucsacul.

Soarele zace-n sînge după o piatră. Se vede jumătate. Nu se mai vede.

Imagini de abis... Văgăuni de o milă adîncime...

Dăm o raită la **Geology Museum**. Ce păcat, s-a-nchis de cinci minute!

Dinăm. Familia lui Chuck: opt dintre cei nouă copii, şi soţia, spun rugăciunea. Sînt mormoni. Din respect stăm şi noi evlavioşi. Niciodată Chuck n-a comentat o vorbă despre biserica lor, aş fi fost curios să-l ascult.

Bunătăţuri pe care nu le pot descrie - nu le am cu arta culinară. Am desprins de pe cutiile de ambalaje: *Frosted mini - wheats* cu lapte, *smores*...

— Ce-s astea? întreb.

— Hei, mîncăruri **americane**.

...Am dormit prost în cort, mi-a fost frig, mă durea spatele (reumatismul, reumatismul!). M-am sculat mai obosit decît mă culcasem!...

Începem drumeţia pe munte. Coborîm în infern. Din cînd în cînd poze (**Kodak moment**).

4,5 mile pînă la **Indian Gardens**. Nu ajungem însă la rîul Colorado (încă 2 mile). Veveriţe blînde vin să-ţi ia mîncarea din mînă. Legea interzice hrănirea animalelor de către vizitatori: să nu se-nveţe leneşe, cerşetoare - să lupte singure pentru a supravieţui.

Mi-ar fi plăcut să zbor, ca să cuprind toată panorama aia. Altfel, m-am simţit mic ca o furnică.

Chuck:

— Florentin, să scrii un poem despre **Grand Canyon**.

Există şi vizitatori pe catîri: 75-100$ pentru coborît şi urcat (11 mile per total).

Am înghiţit o tonă de praf!

Să-mi ajungă pentru o lună!

Alb. Galben. Roşu.

Aveam sticlele cu apă la noi. Mihai mergea în frunte, eu în coadă. Abia mă tîram. Ca un mort.

(Mi-am pierdut condiţia fizică. Păi, te cred şi eu: ies din apartament, mă sui în maşină, cobor din maşină, intru-n uzină, şi iar drumul invers!...

Sedentarism în toată regula!).

Plastică exprimarea, încrustată pe un panou, în Grădinile Indiene, despre plantele din deşert:

they grow by the inch
and die by the foot.

Le este de două ori mai greu să crească, decît să moară...

În caz de urgenţă pe cărarea muntoasă există fîntîni cu apă şi telefoane (*Rest House*). Formînd numărul 911, sosesc echipe de salvare cu elicoptere, pentru a transporta pe cei "rămaşi în pană". Dar preţul este "picant": 150$.

Americanii fac ei ce fac, ştiu să exploateze resursele naturale, plus publicitate, ştiu să facă din ţînţar armăsar... şi publicul să-i creadă!

Orice lucru la ei trebuie să fie "cel mai mare din lume". Dacă, totuşi, nu e cel mai mare din lume, găsesc ei un spaţiu unde acel lucru să fie primul. De pildă: "cel mai mare din America", ori "din Arizona", ori etc. În felul acesta publicitarii iau ochii multora.

Am prînzit repede. Strîns toate resturile de mîncare (fiindcă vin şerpii după miros).

— Dacă te duci la un picnic în deşert... ia-ţi, nene, pistol cu tine!

Sîmbătă, la 11 seara, eram în Phoenix.

Exclamă Ely:

— Tot mai bine este acasă!

Iar Mike:

— Chuck va primi o medalie fiindcă l-a ţinut pe Florentin departe de volan... pentru siguranţa circulaţiei!

Învăţat să folosesc *travelers checks*. Mare filosofie! Nişte bilete, iscălite iniţial la bancă, iar a doua oară în faţa vînzătorului (grafiile trebuie să semene).

Avantajul folosirii lor: protecţie în caz de furt ori pierdere (nu le poate nimeni folosi, iar păgubaşului i se restituie suma de la compania bancară ce le-a eliberat); în plus: se pot utiliza în orice stat american, şi mai ales în ţări străine.

19.06.1991

Lovers, forget your love
And list to the love of these,
She window flower
And he a winter breeze.

Robert Frost (1874 - 1963), clasic poet american, plin de metafore ca un trandafir roz de ciorchini.

("Wind and window flower")

Iată ce nume găsesc prin librării: **IOAN M.** Williams (o fi român prin descendenţă după mamă?), autor al unui eseu despre Robert Browning.

Mă simt privit (suspectat, filtrat, filat)... Cînd redactorii de la "P" m-au intervievat, cînd au renunţat la articol... Cînd au revenit (deplasaţi acasă la mine!...)

Sînt chiar o personalitate?

Ori obsesia Securităţii din România mă urmăreşte şi-aici??

Moartea profesorului Culianu (în WC!... ah, ce jignire!) le dă multora de gîndit... să-şi ţină gura (dacă la mijloc sînt motive politice)... ori să nu se însoare cu femei fatale!!

Pariez că tipa l-a lucrat! Dacă eu voi fi împuşcat: cine pe cine va acuza? Fiindcă am scris atît împotriva comunismului (piesele de teatru, romanul, unele proze şi poeme),cît şi a Occidentului (jurnalele de lagăr, respectiv de emigrant)!

"*Night of the Living Dead*", film de groază (pe video-casetă) împrumutat de la Ed.

Nu-mi mai trebuie!... Oameni mănîncă oameni...

În urma cărţilor publicate în S.U.A.: **Nonpoems** (literatură), **Only Problems not Solutions!** (matematică) plus revista de teoria numerelor cu articole asupra funcţiei editată de colegi, am primit formulare de completat (**entries**) pentru: **Who's Who in the West; American Men & Women of Science; International Who's Who in Poetry** (England); **International Who's Who in Writers, Editors & Poets** (U.S.A. and Canada).

Desigur, aceste invitaţii nu înseamnă automat includerea în renumitele dicţionare. Conform proverbului: cine aleargă după... patru iepuri, nu prinde nici unul!!

O nouă selecţie are loc...

Mărirea salariilor cu 3%. **Good!**

Pentru a nu pierde specialişti (fiecare în goană după un profit mai mare, schimbîndu-se de la o companie la alta, dintr-un oraş într-altul, dintr-un stat în altul), **Honeywell**-ne plăteşte **competitiv.**

Periodic se evaluează sistemul de retribuire, comparativ cu unităţi similare.

Analog, preţurile de vînzare - cumpărare. Totodată, se ţine pasul cu

inflaţia.
Aici legea pieţei libere acţionează ferm.

20.06.1991 Lui Mihai îi prieşte America! Va ajunge perfect bilingv, sau chiar tri... A şi emigrat la o vîrstă... Foarte mirat să-l aud vorbind... spaniolă!
— Păi, de unde ştii?
— De la Dario.
— Cine e Dario ăsta?
— Coleg de-al meu, care nu înţelege engleză, şi ne-nvaţă pe noi spaniolă. Un japonez din clasa a treia se descurcă bine de tot, pălăvrăgea în spaniolă cu fratele lui Dario.
S-a-mplinit Mihai: a pus cinci kilograme pe el de cînd a venit (în patru luni)! Toată ziua merge la piscină - cu Sidu şi mama - céva mai ca pe litoral!

Iar de bibliotecă alege doar cărţile cu dinozauri şi alte reptile preistorice. Îi plac la nebunie animalele!
Problema cea mai spinoasă... cu Ely: nu reuşesc în ruptul capului să găsesc o slujbă pentru ea. Şi ce m-am zbătut!
Cît despre Sidu: a ajuns piele şi os, mai rău ca un mîţ, jigărît. Pentru că nu se atinge de alimente. Şi, slavă Domnului, are din belşug! În schimb "miorlăie" una-două... că vrea aşa-şi-pe-dincolo! Zice Ely:
— Îmi albeşti părul,şi-mi măninci sufletul!
Apoi îl iartă. Fiindcă e Siduleţu, şi e mic!!

21.06.1991 Mihai pus la treabă, să se-nveţe cu stilul american! Importanţa banului muncit. Nu căpătat degeaba.
Cîştigă:
1 cent pentru fiecare plic ştampilat;
10 cenţi pentru colaţionarea şi capsarea fiecărui fascicul de manuscris...
(Cînd o fi mare, îl iau secretar!)
Ieri a primit 6.50$. Are ambiţia să-şi cumpere un nou dischet cu jocuri pentru computer (8$ de la SHO-TRONICS).

— Lasă-te păgubaş de poezii, publicaţii, lucrări! mă sfătuieşte Big Mike. Trage-i tare pe computere. Învaţă DOS pentru IBM, dă 100$ pentru un TURBO-C (software). Ajungi la peste 40000$ pe an ca inginer. Eu cînd m-am dus la agenţie să depun dosarul, însul de-a-colo m-a-ntrebat: cît salariu vreau: "35000-45000$", am îndrugat. "De ce aşa puţin?" s-a mirat omul (!). Tu ai *background*-ul necesar. Matematică. N-ai văzut că inginerii de pe- aici nu ştiu să înmulţească două matriei, sau Ray venea la mine să-i calculez un cosinus... Citeşte mai bine PC-World, Byte... reviste de informatică.

După 6-12 luni de la instalarea în S.U.A. Migration and Refugee Services (Catholic Conference), din New York, sare pe noi cu achitarea în rate a biletului de avion Istanbul-Atena-New York: 485$.
— Nu dau un sfanţ! zice Costică. Am plătit prin viaţa mizeră pe care mi-au rezervat-o în camp.
— Aşa e bă, întăreşte Gică. De români şi-au bătut joc. Zăceau prin lagăre ca ciinii, în vreme ce evreii şi armenii emigrau în neştire!
Puţini sînt refugiaţii care înapoiază contracostul biletelor. Unii special s-au mutat în alte state, pentru a li se pierde urma - fără a comunica ulterior nici o adresă; au încărcat la mijloc de noapte - relatau vecinii - şi... pe-aici şi-e drumul!
— Chiar dacă va fi să plătesc pînă-n final, îngăim şi eu, barem să-i cîrîi niţel, să-i port cu vorba, să-i amîn!... Cum au procedat şi ei cu mine în Turcia...

Mariana, nora lui Nicoară, a fost pusă pe liber de la uzina de mase plastice PIMA PAK.
Din cauza scăderii producţiei (nesolicitată pe piaţă), conducerea dă afară muncitorii:
— Mergeţi acasă, şi vă chemăm noi cînd avem nevoie - li se spune.
Acest "nevoie" poate fi "niciodată".
Mariana apelează pentru *unemployment*: primeşte 80% din salariu timp de 4-6 luni.
Va fi o vreme: cînd o să scriu şi despre mine c-am fost concediat...!

Sînt obosit de asemenea familie:
Sidu chirăie
Mihai 'l-ntărită
Ely ţipă la ei

Aş citi ceva. Am poftă de lectură ca de-o femeie!
În ultimele zile numai am scris. Misive. Neimportante. De rutină.

Expoziţie Ioan Nicoară la Tostoy: tablouri cu peisaje din Ţara Moţilor. Doar în cabinetul directorului: scene deşertice, pictate în exil, fiindcă David nu acceptă artă străină. Este şi directorul David, ca "refugiat din Iowa în Arizona", mare «patri(h)ot»!
Haida, haida, cu chiu cu vai, am tradus vreo cincizeci de poeme... Ieri un vers, azi o strofă...
Mă tîram cu ele prin geantă după mine.
Le-am dat la corectat: gramatica, întorsăturile greoaie de fraze...

Iată concluziile (Bob, Leanne, Victoria):

• sînt un trist, iar cîteodată prea trist (din cauza fundalului comunist);

• par ermetic la început, pînă cititorul intră pe unda mea de gîndire şi simţire;

• nişte perle ţinute-n sertar nu mai sînt perle; aşa şi cu poemele; trebuie scoase la lumină; fără suferinţe şi mihnire nu se poate face o comparaţie; să ne cunoaştem valorile noastre intrinseci;

• un poet trebuie să fie şi filosof, gînditor; nu mai este nevoie ca un scriitor să fie recomandat, opera îl recomandă singură;

• o poezie care promite (dacă este înţeleasă şi susţinută); morală şi decentă.

Este o ARTĂ încercarea de a găsi un *job* în America:

résumé perfect (*tipărit*, nu dactilografiat pe hîrtie cretonată, colorată), costum la interviu...

Se povestesc întîmplări (fiecare cum a fost încadrat)...

Unul stătea la o coadă lungă să depună aplicaţia la secretariat... A luat o foaie şi a scris: «Nu angajaţi pe nimeni, eu sînt cel mai bun»! Secretara a zîmbit, şi a dat hîrtia directorului, a zîmbit şi acesta... dar individul în căutare de slujbă a fost preferat celorlalţi.

Trebuie să ieşi din comun pentru a atrage atenţia...în condiţiile în care şomajul e-n floare, iar economia nu-şi mai revine din amorţeală!

Tibi a terminat şcoala de şoferi de *truck*. Avea din ţară carnet de conducere, însă nerecunoscut aici.

Lucrează pe-o maşină cu instructorul. Dorm cu schimbul: cinci ore unul, cinci ore altul. Trimişi din oraş în oraş.

— Băi, Tibi, vezi toată America; îl invidiez eu.

— Da de unde, se bosumflă, numai autostrada.

În căutarea unui loc de muncă se pretind adesea

good communications skills,

adică să vorbeşti engleza bine... nu ţi-o spun direct pentru a nu o considera ca o discriminare de limbă.

Acum din nou caut prin biblioteci, librării... după cărţi, autori, editori ca la-nceput cînd debutam în România prin '79 - '80.

Nuntă mixtă la **St. George Eastern Orthodox Church**: Carmen, româncă, şi Michael - fostul meu coleg de cameră de pe Turney - american.

Biserica făcută de sirieni (ca să vezi minune: nu ştiam că sirienii sînt ortodocşi!), români, ruşi, americani.

Pe **4530 East Gold Dust Avenue**, în Scottsdale.

Invitaţia în limba engleză.

Slujba în limba engleză.

Icoanele pe pereţi cu inscripţii în limba engleză.

Dar decorul cam simplist (în comparaţie cu stilul românesc). Ceremonia, însă, mai protocolară: fraţii ginerelui (veniţi din San Diego şi Denver) cavaleri de onoare conducînd de braţ damele la locurile repartizate. Apoi domnişoarele de onoare.

Bărbaţii: în fracuri şi papioane.

Femeile: în rochii lungi, vaporoase.

Naşi: Paul şi Belle, români.

Vreo cincizeci participanţi.

Loja bisericii adăpostea un cor de şaisprezece corişti plus o pianină.

Serviciul religios s-a desfăşurat într-o nuanţă ortodoxo-catolică (după umila mea opinie).

Ca o paranteză: organizaţiile feministe din Statele Unite acuză biblia de SEXISM (prea multe acte sexuale şi, mai grav, inceste!...într-o carte "sfîntă").

Mirii au plecat într-o limuzimă albă, închiriată. Mireasa l-a convins pe ginere să se convertească de la catolicism la ortodoxism.

Petrecerea s-a ţinut la **Faith Lutheran Church**, pe **Camelback Rd.** cu **7-th Street.**

Country Music. Dansau americancele ca nebunele - fără vreo reţinere. Şi ce era mai scîrbos că săltau cracii nişte... babe! Mai mult de neaz jucau aşa cu poftă, sfidînd vîrsta şi firele de păr gri din cap, şoldurile groase...

— Huidu, drace! strigam.

Cine a vrut, a dat cadouri proaspeţilor căsătoriţi, cine nu: plicuri cu bani. Am nimerit la masă lîngă V. emigrat la vîrsta de 45 de ani. Nu se simţea în apele lui, deşi în America era de şase ani. Lucra la Tucson, ca tehnician în cercetări astronomice, şi coautor al unei lucrări ştiinţifice. Funcţionar de stat.

Concluziilesale:

• scăderea economică şi şomajul din SUA sînt rod al destinderii europene; «Gorbaciov le-a făcut figura!» industria de război americană nu mai este solicitată pe piaţa externă; nemţii şi italienii demonstrează pentru desfiinţarea bazelor militare de pe teritoriul lor:

— Yankey, go home!

Iar francezii au un profund dispreţ pentru marea incultură din Statele Unite.

• Saddam Hussein este un produs al sistemului, precum Ceauşescu. Războiul din Iraq a fost manipulat de evrei, deoarece Israelul se temea de

forţa militară acumulată în acea zonă arabă.

Dacă eşti dat afară din serviciu pentru indisciplină ori absenţe: nu primeşti ajutor de şomaj.Iar ca refugiat: ai dreptul la *welfare* doar în primele unsprezece luni de la sosirea în Statele Unite. Apoi ţi se taie, şi trebuie să te descurci cum ştii (ori: cum nu ştii!)...

Gheorghe B., din Oradea, emigrat în urmă cu unsprezece ani, şi-a schimbat numele (din dorinţa de a fi "cit mai american"): în George Vonbach. Acuma, prietenii lui auzind l-au speriat:

— Bă, vezi că-n ţara asta evreii conduc, şi-or să te persecute fiincă ai nume german.

S-a dus Gheorghe-al nostru din nou la Oficiul de Emigrare să se "boteze" iarăşi! Din Vonbach în B'., mai apropiat de numele de familie românesc.

În America asta întîlneşti numai "figuri"!

Merge **Gheorghiţă** pe *freeway* c-o sută la oră, către Prescott: vrea să-şi cumpere pămînt în deşert (15000$) să înfiinţeze o fermă...

Săturat de oraş, de poluare, încearcă să se retragă spre munte.

Merge **Gheorghiţă** pe *freeway* c-o sută la oră (limita e 65 MPH), intră printre vehicule... Nicoară galben lîngă el.

— Laaa-să, Dom'ne! exclamă şoferul. De-aia e maşină. Bagă-n ea!!

Încep să fac burtă.
Să devin borţos.
Mănînc prea mult.
Stau prea mult.

26.06.1991 Ţipete în noapte. Mă trezesc. Ora 2:30. O voce isterizată de femeie. Altă voce de bărbat. Înceată. Clămpănit de uşi la maşini.

Nu înţeleg ce se petrece în apartamentul de jos, desluşesc din noianul de vorbe răstite... *fuck... fuck...* injurături ca-n grajd.

"Diferenţa dintre «*Lumea Liberă Românească*» şi «*Micro-Magazin*» - publicaţii de exil -: amîndouă scriu acelaşi lucru, dar cu alte cuvinte.

Primul ziar vine mai prompt, al doilea... cum dă Dumnezeu!"

(Lotzi)

27.06.1991 Ni s-a furat coşul de rufe de la spălătorie.

A fost spartă cutia de scrisori (*out-going mail*).

Borfaşi, găinari, şi criminali pe toate drumurile! Băietani din ăştia care confundă viaţa cu joaca, realitatea cu ficţiunea (filme, cărţi - numai cu omucideri, pornografii, groază), trăgeau ca nărojii pe autostradă în cine nimereau! Au impuşcat o femeie însărcinată... "cică mergea prea încet"...

ţi-e şi frică să mai circuli...

Au fost prinşi tocmai în California. Urlau sirenele poliţiei după ei.

...Beam pe terasa "Forester's Larger", bere australiană, la cutii mari,de-o jumătate de litru. Lui Bob nu-i place berea americană. (Pentru mine tot una e!) Şi comparam bătrînul continent cu noul continent. Bob a lucrat doi ani la Toulouse pentru **Aérospaciale**, ca inginer specialist trimis de **Honeywell** ca să asigure interfaţa.

— **Only men with money run this country,**

îmi sună afirmaţiile lui în urechi ca o axiomă. Anumite grupuri bogate mituiesc politicieni pentru a vota în favoarea lor.

În vreme ce portul şi cumpărarea de arme sînt interzise în Europa, America lasă frîu liber cetăţenilor ei (deşi bate recordul în criminalitate). Dar la mijloc a intervenit **National Rifles Asociation** cu... bancnotele de dolari.

Lucru asemănător pentru breasla doctorilor, care se protejează şi prosperă: un medicament nu poţi cumpăra de la farmacie fără reţetă **americană**!; în acest mod eşti nevoit să treci des pe la medic , sporindu-i buzunarul!; iar dacă am încercat să aduc din Germania o fiolă anti-reumatică (*Synacthen*), de negăsit în SUA, legile americane mi-au interzis! Iată un fel de "libertate"!

Analog obligativitatea asigurării automobilelor: gologani aruncaţi în vînt (money pit, zic americanii de rînd)! Fîndcă dacă se întîmplă, Doamne fereşte, să ai vreun accident rutier,luni de zile tragi de *Insurence* ca să-ţi achite contravaloarea, ba ajungi şi la tribunal! Eu cunosc, că sînt Stan Păţitul!

Discuţie cu Big Mike:

• am venit î nir-o Americă î n decădere (japonezii sî nt mai serioş i î n meşteşugurile lor)

• ca o faţă proastă a democraţiei: statul nu poate obliga pe nimeni să muncească şi nici să înveţe; la ce rezultate, deci s-a ajuns?

* oamenii nu vor să lucreze (ş i statul le dă *welfare* de voie de nevoie: altfel şomerii s-ar transforma în hoţi şi ucigaşi pntru a supravieţui);

* educaţia ş i cultura generală lipsesc cu desăvî rş ire, destui locuitori **născuţi în S.U.A.** care nu ştiu să citească (s-au instituit programe de alfabetizare);

* guvernul construieş te case indienilor, dar ei dorm tot afară!

— Tu scrii numai poezii despre natură, statice, fără implicaţii filosofice, plate, îmi reproşase pe cînd eram în ţară, Matei:

"Bătrînă gloabă şi bolnavă / e soarele / pe firmament"...

— Aşa le vezi mătăluţă la o privire scurtă. Te-ai gîndit, îi şoptisem cercetînd prudent împrejur, că acest soare pe firmament ar putea fi... Ceauşescu, ori Partidul Comunist conducător?

— Ooo...să nu...să nu...să nu spui că mi-ai citit mie aşa ceva! - plecase individulsperiat...

28.06.1991 Beth, profa de engleză (ah,primele momente în America, atît de străini!... mă simţeam ca pe lună!), şi sora ei Kit ne calcă pragul.

Urmărim pe canalul 3, de la ora 8:30 p.m., o emisiune despre orfelinatele din România: **Children of the Cradle**, realizată de Ron Mella.

Nicoară fusese înştiinţat la **Tolstoi**, de redactorii TV, să dea zvonul prin comunitatea din Arizona. Marţi se făcuse o previzionare la sediul televiziunii, invitîndu-se românii care să comenteze.

Oribile imagini!... Din Suceava în special...

Ce sărăcie zace în ţara aia!

"La noi sînt codrii verzi de brad
Şi rîuri de mătase,
La noi atîtea doruri sunt
Şi-atîta jale-n case."

29.06.1991 Viorel, bolnav de anti-americanisme!

De şase ani în SUA, priceput în meseria lui (mecanic de avioane), dar nu-şi poate ţine gura. L-au dat afară din multe locuri fiindcă îi tot critica pe şefi...

Zicea că armatele americane n-au mai înaintat să-l omoare pe dictator în Irak, fiindcă Saddam şi Bush sînt în aceeiaşi grupare masonică.

Viorel n-are casă (doarme într-un *van* - camionetă), şi nu-l mai angajează nimeni.

("Democraţie democraţie - bineînţeles -, dar dacă eşti de partea noastră"... spune orişice ideologic.)

Funcţionarii de la Oficiul de Emigrare au pierdut actele pentru *green-card* ale lui Lotzi:

— Lucrează şi ăştia cu picioarele precum comuniştii! - tună omul nervos la telefon.

Americanii fac mai degrabă din literatură, *business*. Ei transformă totul în bişniţă: artă, ştiinţă, dragoste, viaţă.

Mă uit la faţa lor: cu cîtă plăcere destăinuie că se ocupă de afaceri, chiar dacă ilariant de mărunte, le licăresc ochii să afirme că sînt **proprietari**, că întreprind ceva...

Mi-aduc aminte cînd, în Las Vegas fiind şi avînd datorie la Bruce 98$ -

(contravaloarea biletului de avion pînă în Phoenix, dus- întors), m-a pus tipul să scriu pe *check* (la motivul achitării sumei): b u s i n e s s... ca o mîngîiere pentru sine.

Eliot, deşi cîştigă foarte bine ca inginer, se ocupă de o vreme cu redactare de *résumé*-uri, plus... agent turistic! Am şi rîs cînd mi-a dat cartea de vizită!

Ah, computerul devine indispensabil omului modern!

Un poet (Judson Jerome) mărturiseşte în **"Writer's Digest"** că foloseşte programul electronic **The Poet's Companion** pentru a împerechea rime în poeziile sale.

Iar Rosemary West este autoarea altui program care scrie poeme pe calculator (**Poetry Generator**).

În SUA este interzis ca un "străin" (nenăscut în *land*) să ocupe o funcţie politică, indiferent dacă are cetăţenie americană. În schimb, Occidentul se sileşte să instaleze ca şef al românilor un rege... neamţ!

30.06.1991 America — la pomul lăudat să nu te duci cu sacul! Fiindcă rişti s-o iei în bot!!!

Mulţi s-au întors în ţară cu buzele rupte. Credeau c-o să fie puşi aici prinţi... etc.? C-or să ia premiul Nobel? (Cîte sfori nu se trag în lumea asta! O-ho-hoo!)

Mulţi s-au întors în ţară cu buzele rupte - după ce-au dat cu nasul şi-au făcut stagiul la spălat farfurii şi şters closete... Eu, unul, am început prin a săpa şanţuri...

(Jurnalul acesta ar trebui să dea de gîndit şi altora...)

Sînt la fel de scîrbe şi occidentalii precum comuniştii! Dacă n-au avantaj de pe urma ta, nu-ţi întind un deget!

Abia aştept să vină *weekend*-ul; să-mi rezolv corespondenţa, jurnalul... să (mai) citesc.

Dar zilele astea n-am fost în stare de nimic.

01.07.1991 Îmi frig mîinile pe volan, iar dacă las ochelarii pe bordul maşinii mă ard ramele.

Simt că mă enervează căldura!

Doamna R. şi-a cumpărat casă de stat (mai ieftină), 42.000$, în rate la licitaţie, aproape de **Metro Center**. A împrumutat banii de la bancă (cu 7,9% dobîndă). Dar plăteşte *mortgage* 30 de ani!

Doi ani de zile mai trebuie să bage muncă în reparaţii. Noroc că soţul este tîmplar.

Dacă în Arizona casele au preţ redus (fug oamenii de arşiţa deşer-

tului), în California sau New York te costă 150.000 - 200.000$ o locuinţă proprietate personală! N-o achiţi o viaţă!

Referitor la monarhie, cică:

• Regele e un simbol al echilibrului, iar Occidentul ar interveni să ajute...

Înainte ţăranii strigau că vor pământ. Acum pământul strigă că vrea ţărani.

— Sînteţi români?

Eram în parcare la **Fry's**, deschisesem portbagajul...

— Da.

Facem cunoştinţa cu Vasile Bricar, sculptor în lemn. Ucrainean din Bucovina românească, baptist.

Povesteşte cum a fugit acum zece ani: pe la Herculane, 3 zile au făcut, mergînd 16 inşi ca răţuştele unul după altul, noaptea (ziua se odihneau), cu un ghid (5.000 lei de căciulă i-a costat pe timpurile alea), lîngă Dunăre stăteau pitiţi pînă trecea patrula, apoi cîte doi-trei îi dădeau drumul în apă. Pe celălalt mal îi culegeau grănicerii sîrbi, 20 de zile puşcărie pentru trecere ilegală de frontieră, şi pe urmă dădeau cu ei în lagăr, la Padinska Skella (lîngă Belgrad).

Vin epuizat de la serviciu, nu mănînc, lucrez la proiectele-mi literare (*my second job*), inutile, nu mă uit la ceas de teamă să nu-mi dau seama că e tîrziu şi să vreau cumva să mă culc...

Tolstoy Foundation ne ţine sub observare strictă. Fiecare refugiat reprezintă pentru funcţionarii de-acolo: un dosar în care se strîng informaţii despre "încorporarea" sa în societatea americană (procesul de deznaţionalizare). Şi securitatea mă ţinea sub supraveghere în ţară!

La nouăzeci de zile de la venirea familiei, un *caseworker* se interesează: dacă şi la ce şcoală e copilul cel mare (americanizarea), dacă lucrează soţia... pentru a înainta raportul la New York.

Numai că o serie de emigranţi au părăsit Arizona, dîndu-le cu tifla "paznicilor" de la **Tolstoy**. Nea Vasile a scris din Washington fără măcar să-şi dea adresa.

Sute de fotocopii. Se miră salariaţii de la **Walgreens** şi **Postmail**.

Numai azi am xeroxat ... o mie!

Eliberarea ţărilor de sub dictaturi (comuniste sau ne-) duce la scăderea prestigiului occidentalilor, care nu mai au cu ce se lăuda în faţa novicilor ("drepturile omului", tra-la-la, tra-la-la...), iar emigraţia inteligenţei către ei se reduce.

(Acum nu mai pupă americanii exodul de creiere germane din vremea lui Hitler!...)

(Nu vreau să mă transform într-un disident în/contra Occidentului).

Big Mike plăteşte anual 350$ *insurance* pentru: biblioteca sa (inventariată electronic), computer, televizor etc. în caz de incendiu, furt...

Împrumut: **A history of Haiku** (în două volume), de R.H.Blyth, tipărită în Japonia.

Big Mike pare interesat de filosofia ZEN şi cultura orientală. Glumeşte:

— Să-ţi faci legitimaţie specială pentru Biblioteca "Siegel" dacă mai vrei cărţi!

Urlă o muzică... duduie strada sub maşini!

Americanul se gîndeşte numai la binele personal. Puţin îi pasă că deranjează pe altul.

"Cum îmi place mie, aşa fac."

Tot astfel se ghidează şi Statul American.

Dacă nu ai bani, nu poţi face gălăgie: a-ţi răspîndi ideile (politice mai ales, sociale, literare, artistice, ştiinţifice). Fiindcă publicitatea e scumpă... Democraţia dolarului...

Există o *libertateaparentă*. Tot *boşii* mînuie din umbră lucrurile, americanul mijlociu se mulţumeşte cu dreptul lui de a spune ce gîndeşte — dar fără mass-media nu-l aude nimeni, cel mult un cerc restrîns. Îşi varsă năduful în publicaţii mărunte. Bancherii şi politicienii ştiu asta, de aceea nu se sinchisesc; organizează anti-proteste plătite.

Deşi am început să scriu în engleză anti-poeme / non-poeme, gîndesc totuşi în limba română. Nu pot altfel.

Tibi cel Mic, Cristi şi Stelică: prieteni din Piteşti, prieteni şi-n lagăr, s-au despărţit în America. Petre, electrician din Bucureşti, face pe masorul în Santa Ana (cîştigă 9$ pe oră - cum se lăuda - însă nu prea are clienţi). Familia nu i-a venit, Ambasada Americană le-a rătăcit actele... Ca să mai zică cineva că oficiile străine nu lucrează "perfect"! Şi nebirocratic.

Amic la cataramă cu Pierre Calderon, *Poèmes de Paris et d'Ailleurs*, L'Alcyon, 1990. Lui nu-i place poezia mea, mie nu-mi place poezia lui. Şi, totuşi, ne-nţelegem de minune. M-au surprins la Pierre două poezii: **Aux confins**, cu versuri numai de-o silabă:

"Seuil/D'onde/Fond/L'oeil.//Rue/La/ La/ Crue.// Prends,/ Fends/ L'âme!//O/ Lame/ D'eau..."

şi **L'été de l'ubiquité**, cu versuri de trei ori patru silabe.

Aici poţi să te-mbraci oricum - fiindcă nimeni nu rîde. A fi extravagant e

la ordinea zilei. A nu fi — aidoma.
În sud-vest bărbaţii se-nţolesc cowboy, cu cizme şi pălării, deşi se coc de căldură.

— Hăăă, să-l aduci pe Tata-Lecu aici... care umblă la Bălceşti cu caprele!...la calculatoare în America... zîmbeşte Mihai.

Spaniola are pronunţie frumoasă, melodioasă. Faţă de engleză... **fom**... **finh**... **bînh**... Dar anglofonii domină lumea, şi trebuie să le-nvăţăm limba aşa zăpăcită cum e! Cînd îi aud vorbind... **oau**... **oau**... **oau**... Dispreţul lor faţă de alte limbi. Mă întreb de ce nu se întoarce roata să studieze şi puturoşii ăştia limba română?

Găsesc în biblioteca Hayden, Tempe: SYNTHESIS, buletin al comitetului naţional de literatură comparată în România, redactori: Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Alexandru Duţu, Mihnea Gheorghiu, Adrian Marino, Ion Zamfirescu etc.
— Am început să mă lupt cu *bill*-urile. Americanii vor bani şi bani. Afacerişti. Or să le dea nemţii peste bot cu tehnologia. Şi japonezii să-i asculte cu urechea!
— Hăăă, eu mă lupt cu *bill*-urile de zece ani, conchide Nicoară.

Ziarele româneşti de exil. Nici o critică nu vezi la adresa guvernelor occidentale, indiferent ce decizie ar fi adoptat (chiar decorarea lui Ceauşescu de însăşi regina Angliei - dar se tace milc). Tot ce întreprind aceste guverne este "perfect". Asta miroase a tămîiere. În România, în schimb, ar fi numai rău!

Apostolu, popă nou la biserica românească de pe Beherend, şi-a început slujba din luna mai. Studii teologice: la Bucureşti şi Sibiu.
Cum înregistrează un român vreun succes, conaţionalii săi din exil ori din ţară tăbărăsc pe el să-l doboare.
Există acel dispreţ al românului faţă de român, şi acea indiferenţă românească privind românitatea...
Ajungi să declami cu regret:
Fereşte-mă, doamne, de români, că de străini mă feresc singur!
-parafrazînd o cunoscută butadă.

Mi se-ntîmplă să subestimez deseori travaliul ce mă aşteaptă, şi- apoi să mă lovesc cu capul de toţi pereţii că nu-l pot duce la bun sfîrşit...
Trei zile mi-a luat reproducerea **manifestului paradoxist** pentru cititorii americani, a trebuit să caut prin biblioteci,şi credeam că-l dau gata în

cîteva ore după variantele românească şi respectiv franceză. (C.M. Popa îl solicitase).

Niciodată nu ştiu **exact** cîţi bani am în bancă: plătesc cu *check*-uri iar, pînă să-mi fie scoase din contul personal #325480, trimit ori primesc alte *check*-uri.
Diferenţa, dintre socoteala mea şi a băncii, variază cu cîteva sute de dolari.

04.07.1991 Lui Ricardo i-a venit nota de plată: 47.000$ în urma a trei săptămîni de **spitalizare**! Îl jecmănesc doctorii de parale! Costul unei case!! Iar, pe deasupra, Ricardo nici nu mai e om întreg... din punct de vedere fizic. Şi-a tocmit un avocat pentru a obliga *insurence*-ul să achite o parte din sumă. (Sînt răi de bani,cînd e vorba **să dea**, funcţionarii de la asigurări.)
Nicoară vrea să facă xeroxuri după *bill*, să trimită în România celor care nu cred.
Nea Vasile s-a pierdut pe continent! Nici o ştire de la omul ăsta.
Din Bucureşti, nevasta i-a trimis certificatul de divorţ... pe vechea adresă... Gică l-a aflat în cutia poştală...

X, emigrant în Texas - povesteşte Nicoară - declara sus şi tare c-ar fi evreu... "Tata"... aşa şi pe dincolo...
Da' de unde!... părinţii lui - ciobani prin munţii româneşti.
Cine-a mai văzut/Cioară cîrîind pe masă/Şi evreu la coasă?
Luat în grijă de comunitatea israelită, a găsit muncă la o fermă de pisici şi cîini, la o fermă a unui doctor veterinar jidan. S-au interesat tipii să-i aducă soţia din România, şi s-o angajeze...
Dar, numai bine, că l-a pîrît cineva: "X nu-i de religie iudaică!"
Dă-i investigaţii... dacă e tăiat primprejur... rabinii căutînd prin arhive...
Cît pe ce să-l dea afară din serviciu...

Fireworks (jocuri de artificii) pentru Ziua Independenţei Statelor Unite. Din cauza timpului vîntos, era să fie o sărbătoare ratată. Dar programul s-a decalat, spectacolul propriu-zis ţinînd de la 10:45-11:45 p.m.
Am condus pe **Central Road**, iar pe **Washington Street** mi-a murit motorul... în mijocul străzii... la un stop. Nicoară transpirase lîngă mine... de frică...
Am ieşit din impas forţînd maşina, accelerînd la maximum... şi parcînd-o între *Monroe* şi *6-th Avenue*: 2$.
În faţa **Capitoliului** puhoi de persoane... strigau ca ălea căpiete. La tribună: cuvîntări à la P.C.R.: eroism,patriotism, **operation «Desert Storm»**... militari din Marină, Aviaţie...

Happy Birthday AMERICA!

Muzică patriotardă care să te facă să te simţi mîndru că eşti american... Înserare... Nu cald... Tineri beţi de bere... **Iu-Es- Ei**...

Cumpărasem două jordele verzi luminoase (**glow stickers**) pentru copii.

...**we are Americans**, se făleau *speaker*-ii în staţiile-radio.

Pe aici organizase Nicoară demonstraţia românească, împotriva dictaturii comuniste, din Decembrie '89.

Honeywella sponsorizat tămbălăul.

(Firmele mari procedează astfel, din dorinţa de publicitate. Iar **Honeywell,** slavă Domnului, numai în Deer Valley are peste 10.000 de angajaţi!)

Song-uri tari,care să-ţi ridice părul măciucă în cap.

Americani = oameni ai plăcerilor.

Şi focurile de artificii se proiectează pe cer, în spatele clădirii Capitoliului...

— U,uu,uuu! Liberty and Justice for all!

Ciuperci colorate, bubuituri, corali şi stele de mare, flori de lumină, explozii dulci...

Sidu speriat. Sidu plîns. Sidu ţipînd. (Mihai îl ciriia ca de obicei.) Sidu stînd în poala maică-si.

FANTASTIC. FABULOS...

Prin mulţime ne-am pierdut de Aurelia, Moaţa, Nicoară.

05.07.1991 Ne-am dus în Glendale, sub îndemnul lui Chuck, la **Drive-in Movie**. Un fel de grădină de vară, în formă circulară, avînd o clădire adăpostind camerele de proiecţie şi baruri şi jocuri mecanice în centru, iar pe circumferinţă: nouă ecrane foarte mari, egal distanţate, pe care rulau simultan nouă filme.

Intrarea: 4.75$ / adult; copiii: gratuit. Am urmărit *White Fang*, după o nuvelă de Jack London şi *The Rocketeer*.

Americanii stau în maşini ca să vizioneze filme! Iar căştile, pentru sonor, le bagă în cabină pe fereastră.

Chuck venise cu pături, canapele care se string ca un geamantan,scaune, apă şi d-ale gurii.

...La plecare, pe *Bethany Home Road* şi *27-th Avenue*, m-a oprit poliţia şi mi-a dat... trei tichete dintr-un foc, pentru: neoprire completă la stop, faruri cu fază mică noaptea şi nepurtarea centurii de siguranţă!

Au şi stîlcţii americani planuri de amenzi, precum miliţienii români.

Dacă pînă pe 29 iulie nu plătesc, şi nu mă prezint nici la tribunal, mi se suspendă permisul de conducere timp de un an!

06.07.1991 Patriotic Pops Concert la Amfiteatrul în aer liber din Scottsdale. Gratuit... dar cu donaţii în favoarea Orchestrei Simfonice din oraş!

Dirijor: Irving Fleming.

Spectatorii stăteau pe iarbă, mîncînd şi bînd, muzicienii la capelă.

— Hip, hip!... hip, hip!... hip, hip!...

Din program: **God bless America** (se cînta la un ison), **Imnul Naţional** (de Smith/Buck): toată lumea se ridicase în picioare, cu stăteam ca nesimţitul jos, sfidînd..., **National Emblem March** (de Bagley), **Freedom's Fundamentals** (de Davis), **Semper Fidelis** (de Sousa), încheind cu Uver- tura 1812 (de Ceaikovsky) şi bubuituri de tun (războiul franco-rus).

I-am obosit pe ai mei cu distracţiile zilnice!

07.07.1991 Ely a refuzat să mai iasă din casă duminică dimineaţa. Am mers în excursie doar cu Mihai. Ca să vezi: lac în mijlocul deşertului! 4S dolari intrarea (de maşină), iar 5S i-am plătit lui Nicoară benzina (am pornit cu Renault-ulsău, abia adus de la reparaţie: 2300$!... din atelierul unui mecanic român: Florea).

Pe ridicăturile din apropiere de **Lake Pleasant** o cabană muzeu, cu proiecţii audio-video: apăsai pe un buton şi ascultai la telefon (ca să nu deranjezi pe ceilalţi vizitatori) sonorul imaginii color alese; de la terasă: o splendidă panoramă (*overlook*)...

Prin părţile astea trăieşte veninosul păianjen Tarantula.

Pe maluri se găseau grătare pentru fript carnea, mese cu scaune lungi, veceuri. Şi un oficiu de închiriat schiuri pe apă (*jetsky*) de fabricaţie japoneză: KAWASAKI. După o oră a venit Poliţia să ne impună stingerea focului... Pericol de incendiu în deşert!

10.07.1991 Îmi scrie Ion Rotaru... cu sufletul, cu viaţa.De fiecare dată, cînd primesc misiva lui, o citesc şi răscitesc. Caut sfaturi.

Scînteia literară, care mai pîlpîie în mine, gata să se stingă, mi-o întreţine omul acesta:

"Sînt aproape sigur că RATEZI o frumoasă carieră de artist al cuvîntului. Din pricina modului de viaţă american, din pricina <<dolarilor>> care te obsedează, din pricina <<ajungerii>> care nu-ţi mai ajunge, în fine din cauza familiei (iartă-mi cruzimea) pe care ai adus-o <<să ajungă>> odată cu dumneata. E limpede de tot acum că nu faci parte din categoria lui <<împuşcă-n lună>>, a Istraţilor care mizează totul pe o carte, pe brici, pe beregată etc."

(*Bucureşti, 30 iunie 1991*)

Din păcate... este adevărat.

11.07.1991 În sfîrşit, după trei luni şi jumătate de la înaintarea actelor pentru rezidenţă permanentă în Statele Unite (green card), sînt chemat la interviu (pe 16 iulie).

Completez un chestionar care mă întreabă:
dacă sînt nebun,
dacă sînt alienat mintal,
dacă sînt narcoman ori alcoolic în stare cronică,
dacă am vreo boală contagioasă periculoasă,
dacă sînt handicapat,
dacă sînt pauper ori cerşetor ori vagabond,
dacă am comis vreo crimă,
dacă am făcut puşcărie mai mult de cinci ani,
dacă practic prostituţia,
dacă sînt poligam,
dacă am venit în S.U.A. pentru a mă angaja în acte sexuale imorale,
dacă am intrat clandestin în SUA, ori am fost deportat,
dacă sînt un anarhist...
!!
Ce se poate mai rău??
Mă întreb care prost ar fi răspuns afirmativ la oricare dintre acestea?

Iată-mă şi poet... "american"!
Inclus în **Directory of American Poets and Fiction Writers**, ediţia 1993-4. Îmi vine să rîd... eu nici nu stăpînesc bine engleza...
Iar volumul de **non-poeme**, care a nedumerit pe mulţi!, reflectă în gradul cel mai înalt nivelu-mi scăzut de necunoaştere a limbii...

Scrii la Ambasada Română din Washington, telefonezi...
Nu-ţi răspund ăştia, să dai cu tunul!

Am ajuns la trista constatare că, deşi expediez plicuri multe, scriu puţine scrisori! deoarece misivele, pe care le pun la poştă, se reduc la: manuscrise, *curriculum*-uri *vitae*, recenzii, cronici, formulare completate... fără să aştern măcar un cuvînt pe hîrtie către destinatar (*cover letter*) - sperînd că materialele dinăuntru vorbesc de la sine.
Asta înseamnă lipsa de politeţe şi de timp.

Trei români somaţi să părăsească teritoriul Statelor Unite în termen de patru luni!
Veniseră la rude în vizită şi intenţionau să rămînă definitiv...

Închisoare pentru infractori minori în... "Valea Fericirii" (Phoenix), aşa

se numeşte strada! Ca să zici că numai în Caracal s-a răsturnat carul cu proştii... Au şi americanii... girlă!

12.07.1991 Schimb de ziare cu doamna Sofia. Primesc "Epoca" (director Andrei Bardescu, redactor şef Cătălin Georgescu), şi "Lumea Noastră/ Lumea Sporturilor" (editor Mircea M. Ionescu) care apar la New York în limba română.
I le dau lui Nicoară să le răspîndească printre confraţi. El e "poştaşul" coloniei de români.
În cartea de telefoane (White Pages) nume româneşti transformate:
POPESCU devenit POPESCUE
POPIŞ TEANU devenit POPISTYEANU etc.
Mai găsesc patronimice de sorginte română, precum: BĂLĂIANU, ION, IORDAN, IANCU, FILIP (fără doi **l** sau **p**, ori cu **ph** în loc de f), GHELMEGEANU, GHEORGHIŢĂ, GHEORGHIU, GHIAŢĂ, GHIORGHIE, RADU, RADUL etc. Mulţi au prenume anglofone.

Cu Bob colindînd barurile de noapte! În **down town**.
Primul: **Warsaw Wally's**, 1.50$ intrarea. Femei bete, depravate, bînd la cot cu bărbaţii, vorbind tare, nechezind.
Citisem pe reclama din parcare:

wed ladies Nite
tonight.

Îi spun lui Bob, din cauza confuziei, **wet ladies** (pronunţie greşită). Rîde omul de se strică.
— Tu ştii ce-nseamnă?
Îmi traduce în franţuzeşte:
— Doamne excitate!! Ha, ha, ha!
Reclama voia să anunţe că miercurea, **Wed** prescurtare de la **Wednesday**, femeile au reducere.
În cursul săptămînii, cînd nu au clienţi suficienţi, patronii caută să atragă publicul prin tot felul de tertipuri (*company policy*).
Formaţia THE ROCKET 88's : două chitare, o muzicuţă, o baterie, cîntă *blues*-uri. Localul are aspect de bodeghioară strîmtă.
Un tip a lepădat cîrjele şi a început să danseze. Pare într-o ureche, dar este de fapt într-un picior (celălalt amputat...)! Ţopăie ca un cangur. Nu ştiu ce să fac... să rîd ori să plîng... O comedie a soartei. Deodată cade.
Comand numai bere la gheaţă (1.25$ paharul), Bob vodcă.
Nu intrăm pe ring, de frică să nu se iţte scandal.
— Dacă nimeresc cu partenera altuia? se îngrijorează Bob. Sari şi tu, mă incită, sîntem doi.
În gîndul meu... cu muşchii de broască pe care îi am... «Dacă-n mine îţi pui tu nădejdea... ne-a pierit Dumnezeu pe-amîndoi!»

Ne mutăm la alt bar: **Char's**. Puzderie de mașini. Parcăm la dracu'n praznic. Ah, ce super TOYOTA (Sport) și-a cumpărat Bob: 15000$ cu numai două locuri. I-a plătit în rate lunare (cinci ani!)

Viața tare americană
Viața grăbită
Viața scurtă,
    irosită prin localuri nocturne.

— Dacă vrei să faci bani, apucă-te de *business*. Inventează ceva cu România, îmi sugerează Bob. Deși are vreo 50$ pe oră ca inginer, Bob vrea mai mult.

— Aș deschide o casă de editură... îngăim.

— Ăă, mă întrerupe tipul, o să fii tot timpul sărac. Aici avocații, doctorii și afaceriștii sînt bogați.

Cu David mi se blochează limba, nu mai știu o iotă englezește, în vreme ce cu Bob îmi turuie gura ca o moară - chiar de comit greșeli, nu-mi pasă, rîd de ele cînd sînt corectat.

Poate complexat de personalitatea lui David - specialist de mare clasă în computere, deștept foc și mîndru de persoana lui, eu mă simt o muscă pe lîngă el. În primele săptămîni de angajare mi-a fost șef de grupă, apoi a plecat; s-a reîntors la **Honeywell** ca reprezentant al firmei Boeing din Seatle.

13.07.1991. Sub pretextul că nu pot să le scrie ori citească numele, americanii fac o **presiune psihică** asupra emigranților spre a le schimba identitatea.

Sears Arizona School of Driving, la Metro Center. Plătesc amendă 70$, și pierd o sîmbătă de la 9:30 la 18:00 reciclare auto, pentru a mi se anula *ticket*-ul de circulație. Mi-e groază și să merg pe la procese cu poliția!

Vizionăm cinci filme, trecem două teste de teorie în conducere... Vreo 45 de persoane, tineri în majoritate sancționați pentru exces de viteză.

În SUA: 50.000 de morți pe an în accidente de circulație, cîți americani au pierit pe toată perioada războiului din Vietnam! La fiecare trei secunde un accident, la fiecare 10 minute o victimă... Deși s-a estimat că 80% dintre șoferi sînt **foarte buni**.

Din cauză că majoritatea posedă automobile, americanii beau mai puțin, iar pentru minori (de exemplu, în Arizona: sub 21 de ani) consumul alcoolic este interzis.

16.07.1991. Leanne mă felicită pentru obținerea rezidenței permanente în Statele Unite.

Big Mike mă felicită

Chuck mă felicită
Victoria, secretara, mă felicită
Lisa mă felicită

— Îți mai e dor de România? parcă mă întreabă Leanne cu teamă. Știi, la vara viitoare merg în Grecia.

— Grecia? Păi ce cauți tu acolo?

— Bunicii mei...

— Cunoști vreun cuvînt în greacă?

— Nu. Dar am o mătușă, în Illinois, care vorbește bine.

Le mărturisesc colegilor că memoria mă lasă la franceză, din lipsă de exercițiu de limbă... Și-i văd cum se bucură și-mi "încurajează" uitarea.

— Americans are one-language people (!)

Darly din Anglia a obținut rezidența permanentă abia după 3 ani. Deși este de zece ani în Pheonix, nu vrea să *aplice* pentru cetățenia americană fiindcă atunci ar fi obligată să renunțe la cea britanică.

Găsesc în **Yellow Pages** înregistrat **Romanian Translation Service**. Dau telefon: 961-1660, și-mi răspunde o *answering machine*. Las mesaj pe bandă.

În fine, mă-ntîlnesc cu Vasile R. din Suceava. Emigrat de opt ani. De șapte ani lucrează la MOTOROLA Inc. Le-a declarat că este inginer (deși nu terminase studiile în țară) dar nu are diploma (erau vremurile alea tulburi cu Ceaușescu), și americanii l-au angajat i-n-g-i-n-e-r.

Primele șase luni: de probă. Dar a făcut față cu brio. L-au și promovat (*manager?*), trimis prin Coreea de Sud, Japonia, unde corporația are filiale. Este cel mai realizat român din cîți am cunoscut: cîștigă 47000$ pe an, are două mașini, o casă mare - pentru care plătește însă **mortgage** 1000$ pe lună.

În timpul liber, Vasile R.- Thomson (și-a adăugat un patronim anglofon la cel românesc) se ocupă de traduceri tehnice, dar tălmăcește și la tribunal dacă sînt inculpați români (80$ pe proces).

— Ce de prostii fac și băieții noștri, se lamentează. Trag cu pistolul, fură, se bat...

— Cu cine?

— Cu americanii.

Abordăm și subiecte politice.

Ideile sale:

• "democrația", "drepturile omului" pe care Vestul le cere țărilor subdezvoltate: sînt din motive economice - nu că i-ar durea pe ei în fund, de pildă, că românii îndură nelegiuiri, dictaturi; dar nu pot occidentalii investi

acolo şi trage beneficii (le e frică de naţionalizări etc. — nu există nici o lege internaţională care să-i apere).

...Şi totuşi, McDonald a deschis o ceainărie, foarte dichisită, la Moscova; iar, cum rublele nu-s convertibile, patronii cumpără vodcă ruscască şi-o revind în S.U.A. (foarte căutată aici).

• împrumuturile la bănci străine înseamnă şi o dependenţă politică (fiindcă vin bancherii şi pun sula-n coasta guvernului: ia decizia aia ca să te mai las cu datoria!)

• în Kuweit s-au experimentat armamente americane şi ruseşti, iar irakienii au căzut la mijloc! Sovieticii au pierdut competiţia în tehnica militară. Abuzurile şeicilor. Părţile aliate n-au făcut altceva decît să înlocuiasca o dictatură prin alta.

Regele Mihai este un *"fanariot"* occidental. O fosilă istorică. Vestul bagă zeci de mii de dolari în propagandă monarhică. Ziarele româneşti de exil îi cîntă la unison în strună, făcîndu-i parastase şi poeme. Uzînd de slugărnicii precum: *"Excelenţa Sa"*, *"Majestatea Sa"*, care ne întorc în istorie cu secole. Servilisme care vor să transforme un om, ce n-a făcut nimic pentru România, într-un zeu. S-au înfruptat destui străini din munca ţăranului plugar, mai avem acum nevoie de alţii pe cap? cînd regii sînt duşi la groapa de gunoi a istoriei contemporane!

Ar fi **o ruşine pentru limba română** ca "principesele" României să nu ştie româneşte. Da.

E un idiot şi cel care crede că Vestul sau Estul ar putea vrea binele ţării noastre: fiecare îşi caută partea sa de cîştig pe seama agitatei Românii.

Mă arde citeodată dorul de-acasă. Crize depresive, nostalgice, de neadaptare... Parcă mi-e frică mereu de ceva...

Mă simt deodată animal...

De multe ori m-au jignit colegii, şi-am tăcut din gură:

— Aaa, ăsta nu ştie, e român...

(în sensul de neştiutor, profan).

Big Mike e cel mai supărăcios:

— Cînd Dumnezeu o să te-nveţi şi tu să vorbeşti corect englezeşte! mă acuză...

Citeodată discut la telefon româneşte cu voce tare faţă de americani ca să-i pun şi eu în situaţie de inferioritate: să le arăt că nu numai englezilor e limbă pe pămînt!

Nişte fumuri ies din cîte unii... de zici că sînt cel puţin zei.

Cristina răbufnise cîndva, în vizită fiind pe la noi:

— Aici mîncătoria între lucrători este mai aspră, laşitatea mai mare

(n-au curaj) să spună patronului nemulţumirile, de teamă să nu-i concedieze).

Dar mulţi români, umblaţi prin lume ca găina-n jurul casei, cred că-n America sînt gogoşi pe stradă.

24.07.1991 În revista FORTUNE, din 29 iulie (ante-datată!), un subarticol despre comerţul din România, semnat de Paul Hofheinz, care-i sfătuieşte pe afaceriştii americani: "Uitaţi Iugoslavia şi Albania. Bulgaria oferă posibilităţi uşor mai bune. **The strong of stomach might take a closer look at Rumania.**" (p. 150)

Grădiniţa lui Sidu m-a costat 223.20$ pe patru săptămîni. În luna august îl oprim acasă - fiindcă nu ne mai ţin buzunarele!

Săracul copil, nu vrea să mănînce, nu vrea să se joace! E încăpăţînat. A scos limba la educatoare - fiindcă nu înţelegea ce-i spune:

— **Brrr... Brrr...!**

Cînd simte că-l duce Ely la grădiniţă, fiindcă îi dă pe el diaper-ii (chiloţi strînşi pe fund care odată murdăriţi, sînt aruncaţi la gunoi), Sidu începe să plîngă.

— Mă laşi acolo, suspină mititelul.

— Nu te lasă mama.

— Ba mă laşi...

Apoi rămîne într-un colţ, la grădiniţă (**Mary Mappets**), miorcăind.

— Mi se rupe sufletul de el... zice Ely.

Dar ca se-ntoarce acasă, şi se pune pe-nvăţat: limbajul C (foarte utilizat în America alături de **Cobol**), sistemul de operare **DOS** pentr PC (**Personal Computer**), **WORDPERFECT** pentru editare. De cinci luni de zile încearcă fără succes găsirea unui serviciu. Sînt posturi puţine, şomaj mult... Economia în scădere - iar în Arizona curba se accentuează. Cineva îmi povestea despre o: CRIZĂ MONDIALĂ Am depus la aplicaţii pentru Ely, de mi s-a acrit!

Pe-acasă, de-o vreme, Sidu şi Mihai au început să se joace cu copiii americani. De pildă Talia, fetiţa vecinei de la 218, vine pe la noi: Sidu a prins şi el cuvinte în engleză, de la Mihai,

"thank you" şi *"come on"*,

le rosteşte fără să-şi dea seama că sînt în altă limbă.

(În casă vorbim numai româneşte. Mi s-ar părea o prefăcătorie să mă screm cu alte sunete!)

Mihai nu-şi mai face lecţiile cu ochii la filme (desene animate, război, Science-Fiction, cowboy, Simon & Simon, Dracula, Super Force). Trebuie să stai cu bîta după el! Apoi se ia în coarne cu Sidu - iar Ely sare cu mătura între ei!!

Fac numai nărozii, ne dau dureri de cap!

La computer n-ai loc de Mihai, nu-l mai dezlipeşti din faţa ecranului de la jocuri electronice (6$ discketul).

Siduleţu, cu dulceaţa lui de copil mic şi vorbăreţ, ne spune că are o «prietenă»: fetiţa care stă la apartamentul 113 de lîngă piscină. Dar nu-şi vorbesc, nu pot! Se privesc, se mîngîie, aleargă unul după altul...

Suferă psihic Sidu fiindcă n-are cum să comunice la grădiniţă cu nimeni din cauza limbii.

În vacanţe Mihai n-are ce face, stă numai în casă. Î-hîi, dacă era la Bălceşti, zburda pe cîmp sau pe malul Olteţului...

Cînd ne mai vizitează, cîte-un român, ţopăie Silviu, şi-aleargă printre scaune - se bucură că pricepe şi el vorba.

America e o ţară de gunoaie. S-au strîns aici toate lepădăturile societăţilor lumii. De-aia n-au o cultură. De-aia n-au o **tradiţie**. Oraşe metalice şi reci, fără oameni pe trotuare, pustii, artificioase, împînzite de reclame umflate, înşelătoare.

Locuitori caracterizaţi de FORMALISM, SUPERFICIALITATE, ROBOTISM.

Conversaţii stereotipe; clişee.

În schimb... goana după bani, indiferent prin ce mijloace sînt obţinuţi.

— Aştia sînt în stare să-ţi ceară să plăteşti şi aerul pe care-l respiri, se lamenta doamna G.

În Arizona: un deşert din toate privinţele, pe lîngă cel geografic se adaugă şi unul moral, economic.

O s-ajung o epavă şi-n artă... dacă mai rămîn pe continentul ăsta mult. N-am mai citit o carte de luni de zile! N-am mai văzut o piesă de teatru! N-am mai creat nimic (cu excepţia traducerii din română a poemelor).

Muncă şi doar muncă.

Eu n-am venit să mă bag slugă la americani - dă-i dracu'!

Chiar dacă faci o lucrare literară deosebită, aici nu ţi-o apreciază nimeni. Fiindcă n-are cine! Doar criteriile mercantile funcţionează.

Big Mike recunoaşte că: Marile Puteri neglijează **intenţionat** cultura şi ştiinţa din celelalte ţări, dînd dovadă de **imperialism** (dar în sensul adevărat al noţiunii, nu peiorativ cum încearcă să-l prezinte unii) **cultural şi ştiinţific**. Este o nouă formă de dominaţie, modernă: subordonarea celorlalte civilizaţii!

Ţările mici sînt adjudecate în funcţie de "racordarea" lor la Occident, după exprimarea lui Ion Solacolu. Cu alte cuvinte: Occidentul se află mereu în faţă, sau Occidentul reprezintă un etalon pentru lume!

Idee încă de actualitate, dar care va fi depăşită în mileniul trei, deoarece se constată o deplasare a centrului de greutate spre Asia (Japonia, ba însăşi China cînd se va elibera de sub comunism, Coreea de Sud).

25.07.1991 Dacă e ziua de naştere a vreunui coleg de la Honeywell Commercial Flight System Group, avem 15-20 de minute *cake time* ori **cake** *break*: cînd sărbătoritul ne împarte felii de prăjituri, pe farfurioare de carton cu furculiţe de plastic (care se-aruncă după folosire).

Şi semnăm autografe în memoria sa - eu scriu întotdeauna pe româneşte **La Mulţi Ani!** pentru exotism, Pascal scrie în franceză, Eliza în italiană, Alice în chineză...

E-n căpăţîna mea o-nvălmăşeală de cuvinte, încît nu le mai scot la capătii! Încurc limbile, frazele...

În Scottsdale, la **Maroccan Restaurant** cu Big Mike, Ely şi Sidu: să-mi amintesc de zilele fericite de-altădată.

— *Lebes?*

— *Lebes!*

Ospătarii, şi valetul de la intrare, vorbesc dialectul marocan al arabei. Mă laud că mai ştiu încă să număr: *hoahed, juj, tleţa, rba, hîmsa*... de-acum 7-9 ani cînd predam matematicile în Sefrou... Mohammed rîde.

Cer o felie de piine în plus... *ekmek*, ba nu, am impresia că e-n turcă, în arabă am uitat cum se zice!

O cadînă printre mese dansînd lasciv...

Cîţiva consumatori îi vîră bani între sîni, ori la dunga chiloţilor... Big Mike nu suportă, e anti-sexy...

Muzica arăbească înregistrată... zăngănit de cobze... lălăit de voci...

Servim delicios *cuscus*, iar la sfîrşit tradiţionalul ceai fierbinte de mentă: 12.50$ meniul complet de persoană (în afara taxelor 6.7% şi-a ciubucului 10-15% pentru ospătari).

A plătit Big Mike cu un *credit card*.

Mihai n-ascultă de loc! A luat obiceiul copiilor americani. Dacă-l certăm şi-l "amenînţăm" cu trimiterea în România, foarte nepăsător răspunde:

— Daţi-mi bani de avion, o mie de dolari, şi mă duc.

27.07.1991 La **Water World**, parcul de distracţii acvatice, în nordul oraşului; biletul 7.50$ de persoană (în urma reducerii de 3$ negociată de Honeywell pentru lucrătorii săi).

Ce dotare materială au fraţii!

Mihai era nebun de fericire, Sidu speriat de stropi, Ely se minuna!

Tom Sawer's Landing şi **Kids Area** (Elfie Elefantul) şi **Little Squirts** Cove (Mînătarca Curgătoare, Cămila Îngenuncheată, Foca Mustăcioasă) pentru copii de toate vîrstele. **Safari Cars.**

Mihai sărea într-una,

fugea, dispărea...

Existau colaci mari de plastic puşi la dispoziţie, şezlonguri... Bazine separate:cu valuri uriaşe ca la mare, provocate artificial (**BreakerBeach**)... Tobogane, mai înclinate de mi-era şi mie frică să mă dau, ori mai curbate de te aruncau în apă... **Rampage, Avalanche**, respectiv **Arizona Scream Machine**.

...Pe drum ne-a prins nene o furtună de nisip la întoarcere... Am închis iute geamurile la maşină, am aprins farurile în plină zi - nu se mai vedea strada... Ely insista să trag pe margine... Am scăzut viteza... Praful de-afară nu pătrundea înăuntru, uşile erau etanşe... altfel ne asfixiam... Priveam mai mult curioşi decît înfricoşaţi...

John şi M.O., foşti ingineri la I.U.G., lucrează în Detroit ca... zugravi. Şi ce vise-şi făcuseră! "În America se apreciază inteligenţa"... Credeau că e uns continentul ăsta cu miere!

Economia din Statele Unite e-n recesiune.

04.08.1991 *Duminică şi lucrez.* Ed mă escortează... Pe ecuşonul meu scrie «ROMANIA», străin prin urmare, n-am voie să circul singur prin uzină.

Duminică şi lucrez. Nu ne-ajung banii. Imposibil de găsit vreun serviciu pentru Ely. Criza se accentuează.

Un mesaj ciudat găsesc pe birou, Ed mi-l scrisese.

De fiecare dată: întreb colegul dacă persoana care-a telefonat avea accent străin (deci putea fi român) sau nu.

Mister H., pe care nu-l cunosc (unde-o fi găsit numărul meu?), se interesa pentru un amic al său (ce tocmai înfiase un copil de patru ani din România) să înveţe cîteva cuvinte **româneşti** pentru a se înţelege cu micuţul.

Cînd venii şi eu în America... începu criza economică!

Tot ca să n-am noroc.

Ely arată demoralizată fără slujbă, dar cel mai rău ne arată buzunarul! Şi, pe zi ce trece, şansele de-a găsi o muncă i se micşorează.

Cum te duci la un doctor sau la un atelier de reparaţii, te înregistrează pe computer în baza lor de date. Şi, din cînd în cînd, te pomeneşti cu scrisori acasă:

- e timpul să vă curăţaţi dinţii...

sau

- e timpul să vă re-examinaţi ochii, deoarece...

sau

- e timpul să schimbaţi uleiul la maşină...

În România nu am fi acceptat să cumpărăm haine vechi, mobilier uzat, lucruri deteriorate... Am fi simţit-o ca pe-o jignire!

În America purtăm **numai** haine vechi toată familia, avem mobilier uzat în casă, maşină de ocazie.

Din două televizoare (alb-negru, respectiv color), nici unul nu merge ca lumea!

Dar, e adevărat c-am pornit-o de la zero... lingură şi meşteşău!

Britanicii sînt invidioşi pe americani din cauza puterii militare şi dezvoltării economice din fosta lor colonie, şi disprefuiesc dialectul englezesc vorbit aici, considerat ca un "bastard" al limbii lor.

Bob se-nsoară cu Hilary, o britanică pe care a cunoscut-o în Franţa. Are nunta pe 15 august în Londra.

Noi, colegii, i-am transmis... condoleanţe... Şi i-am urat... cinci copii! Numai că: luna de miere o va petrece... fără nevastă, fiindcă Hilary trebuie să aştepte o bucată de vreme obţinerea vizei permanente de intrare în Statele Unite!

Întotdeauna cînd încep cu Bob o petrecere, înaintăm pînă la miezul nopţii (Ely şi copiii s-au culcat) - apoi hotărîm s-o continuăm în altă zi... fiindcă n-am terminat-o!

(Bob se uită peste traducerile mele)

Acum nu am timp să răsuflu - măcar pentru a-mi scrie jurnalul, fiindcă trebuie să completez chestionare pentru diferite antologii, dicţionare, *who's who-uri*, enciclopedii, institute biografice, reviste directories...

Trebuia s-ajung mai tî năr î n America, realizam mai multe.

Aici se munceşte, neică, eu-s rupt de oase! Dar roadele încep să se cunoască.

Îl citez pe taică-meu peste tot (aşa pretind biografii americani în formularele trimise), iar el săracu' n-are nici în clin nici în mînecă! Îl doare-n fund de publicaţiile mele!!

Întotdeauna în România am simţit un fel de dispreţ pentru ceea ce am scris, o luare în zeflemea a persoanei mele, conform proverbului că: nimeni nu-i profet în ţara lui!

— Bă, aritmetică! îmi zicea Sandu la I.U.G.

Sau colegii: care şuşoteau în spate:

— Hăăă, scrie poezii...! rîzînd pe-nfundate ca de ceva ruşinos. Făcînd să mă cuprindă jena mai tare.

Şi astăzi, de cîte ori am cîte-un succes în ştiinţă sau artă, îmi vine să plîng... Mă gîndesc la originea mea ţărănească, la părinţii lăsaţi undeva, într-un colţ de lume, părăsiţi, bolnavi, bătrîni fără vreun alt sprijin. Ce-i încălzesc pe ei nişte cărţi scrise de copilul lor, dacă nu-i acesta în

persoană acasă?
De la compatrioţi mă pot aştepta numai la suduieli.

Ely nu vrea s-audă de re-întoarcerea în România: "După confortul american, cu greu te mai adaptezi la mizeria românească!"
o din nou securiştii desfac scrisorile şi ascultă convorbirile telefonice (Să-i ia dracu'!)
(Situaţia revine la anormal)
o colonelul de securitate Balilescu afirmă că n-ar şti nimic (!) despre manuscrisele mele confiscate în ţară,
şi nici privind legea de eliberare a dosarelor (ce-or fi scris idioţii despre mine?) de care citisem în "Lumea Liberă" (ultimul număr din 1990)
o doctrina fesenistă penetrată la toate rudele, deşi: oameni simpli, de la ţară, nepreocupaţi de politică, doar cu grijile gospodăreşti de fiecare zi;
dar, li s-a-nşelat mintea votînd cu FSN-iştii...
Cine adera la un partid istoric (pentru ţărănişti cunosc un caz) era consideratsmintit.
o Ely mi-a vîndut toată biblioteca!

Îl descos pe Mihai: "Cum te-ai simţit tu fără tata doi ani jumătate?"
"Ăăă, se zgîimă copilul, nici Ramona de la 17 n-avea tată!"
(Părăsise beţivanul cinci copii...)
Ely afirmă că nu credea să fie atît de bine în America! "Mi se pare aşa de primitivă viaţa în România..."
o aud că în ţară şi-au trimis fii la "specializări" în străinătate toţi foştii boşi... Un copil de ţăran, ca mine, tot la sapă rămînea, puteam să mă dau eu de-a tuturiga, să-i depăşesc pe ceilalţi de zece ori - mi s-ar fi găsit beţe în roate ca să fiu respins! Tot odraslele profilor universitari din C., sau ale medicilor de la Direcţia Sanitară D. etc. au "beneficiat"!

11.08.1991 Duminică ora 11. Acum aştept să mă duc la lucru - parcă m-aş duce la tăiat!
Cincizeci şi patru de ore am muncit pe săptămîna care se încheie. Cheltuim în jur de 150$ săptămînal pentru mîncare, toată familia .
Cumpărămsi apă de băut, 25 de cenţi galonul, de la tonetă (Purified Water Machine): bagi moneda, apeşi butonul, şi curge ţuţuroiul!
Am găsit un post aici, dar nu-i ceea ce-mi doream...
"The Compact Edition of the Oxford English Dictionary": 17 volume iniţiale condensate în numai 3 volume, scrise pe şase coloane şi citite cu... lupa (care intră în preţul cărţii: 396$, de nouă ori mai ieftin decît ediţia necompactă).

Baie-n piscină. La ora zece seara. Mai răcoare. Liniştea spartă de Mihai sărind în oglinda apei. Un reflector aprins pe fundul bazinului. Vîntul se zbenguie prin palmieri... Şi cu care mă aleg cu otită externă la urechea dreaptă!

12.08.1991 Românii din lagărele europene sînt îmbarcaţi forţat şi reexpediaţi în România. Occidentul e saţiat de refugiaţi - ca oala care dă în clocot!
Domnul Dinu s-a întors în Craiova după vreo opt luni de lagăr în Germania. Toate ţările îi refuzaseră viza de intrare ca emigrant.
"... imigranţii ăştia sînteţi nişte mici, mărunţi şi joşi, bovarici, aventurieri, dornici să umble să cunoască lumea, să se îmbogăţească, chiar oleneşte dacă se poate, lăsîndu-şi părinţii şi fraţii, pămîntul naşterii în plata Domnului, gîndind totuşi să se mai întoarcă cu dolari mulţi şi să se mai fudulească, printre cei rămaşi acasă, că ei sînt cineva. Ehei! cîţi d-ăştia am văzut, n-am fire de păr în cap! Dacă nu revin prin ţară, în fugă,trimit nişte poze color anume făcute ca să se vadă bienesansa, cînd de fapt ei sînt nişte prăpădiţi, noii sclavi ai capitalismului american (căci cei vechi, negrii, ehei! s-au emancipat de mult, ca şi portoricanii de altfel, dau cu cuţitul, te scuipă, îţi pun piedică, aruncă cu dolarii, dacă nu cumva au ajuns generali, mari vedete de cinema sau în sport). Asta-i dragule Florentinule Smarandachiule." (I.R.)

Librăria **Changing Hands** din Tempe. Găsim : Gheorghe Zamfir (Orchestra Ciocîrlia) pe disc compact: 7.95$, Mircea Eliade (tradus din franceză): *"Archaic Techniques of Ecstasy"*, *"The Sacred & the Profane"*, *"Rites and symbols of initiation"*, *"Mythes dreams, and mysteries"*.
În prima vineri a fiecărei luni, ora 9:30 seara, oricine poate aduce poeme şi citi. Un fel de cenaclu deschis. (Patronii îşi atrag în felul acesta cumpărători!)
Există şi cursuri (*workshop*) unde se predă tehnica scrisului (contra cost se-nţelege!... aici nimic nu e făcut fără bani!). De exemplu: **The Writer's Voice**, în Paradise Valley poeta Ai (doar atît o cheamă) anunţă lecţii de poetică: marţea de la 7-9 p.m., 8 oct.-26 nov., *tuition*: 55$.
Nu-mi găsesc liniştea
Nu-mi găsesc echilibrul
Sînt obosit psihic

21.08.1991 Primit prin poştă *green-card*-ul (dreptul de rezidenţă permanentă în Statele Unite) după cinci luni de la înaintarea dosarului.
N-am dreptul să votez, dar pot călători în afara graniţelor SUA. Mi s-a

schimbat şi ecusonul: *permanent badge*, pot ca atare intra şi lucra în companie oricînd, fără escortă.

Dar, acest CARNET este numit VERDE deoarece el nu este verde, ci albastru, gri şi alb!

23.08.1991 Aştia ţin ciinii-n maşină, legaţi cu lesa de scaun, sau în came ra unde dorm. Au policlinici şi spitale de ciini şi pisici, cu doctori...

Publică întregi volume şi antologii de versuri dedicate ciinilor şi pisicilor.

Cumpără scorpioni, şopîrle, şerpi, broaşte ţestoase, păianjeni, şoareci, şobolani, hîrciogi ca animale "de mîngîiat" prin casă, ba şi crocodili.

C...sky emigrat cînd avea 7 ani din Polonia nu ştie înjurături pe polonează.

Sînt foarte surprins:

— Să vii la mine să te-nvăţ eu numai cuvinte urîte în limba ta, fiindcă de-astea am auzit tot timpul în lagăr!... *kurva macz... pierdole...*

Surprinzător, dar «Europa Liberă», «BBC», «Vocea Americii» nu mai sînt ascultate de români în străinătate cu aceeiaşi fervoare ca-n ţară.

Cîţi am întrebat din Phoenix, n-a răspuns nici unul afirmativ. Concurenţa cu presa de exil, chiar cu presa locală, diferenţa de fuse orare, preocuparea emigrantului pentru existenţa zilnică... punînd ideologiile (de orice fel), oricum trecătoare, la coşul de gunoi.

26.08.1991 La serviciu JoAnna pregăteşte un tort pentru Tom, Steve, şi Gary (proaspeţi tătici), şi eu (devenit rezident permanent în S.U.A.). Ia *green-card*-ul meu şi-l înfige în prăjitură!

Cînd ţin în mîini istoria matematicii (Carl B.Boyer, revizuită Uta C. Merzbach), n-o mai las, îmi vine să fac numai ecuaţii şi probleme — cu o savoare deosebită.

Cînd ţin în mîini o antologie de versuri, n-o mai las, îmi vine să scriu numai poezii.

27.08.1991 La Radio Phoenix (KOY) s-a anunţat că Moldova Sovietică şi-a declarat independenţa. Eram în maşină, veneam la serviciu. (Îmi confirmă şi Ed.)

Speaker-ul a relatat şi de-o viitoare alipire la România.

29.08.1991 The Arizona Republic menţionează în articolul "Republics' Pact cuts out Kremlin" pe lîngă Ucraina, Bielorusia: şi **Moldavia** ca declarîndu-şi independenţa faţă de URSS.

Eliot pleacă în Florida lui.

Am mers azi la băutură. Prietenii. A curs la bere... restaurantul...mai mult crişmă!... "T.J.", auzi ce nume?! - peste drum de companie.

Cînd mi-am făcut "plinul", am ieşit cu capul vijiit. Din fericire n-am stat la volan decît trei mile, pînă acasă.

(În Arizona, dacă înverzeşti fiola, te bagă poliţia la închisoare.)

03.09.1991 Mihai a-nceput şcoala. Clasa a patra. Fără festivitate de deschidere, aici nu e obiceiul. Are o colegă nouă, venită recent din România. Profesoara îl pune pe Mihai să-i traducă.

Ely a telefonat în ţară. (Era ziua lui tataie, 4 septembrie în România).

— Niciodată n-am fost mai strîmtorată de bani ca acum, zice.

— Dacă nu vă simţiţi bine, **întoarceţi-vă**, conchid socru-meu, cumnată-mea...

Şi plîngeau în telefon. Plîngea şi Ely. A-nceput şi Mihai.

Excursie cu bucluc în *weekend*-ul trecut. Maşina s-a stricat pe drum: i-a murit motorul! şi ne-a lăsat cu curu-n baltă... Parcursesem vreo 400 de mile, conducînd cu schimbul cu şi Nicoară o zi întreagă: pe *87 state highway*, am alimentat cu benzină în Payson, am continuat pe *260 state highway*, am dinat într-un *restaria* pe marginea autostrăzii - un zgomot urît începuse să fie auzit la ţeava de eşapament ori pompa de injecţie. Mă uitam ca viţelul la poarta nouă, fără cea mai mică noţiune de-a o repara. Volvo urca greu, trebuia să bag în *drive 1* sau *drive 2*. Am trecut prin Pădurea Pietrificată (5S intrarea de vehicul), viziti nd Crystal Forest Museum cu roci formate din lemn (!) acum o sută cinzeci de milioane de ani, magazine cu artă indiană (în special bijuterii lucrate manual de indienii din tribul Navajo - Ely şi-a cumpărat doi cercei şi un lănţişor), ruine indiene, căruţe şi roţi = simboluri ale temerarilor emigranţi în cucerirea vestului sălbatic, deşertul pictat (aşa erau numite movilele de piatră ce căpătaseră dungi de culoare roşie-grena)...

Arta Navajo se caracterizează prin figuri mai geometrice, stilizate... spre deosebire de arta populară românească reprezentată prin linii mai rotunde, îndulcite.

La Gallup, în Statul New Mexico, am umplut rezervorul cu benzină, pornind pe *666 U.S. highway*. Pustietăţi cît vedeai cu ochii. Ne propusesem ajungerea la Durango, în Statul Colorado, obiectiv pînă la urmă neatins!

Se însera. Cînd... motorul n-a mai ţinut, mergea ca înfrînat, a pierdut treptat din viteză, pînă cînd s-au aprins toate becurile roşii (alarmă!) de la bord, şi s-a oprit. Habar n-aveam de cauză, încercam să pun nişte ulei

de transmisie.

Nicoară şi Mihai căutau greieri prin deşert.

Vorba 'ceea, maşina scînteia, benzinea,pîrîia, dar nu pornea!!
Cum dracu' am forţat-o, e-a mai durat 15 mile. Şi dup-aia a murit pe veci!
Stăteam în noapte lîngă ea... pusesem luminile de *hazard*...
A oprit un *truck* din sens opus şi m-a dus pe mine pînă la prima localitate: Shiprock, la frontiera cu Statul Colorado, un orăşel format din cîteva clădiri... dar nici un hotel! Atelierele de reparat, închise. (Era sîmbătă noaptea, iar luni **Labor Day**, aşadar, un *weekend* prelungit cînd lumea porneşte la drumeţii).Încă în rezervaţia de indieni (Navajo), unde funcţionează alte legi, ca un stat în stat. Indienii au poliţia lor proprie. Primesc însă ajutoare de la guvernul federal.
Ne-a remorcat maşina un truck (25$ punerea pe rampă (*hook up*), şi 2.5$/milă tractarea), iar din Shiprock doi indieni (tată şi fiu) ne-au dus cu un camion în Farmington, 30 mile mai departe, la hotel (Anasazi Inn): 42$ pe noapte.
Am pierdut două zile în Farmington, orăşel liniştit, plin de indieni la volanul maşinilor, străduţe mai înguste, magazine mai mici, chiar şi case dărăpănate am văzut - în paraginã.
Căutam pe la **Auto Zone** sau **Auto Parts** pompă de injecţie pentru Volvo. Dar pauză! Piesele pentru maşini străine (ca şi mecanicii) se găsesc mai greu şi sînt de trei ori mai scumpe decît cele "domestice" (locale).
Am plătit 180$ per total pînă alţi indieni (soţ şi soţie) ne-au adus cu un *mini-van* în Phoenix: 400 de mile în vreo şapte-opt ore.
Am luat alt traseu, prin Tuba City. Sătuce indiene, case izolate în pustietate (dar fiecare avea cîte o maşină sau două).
... Apa venea prin conductă, sau o cărau indienii în butoaie...
Vara urcau la munte, fiindcă în vale era prea cald, iarna coborau. Indienii au fost creştinaţi, şi-au adoptat nume englezeşti. Iar şcolile din rezervaţii au limba de predare: engleză.
Herman, şoferul nostru, era baptist. Zicea că merge săptămînal la biserică.
Am vizitat **4 Corners Rock**, piatra de hotar a patru state: Utah, New Mexico, Arizona, şi Colorado, pe care turiştii se fotografiază aşezîndu-se cu cîte un picior şi cîte o mînă în fiecare stat, în acelaşi timp!
... Staţie de radio în limba tribului Navajo, muzică indiană.
Herman şi nevastă-sa ascultă. Vorbesc între ei, intercalînd cuvinte englezeşti. Popas la Kayenta. Aici: firme în engleză şi nu ştiu în ce dialect indian. Am citit de exemplu:

Téél' indéél

şi

Toh Nanes Tizi,

probabil însemnînd "Complex Comercial"(?)
Herman accelera la 80 M.P.H., iar cînd limita de viteză era 25-35 mai scădea şi el la 70 M.P.H.! Dar avea un radar la bordul camionetei care sesiza maşina poliţiei de la distanţă, atenţionîndu-l printr-un ticăit.
La o margine de şes a tras pe dreapta Herman, să culegem rubine: pietricele roşiatice care se pun în bijuterii.
Membrii familiei sale erau înelari. Ne-a spus că şarpele cu clopoţei umblă pe-aici în voie, trece şi şoseaua asfaltată...
Văzut mai încolo urme de dinozauri (aşa erau prezentate), pietrificate, ghidul informîndu-ne că scheletul s-ar afla la University of Flagstaff.
(La ieşirea din rezervaţie, control de fructe şi seminţe: nu ai voie să le introduci dintr-o zonă în alta pentru a evita răspîndirea de boli.)
Ultima staţionare: în Flagstaff, al treilea oraş ca mărime din Arizona. Răcoare. Munţi. Brazi. Ca la Sinaia! Lui Ely i-a plăcut, rîvnind să ne mutăm...
Într-un magazin, lîngă benzinărie, Mihai şi Sidu îşi puneau pe cap banderole cu pene de indieni şi rideau la mine.
Noi am ajuns seara, la 9, în Phoenix, dar maşina mea a rămas în New Mexico - la dracu-n praznic! Dac-aş mai putea s-o recuperez!!
Marţi, la serviciu, colegii m-au speriat că în rezervaţie indienii pot confisca orice, nimeni nu se bagă. Odată, un indian s-a făcut că probează un *truck* de la un *dealer* din Flagstaff, în vederea cumpărării, şi-a fugit cu el în rezervaţie şi dus a fost!
M-am ieftinit la tărîţe ca să mă scumpesc la mălai (zgîrcindu-mă să nu beau un pepsi (cîţiva cenţi), să nu mănînc o ciocolată (tot cîţiva cenţi), ca să pierd mii de dolari dintr-o prostie - sau dintr-o întîmplare nefericită).
Plus că o lună de zile lucrasem non-stop, şi toate economiile mele s-au topit în acest voiaj.
Acum o iau sărac de la început...
Devenise maşina un prieten de-al nostru, un membru al familiei.

Portăriţa-mi zice **Mister Honeywell** de cînd intru fără escortă, ca orice american.
Ray de colo: Ai statut de permanent rezident şi, cum, nu ştii regulile fotbalului american?! Ar trebui să-ţi placă mai mult decît fobalul european.
Iar David Mc... mă-ntreabă dacă nu cumpăr un păianjen (!)... mare cît o palmă, Tarantula, găsit pe casa lui mergînd. (Locuieşte în plin deşert, izolat...)
Îl contracarez:
— Să-ţi pui, născocesc, un şarpe de pază la uşă, în loc de cîine... Să

te plimbi pe trotuar cu şarpele în lesă... Să te ocupi de cultura de cactuşi, nu de cultura culturã.

Americanii şi arta = baba şi farfuriile zburătoare .

Mihai: Nu ştiu ce-o fi cu tata ăsta: cum vine de la serviciu se bagă-n camera lui şi citeşte. Ne ceartă pe noi că ne stricăm ochii-n televizor, dar el...

Good opportunities in the United States!

Există poeţi în Craiova mai talentaţi ca mine - gîndindu-mă la Florea Miu, chiar şi Petre Ivancu etc., ori eseişti cu pana mai ascuţită (Marius Ghica, Constantin Barbu, Ovidiu Ghidirmic, C.M.Popa), sau romancieri de cursă lungă (Marian Barbu)... scriitori profesionalizaţi, care-mi dau lecţii!

Eu am ajuns mai cunoscut în străinătate datorită circuitului internaţional al limbilor franceză şi engleză, în care mi-au tradus şi auto-tradus lucrările, deşi ca literat - în sensul clasic al cuvîntului - le sînt inferior.

— Ce, bă, te dai mare poet," şi "american"?

— Din contră, am spus că sînt anti-poet.

— Taci, fa!

Întîlnesc pe Costică la **Food 4 less**, unde săptăminal tîrguim alimente: umplînd un căruţ sau două cu pachete şi pungi şi cutii.

A slăbit Costică, s-a uscat, părul de pe piept i s-a lungit...

— Am spălat o mie de WC-uri pînă să-mi fac bisnisul meu! se descarcă tipul. Şi-a cumpărat un truck mare (tir), şi cară marfă de la Phoenix în Los Angeles, şi invers. Două-trei curse pe săptămînă.

Am stat împreună în lagărul turcesc: din septembrie, cînd am fugit eu, pînă-n decembrie '88, cînd el a fost transferat în lagărul italian. Juca şah, era un excelent concurent. O singură partidă am disputat contra lui, şi greu am cîştigat - dar i-am savurat frumuseţea.

Recent i-a născut soţia un băieţel... copilul primind automat cetăţenia americană.

Costică mai are o fetiţă de vreo 11-12 ani adusă din România.

Nevastă-sa, de un an de zile în America, nu s-a obişnuit...

Se gîndeau să revină definitiv în ţară după cinci-şase ani, cu ceva parale agonisite.

Se vaită că asigurarea medicală pentru familia sa este de neînchipuit: 500$ pe lună! "Nenorocire! Aştia te bagă în spital de sănătos!!"

(Un doctor american i-a zis asistentului (un român, emigrat prin anii '70) să mai facă nişte analize unui bolnav pe patul de moarte.

— Domnul Doctor, ăsta şi-aşa e terminat, cu sufletul la gură...

— Dumezeul are grijă de sănătatea lui, iar noi de buzunarul lui, a răspuns doctorul.)

Americanii au mania proceselor. 70% din avocaţii lumii se găsesc în SUA. Vor bani mulţi fără muncă.

Se duce omul la tuns, apoi se-ntoarce cu capul să-i dea frizerul banii înapoi că nu l-a tuns bine, altfel îl dă în judecată!

Aştia numai dolari văd în faţa ochilor,
visează numai verde,
le e gîndul numai la bani...
Americanii,viermii graşi (obezi) ai pămîntului.

Mihai se plînge că sînt mai răi copiii din America decît cei din România. Pe 3 septembrie a-nceput şcoala, clasa a patra. Profesoara îl consideră ca pe oricare elev, dar el nu stăpîneşte încă limba engleză.

Mai are doi colegi români: Daniel, şi o fetiţă recent sosită din ţară.

09.09.1991 Noapte de coşmar. Îmi făceam socoteala: dacă mor, ce se alege de familie?

La zece, seara, Gică şi Vasile, morţi de beţi, vin să mă ia la Shiprock - asa cum ne-nţelesesem c-o zi înainte. Cînd i-am văzut, mi s-au înmuiat picioarele. Altul mai cumpătat, în locul meu, n-ar fi plecat la drum...

Gică avea un hîrb de maşină, curgeau tinichelele după el! Riscam să rămînem cu două rable în pană!!

Vasile, ucrainean din Suceava, făcuse lagărul în Austria, un an şi două luni, intenţionînd să rămînă în Europa, dar emigrase în Arizona acum şase luni. Vasile era atît de "aburit", că nu putea merge drept. În maşină a dormit ca o valiză pe scaunul din spate, cu capul pe lada cu mîncare. Eu stăteam treaz de frică, ţinîndu-l de vorbă pe Gică să nu adoarmă la volan.

A fost o cumpănă a vieţii. Doamne, bine c-am scăpat!

După vreo cîteva mile, au început durerile de cap, ameţeli, o senzaţie de vomă îmi persista în stomac. Gică pornea brusc, oprea brusc.Am crezut că vrea să-şi bată joc de mine!

Atunci i-am spus că renunţ la tot, să mă ducă acasă... Mă rugam de el. Îmi tremurau picioarele...

Dar, ţi-ai găsit cu Gică-al nostru!

(Cînd mă gîndesc ce accident urît s-a întîmplat la cinci minute înaintea noastră pe *highway-ul666!* Un cadavru pe stradă, stropit de sînge... Un braţ smuls din umăr... Maşini noi, făcute harcea-parcea...)

Conducea ghiolmanul desculţ îi plăcea s-apese pe viteză... apoi să bea

bere c-o mînă, iar cu cealaltă ţinea de volan...

Se făcuse inima-n mine cît un purice!

Mai şi fumau amîndoi, iar pe mine mă îneca fumul.

Pe la 2-3 noaptea, Gică îngeţoşat a tras într-o *Rest Area*, pe marginea autostrăzii, şi-am dormit în maşină... chirciţi, lungiţi...

Dimineaţa, la trezire, Gică era alt om, dovedindu-se un şofer excelent.

Am închiriat din Gallup un *tow bar* şi *trailerhitch* de la firma U-HAUL (42$ pentru trei zile, plus 50$ lăsaţi garanţie) ca să remorcăm hodoroaga mea de Volvo, scule pe care le-am restituit în Phoenix aceleiaşi firme (are filiale în toate oraşele americane), rambursîndu-mi-se garanţia.

Eu am achitat cheltuielile "voiajului": benzină, ulei, mîncare, cafele; etc. Vreo 200$...

Reparaţia, la un alt specialist VOLVO, m-a uşurat de alţi 263$ (dintre care: numai pompa de injecţie 180$)! Piesele străine sînt de 3-5 ori mai scumpe şi se găsesc mai greu - în comparaţie cu cele americane. Descurajînd în felul acesta cumpărătorul.

Maşinile japoneze sînt considerate de americani înşişi, mai bune ca ale lor. Mercedes-urile germane de asemenea.

La *chiropractor,* din cauza durerilor de spate. Zece şedinţe.

— Dar n-am bani să plătesc... mă plîng doctorului Bronson.

— Nu-ţi face probleme, fiindcă voi solicita numai de la *insurance.*

Ionizări. Trosniri de oase... N-am mai făcut sport de-un car de vreme! Mă simt înviorat şi bine dispus. Fizioterapia este un exerciţiu fizic pe care-l faci... stînd!!

Există o prăvălioară, pe **Indian School Rd.** şi **19-th Ave.**, "Ararat", cu brînză românească (TELEMEA) de vînzare, apoi bulgărească, grecească, franţuzească. Plus: cuscus marocan, măsline preparate după metoda arabă, halva... Gestionarul, un armean din Istanbul vorbind patru-cinci limbi, rezistă concurenţei marilor supermarket-uri (**Fry's, Smitty's, Albertson, Food 4 less**) tocmai prin unicitatea produselor sale. Îmi spune că are mulţi clienţi români, amatori de telemea - care-i mai gustoasă ca brînza topită americană.

Eliberat de scarbădul trecut
Încărcat de un viitor nebulos
acest exil continuă
Oh, Americă, ţară a tuturor
contradicţiilor,
mamă apatrizilor, transfugilor
şi neadaptaţilor
emigranţi totdeauna în ei înşişi,
ce contează pentru tine
o viaţă în plus o viaţă în minus
şi acest destin al unui refugiat?
....Nimic decît un grăunte de nisip
pe fundul oceanului.

(Din antologia " *Les Poètes et L' Amérique". Précédées de 1492-1992 de Robert-Paul Truck, Jean Grassin, Editeur, Paris-Carnac, 1991).*

ADDENDA

Am lăsat totalitarismul comunist şi am emigrat în S.U.A. pentru
l i b e r t a t e
dar nu încercaţi să mă convingeţi cu vreo regulă literară!
Nu sînt poet
iată de ce scriu poeme .
Sînt un anti-poet ori un non-poet.
Deci am venit în America să reconstruiesc Statuia Libertăţii
în versuri eliberate de tirania clasicismului şi de dogmatism. Accept orice îndrăzneală:
—anti-literatura şi literatura ei
— forme fixe flexibile sau faţa vie a morţii
—stilul non-stilul
— poeme fără versuri (pentru că poem nu înseamnă cuvinte)poeme mute cu voce tare
— poeme fără poeme (pentru că noţiunea de poem nu se potriveşte cu nici o definiţie găsită în dicţionare sau enciclopedii
— poeme care există prin absenţa lor
— literatură postbelică: pagini şi pagini pline de banalitate şi non- poezie
— versuri paralingvistice: grafică, desene...
—versuri non-cuvînt şi non-poziţie
—versuri foarte tulburătoare şi altele ermetic triviale
—limbă neinteligibilă inteligibilă
—probleme de matematică nerezolvate şi deschise - trebuie să ştienţificăm arta în secolul tehnic
—texte impersonale personalizate
—şocul electric
—traducerea imposibilului în posibil, transformarea anormalului în normal
—artăNon-artă
—să faci literatură din orice
—să faci literatură din nimic.

Sriitorul nu e un prinţ al raţelor!

Noţiunea de literatură a devenit demodată în acest secol şi oamenii rîd de ea. Mi-e ruşine să afirm că eu creez texte lirice sau dramatice, le ascund.

Oamenii nici nu le mai citesc, nici nu le mai ascultă.
Oricum m i ş c a r e a p a r a d o x i s t ă nu este nici nihilism, nici deznădejde. Este un protest împotriva vînzării artei.

Voi, scriitorii, vă vindeţi sentimentele?
Creaţi doar pentru bani?Numai cărţile despre crime, sex,groază, sînt publicate.
Unde e Arta adevărată?
La cerşit...

Puteţi găsi în cărţile paradoxiste tot ce nu vă place şi nu aveţi nevoie: pagini pentru a nu fi citite, auzite, scrise! Bucuraţi-vă de ele! Doar după durere ştiţi într-adevăr cine sînteţi, ce este plăcerea. Ele sînt o oglindă a sufletului, infinite... Arta este împinsă spre ultimele posibile frontiere, spre non-artă şi chiar dincolo... Mai bine o carte cu pagini albe decît una carte care nu spune nimic.
Se foloseşte o limbă foarte abstractă şi simbolică, dar foarte concretă în acelaşi timp: creaţie nerestrictivă în formă şi conţinut.
Totul este posibil: deci : imposibilul deasemenea!
Aşadar, nu vă miraţi de aceste non-poeme. Dacă nu le înţelegeţi înseamnă că înţelegeţi totul. Acesta este ţelul manifestului.
Pentru că arta nu este pentru minte ci pentru sentimente. Pentru că arta este şi pentru minte. Încercaţi să interpretaţi ceea ce nu se poate interpreta. Imaginaţia Dumneavoastră poate înflori ca un cactus în deşert.

FLORENTIN SMARANDACHE
Phoenix , Arizona, S.U.A .

Redactor: Ileana Petrescu

apărut: 1994

Tehnoredactare și pregătire pentru offset: Editura AIUS Craiova
Tipărit: Imprimeria Karma&Petrescu Craiova
tel. 051/196135 fax 051/196136

AMERICA PARADISUL DIAVOLULUI

FLORENTIN SMARANDACHE

EDITURA AIUS, 1994
CRAIOVA, ROMANIA

Scanata ian 2003
O. Vaduvescu, Canada.
Cu respect d-lui Profesor din partea unui fost elev la Balcescu.